

รายงานการวิจัยเชิงประเมินผล

การนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
สู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ประจำปีงบประมาณ

2566

RESEARCH REPORTS

นางเจนจิรา ธีษตฤณการสกุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

สังกัดสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิจัย การวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ
ในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ
ผู้วิจัย นางเจนจิรา รัชศฤงคารสกุล
ปีที่ทำวิจัย 2566

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาระบบราชการ ที่ยึดหลักการบริหารจัดการภาครัฐ
แนวใหม่ ซึ่งให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยง
และการจัดการความเสี่ยงของโครงการ (2) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามหลักธรรมาภิบาล (3) ศึกษาปัจจัย
ความสำเร็จ และปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ และ (4) ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ
เพื่อช่วยให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด โดยแบ่งการวิจัย ออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมิน
ก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินโครงการ (เดือนตุลาคม 2565 – กุมภาพันธ์ 2566) ระยะที่ 2
การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (เดือนมีนาคม - กรกฎาคม 2566) ระยะที่ 3 การติดตามความก้าวหน้า
ของโครงการ (เดือนสิงหาคม - กันยายน 2566) เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานใน 3 ระดับ ได้แก่ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่อยู่ในโครงการ โดยใช้
แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ด้วยการลงพื้นที่และสัมภาษณ์ออนไลน์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งมีข้อค้นพบและข้อเสนอแนะที่สำคัญ
ดังนี้

1. ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีโอกาส
ที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง โดยความเสี่ยงด้านกลยุทธ์
(Strategic Risk) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัจจัยเสี่ยงด้านความรู้ความเข้าใจ และ
การสนับสนุนการดำเนินโครงการฯ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
มีปัจจัยเสี่ยงด้านความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบาย มีการจัดการความเสี่ยงด้วยการลงพื้นที่ชี้แจง
สร้างความเข้าใจ และสถานศึกษา จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มีปัจจัยเสี่ยงด้านความพร้อมของงบประมาณ จัดการความเสี่ยงด้วยการจัดทำแผนการปฏิบัติงานและการใช้
จ่ายงบประมาณที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ส่วนสถานศึกษา มีปัจจัยเสี่ยง
ด้านความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ จัดการความเสี่ยงด้วยการวางแผน
และจัดลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายงบประมาณ และความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ
(Operational Risk) สถานศึกษามีปัจจัยเสี่ยงด้านความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดการ
ความเสี่ยงด้วยการประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณในการ
ดำเนินงานร่วมกันกับโรงเรียนเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล

2.1 ผลสัมฤทธิ์ตามหลักประสิทธิภาพ (Efficiency) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการเบิกจ่ายภาพรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และการดำเนินงานตามแผนอยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง เนื่องจากมีกิจกรรมบางส่วนไม่เป็นไปตามแผน ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ผลการเบิกจ่ายยังไม่แล้วเสร็จ การดำเนินงานตามแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง เนื่องจาก สถานศึกษาบางส่วนปรับแผนไปดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2.2 ผลสัมฤทธิ์ตามหลักประสิทธิผล (Effectiveness) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ระหว่างการติดตามโครงการในภาพรวม ซึ่งในช่วง 6 เดือนแรกมีผลการติดตาม ความสำเร็จของการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพและการใช้ทรัพยากรร่วมกันได้สำเร็จตามเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ส่วนสถานศึกษาอยู่ระหว่างจัดกิจกรรม 8 จุดเน้นตามนโยบาย

2.3 ผลสัมฤทธิ์ตามหลักความโปร่งใส (Transparency) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดการดำเนินการในด้านกลไกการตรวจสอบ/สอบทาน/การควบคุมภายในการดำเนินงานโครงการ และมีระบบสารสนเทศในการติดตามผลการดำเนินงาน/สถานศึกษาสามารถเข้าถึงและใช้งานได้ ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดำเนินการมากที่สุด ในด้านกลไกการจัดการข้อร้องเรียนและการทุจริตอย่างเหมาะสม และด้านการเปิดเผยข้อมูลตามลำดับ

2.3 หลักการมีส่วนร่วม (Participation) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดการดำเนินการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาร่วมตัดสินใจในเรื่องการกำหนดนโยบายและการวางแผน/วิธีการปฏิบัติงาน ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดำเนินการมากที่สุดในด้านการปรึกษาหารือ และการให้ข้อมูลข่าวสาร ตามลำดับ

2.4 หลักความคุ้มค่า (Value for money) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการครบทุกประเด็นคือ ด้านการทบทวนหรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการประเมินผลกระทบของโครงการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยในด้านการประเมินผลกระทบของโครงการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ส่วนสถานศึกษาดำเนินการ อยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยความสำเร็จ พบว่า (1) มีนโยบาย แผน และกลยุทธ์ในการดำเนินงานโครงการที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษา (2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาโรงเรียน (3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (4) บูรณาการการทำงานร่วมกับโรงเรียนเครือข่าย ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างเข้มแข็ง และ (5) นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง

4. ปัญหาอุปสรรค พบว่า (1) นโยบายและแผนจากส่วนกลางยังขาดความชัดเจน (2) การสื่อสารถ่ายทอดนโยบายไปยังสถานศึกษายังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (3) งบประมาณมีจำกัด ไม่ครอบคลุมโรงเรียนทุกแห่ง และมีความล่าช้า (4) การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพยังคงพบ

ความเสี่ยงในทุกด้าน รวมทั้งยังไม่มีการประเมินความเสี่ยงครบทุกหน่วยงาน (5) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขาดความเชื่อมั่นและการยอมรับถึงการบริหารจัดการและคุณภาพของโรงเรียน

5. จากข้อค้นพบดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (1) ควรกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานที่มีความชัดเจน แสดงให้เห็นถึงความยั่งยืนและต่อเนื่องของการดำเนินงานโครงการ (2) ควรมีกลไกและระบบการติดตาม ประเมินผลโครงการที่สามารถเข้าถึงและใช้งานได้ รวมทั้งนำข้อมูลไปใช้เพื่อเตรียมความพร้อมและบริหารจัดการจัดการความเสี่ยงโดยเฉพาะด้านงบประมาณ (3) ควรให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงของโครงการ และการจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยง (4) ควรส่งเสริมสนับสนุนเขตพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความพร้อมสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ (1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาควรจัดทำแผนและแนวทางการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายและแผนของหน่วยงานส่วนกลางอย่างเป็นระบบ สร้างความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานโครงการแก่ผู้ปกครอง และชุมชน (2) สถานศึกษาควรพัฒนาโรงเรียนให้มีลักษณะเฉพาะ/สร้างจุดขายที่โดดเด่นเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งโรงเรียนเครือข่ายในการนำนักเรียนมาเรียนรวม และ (3) ควรถอดบทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศ (Best Practice) ครอบคลุมทั้งโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย และเผยแพร่องค์ความรู้ต่าง ๆ แก่สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

Evaluation Research on the Implementation of the Education Policy of the Ministry of Education in the Quality School Project

Abstract

The research proceeded according to the guidelines of bureaucracy development that adhere to the principles of new government management. It was focused on risk assessment, risk management, good governance management, and achievement evaluation. The purposes of the research are (1) to evaluate the condition of risk assessment and risk management of the project; (2) to evaluate the achievement of the project according to the principles of good governance; (3) to study the factors of successes, problems, and obstacles in project implementation; And (4) to provide policy and practical suggestions to help achieve the project's objectives. The research was divided into 3 phases: phase 1 - evaluation before starting the project and during the project (October 2022 – February 2023); Phase 2 - evaluation during the project implementation (March – July 2023); and Phase 3 - monitoring project progress (August – September 2023), which the data was collected from Education Government Agency in 3 levels, including Office of the Basic Education Commission, Educational Service Area Office, and the schools in the project. The tools used in the research are questionnaires, field interviews, and online interviews via electronic media. The statistics used in the data analysis including percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

Important findings and suggestions are as follows:

1. The result of evaluating the condition of risk assessment and risk management of the project shows that overall, there is a chance of risks and expected impacts at a moderate level. The result of considering each aspect is as follows. Strategic Risk: The Office of the Basic Education Commission has a risk of not having the knowledge and support for the implementation of the project by stakeholders. The Educational Service Area Office and the schools have the risk of clarity and continuity of policies. Risk management is achieved by clarifying, creating understanding among the risks, and having schools hold meetings to exchange knowledge and opinions with the stakeholders. Financial Risk: The Educational Service Area Office has a risk of budget readiness, which was solved by preparing operational plans and budget spending that can be adjusted according to the situation. For the schools, there was a risk of the coherence between the activities and the given budget, which this risk was managed by planning and prioritizing budget spending.

Operational Risk: the schools are at risk for the readiness of teachers and academic personnel. The risk was managed by having a consultation meeting on personnel and budget problems among network schools and stakeholders.

2. The result of evaluating the achievement of the project according to the principles of good governance.

2.1 Efficiency – The Office of the Basic Education Commission has an overall disbursement result at a fair level. However, the implementation according to the plan is at an unexpected level and should be improved due to some activities that were not proceeded as planned. The Educational Service Area and Schools disbursement results haven't been completed. In terms of implementation according to the plan, The Educational Service Area Office is at a fair level. The schools are at a poor level due to the adjustment of their plans to operate in fiscal year 2567 BE in some schools.

2.2 Effectiveness – The Office of the Basic Education Commission is in the process of monitoring the overall project. In the first 6 months, there are results of monitoring the success of quality school management and the use of shared resources according to the goals of the Educational Service Areas mostly at the excellence level. As for the schools, they are in the process of organizing 8 activities from the policy.

2.3 Transparency – The Office of the Basic Education Commission still lacks action in the field of inspection, review, and internal control of the project. There is also an information system to monitor performances that schools can access and use. Overall, the Educational Service Area and the Schools are at a moderate level. In terms of managing complaints and corruption; the aspect of information disclosure is performed the most, respectively.

2.4 Participation – The Office of Basic Education Commission still lacks action to give stakeholders the opportunity to participate and make decisions on planning and making policy and operational methods. The Educational Service Area and the schools overall are at a moderate level. The aspects of consultation and providing information are performed the most, respectively.

2.5 Value for money – The Office of Basic Education Commission proceeds in all aspects, namely the review, follow-up, and implementation evaluation; and the evaluation of the project's impact. As for the Educational Service Area, the overall is at a low level. In terms of the evaluation of the project's impact is at a low level. Meanwhile, Schools are at a high level.

3. There are 5 key success factors: (1) having policies, plans, and strategies for project implementation that are consistent with the context and needs of the schools; (2) school administrators, teachers, and personnel be aware of the importance, and commitment to developing the school; (3) create a network of cooperation with other institutions; (4) integrate cooperation with network schools, parents and communities strongly; and (5) supervise, monitor and evaluate the project continuously.

4. There are 5 obstacles: (1) the lack of clarity in policies and plans from the center; (2) the communication and transmission of policies to schools are not conveyed in the same direction; (3) the budget is delayed, limited, and does not cover all schools; (4) the implementation of the Quality School Project still at risk on all aspects and not all institutions have done the risk assessment; (5) there is a lack of confidence and acceptance from stakeholders in school management and quality.

5. Based on the findings, there are suggestions as follows:

5.1 Policy suggestions – (1) there should be a clear policy and action plan that demonstrates the sustainability and continuity of project implementation; (2) there should be a system to monitor and evaluate projects that can be accessed and used; including using information to prepare and manage risk management, especially in terms of budget; (3) there should be more attention to project risk assessment and risk management plan preparation; and (4) there should give supports to the Educational Service Area and the schools to be ready in bringing policies to implementation according to objectives.

5.2 Implementation suggestions – (1) the Educational Service Area and the schools should prepare plans and guidelines to drive the Quality School Project that are systematically consistent with policies and plans from the center to build knowledge, understanding, and increase confidence in project implementation for parents and the community; (2) the schools should develop the school to be unique, create outstanding selling points to attract the attention of students, parents, community, and network school to bring students to study together; and (3) they should study the procedure from schools with Best Practice, which covers both Quality Schools and network schools and share the knowledge to other schools and related institution to be able to study and apply the knowledge practically.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจาก ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางการในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ปราถนาในงานวิจัยฉบับนี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาในการเป็นที่ปรึกษาตั้งแต่เริ่มต้นจนจบสิ้นกระบวนการทำวิจัย และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการทำวิจัย รวมทั้งให้การรับรองรายงานการวิจัยฉบับนี้ และขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในการอำนวยความสะดวก สนับสนุนและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยจากฝ่ายบริหารและบุคลากรของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มตรวจสอบภายในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฝ่ายบริหารและบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย จนสำเร็จเรียบร้อยตามระยะเวลาที่กำหนด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน คุณค่าและประโยชน์ของรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เป็นกตัญญูกตเวทีตาแต่บิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุนเป็นอย่างดี จนประสบความสำเร็จ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เจนจิรา รัชตฤงคารสกุล

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
ประโยชน์ที่ได้รับ	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	12
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนํานโยบายไปปฏิบัติ	12
- แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่	18
- แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	19
- แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง	27
- แนวคิดและทฤษฎีเชิงระบบ	34
- แนวคิดการวิจัยเชิงประเมิน	36
- ยุทธศาสตร์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้อง	38
ข้อมูลโครงการโรงเรียนคุณภาพ	48
แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
กรอบแนวคิดในการวิจัย	59
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	60
ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ	
(เดือนตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566)	
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
- การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
- การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	64

สารบัญ

	หน้า
ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนมีนาคม - กรกฎาคม 2566)	65
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
- การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
- การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70
ระยะที่ 3 การติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ (เดือนสิงหาคม - กันยายน 2566)	72
ขั้นตอนการวิจัย	73
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	74
- ตอนที่ 2 ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของ โครงการโรงเรียนคุณภาพ	76
- ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล	101
- ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน โครงการโรงเรียนคุณภาพ	126
- ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ เพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียนคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด	131
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	134
สรุปผลการวิจัย	135
อภิปรายผล	142
ข้อเสนอแนะการวิจัย	152
บรรณานุกรม	156
ภาคผนวก	163
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย	164
ภาคผนวก ข รายชื่อที่ปรึกษาด้านนโยบายและยุทธศาสตร์	167
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัย	169
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ค่า IOC	171
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น	177
ภาคผนวก ฉ เครื่องมือในการวิจัย	190
ภาคผนวก ช หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง	240
ประวัติผู้วิจัย	263

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยเสี่ยง 4 ด้าน	52
2.2	การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) 5 ด้าน	53
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงาน	75
4.2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง	75
4.3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง	76
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการประเมินสภาพความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพในภาพรวมทุกหน่วยงาน	77
4.5	ค่าคะแนนระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน	79
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาพรวม	84
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกรายด้านและรายชื่อ	85
4.8	การจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	89
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา ในภาพรวม	92
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา รายด้านและรายชื่อ	93
4.11	การจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา	98
4.12	เปรียบเทียบแผนและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการโรงเรียนคุณภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน	101
4.13	เปรียบเทียบระยะเวลาดำเนินงานตามแผนกับระยะเวลาดำเนินงานจริงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.14	การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	104
4.15	การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	106
4.16	การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	107
4.17	เปรียบเทียบระยะเวลาการดำเนินงานตามแผนกับระยะเวลาการดำเนินงานจริง ของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	109
4.18	ผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามตัวชี้วัดในภาพรวม 244 เขต	111
4.19	จำนวนและร้อยละของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	111
4.20	จำนวนและร้อยละของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	114
4.21	การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	116
4.22	เปรียบเทียบระยะเวลาการดำเนินงานตามแผนกับระยะเวลาการดำเนินงานจริง	118
4.23	จำนวนและร้อยละของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ของสถานศึกษา	120
4.24	จำนวนและร้อยละของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ของสถานศึกษา	122
4.25	การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ของสถานศึกษา	125

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ความสัมพันธ์ของระบบต่าง ๆ	35
2.2	กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)	59
3.1	สรุปขั้นตอนการดำเนินงาน	73

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การพัฒนาการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะยกระดับการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัยทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบในการพัฒนาศักยภาพของคนให้มีทักษะความรู้ มีสมรรถนะที่มีคุณภาพสูง ซึ่งการพัฒนาการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ศักยภาพ ความสนใจ ความถนัด และการตระหนักถึงปัญหาของมนุษย์ที่หลากหลาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566 : 12-1) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน การเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาที่ให้ความสำคัญทั้งในส่วน of human capital, physical capital และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561 : 30) ซึ่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยหนึ่งในแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ ทุกประเภทที่มุ่งเน้นการจัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนทุกระดับ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ในด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียน จำนวนครูที่ครบชั้น ครบวิชา จำนวนพนักงานสนับสนุนงานบริหารจัดการโรงเรียน (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560 : 7) โดยสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 ที่ระบุถึงประเด็นสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา คือ การที่โรงเรียนดีมีคุณภาพ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่รอบด้านจะต้องทำควบคู่ไปกับการพัฒนาครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน อีกทั้งสนับสนุนให้คนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพ เข้ามาประกอบอาชีพครู โดยปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญคือ การจัดสรรทรัพยากรที่จะต้องทุ่มเทสู่การพัฒนา การสอนและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาเป็นเป้าหมายที่สำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557 : 53)

ที่ผ่านมาประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษามาโดยตลอด แต่ผลลัพธ์ที่ปรากฏกลับยังไม่น่าพึงพอใจในหลายมิติในด้านคุณภาพการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนจากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) และผลจากการจัดอันดับที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาในระดับนานาชาติของหน่วยงานในต่างประเทศ อาทิ PISA ยังอยู่ในระดับต่ำ ในด้านความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีเด็กอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ด้วยข้อจำกัดหลากหลายประการ อีกทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ได้รับการจัดสรรทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล มีทรัพยากรไม่เพียงพอในการจัดการศึกษา ยิ่งเป็นปัจจัยฉุดรั้งให้คุณภาพ

การศึกษาถดถอยไปอีก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ซึ่งปัญหาด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่มีจำนวนนักเรียนต่อห้อง และจำนวนนักเรียนต่อครูที่เหมาะสม การผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพ การบริหารจัดการสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมาก เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายที่มุ่งพัฒนาคนในทุกมิติตามความเหมาะสมในแต่ละช่วงวัยให้มีความสมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม โดยมีนโยบายการพัฒนาที่สำคัญ คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนควบคู่กับการพัฒนาครู เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับบนพื้นฐานการสนับสนุนที่คำนึงถึงความจำเป็นและศักยภาพของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง พร้อมทั้งจัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของทุกโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2562) ซึ่งเป็นทิศทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลในช่วง 4 ปี (พ.ศ. 2562 – 2565) และได้กำหนดให้การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพในทุกตำบล เป็นหนึ่งในเรื่องที่ต้องเร่งดำเนินการ เพื่อตอบสนองต่อนโยบายเร่งด่วนในการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2562 : 32) รวมทั้งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จากความแตกต่างอย่างมากของคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนในเมืองและในชนบท รวมถึงโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ซึ่งมีบริบทและพื้นที่ต่างกัน ทางออกของปัญหาที่ควรดำเนินการ คือ การหาวิธีให้คนเข้าถึงบริการทางการศึกษาได้มากขึ้น และการทำให้โรงเรียนไทยต้องไม่แตกต่างกันมาก โดยการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559 : 31) รัฐบาลจึงมีแนวคิดในการแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 50 คน โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา ซึ่งได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้จำนวนครูเฉลี่ยต่ำกว่า 1 คนต่อห้องเรียนที่ส่วนใหญ่มีครูไม่ครบชั้นหรือครู 1 คน ต้องรับภาระการสอนในหลายชั้นและหลายวิชา ส่งผลทางลบเรื่องคุณภาพการศึกษาต่อเด็กนักเรียน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบาย “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” ที่เน้นการพัฒนาโรงเรียนเหล่านั้นให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามบริบทของตนเอง สร้างความเท่าเทียมให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อจะลดความเหลื่อมล้ำด้านการจัดการศึกษาของประเทศ เป็นการสร้างโรงเรียนให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน มีอุปกรณ์ครบครัน และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีผู้บริหารและครูที่มีประสิทธิภาพ และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ซึ่งถือเป็นหลักประกันให้กับชุมชนว่า โรงเรียนคุณภาพเหล่านี้ จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ลูกหลานได้รับความรู้ กระบวนการ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงตน ดำรงชีวิต ในการเป็นพลเมืองไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมประชาสัมพันธ์, 2561)

จากประเด็นยุทธศาสตร์ชาติและแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ เชื่อมโยงสู่นโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา ที่คำนึงถึงความจำเป็นและศักยภาพของสถานศึกษา พร้อมทั้งให้มีการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพในทุกตำบล เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จัดให้มีโครงการ 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในพื้นที่ ซึ่งโครงการ “1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ” หรือโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามบริบทของตนเอง ลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดความเท่าเทียมและครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ สร้างโรงเรียนให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เน้นผู้บริหารและครูที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562 : 2) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายการขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ โดยเน้นปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบริเวณโรงเรียนให้เอื้อต่อการสร้างคุณธรรม จริยธรรมและจิตสาธารณะ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2562) และปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้ปรับรูปแบบการยกระดับการศึกษาในการบริหารจัดการโรงเรียนใน 3 รูปแบบ คือ โรงเรียนคุณภาพของชุมชน โรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง และโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ซึ่งความจำเป็นในการสร้างโรงเรียนคุณภาพของชุมชน เนื่องจากสถานการณ์ที่มีจำนวนนักเรียนลดลง ส่งผลให้จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และนักเรียนขาดโอกาสทางการศึกษา ส่วนโรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง เนื่องจากโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูงเพิ่มขึ้น มีนักเรียนเกินอัตราต่อห้องเรียน ทำให้มีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และเกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ขณะเดียวกันโรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ซึ่งเป็นโรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารหรือโรงเรียนพื้นที่เกาะยังต้องคงมีไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565 : 1)

สำหรับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นการพัฒนาต่อยอดจากโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โรงเรียนคุณภาพของชุมชน โรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง และโรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) โดยเน้นนโยบาย “สถานศึกษาปลอดภัย นักเรียนนักศึกษาไทยอบอุ่น” มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้ตำบลเป็นฐาน เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาระดับสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ให้เป็นโรงเรียนที่เป็นศูนย์รวมการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีจุดเน้น 8 ด้าน ได้แก่ (1) ความปลอดภัยของผู้เรียน (2) ระบบประกันคุณภาพ (3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (4) การพัฒนาครู (5) การเรียนการสอน

(6) การวัดและประเมินผล (7) การนิเทศ กำกับ และติดตาม และ (8) Big Data 2) เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 3) เพื่อพัฒนาด้านความปลอดภัยต่อนักเรียน ครู ผู้บริหาร และโรงเรียน ตามนโยบาย “สถานศึกษาปลอดภัย นักเรียนนักศึกษาไทยอบอุ่น” และ 4) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในการพัฒนาการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพด้วยการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 349 แห่ง พร้อมทั้งมีการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานโครงการอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการต้องมีการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อการเป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาลตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่า มีสภาพปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ มีครูไม่ครบชั้นไม่ครบวิชาเอก ขาดห้องปฏิบัติการ อาคารประกอบสื่อเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนมีสภาพถดถอยทางการเรียนรู้และบางส่วนครอบครัวมีภาวะทางเศรษฐกิจยากจน รวมทั้งมีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาบางส่วนเข้าใจว่า โรงเรียนในพื้นที่จะถูกยุบเลิกจึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร สถานศึกษาขาดแคลนผู้บริหาร/ผู้บริหารมีภาระงานมาก ทำให้การนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง รวมทั้งการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ยังขาดการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับเป้าหมาย ทิศทางการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) ผลของสภาพปัญหาของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานระดับต่าง ๆ ในการนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งส่งผลต่อการผลักดันนโยบายการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพการศึกษา

การดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็นนโยบายและภารกิจที่ต่อเนื่องในการเสริมสร้างโอกาสและคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยมีเป้าหมายให้โรงเรียนคุณภาพเป็นสถานศึกษาที่มีมาตรฐานความปลอดภัย มีการบริหารจัดการบุคลากรที่เพียงพอต่อการดูแลนักเรียน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณสอดคล้องต่อจำนวนนักเรียน และมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้สามารถดำเนินการได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายดังกล่าว จึงต้องมีแผนการขับเคลื่อนนโยบายที่ชัดเจนควบคู่ไปกับการบริหารจัดการที่ดี พร้อมทั้งการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างเข้มแข็ง จริงจัง เพื่อขจัด/ลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการความสำเร็จของโครงการ ซึ่งหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีระบุไว้ว่า การปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาระบบราชการ, 2558) และการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงการดำเนินงานโครงการอย่างเป็นระบบ เป็นการวางแผนเชิงรุกที่ลดปัญหาอุปสรรคความไม่แน่นอน ช่วยให้องค์กรสามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ว่า องค์กรจะสามารถดำเนินการตามยุทธศาสตร์และบทบาทภารกิจได้อย่างมั่นคงยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2549)

ด้วยความสำคัญของโครงการโรงเรียนคุณภาพที่มุ่งหวังให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและปลอดภัย เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ ควบคู่ไปกับการตรวจสอบและประเมินผลของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ซึ่งมีภารกิจในการกำกับดูแลตรวจสอบ และประเมินผลของกระทรวงและหน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและความมั่นใจแก่สาธารณชนต่อผลการดำเนินงานของส่วนราชการอันนำไปสู่การบรรลุเจตนารมณ์ของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยผู้วิจัยเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดย ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการได้คัดเลือกโครงการโรงเรียนคุณภาพ เพื่อดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด และเพื่อให้ได้สารสนเทศที่นำไปใช้ตัดสินใจคุณค่าของการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ ที่เป็นระบบและนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามโครงการ โดยมุ่งเน้นการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง ปัญหาอุปสรรคจากการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่การวางแผนป้องกันเชิงรุกเกี่ยวกับผลกระทบและปัญหาที่อาจเกิดจากการดำเนินงาน รวมทั้งการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการว่าได้ดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการได้นำไปใช้ในการประเมินองค์กร ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นองค์ความรู้ที่เป็นระบบเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบาย แผน แนวปฏิบัติ มาตรการหรือกฎหมาย รวมทั้งบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ
2. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

4. เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ เพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียนคุณภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

โครงการโรงเรียนคุณภาพที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ โครงการยกระดับคุณภาพการศึกษา (โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียนที่สามารถดำรงตน อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมประเด็น ดังนี้

1.1 การประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการ โรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย ประเด็นความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และแนวทางการจัดการความเสี่ยง จากประเด็นความเสี่ยง 4 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการ งบประมาณ (Financial Risk) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)

1.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล 5 หลัก ตามแนวทางที่สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนด ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักความคุ้มค่า (Value for Money)

1.3 การศึกษาปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

1.4 การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ เพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียนคุณภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

2.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 244 แห่ง ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 แห่ง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 61 แห่ง ยกเว้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เนื่องจาก ไม่มีสถานศึกษา ที่เป็นโรงเรียนคุณภาพในสังกัด

2.1.3 สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 349 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาของการดำเนินงานวิจัยดังนี้

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงาน โครงการ (ตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) รวม 216 แห่ง ประกอบด้วย

1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ขนาดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 30 ของจำนวนประชากร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 41) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 75 แห่ง ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 55 แห่ง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 20 แห่ง การเลือกกลุ่มตัวอย่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นตัวแทนประชากรที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการสำนัก/กลุ่มงาน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3) สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยใช้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเกณฑ์ในการสุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 140 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (มีนาคม - กรกฎาคม 2566) ได้แก่

1) หน่วยงานและสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามในระยะที่ 1

2) หน่วยงานและสถานศึกษาในพื้นที่ สำหรับการสัมภาษณ์ ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 12 แห่ง ประกอบด้วย

2.1) การสัมภาษณ์ในพื้นที่ (Onsite Interview) จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 แห่ง และสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 2 แห่ง

2.2) การสัมภาษณ์ทางออนไลน์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Interview) จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 แห่ง และสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 4 แห่ง

2.2.3 กลุ่มตัวอย่างระยะที่ 3 การติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ (สิงหาคม - กันยายน 2566) โดยการประสานข้อมูลเพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2566

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพในครั้งนี้ เป็นการศึกษาควบคู่ไปกับการตรวจสอบและประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณภาพของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตการวิจัยให้มีความสอดคล้องกับแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลฯ ดังกล่าว เพื่อให้มีข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประกอบการสนับสนุนผลการตรวจสอบและประเมินฯ ของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อความคล่องตัวในการประสานการดำเนินงาน รวมทั้งลดภาระการจัดเก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การวิจัยครั้งนี้ มีระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล และรายงานผลการวิจัยที่ต้องสอดคล้องกับระยะเวลาในการรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (ตุลาคม 2565 – กุมภาพันธ์ 2566) ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (มีนาคม – กรกฎาคม 2566) และระยะที่ 3 การติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ (สิงหาคม - กันยายน 2566) โดยต้องรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ภายในเดือนกันยายน 2566 ในขณะที่การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ยังอยู่ในช่วงระหว่างดำเนินการ ข้อมูลจึงอาจไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ที่สามารถสะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ครอบคลุมทุกประเด็น เนื่องจากข้อมูลบางส่วนต้องรอผลการดำเนินงานจากหน่วยงานภายหลังสิ้นปีงบประมาณ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้มีการประสานกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมในระยะที่ 3 (สิงหาคม - กันยายน 2566)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. กระทรวงศึกษาธิการได้รับทราบผลการประเมินการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทบทวนหรือกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวปฏิบัติ มาตรการ กฎหมาย หรือใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับทราบผลการประเมินการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพของหน่วยงานและสถานศึกษาในภูมิภาค เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบาย แผน แนวทาง และการบริหารจัดการโครงการให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ สามารถนำไปกำหนดเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน และการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพในด้านที่เป็นจุดแข็ง และพัฒนาปรับปรุงด้านที่เป็นจุดอ่อน อันจะส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่กำหนด

4. ผู้บริหารโรงเรียนได้เห็นแนวปฏิบัติที่ดีจากโรงเรียนอื่น ๆ สามารถนำไปใช้ในการวางแผนร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สามารถยกระดับเป็นโรงเรียนคุณภาพต้นแบบตามบริบทของตนเอง

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ข้อมูลสารสนเทศและแนวทางการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ภายใต้บริบทสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำไปสู่ประโยชน์ในการแสวงหาทางออกที่ควรจะเป็นทั้งในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ หมายถึง กระบวนการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในโครงการนำเอนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ “โครงการโรงเรียนคุณภาพ” ที่ประกาศไว้ไปดำเนินการ โดยมีกระบวนการในด้านการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของนโยบาย/โครงการ

โครงการโรงเรียนคุณภาพ หมายถึง โครงการที่เป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งหวังให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและปลอดภัย โดยมีกรอบดำเนินงานและจุดเน้นใน 8 ด้าน คือ (1) ความปลอดภัยในสถานศึกษา (2) ระบบประกันคุณภาพในโรงเรียน (3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (4) การพัฒนาครู (5) การพัฒนาการเรียนการสอน (6) การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (7) การนิเทศ กำกับติดตามเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และ (8) การพัฒนาข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ (Big Data)

โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา หรือโรงเรียนขยายโอกาส ที่มีสภาพภูมิศาสตร์ที่มีความพร้อมและเหมาะสม มีโรงเรียนเครือข่ายโดยรอบ สามารถนำนักเรียนมาเรียนรวม เพื่อยกระดับคุณภาพให้เกิดความมั่นใจต่อชุมชนและผู้ปกครอง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และใช้ทรัพยากรร่วมกัน

โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสภาพภูมิศาสตร์มีความพร้อมรองรับโรงเรียนประถมศึกษาที่จะมาเรียน และรับนักเรียนขยายโอกาสที่จะมาศึกษาต่อหรือมาเรียนรวม ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระในการรับนักเรียนโรงเรียนแข่งขันสูงกลับสู่ชุมชน

โรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร พื้นที่สูง บนเกาะ หรือการคมนาคมไม่สะดวก ทำให้นักเรียนไม่สามารถไปเรียนรวมกับโรงเรียนอื่นได้

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยพิจารณาจากการประเมินถึงโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง) และความรุนแรงของผลกระทบจากการเกิดความเสี่ยงต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพ (ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง) โดยครอบคลุมในประเด็นความเสี่ยง 4 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) โดยความเสี่ยงแต่ละด้านมีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากการกำหนดนโยบาย ความเสี่ยงจากการบริหารงาน ความเสี่ยงจากการนำนโยบาย/กลยุทธ์ไปปฏิบัติ และความเสี่ยงจากความสามารถในการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงนโยบาย

(2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากรหรืออัตรากำลัง ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงานหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน และความเสี่ยงที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน

(3) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากงบประมาณที่ได้รับและการใช้จ่ายงบประมาณ ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกที่กระทบการใช้จ่ายงบประมาณ และความเสี่ยงด้านศักยภาพด้านการเงิน

(4) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ

ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้โครงการโรงเรียนคุณภาพไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การจัดการความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการหรือแนวทางที่ใช้ในการจัดการการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสียหาย หรือความรุนแรงของผลกระทบจากการเกิดความเสี่ยงลดลง อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การประเมินการปฏิบัติงานของหน่วยงานว่า ได้ดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาล 5 หลักตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนด ได้แก่

(1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ผลผลิต/ผลงานของโครงการโรงเรียนคุณภาพได้ตรงตามที่กำหนดในแง่ของงบประมาณและเวลา เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดหรือผลลัพธ์จากปีงบประมาณที่ผ่านมา

(2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิต/ผลงานของโครงการโรงเรียนคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐาน และตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ให้บริการ

(3) หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง ผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนสามารถรับรู้ถึงการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนคุณภาพของหน่วยงานในทุกขั้นตอน มีช่องทางให้ข้อมูลที่เหมาะสม สามารถเข้าถึงได้

(4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนมีส่วนในการรับรู้ รับทราบ เข้าใจ ให้ความเห็น ร่วมตัดสินใจ รวมทั้งร่วมดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

(5) หลักความคุ้มค่า (Value for money) หมายถึง การประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยพิจารณาจากการตอบสนอง/สนับสนุนผลผลิตต่อยุทธศาสตร์ชาติ ความยั่งยืนจากการใช้งบประมาณ และการตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมาย

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังต่อไปนี้

1. หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่
 - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง
 - 1.5 แนวคิดและทฤษฎีเชิงระบบ
 - 1.6 แนวคิดการวิจัยเชิงประเมิน
 - 1.7 ยุทธศาสตร์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้อง
2. ข้อมูลโครงการโรงเรียนคุณภาพ
3. แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1.1.1 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975 อ้างถึงใน วชิรวัชร งามละม่อม, 2556) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในภาครัฐหรือเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรงตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ได้ตัดสินใจกระทำไว้อย่างแน่นอนแล้ว

วรเดช จันทรศร (2554) ได้ให้นิยามว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นเรื่องของการศึกษาว่า องค์กรที่รับผิดชอบ มีความสามารถนำ และกระตุ้นให้ใช้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมดไปปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ระบุไว้แค่ไหน เพียงใด การนำนโยบายไปปฏิบัติมุ่งแสวงหาความรู้ ความจริง เหตุผลที่ก่อให้เกิดการกระทำในเรื่องนั้น โดยพิจารณาถึงผลลัพธ์ที่ปลายที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบให้มากที่สุด

กล้า ทองขาว (2557) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการแสวงหาความรู้ความเข้าใจ และปรากฏการณ์เป็นจริงที่เกิดขึ้น ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางสร้างกลยุทธ์บริหารและพัฒนา เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพและความสามารถขององค์กร และกลุ่มบุคคลที่นำนโยบายไปปฏิบัติให้สามารถประสานกิจกรรม จัดการและให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย รวมทั้งสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลสำเร็จของนโยบายนั้น ๆ ได้

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2557) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการหลังจากที่กฎหมายผ่านสภาหรือนโยบายได้รับอนุมัติ เป็นกิจกรรมของการนำนโยบายที่อยู่ในรูปของกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ คำสั่งหรือรูปแบบอื่น ๆ ไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่อยู่ระหว่างการก่อรูปนโยบายและผลลัพธ์ อย่างไรก็ตาม การนำนโยบายไปปฏิบัติจริงนั้น อาจไม่ตรงกับที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของนโยบาย เพราะการปฏิบัติจริงขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่แน่นอน และควบคุมไม่ได้จำนวนมาก เช่น จำนวนหน่วยงาน ผลประโยชน์ของหน่วยงาน และผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทรัพยากร และความสนับสนุนของฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ยิ่งไปกว่านั้น นโยบายอาจล้มเหลวมาตั้งแต่ตอนคิดหรือก่อรูปนโยบายก็ได้

สรุปได้ว่า การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่องค์กรมีการวางแผน และจัดทำโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล/หน่วยงาน และนำไปสู่การปฏิบัติผ่านกลไกต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นรูปธรรมและประสิทธิผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยมีผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับประโยชน์จากนโยบายดังกล่าว

1.1.2 ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ

แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975 อ้างถึงใน ปัญญวัฒน์ กระทุ่มเขต, 2556) ได้ร่วมกันเขียนบทความขึ้นมาเรื่อง “The Policy Implementation Process : A Conceptual Framework” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติและได้เสนอตัวแบบที่เรียกว่า A Model of the Policy Implementation Process ตัวแบบนี้ เชื่อว่าผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับปัจจัย ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ปัจจัยหลัก คือ วัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องแยกให้ชัดเจนว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งจะเป็นส่วนขยายของเป้าหมายรวมของนโยบายให้ชัดเจน และง่ายขึ้นต่อความเข้าใจ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความสำเร็จ หรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องมีการระบุทรัพยากรที่จำเป็นต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งทรัพยากร บุคคล วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และงบประมาณที่คล่องตัว การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องตรงกัน ถูกต้อง รวดเร็ว ต่อเนื่องและไม่ปิดบังข่าวสารซึ่งกันและกัน ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสุดท้ายคือปัจจัยด้านความร่วมมือ ร่วมใจของผู้ปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2554) ได้มีการประมวลตัวแบบของนักวิชาการที่ได้ศึกษาเพื่อสังเคราะห์แนวคิดที่ได้จากการศึกษาและพัฒนาเป็นตัวแบบทางทฤษฎี เพื่อใช้อธิบายว่าองค์กรต่าง ๆ ที่สามารถนำนโยบาย แผนงาน โครงการไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีปัจจัยอะไรที่เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ให้นโยบาย แผนงาน/โครงการ ดำเนินการสำเร็จบรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งตัวแบบที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติรวม 6 ตัวแบบ ได้แก่

- 1) ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Ration Model) ตัวแบบนี้มีแนวคิดว่าการใช้หลักด้านเหตุผลเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะชี้วัดความสำคัญหรือความล้มเหลวของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ องค์กรหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติการณ์นั้น จะต้องมีค่านิยมแบบยึดหลักเหตุผลเป็นเหตุผลสำคัญในการตัดสินใจดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ต้องยึดหลักมีเหตุมีผลเป็นสิ่งที่ต้องขยายผลให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางที่สุด นโยบาย แผนงาน หรือโครงการที่จะประสบความสำเร็จ จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจ

อย่างชัดเจน มีการมอบหมายงาน มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยหลักการที่มีเหตุผลชัดเจน อาจกล่าวได้ว่าองค์กรหรือหน่วยงานจะมีองค์ประกอบในการดำเนินงานอยู่ 2 ส่วนใหญ่ คือ

1.1) นโยบายจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ซึ่งหน่วยงานสามารถแปรวัตถุประสงค์ถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.2) ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างบรรลุผลใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

โดยทั่วไป ระดับความสำเร็จของการดำเนินนโยบายหรือโครงการไปสู่การปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับปัจจัย 5 ประการ ดังนี้ (1) ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของนโยบายหรือโครงการ (2) การกำหนดภารกิจและมอบหมายอย่างชัดเจน (3) การกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (4) การสร้างระบบประเมินผลที่เหมาะสม และ 5) การสร้างมาตรฐานการุงใจ (ให้คุณให้โทษ) ที่เหมาะสม

2) ตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model) ตัวแบบนี้จะให้ความสำคัญในเรื่องสมรรถนะขององค์กรเป็นหลัก โดยถือว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบาย แผนงาน หรือโครงการไปปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบาย แผนงานหรือโครงการไปปฏิบัติว่าขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องกับความคาดหวังของหน่วยงานเพียงใด องค์กรจำเป็นต้องมีโครงสร้างที่เหมาะสม มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านการบริหารและทางเทคนิคอย่างเพียงพอ มีการวางแผนเตรียมการ หรือมีความพร้อมเป็นอย่างดีทั้งทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือ และงบประมาณ ตัวแบบนี้มีความพยายามที่จะศึกษาหาทางแก้ไขปัญหาลักษณะของการปฏิบัติงานตามแผนงานและนโยบายในอดีต เช่น การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความล่าช้าในการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความล่าช้าในการจัดตั้งระบบงานการแก้ไขปัญหาการประสานงาน

3) ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร (Organization Development model) แนวคิดตามตัวแบบนี้ได้ให้ความสำคัญเฉพาะบุคลากรในหน่วยงานเป็นหลัก โดยมีแนวคิดที่ว่า บุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในองค์กร จึงให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม (Participation) ของคนในองค์กรการทำงานเป็นทีม โดยการทำงานในทีมจำเป็นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม คำนึงถึงการุงใจ การใช้ผู้นำอย่างเหมาะสม การสร้างความรู้สึกรักผูกพันกับองค์กร การยอมรับ การพัฒนาทีมงานมากกว่าการใช้กำลังบังคับควบคุม ตัวแบบนี้จึงให้ความสำคัญเพิ่มเติมต่อกระบวนการสื่อสารสองทาง การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างความตระหนักและผูกพันกับนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ขณะที่การให้ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้กำหนดนโยบายแต่เพียงลำพัง จะเป็นผลเสียและไม่สอดคล้องกับฐานคติการพัฒนาองค์กรตามแนวคิดนี้

4) ตัวแบบทางด้านการกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Process Model) เป็นแนวคิดทางสังคมวิทยาที่อธิบายถึงองค์กรขนาดใหญ่ ซึ่งมีกฎระเบียบขั้นตอนค่อนข้างมาก มีแบบแผนความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ และมีการกำหนดระบบคุณธรรมเอาไว้อย่างแน่นนอนตายตัว อย่างไรก็ตามภายในองค์กรขนาดใหญ่ก็ไม่ได้มีแบบแผนความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ (รูปนัย) เพียงอย่างเดียว แต่จะประกอบด้วยแบบแผนความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการด้วย แต่มักจะเป็นกรณีของข้าราชการระดับล่างทั้งสิ้น เพราะว่าข้าราชการระดับล่าง เป็นผู้ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และเป็นผู้ที่ใช้วิจารณ์ญาณของตนในการตัดสินใจให้บริการประชาชนทั้งสิ้น ผู้บังคับบัญชาไม่มีโอกาสที่จะติดตาม

ไปควบคุมบัญชาตลอดเวลาได้ ดังนั้น สิ่งที่จะวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายจึงขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้นำนโยบาย แผนงาน หรือโครงการที่ไปปฏิบัติโดยตรงว่ายินดีพร้อมทุ่มเทให้กับ การปฏิบัติราชการหรือมีอุปสรรคข้อจำกัดมากน้อยประการใด ความพร้อมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เกิดจากปัจจัย 2 ปัจจัย คือ

4.1) ระดับความเข้าใจของผู้กำหนดนโยบายต่อสภาพแวดล้อมความเป็นจริงของหน่วยงานและองค์กร สภาพปัญหา และข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ปริมาณงานเกินกำลัง การขาดแคลนบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะเรื่อง ขาดแรงจูงใจ ขาดขวัญกำลังใจที่เหมาะสมเพียงพอ เป็นต้น

4.2) ระดับการยอมรับ เห็นพ้องในนโยบาย และการปรับนโยบายใหม่ให้สอดคล้องกับภารกิจปกติหรือเป็นส่วนหนึ่งในหน้าที่ราชการของบุคลากรแต่ละคน

5) ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) ตัวแบบนี้ยึดหลักการว่า นโยบายเป็นการแบ่งสรรคุณค่าในสังคม ดังนั้น นโยบายในเรื่องหนึ่ง ๆ จะมีผู้ที่ได้รับประโยชน์กับผู้สูญเสียประโยชน์เสมอ และโดยปกติในแต่ละฝ่ายจะให้คุณค่าของนโยบายแตกต่างกัน และจะเน้นการรักษาผลประโยชน์ของตนไว้เป็นอันดับแรก ดังนั้น จึงเป็นการยากที่ทุกฝ่ายจะเห็นชอบและปฏิบัติตามนโยบายอย่างเป็นเอกฉันท์ ตัวแบบนี้เห็นว่าจำนวนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นประเด็นที่สำคัญในการเจรจาต่อรอง หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีจำนวนน้อย โอกาสที่จะสร้างความเห็นพ้องต้องกันก็มีมากกว่า ในการเจรจาที่มีหน่วยงานมาก ๆ ความสามารถในการเจรจาต่อรองของผู้เล่นจะเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการชักจูงต่อรอง สถานภาพของผู้มีอำนาจและทรัพยากรขององค์กร ตลอดจนการสนับสนุนจากบุคคลและองค์กรต่าง ๆ เช่น บุคคลสำคัญ หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน และกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ

6) ตัวแบบเชิงบูรณาการ (Integrated Model) ตัวแบบนี้เป็นตัวแบบที่รวบรวมจากแนวคิดของทั้ง 5 ตัวแบบ โดยมุ่งแสวงหาผลกระทบของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จทั้งในมิติของผลผลิต ผลลัพธ์ และประเทศชาติโดยรวมได้รับ ส่วนตัวแปรอิสระที่นำมาพิจารณา ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ

6.1 ตัวแปรสมรรถนะขององค์กร กล่าวคือ องค์กรจะต้องมีโครงสร้างทั้งภายนอกและภายในที่แข็งแกร่ง เช่น มีโครงสร้างองค์การที่กะทัดรัด มีระบบในการตัดสินใจ มีระบบข้อมูลข่าวสาร และมีการสื่อสารที่ดี มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีจำนวนที่เพียงพอ มีงบประมาณที่เพียงพอ และมีระบบการจัดสรรงบประมาณที่ดีมีประสิทธิภาพ มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนเทคโนโลยีที่ทันสมัย ช่วยให้การดำเนินนโยบายขององค์กรมีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และมีสถานที่ สะดวกสบาย

6.2 ประสิทธิภาพในการวางแผนและควบคุม ตัวแปรนี้ประกอบไปด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ คือ ความชัดเจนและความเป็นไปได้ของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย การกำหนดภารกิจ และการมอบหมายงาน การกำหนดมาตรฐานในการทำงาน ระบบการติดตามควบคุมและประเมินผลนโยบาย และความเป็นธรรมของมาตรการในการให้ทุนให้โทษ

6.3 ภาวะผู้นำและความร่วมมือ กล่าวคือ ผู้บริหารในหน่วยงานจะต้องใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสม รู้จักการใช้วิธีจูงใจ ผู้ปฏิบัติงานในเชิงบวก เช่น มีการให้รางวัล การชมเชย หรือการยกย่อง และสามารถทำให้สมาชิกทุกคน ในองค์กรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างให้เกิดความผูกพันและการยอมรับจากสมาชิกคนอื่น ๆ และรู้จักการสร้างทีมงานที่ดีมีประสิทธิภาพ

6.4 การเมืองและการบริหารสิ่งแวดล้อมภายนอก องค์การ ตัวแปรนี้ประกอบไปด้วยปัจจัยย่อยอีกหลายประการ เช่น ระดับความสนับสนุนหรือต่อต้าน จากฝ่ายต่าง ๆ จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและระดับการพึ่งพาที่ต้องมีระหว่างหน่วยงาน ความสามารถในการเจรจาต่อรองต่อสภาพแวดล้อมภายนอก และเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

สรุปได้ว่า ตัวแบบทางทฤษฎีที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อใช้อธิบายว่า องค์การต่าง ๆ ที่สามารถนำนโยบาย แผนงาน โครงการไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมียปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขต่อการทำให้นโยบาย แผนงาน โครงการ ดำเนินการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ตัวแบบเชิงบูรณาการตามแนวคิดของวรเดช จันทรศร ที่สอดคล้องกับโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยมุ่งแสวงหาผลกระทบของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ

1.1.3 ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ ความเชื่อมโยง การพึ่งพาตลอดจนความเป็นอิสระขององค์การและบุคคล วรเดช จันทรศร (2554) ได้สรุปถึงขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติจากผลการศึกษาของ พอล เบร์แมน (Paul Berman, 1975 อ้างถึงในวรเดช จันทรศร, 2554) ได้ทำการศึกษาระบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนในระดับมหภาค (Macro) และขั้นตอนระดับจุลภาค (Micro) ดังนี้

1) การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro Implementation) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานระดับสูง ซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบายและต้องทำให้หน่วยงานระดับล่างนำนโยบายไปปฏิบัติ แบ่งการปฏิบัติออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1.1) การแปลงนโยบายให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ แผนงานและโครงการ การนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ จึงต้องมีการแปลงนโยบายให้เป็นรูปธรรมในลักษณะของแผนงานและโครงการ โดยทั่วไปหน่วยงานที่รับผิดชอบมักจะเป็นระดับกระทรวง กรม หรือหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางมีบทบาทแปลงนโยบาย เพื่อให้หน่วยงานระดับล่างนำไปปฏิบัติได้ง่าย ซึ่งขั้นตอนนี้มีความสำคัญมาก เพราะหากเมื่อใดที่มีการแปลงนโยบายที่ผิดไปจากวัตถุประสงค์ ก็อาจเกิดความล้มเหลวของนโยบายนั้น ซึ่งวรเดช จันทรศร (2554) ได้ระบุถึงผลจากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า มีหลายปัจจัยที่ส่งผลให้นโยบายต้องถูกแปรเปลี่ยนไปจากวัตถุประสงค์เดิม ได้แก่ ความคลุมเครือหรือการขาดความเฉพาะเจาะจงของนโยบาย ความหลากหลายของนโยบาย ระดับความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายที่หน่วยงานรับผิดชอบ และระดับความร่วมมือและความจริงใจในการนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งสรุปได้ว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเบื้องต้น จึงขึ้นอยู่กับความชัดเจนและเป้าหมายและการที่หน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบาย ตลอดจนให้ความร่วมมือกับฝ่ายการเมืองและมีความจริงใจที่จะนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติเพียงใด

1.2) การยอมรับนโยบายของหน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่น เมื่อหน่วยงานส่วนกลางไม่ว่าจะเป็นกระทรวง กรมและหน่วยงานที่เทียบเท่าได้ทำการแปลงนโยบายออกเป็นแผนงาน และโครงการต่าง ๆ แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การทำให้หน่วยงานในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป ซึ่งการยอมรับแนวทางขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ลักษณะของหน่วยงาน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

และสังคม และการเมืองท้องถิ่น ตลอดจนประโยชน์ที่รัฐควรจะให้กับหน่วยงานระดับล่าง ปัจจัยเหล่านี้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่จะสร้างความเต็มใจให้หน่วยงานระดับล่างรับนโยบายไปปฏิบัติ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ มีปัจจัยสำคัญที่ทำให้การนำนโยบายระดับมหภาคไปปฏิบัติเกิดความไม่แน่นอนหรือความล้มเหลว โดยเบอร์แมนและแมคลาฟลิน (Berman and McLaughlin, 1977 อ้างถึงในวรเดช จันทรศร, 2554) สรุปไว้ทั้งสิ้น 4 ปัจจัย ได้แก่ ความขัดแย้งของเป้าหมาย (Goal Discrepancies) การให้ความสนับสนุนหรือให้อำนาจในการปฏิบัติที่แตกต่างกัน (Influence and Authority Differentials) การขาดแคลนทรัพยากร (Resource Deficiencies) และอุปสรรคด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงานหรือองค์กร (Communication Difficulties among Organization)

2) การนำนโยบายไปปฏิบัติระดับจุลภาค (Micro Implementation) เป็นขั้นตอนที่นโยบายที่มาจากส่วนกลางถูกนำมาปฏิบัติในสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งมีความแตกต่างกัน ในขั้นตอนนี้มีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับนโยบายของหน่วยงานในระดับท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ส่วนกลางได้ดำเนินการในขั้นตอนแรกของระดับจุลภาค ซึ่งจะประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

2.1) การระดมพลัง (Mobilization) เป็นการพิจารณารับนโยบายและการแสวงหาความสนับสนุนจากสมาชิกในหน่วยงาน ตลอดจนบุคคลสำคัญหรือองค์กรอื่น ผู้บริหารระดับล่างจะต้องมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วม หรือวางแผน กำหนดโครงการ ร่วมลงมือปฏิบัติงาน ตลอดจนร่วมติดตามและประเมินผล โดยขั้นตอนนี้ต้องอาศัยหลักจิตวิทยามวลชนในการโน้มน้าวผู้ปฏิบัติงานนั้นให้ยอมรับและร่วมมือนำอย่างจริงจังระดมพลังที่เหนียวแน่นในนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จได้

2.2) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) เกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติหรือผู้ให้บริการตามโครงการโดยตรง ได้แก่ ข้าราชการที่ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เข้ากับแผนหรือโครงการที่กำหนด หรือ อาจปรับแผนหรือโครงการให้เข้ากับพฤติกรรมปฏิบัติของตนเอง เนื่องจาก การสร้างความสำเร็จของการปฏิบัติขึ้นอยู่กับ การแสวงหากลยุทธ์หรือวิธีการในการปรับแนวทางการปฏิบัติงานใหม่ หรือปรับโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการเชิงพื้นที่ในแต่ละช่วงเวลา

2.3) การสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง (Institutionalization or Continuation) ความสำเร็จและผลลัพธ์ (Outcomes) นโยบายนั้นจะต้องถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติด้วยการหาทางทำให้นโยบายนั้นเป็นปึกแผ่นและมีความต่อเนื่องระยะยาวนั้น เป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารเชิงพื้นที่และผู้ปฏิบัติงานเชิงพื้นที่เป็นสำคัญ โดยผู้บริหารต้องมีความสามารถชักจูงให้ผู้ปฏิบัติเห็นความสำคัญของนโยบายดังกล่าว ตลอดจนให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ขวัญกำลังใจและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ส่วนผู้ปฏิบัติก็ต้องมีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานตามนโยบายและเต็มใจที่จะปฏิบัติตามนโยบาย ถือว่าเป็นภารกิจประจำวันที่คำนึงถึง ผลลัพธ์สูงสุด หรือผลลัพธ์สุดท้าย (Ultimate Outcomes) ของนโยบายว่าจะเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนในพื้นที่โดยส่วนร่วมหรือไม่อย่างไร

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ มี 2 ระดับ คือ ระดับมหภาค หน่วยงานระดับสูงที่กำหนดนโยบายและแปลงเป็นแผนงาน โครงการ และนำไปสู่ปฏิบัติโดยหน่วยงานในพื้นที่ต้องให้ยอมรับนโยบาย และระดับจุลภาค หน่วยงานในพื้นที่มีการปรับวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับนโยบายของส่วนกลาง ภายใต้ความร่วมมือของผู้บริหารและบุคลากรในพื้นที่ในการขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุผลสำเร็จ เพื่อประโยชน์ของประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ เป็นนโยบายที่มีความเกี่ยวข้องกับทั้งหน่วยงานระดับสูง ตั้งแต่รัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานในพื้นที่ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2549 : 5) ได้กล่าวว่า แนวคิดของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) เป็นแนวความคิดที่ต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และวิธีการบริหารงานภาครัฐไปจากเดิมที่ให้ความสำคัญต่อทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า (Input) และอาศัยกฎระเบียบเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความถูกต้อง สุจริต และเป็นธรรม โดยหันมาเน้นถึงวัตถุประสงค์และสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงาน ทั้งในแง่ของผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) และความคุ้มค่าของเงิน (Value for money) รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพและสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนผู้รับบริการ โดยนำเอาเทคนิควิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้มากขึ้น เช่น การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การวัดและประเมินผลงาน การบริหารคุณภาพโดยรวม การรื้อปรับระบบ เป็นต้น รวมทั้งการให้ความสำคัญต่อการบริการประชาชน (Public Service Orientation) ซึ่งเป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นคุณภาพของการดำเนินงานหรือการให้ความสำคัญต่อความพึงพอใจของลูกค้าผู้รับบริการเป็นอันดับแรก

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2553 : 11) ได้อธิบายการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) ว่า เป็นการบริหารจัดการที่เน้นผลสัมฤทธิ์ (Result) มากกว่า จะเน้นที่ปัจจัยนำเข้า (Inputs) และกระบวนการ (Process) มีการวัดผลลัพธ์หรือผลสัมฤทธิ์ของงานอย่างเป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญกับความโปร่งใส (Transparency) ในการตัดสินใจ และพร้อมที่จะถูกตรวจสอบ (Accountability) การบริหารและ/หรือการดำเนินงานขององค์กรภาครัฐภายใต้ขอบเขตของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารได้ตลอดเวลา

บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ และคณะ (2557) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ว่าเป็นแนวคิดพื้นฐานของการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ ของภาครัฐและยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางในการบริหารจัดการดังนี้ 1) การให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน 2) ลดการควบคุมจากส่วนกลางและเพิ่มอิสระในการบริหารให้แก่หน่วยงาน 3) การกำหนดการวัดและการให้รางวัลแก่ผลการดำเนินงานทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล 4) การสร้างระบบสนับสนุนทั้งในด้านบุคลากร เทคโนโลยีเพื่อช่วยให้หน่วยงานสามารถทำงานได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ 5) การเปิดกว้างต่อแนวคิดในเรื่องของการแข่งขัน ทั้งการแข่งขันระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันและระหว่างหน่วยงานของรัฐกับหน่วยงานของภาคเอกชน

จากแนวคิดในข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) เป็นการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐ ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการให้บริการแก่ประชาชนอย่างมีคุณภาพ และให้ความสำคัญต่อผลของการปฏิบัติงานมากกว่ากระบวนการทำงานโดยนำเอาเทคนิควิธีสมัยใหม่มาปรับใช้เพื่อเพิ่มคุณภาพของผลงาน

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

1.3.1 ประวัติความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล

การกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) เป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับจากสถาบันนานาชาติว่า เป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้องค์การประสบความสำเร็จ โดยมีการนำคำว่า Good Governance มาใช้ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1989 โดยปรากฏในรายงานของธนาคารโลก (World Bank) และต่อจากนั้นมาก็มีหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับ Good Governance เป็นอย่างมาก เช่น คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: UNESCAP) สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program : UNDP) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552)

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2540 ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคมไทย ซึ่งสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชนมีความบกพร่องและขาดประสิทธิภาพสูง รวมถึงการกระทำผิด ทุจริต และขาดจริยธรรมของบุคลากร ประกอบกับในปัจจุบันที่สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหารงานของราชการมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว แต่โครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐยังขาดความยืดหยุ่น และข้าราชการยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการ วัฒนธรรม ค่านิยมและวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้เกิดปัญหาทั้งในระดับโครงสร้าง ระดับนโยบาย และระดับการปฏิบัติการ ดังข้อสรุปต่อไปนี้

1) ภาครัฐขาดกลไกและกฎเกณฑ์ในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่มีประสิทธิภาพ และคล่องตัวสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมภายนอก

2) บุคลากรขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน และค่านิยมที่มุ่งเน้นประโยชน์ของประชาชนรวมถึงการไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบราชการในปัจจุบัน จึงส่งผลให้การดำเนินงานในภาพรวมยังไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าสูงสุดตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

3) ระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการของภาครัฐยังมีลักษณะที่ขาดความโปร่งใส บริสุทธิ์และยุติธรรมอย่างแท้จริง ทำให้การบริหารจัดการโดยรวมไม่สามารถสนองตอบและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนได้ ในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสหรือช่องทางให้เกิดการทุจริตและผิดจรรยาในการปฏิบัติราชการได้

4) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมือง รวมถึงไม่รู้ระบบการปฏิบัติงานของราชการเพียงพอ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของภาครัฐได้

5) เกิดปัญหาการทุจริตและการประพฤติมิชอบในภาครัฐอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้ภาครัฐเกิดความสูญเสีย ทั้งในแง่ภาพลักษณ์งบประมาณ รายได้นำส่งรัฐ และค่าใช้จ่าย เพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามทุจริตภายในหน่วยงานภาครัฐเป็นอย่างมาก

จากประเด็นปัญหาที่สำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ประเทศไทยมีการบังคับใช้และปรับแก้กฎหมายต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐทุกภาคส่วนภายในประเทศอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ดังนี้

1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้วางรากฐานของธรรมาภิบาลโดยมีหลักการที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างความโปร่งใสในการบริหารประเทศ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งระดับชาติ ท้องถิ่น ชุมชน และในทุกระดับตั้งแต่ร่วมรับรู้ไปจนถึงร่วมทำและร่วมรับผล

2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้กำหนดว่าการบริหารจัดการประเทศต้องเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลให้เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดระบบบริหารจัดการที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) อันเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาที่สะสมจนถึงขั้นวิกฤตทั้งในภาคเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง นอกจากนี้รัฐบาลจะต้องส่งเสริมค่านิยมและวิถีปฏิบัติที่ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ถูกต้อง เป็นธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยเฉพาะการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด อันเป็นองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลดังกล่าว ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นทั้งในวงการภาครัฐและภาคเอกชน อันเป็นเงื่อนไขสำคัญของการขจัดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบหรือคอร์รัปชัน ในการนี้จะต้องมีกฎระเบียบที่เป็นกติกากำหนดบังคับไว้ และจะต้องปลูกฝังลงไปในระบบการสร้างคนรุ่นใหม่ตั้งแต่เยาว์วัย

3) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 และมีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมา ทั้งนี้ได้กำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการบริหารจัดการโดยยึดหลักการ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า ระเบียบนี้ได้ใช้มาระยะหนึ่ง กระทั่งสำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีลงวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เพื่อยกเลิกระเบียบฯ ฉบับนี้

4) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 มีเจตนารมณ์ว่า “การบริหารราชการจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดความสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและสนองตอบความต้องการของประชาชน”

5) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดขอบเขตความหมายของคำว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ในภาพรวม ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นวัตถุประสงค์ของการบริหารราชการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของทุกส่วนราชการในการกระทำการกิจใดภารกิจหนึ่งว่าต้องมีความมุ่งหมายให้บรรลุเป้าหมายในสิ่งเหล่านี้ คือ (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ (4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ และ (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

6) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ระบุเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังนี้

หมวด 4 มาตรา 74 วรรคหนึ่ง “บุคคลผู้เป็นข้าราชการ ข้าราชการลูกจ้างของหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี”

หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 3 มาตรา 78 “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยพัฒนาระบบงานภาครัฐโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ” และ “จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ มุ่งเน้นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับ Good Governance ต่อการพัฒนาระบบราชการไทยอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง โดยในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2555) ได้ผลักดันการสร้างระบบราชการไทยให้เป็นกลไกของรัฐที่สำคัญต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้วยการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย เพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะข้าราชการให้สามารถเรียนรู้ปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในการอำนวยความสะดวกและการให้บริการประชาชนได้อย่างทันกาล ทั้งนี้ต้องยึดมั่นในหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาล โดยการสร้างระบบธรรมาภิบาลสำหรับการกำกับดูแลตนเองที่ดี เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ถูกต้อง เป็นธรรม การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม เป็นต้น เพื่อให้การปฏิบัติราชการบรรลุเป้าประสงค์เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556-2561) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ 7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการประชาชน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาองค์การให้มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การวางระบบการบริหารงานราชการแบบบูรณาการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การยกระดับความโปร่งใส และสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน และ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การสร้างความพร้อมของระบบราชการไทย เพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2556)

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาระบบราชการที่ผ่านมา ได้นำแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่มาปรับใช้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนากลไกภาคราชการให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดมั่น ในหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาลสำหรับการกำกับดูแลตนเองที่ดี เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ถูกต้อง เป็นธรรม สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ และก่อให้เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อการทำงานของภาคราชการเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าประสงค์เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและรักษาผลประโยชน์ ของประเทศชาติ รวมทั้งพร้อมที่จะรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต

1.3.2 ความหมายและองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP : 1999) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล หมายถึง การดำเนินงานของภาคการเมือง การบริหาร และภาคเศรษฐกิจที่จะจัดการกิจการของประเทศ ในทุกระดับ ประกอบด้วย กลไก กระบวนการ และสถาบันต่าง ๆ ที่ประชาชนและกลุ่มสามารถแสดงออก ซึ่งผลประโยชน์ ปกป้องสิทธิของตนเองตามกฎหมาย และแสดงความเห็นที่แตกต่างกันบนหลักการ ของการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การส่งเสริมหลักนิติธรรม

องค์การสหประชาชาติ (UN : 1997) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล หมายถึง การใช้อำนาจทางการเมือง การบริหารและเศรษฐกิจในการดำเนินภารกิจและกิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศ ในทุกระดับ โดยมีกลไก กระบวนการ และสถาบัน ซึ่งประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ สามารถแสดงออกถึง ความต้องการในผลประโยชน์ และสามารถใช้อิทธิพลและหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อประสานประโยชน์ และประนีประนอมความแตกต่างเหล่านั้น ผ่านกระบวนการและสถาบันที่มีอยู่

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) ได้กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล ของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หมายถึง หลักในการปกครอง การบริหารการจัดการ ควบคุมดูแล กิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม ประกอบด้วย องค์ประกอบ 10 หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการ มีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่งฉันทามติ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ โดยการปฏิบัติ ราชการจะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงาน ที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การบริหารราชการตามแนวทาง การกำกับดูแลที่ดี ที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหาร จัดการที่เหมาะสม ให้องค์การสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการ ของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึง ตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่าง

4) หลักการรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้น ควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5) หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อันไม่ต้องห้าม ตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

6) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง กระบวนการที่ข้าราชการประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจ จากส่วนราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทน โดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างพลังพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9) หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง การได้รับการปฏิบัติและได้รับการบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกด้านชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ

10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) หมายถึง การหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ได้มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลของการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2562) ดังนี้

1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย

1.1) ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและยังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น ได้แก่

- 1.1.1) ไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน
- 1.1.2) แบบฟอร์มราชการ 2 ภาษา (ภาษาไทยควบคู่ภาษาอังกฤษ)
- 1.1.3) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจตามรายงาน

ความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ

- 1.1.4) การออกเอกสารหลักฐานของทางราชการผ่านระบบดิจิทัล
- 1.1.5) การมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายใน

1.2) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีความวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

1.2.1) ส่งเสริมให้องค์กรภาครัฐมีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการผลักดันนโยบายการพัฒนาประเทศ

1.2.2) ห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ เป็นแนวคิดในการออกแบบการให้บริการภาครัฐรูปแบบใหม่ queตอบสนองความต้องการในการขอรับบริการจากประชาชนในยุคดิจิทัล

1.2.3) ปรับโครงสร้างส่วนราชการ โดยการปรับบทบาท ภารกิจของส่วนราชการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีความคล่องตัว สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานภาครัฐให้ทำงานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ มีขนาดที่เหมาะสม ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เชื่อมโยงกับข้อมูลเพื่อบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชนผู้รับบริการจากภาครัฐ

1.3) การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม ได้แก่

1.3.1) Biz Portal เว็บไซต์ครบ จบทุกเรื่อง เป็นการอำนวยความสะดวกประชาชนหรือผู้ประกอบการด้วยบริการแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน Biz Portal (<http://biz.govchannel.go.th>) ขออนุญาตได้กลายเป็นอนุญาตในครั้งเดียว กรอกข้อมูลซ้ำกันครั้งเดียว ยื่นเอกสารหลักฐานชุดเดียวผ่านออนไลน์และติดตามสถานการณ์ พิจารณาอนุญาตได้ตลอดเวลา เกิดความรวดเร็วในการพิจารณาอนุญาต

1.3.2) ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐพัฒนาคุณภาพการให้บริการที่สร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน

2) ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย

2.1) ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ได้แก่ ตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ส่งเสริมให้ส่วนราชการดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน

2.2) เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย ได้แก่

2.2.1) จัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ทุกส่วนราชการต้องเผยแพร่คู่มือสำหรับประชาชน จุดให้บริการและเว็บไซต์ศูนย์รวมข้อมูลติดต่อราชการ ทำให้การปฏิบัติราชการมีความชัดเจน โปร่งใส ไม่คลุมเครือ ช่วยลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ประชาชนได้รับประโยชน์ โดยได้ทราบถึงวิธีการ ขั้นตอน ระยะเวลา เอกสารหลักฐาน และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ใช้ในการติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานราชการ

2.2.2) การรับ-จ่ายเงินของภาครัฐผ่านระบบ National e-Payment เพิ่มความสะดวกในการใช้บริการของประชาชน ลดความผิดพลาดซ้ำซ้อน และโอกาสการทุจริตจากการจ่ายด้วยเงินสดหรือเช็คของภาครัฐ

2.3) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ ได้แก่ พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 กฎหมายกลางที่กำหนดให้หน่วยงานราชการประกาศขั้นตอน ระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตของเจ้าหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน

เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ ลดการทุจริต และสร้างความเท่าเทียมในการขอรับบริการจากภาครัฐ

2.4) ความเสมอภาค (Equity) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย ได้แก่ จัดตั้งศูนย์บริการร่วมในห้างสรรพสินค้า สำนักงานบริการของรัฐจากหลายหน่วยงานที่ต่างสังกัดกันมารวมให้บริการในแหล่งชุมชน ณ สถานที่แห่งเดียวกัน ที่ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ง่าย เดินทางสะดวก

3) ประชาธิปไตย (Participatory State) ประกอบด้วย

3.1) การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารราชการบนพื้นฐานความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.2) การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม ได้แก่

3.2.1) การถ่ายโอนภารกิจภาครัฐให้ภาคส่วนอื่นดำเนินการ คือ ถ่ายโอนภารกิจของรัฐบาลบางส่วนให้ภาคเอกชนดำเนินการแทน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่ทั่วถึงและรวดเร็ว

3.2.2) ส่งเสริมให้ภาคประชาสังคม/ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะ

4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วย คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรมและตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย 8 ประการ (I AM READY) ได้แก่

4.1) Integrity ซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

4.2) Activeness ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวกและมีจิตบริการ

4.3) Morality มีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม

4.4) Responsiveness คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง

- 4.5) Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ
- 4.6) Accountability ตรวจสอบได้
- 4.7) Democracy ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย
- 4.8) Yield มุ่งผลสัมฤทธิ์

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 10 หลักการ ได้แก่ ด้านประสิทธิผล ด้านประสิทธิภาพ ด้านการตอบสนอง ด้านการรับผิดชอบ ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการกระจายอำนาจ ด้านนิติธรรม ด้านความเสมอภาค และด้านมุ่งเน้นฉันทามติ ซึ่งในการวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการประเมินการทำงานของส่วนราชการ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐบาลที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ กำหนดจำนวน 5 หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักความคุ้มค่า (Value for money)

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง

การดำเนินงานในองค์กร มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้ทุกองค์กรต่างต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก ผู้บริหารจึงต้องพิจารณาว่า ควรจัดการกับความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นอย่างไร เพื่อให้องค์กรสามารถรักษาหรือเพิ่มมูลค่าของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.4.1 ความหมายของความเสี่ยง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560) ได้ให้ความหมายของความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคต และอาจส่งผลในด้านลบที่ไม่ต้องการ ดังนั้น การตัดสินใจกระทำใด ๆ โดยไม่มีข้อมูล หรือไม่มีการวางแผนใด ๆ จึงสามารถกล่าวได้ว่าเป็นการเสี่ยงตัดสินใจในสถานะของความเสี่ยง

กรมบัญชีกลาง (2562) ได้ให้ความหมายของความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือการกระทำใด ๆ อันจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ในด้านลบหรือเป็นผลลัพธ์ที่ไม่ต้องการ ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (2563) ได้ให้ความหมายของความเสี่ยง (Risk) คือ เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคต หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือ ก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2562) ให้ความหมายของความเสี่ยงไว้ว่า หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่า หรือ เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ หรือ ทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับ และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

จากการศึกษาแนวความคิดและนิยามของหน่วยงานภาครัฐ สรุปความหมายของความเสี่ย หมายถึง เหตุการณ์ใดที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งส่งผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบ ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้

1.4.2 ประเภทของความเสี่ย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2556) ได้กล่าวว่า ประเภทของความเสี่ย หมายถึง การแบ่งกลุ่มความเสี่ยประเภทต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการค้นหา ระบุ ประเมิน จัดลำดับ และกำหนดการควบคุม โดยแยกประเภทของความเสี่ย ได้แก่

- 1) ความเสี่ยด้านกลยุทธ์ (Strategy Risks) คือ ความเสี่ยที่เกิดจากการกำหนดกลยุทธ์และนโยบายในการบริหารงานที่เหมาะสมชัดเจนหรือไม่เพียงใด
- 2) ความเสี่ยด้านการปฏิบัติงาน (Operation Risks) คือ ความเสี่ยที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุก ๆ ขั้นตอน โดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรในการปฏิบัติงานว่ามีระบบควบคุม ตรวจสอบดีเพียงใด
- 3) ความเสี่ยด้านการเงิน (Financial Risks) คือ ความเสี่ยที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณ การเงิน และการควบคุมรายจ่ายต่าง ๆ ที่เกินความจำเป็น
- 4) ความเสี่ยด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risks) คือ ความเสี่ยที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎระเบียบที่มีอยู่ไม่เหมาะสมหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน หรือปฏิบัติได้ทันตามเวลาที่กำหนด และอาจมีผลการลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานต้องระบุความเสี่ยทั้งหมดที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน เมื่อหน่วยงานระบุความเสี่ยทั้งหมดแล้ว ควรพิจารณาจัดกลุ่มความเสี่ย โดยความเสี่ยที่มีลักษณะเหมือนกัน จัดกลุ่มเป็นประเภทความเสี่ยเดียวกัน (กระทรวงการคลัง, 2564 : ข) ได้แก่

- 1) ความเสี่ยด้านกลยุทธ์ (Strategy Risks) คือ ความเสี่ยที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่ไม่เหมาะสม หรือความเสี่ยเกิดจากการนำกลยุทธ์ไปใช้ไม่ถูกต้อง
- 2) ความเสี่ยด้านการเงิน (Financial Risks) คือ ความเสี่ยเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงิน เช่น ความเสี่ยเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยเกี่ยวกับการรับเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินการคลัง รวมถึงความเสี่ยด้านการทุจริตทางการเงิน เป็นต้น
- 3) ความเสี่ยด้านการดำเนินงาน (Operation Risks) คือ ความเสี่ยที่เกิดจากกระบวนการทำงานที่ไม่มีประสิทธิผลหรือไม่มีประสิทธิภาพ
- 4) ความเสี่ยด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Legal Risks) คือ ความเสี่ยที่หน่วยงานไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวมถึงกฎ/นโยบาย/คู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
- 5) ความเสี่ยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Risks) คือ ความเสี่ยที่เกิดจากเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6) ความเสี่ยด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร (Reputational Risks) คือ ความเสี่ยที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ความเชื่อมั่น และความน่าเชื่อถือขององค์กร

สรุปได้ว่า ในการบริหารความเสี่ยง หน่วยงานสามารถกำหนดประเภทของความเสี่ยงได้ตามความเหมาะสมและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน เพื่อให้มุมมองการบริหารจัดการความเสี่ยงเกิดความชัดเจนมากขึ้น สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินการโครงการ 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) (2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) (3) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) และ (4) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risks)

1.4.3 การประเมินความเสี่ยง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2556) ได้กล่าวว่า การประเมินความเสี่ยงเป็นการประเมินโอกาสและผลกระทบของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นต่อวัตถุประสงค์ว่าแต่ละปัจจัยเสี่ยงนั้นมีโอกาสที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด และหากเกิดขึ้นแล้วจะส่งผลกระทบต่อองค์กรรุนแรงเพียงใด และนำมาจัดลำดับว่าปัจจัยเสี่ยงใดมีความสำคัญมากน้อยกว่ากัน เพื่อกำหนดมาตรการตอบโต้ปัจจัยเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม โดยทั่วไปการประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย 2 มิติดังนี้

- 1) โอกาสที่อาจเกิดขึ้น ดูได้จากความถี่ของเหตุการณ์มีโอกาสดังเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด อาจจำแนกเป็นระดับต่ำ ปานกลาง สูง หรือร้อยละของโอกาสที่อาจเกิดขึ้น
- 2) ผลกระทบ หรือความรุนแรง หากมีเหตุการณ์เกิดขึ้นองค์กรจะได้รับผลกระทบมากเพียงใด รุนแรงน้อย ปานกลาง หรือเสียหายมาก

การประเมินความเสี่ยงสามารถทำได้ทั้งการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยพิจารณาจากทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายนอกและภายในองค์กร

- 1) การประเมินความเสี่ยงเชิงคุณภาพ จะไม่มีการระบุค่าของความเสียหายออกมาเป็นตัวเลข แต่ละระดับออกเป็นระดับความรุนแรงของความเสียหาย และระดับความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
- 2) การประเมินความเสี่ยงเชิงปริมาณ จะระบุค่าของความเสียหายออกมาเป็นตัวเลข (โดยเฉพาะตัวเงิน) และโอกาสที่เหตุการณ์นั้นจะเกิดออกมาในรูปของความน่าจะเป็น ซึ่งเป็นรูปตัวเลขเช่นกัน

การจัดการความเสี่ยง เป็นขั้นตอนการระบุทางเลือกสำหรับการจัดการความเสี่ยงหลังจากผู้ประเมินได้ผลการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงแล้ว ผู้ประเมินจะต้องประเมินวิธีการจัดการความเสี่ยงที่สามารถนำไปปฏิบัติได้และผลของการจัดการจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และต้นทุนที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับเพื่อให้บริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ ผู้ประเมินอาจต้องเลือกวิธีการจัดการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อลดระดับโอกาสที่อาจเกิดขึ้น และผลกระทบของเหตุการณ์ให้อยู่ในช่วงที่องค์กรสามารถยอมรับได้

กลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยงมี 4 ประการ ได้แก่

- 1) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง

การหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น หยุดดำเนินกิจกรรม การเปลี่ยนวัตถุประสงค์ หรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่เป็นความเสี่ยง การปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน การลดขนาดของงานหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการลงหรือเลือกกิจกรรมที่สามารถยอมรับได้มากกว่า เป็นต้น

2) การยอมรับความเสี่ยง

การไม่ต้องการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาส หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอีก กรณีนี้ใช้กับความเสี่ยงที่น้อย ความน่าจะเป็นน้อยหรือว่ามีต้นทุนในการบริหารความเสี่ยงสูง

3) การลดความเสี่ยง หรือการควบคุมความเสี่ยง

การลดโอกาสความน่าจะเป็นหรือลดความเสียหาย โดยการจัดระบบการควบคุม เพื่อป้องกันการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการรวมกับกำหนดแผนสำรองในเหตุฉุกเฉิน

4) การกระจาย หรือโอนความเสี่ยง

การกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้หน่วยงานอื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป เช่น การทำการประกันภัยองค์กรภายนอก หรือการจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการแทน

กิจกรรมการควบคุม คือ นโยบายและกระบวนการปฏิบัติงานที่จะช่วยให้ผู้บริหารมีความมั่นใจว่าการปฏิบัติงานและการประกอบกิจกรรมของหน่วยงาน มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายกลยุทธ์ขององค์กร เป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยป้องกันและบ่งชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร สำหรับกิจกรรมการควบคุมนั้นแต่ละองค์กรอาจจะมีวิธีการที่แตกต่างกันออกไปขึ้นกับนโยบายในการบริหาร การดำเนินงาน สภาพแวดล้อมภายในองค์กร และวัฒนธรรมขององค์กร

กระทรวงการคลัง (2561) ได้กล่าวว่า การประเมินความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น ฝ่ายบริหารควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและภารกิจภายในทั้งหมดที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ การประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย 4 หลักการ ดังนี้

1) หน่วยงานของรัฐระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในของการปฏิบัติงาน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอที่จะสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์

2) หน่วยงานของรัฐระบุความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในอย่างครอบคลุมทั้งหน่วยงานของรัฐ และวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น

3) หน่วยงานของรัฐพิจารณาโอกาสที่อาจเกิดการทุจริต เพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

4) หน่วยงานของรัฐระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบการควบคุมภายใน

สรุปได้ว่า การประเมินความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่หน่วยงานควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยประเมินการปฏิบัติงานในภาพรวมของหน่วยงานว่ามีความเสี่ยงต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร โดยการวิเคราะห์และจัดระดับความเสี่ยง และการกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น และจัดการให้ความเสี่ยงอยู่ในสภาพที่เป็นผลดีกับหน่วยงาน

1.4.4 กรอบมาตรฐานการควบคุมภายใน (COSO 2013)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้เริ่มสนับสนุนให้หน่วยงานราชการของไทยดำเนินการด้านการบริหารความเสี่ยง โดยเริ่มครั้งแรกในปี พ.ศ. 2549 และประกาศให้การบริหารความเสี่ยงเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ในหมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread way) เพื่อเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ซึ่งต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล (สำนักบริหารหนี้สาธารณะ, 2556 : 1) และตามที่กระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 แจ้งตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค 0409.3/ว 105 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2561 โดยมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว จัดทำขึ้นตามมาตรฐานสากลของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission : COSO 2013 ในขณะที่กรอบมาตรฐานการควบคุมภายในของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 เดิม กำหนดตาม COSO 1992 ทำให้มีการปรับเปลี่ยน ขยายกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายในเพิ่มขึ้น

COSO 2013 เปลี่ยนแปลงจากเดิมอย่างไร

COSO 2013 ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของ COSO 1992 ที่กำหนดให้การควบคุมภายใน มี 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control environment) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) และกิจกรรมการติดตามผล (Monitoring Activities) แต่มีการกำหนดประเด็น หรือหลักการเพิ่มเติม เพื่อกระตุ้นให้องค์กร เกิดการดำเนินงานดังนี้

- 1) เกิดการทบทวนในระดับกลยุทธ์ว่า ควรมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน หรือไม่ อย่างไร
- 2) เกิดการบูรณาการและเชื่อมโยงหน้าที่ ด้านการค้นหาความเสี่ยง และการกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้เป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอนการดำเนินงานปกติอย่างชัดเจนในองค์กร
- 3) เกิดการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่า ระบบการควบคุมภายในในองค์กรมีอยู่จริง และปฏิบัติได้จริง

COSO 2013 มีการขยายความเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนขึ้น

- 1) องค์ประกอบของการควบคุมภายใน มีการขยายการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายใน เป็นหลักการย่อย ๆ 17 หลักการ ให้ชัดเจนขึ้น
- 2) วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน มีการปรับปรุงให้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของธุรกิจสมัยใหม่ และวิธีการดำเนินงานที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานมากขึ้น ขยายวัตถุประสงค์ให้กว้างขวางและครอบคลุมผู้ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น รวมทั้งเพิ่มเติมระบบการรายงานเพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารด้วย

3) กรอบแนวทางการดำเนินงาน มีการปรับเพิ่มกรอบแนวทางการควบคุมภายใน
ดังนี้

3.1) เพิ่มการให้ความสำคัญกับธรรมาภิบาล การสอดส่องให้มีกระบวนการ
กำกับดูแลกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ในองค์กร โดยเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมธรรมาภิบาล
ในองค์กร

3.2) เพิ่มการควบคุมภายในให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในด้านต่าง ๆ
เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านอุตสาหกรรม และด้านสังคม เป็นต้น

3.3) เพิ่มความซับซ้อนของการควบคุมภายใน ให้สอดคล้องกับความซับซ้อน
ของการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่

3.4) เพิ่มการควบคุมภายในให้รองรับการคาดหวังต่อการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง
ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนมาตรฐานต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

3.5) เพิ่มการควบคุมภายในให้สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังในการ
ดิงเอาสมรรถนะและความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องมาใช้อย่างเต็มที่

3.6) เพิ่มการนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ต่อการควบคุม
ภายในให้มากขึ้น โดยการกำหนดให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการควบคุมด้วยกลไกอัตโนมัติ นอกเหนือจากการ
พึ่งพาตัวบุคคล ทั้งในส่วนของกระบวนการปฏิบัติงาน (Operation) และระบบการรายงาน (Reporting)

3.7) เพิ่มการควบคุมภายในที่สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังในการป้องกัน
และตรวจให้พบการทุจริตภายในกิจการ

สรุปได้ว่า กรอบมาตรฐาน COSO 2013 กรอบเหมือน COSO 1992 ปรับหลักการย่อย
เพิ่มขึ้นในรายละเอียดเน้นการปฏิบัติจริง มีธรรมาภิบาล สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
และกระแสโลก และขยายให้ครอบคลุมผู้ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

1.4.5 การบริหารความเสี่ยง

การวิเคราะห์และบริหารความเสี่ยง เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้
การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังส่งผลให้ภารกิจของรัฐเกิดสัมฤทธิ์ผลแก่ผู้ใช้บริการ
รวมทั้งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของภารกิจนั้น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2556) ได้กล่าวถึง กระบวนการ
บริหารความเสี่ยงว่า เป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนที่ช่วยเสริมการทำงานร่วมกับโครงการ
หรือภาระงานอื่นใดที่ปฏิบัติอยู่ให้เป็นไปด้วยความราบรื่นหรือป้องกันโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง
และเป็นปัญหาหรือเป็นการมองไปข้างหน้า เสมือนกับเป็นการทำนายเหตุการณ์ในอนาคตอย่างมีเหตุผล
มีหลักการและหาทางลดหรือป้องกันความเสียหายในการทำงานของโครงการเดิมแต่ละขั้นตอนไว้ล่วงหน้า
ซึ่งมีขั้นตอนในกระบวนการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบุความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อเป้าหมาย
ที่ได้กำหนดไว้ เป็นการระบุสิ่งที่คาดว่าจะมีความเสี่ยง และต้องพิจารณาว่าอะไรที่จะเป็นสาเหตุ
ของความเสี่ยง ซึ่งควรมีการจำแนกกลุ่มของปัจจัยภายใน (ทราบและควบคุมได้) และปัจจัยภายนอก
(ไม่สามารถควบคุมได้) จากนั้นพิจารณาไปถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในทางตรงและทางอ้อมของแต่ละปัจจัย

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ ประเมินโอกาสที่จะเกิดขึ้นของความเสียหายและความรุนแรงของผลกระทบ ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการเปลี่ยนข้อมูลดิบที่มีอยู่ไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ ใน 3 ส่วน คือ วิเคราะห์ลักษณะของความเสียหาย จำแนกกลุ่ม (Classifying) ของความเสียหาย และการจัดลำดับความสำคัญ (Prioritize) ของความเสียหาย

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผนโดยกำหนดกลยุทธ์เพื่อควบคุมผลกระทบของความเสียหาย เป็นการระบุถึงรายละเอียดของความเสียหายที่จำเป็นต้องมีกลยุทธ์รับมือ โดยอธิบายถึงลักษณะของความเสียหาย โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้จ่ายหากมีผลกระทบเนื่องจากความเสียหายนั้นเกิดขึ้น และควรดำเนินการอย่างไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ แผนสำรองเป็นอย่างไร

ขั้นตอนที่ 4 การติดตามร่องรอยของความเสียหาย เป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายอย่างถูกต้องแม่นยำ ทั้งระยะเวลาและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอให้กับกลุ่มหรือทีมในลักษณะที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย ซึ่งเป็นการติดตามผลโดยกลุ่มหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เฝ้าดูหรือลดความเสียหายให้น้อยลง

ขั้นตอนที่ 5 ติดตาม กำกับและตรวจสอบการปฏิบัติการควบคุมความเสียหาย เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานได้มีการปฏิบัติตามแผนงานและเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อให้ทราบว่า จะมีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นหรือไม่ จะได้มีการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ทุกขั้นตอนได้ดำเนินไปตามแผนและบรรลุเป้าหมายในการควบคุมความเสียหาย

กรมบัญชีกลาง (2556) การบริหารความเสี่ยงโครงการ หมายถึง กระบวนการบริหารงานโครงการที่มีระบบและขั้นตอน ของการระบุความเสี่ยงการประเมินความเสี่ยง การวางแผนความเสี่ยง และการติดตามความเสี่ยง ในการสนับสนุน การวางแผนและการดำเนินโครงการให้คำนึงถึงความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบ เหมาะสมกับทรัพยากรที่องค์การมี และส่งผลให้โครงการนั้น สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและบรรลุผลตามเป้าประสงค์ที่ได้วางไว้ ซึ่งกระบวนการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย (1) การระบุความเสี่ยง (2) การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง (3) การประเมินผลการควบคุมและการจัดการความเสี่ยง (4) การติดตามประเมินผล และการรายงานผล (5) การทบทวนการบริหารความเสี่ยง และ (6) การสื่อสาร

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (2563) ได้กล่าวถึง การบริหารความเสี่ยงที่ดี คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายในองค์การได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับองค์กรอยู่เสมอ รวมทั้งร่วมกันวางแผนป้องกัน และควบคุมให้เหมาะสมกับภารกิจ เพื่อลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและสร้างความเสียหายหรือความสูญเสียให้กับองค์กรได้ โดยได้ให้ความหมายของการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) คือ กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการปัจจัยเสี่ยง ต่าง ๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสียหายลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสียหายลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) การจัดการความเสี่ยงต้องมองปัญหาความเสี่ยงแบบองค์รวม ดังนั้น การจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการ จากทุกระดับร่วมกันพิจารณาทั้งความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อให้เกิดความ เข้าใจและเห็นพ้องร่วมกันทั่วทั้งองค์กร จึงจะสามารถควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

สรุปได้ว่า ในการดำเนินการของส่วนราชการ ต้องมีการประเมินความเสี่ยง และบริหารจัดการความเสี่ยงโดยยึดหลักแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนด โดยต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงาน ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

1.5 แนวคิดและทฤษฎีเชิงระบบ

ทฤษฎี (Theory) มีรากศัพท์มาจาก Theory (ละคร) เป็นการสะท้อนภาพของมนุษย์ เป็นภาพจำลองของชีวิต ภาพสะท้อนของสังคม มนุษย์มักจะคิดว่า ทฤษฎีเป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว สามารถปฏิบัติตามได้แต่ในความเป็นจริง ทฤษฎีคือ กรอบความคิดที่สร้างขึ้นมาจากเพื่อเข้าใจความจริงบางอย่าง รู้บางส่วนรู้โดยประมาณ ซึ่งกรอบความคิดนี้จะช่วยให้เข้าใจความเป็นจริงมากขึ้น

1.5.1 ความหมายของระบบ

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2005) ได้ให้ความหมายของระบบ หมายถึง ชุดขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รวมตัวกันเข้าเป็นภาพรวม มีการจัดระบบระเบียบไว้ ระบบนี้ถือว่าเป็นระบบสังคม ซึ่งประกอบด้วย คนที่มีบุคลิกภาพต่าง ๆ กันมารวมกัน และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันบนพื้นฐานของความสัมพันธ์แบบถ้อยทีถ้อยอาศัย

สุนันทา แก้วสุข และคณะ (2563) ได้ให้ความหมายของระบบ หมายถึง กลุ่มของสิ่งที่ประกอบกันด้วยความสัมพันธ์ หรือปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน และมีผลกระทบต่อการดำเนินงานหรือปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และองค์การที่นำทฤษฎีระบบมาใช้ในการบริหารงานจะประกอบด้วยส่วนประกอบที่เป็นอิสระ และเป็นวิธีการบริหารงานที่จะเพิ่มความเข้าใจรู้จุดเด่นจุดด้อยในองค์การ เพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาได้มากยิ่งขึ้น ส่วนทฤษฎีระบบ (System Theory) หมายถึง ทฤษฎีที่มีขอบเขตครอบคลุมพฤติกรรมทุกส่วนขององค์การ ทำให้สามารถอธิบายพฤติกรรมองค์การได้ทุกระดับ ทั้งระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์การ

สรุปได้ว่า ระบบ หมายถึง กลุ่มขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อการดำเนินงานหรือปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.5.2 หลักการและแนวคิดของทฤษฎีระบบ

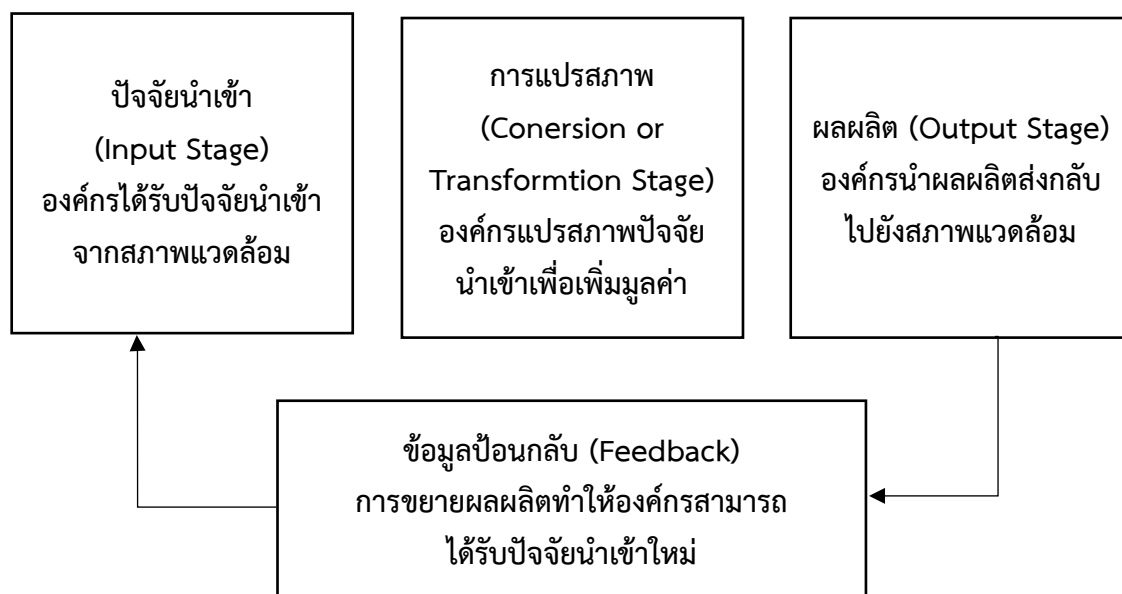
เบอร์ตาลานซ์ฟี (Bertalanffy, 1973) นำเสนอทฤษฎีระบบและการประยุกต์ใช้ มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า ทฤษฎีระบบจะพิจารณาปัญหาที่ข้อเท็จจริงว่าสิ่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน และคุณค่าของการเปลี่ยนแปลงในบรรยากาศสร้างสรรค์ทางปัญญา (Intellectual Climate) คือ การยอมรับในการมองปัญหาใหม่ ๆ ที่มีอยู่เดิม แต่ถูกมองข้ามมาก่อน เป็นการพิจารณาปัญหาในแนวทางใหม่ ซึ่งเป็นวิถีทางสำคัญที่ช่วยอธิบายและคาดคะเนที่มีความตรงกับปัญหาที่อยู่รอบ ๆ ซึ่งได้รับการยอมรับในฐานะที่ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลง โดยพื้นฐานของทฤษฎีระบบสำหรับสิ่งมีชีวิตที่ไม่หยุดนิ่ง แม้ภายใต้เงื่อนไขที่สภาพแวดล้อมภายนอกคงที่แต่ระบบภายในยังคงมีปฏิกิริยาที่จะส่งผลสัมพันธ์กัน และทฤษฎีระบบสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม

คิมเบอร์ลี (Kimberly, 1979) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีระบบนี้มีลักษณะเนื้อหาสาระเป็นทฤษฎีทั่วไป เป็นความคิดพื้นฐานหรือข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumption) ที่รองรับทฤษฎีเฉพาะด้าน หรือทฤษฎีเฉพาะเรื่อง กล่าวคือ ทฤษฎีเฉพาะด้านทั้งหลายต่างก็มีข้อตกลงเบื้องต้นมาก่อนว่า ผลย่อมเกิด

จากเหตุ ดังเช่นที่เป็นความคิดหลักของทฤษฎีระบบ จึงเจาะจงระบบแต่ละคู่ของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผล เมื่อนำทฤษฎีระบบไปใช้อธิบายเหตุการณ์หรือใช้แก้ปัญหา สามารถนำเอาทฤษฎีอื่น ๆ เฉพาะด้าน มาใช้ร่วมกันได้อย่างไม่มีความขัดแย้ง ทฤษฎีระบบจึงเป็นเหมือนเบ้าหลอมรวมทฤษฎีอื่น ๆ เข้ามาใช้งานด้วยกันได้ ทฤษฎีระบบ ประกอบด้วย 4 ส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ

- 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ทรัพยากรที่เป็นบุคคล วัสดุอุปกรณ์ เงิน หรือข้อมูลที่ใช้ในการผลิตหรือการบริการ
- 2) กระบวนการแปรสภาพในการจัดการ (Transformation Process) จากการใช้เทคโนโลยีและหน้าที่ในทางการตัวป้อนนำไปสู่กระบวนการแปรรูป
- 3) ผลผลิต (Product) ผลิตภัณฑ์และการบริการขององค์การทางการศึกษาผลิตและแจกจ่ายความรู้
- 4) การป้อนกลับ (Feedback) คือ สารสนเทศเกี่ยวกับผลผลิตหรือกระบวนการขององค์การ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกตัวป้อนระหว่างวงจรต่อไปข้อสารสนเทศเช่นนี้อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งในกระบวนการแปรรูปผลผลิตในอนาคต

อำนาจ อีระวนิช (2553) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีเชิงระบบ (System Theory) เป็นวิธีการจัดการที่ผสมผสานหน้าที่การจัดการ กิจกรรมการจัดการ และการวางแผนเชิงกลยุทธ์เข้าด้วยกัน โดยพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมภายนอก ระบบหนึ่ง ๆ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input Stage) ขั้นตอนการแปรสภาพ (Conersion or Transfrmtn Stage) และขั้นตอนผลผลิต (Output Stage) และมีข้อมูลป้อนกลับ

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ของระบบต่าง ๆ
ที่มา : อำนาจ อีระวนิช (2553)

จันทรานี สงวนนาม (2551) ได้ให้หลักการและแนวคิดของทฤษฎีระบบไว้ดังนี้

- 1) ทฤษฎีระบบมีความเชื่อว่า ระบบจะต้องเป็นระบบเปิด (Open System) กล่าวคือ จะต้องปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยได้รับอิทธิพลหรือผลกระทบตลอดเวลาจากสภาพแวดล้อม
- 2) มีรูปแบบของการจัดลำดับของระบบใหญ่และระบบย่อยที่สัมพันธ์กัน
- 3) มีรูปแบบของปัจจัยนำเข้าและผลผลิต (Input Output Model) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลของปฏิสัมพันธ์ที่มีกับสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มต้นจากปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ตามลำดับเป็นองค์ประกอบของระบบ
- 4) แต่ละองค์ประกอบของระบบจะต้องมีส่วนสัมพันธ์กัน หรือมีผลกระทบต่อกันและกัน หมายความว่า ถ้าองค์ประกอบของระบบตัวใด ตัวหนึ่งเปลี่ยนไปก็จะมีผลต่อการปรับเปลี่ยนขององค์ประกอบตัวอื่นด้วย
- 5) ทฤษฎีระบบเชื่อในหลักการของความมีเหตุ มีผลของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้ และเชื่อว่าปัญหาทางการบริหารที่เกิดขึ้นมักจะมีสาเหตุที่มากกว่าหนึ่งสาเหตุ
- 6) ทฤษฎีระบบคำนึงถึงผลของการปฏิบัติที่เป็นผลผลิต (Output) หรือมากกว่ากระบวนการ (Process) ซึ่งผลสุดท้ายของงานที่ได้รับอาจมีมากมายหลายสิ่ง ซึ่งก็คือผลกระทบ (Outcome) ที่เกิดขึ้นตามมาภายหลัง
- 7) ทฤษฎีระบบจะมีกระบวนการในการปรับเปลี่ยนและป้อนข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อบอกให้รู้ว่ระบบมีการเบี่ยงเบนอย่างไร ควรจะแก้ไขที่องค์ประกอบใดของระบบนั้น คือ การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)

สรุปได้ว่า หลักการและแนวคิดของทฤษฎีระบบ ประกอบด้วย 4 ส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) ปัจจัยนำเข้า (Input) (2) กระบวนการแปรสภาพในการจัดการ (Transformation Process) (3) ผลผลิต (Product) และ (4) การป้อนกลับ (Feedback)

1.6 แนวคิดการวิจัยเชิงประเมิน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2552) ได้เสนอรูปแบบการประเมินหรือกระบวนการทัศน์แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1) การประเมินที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงระบบ (Systematic Decision - Oriented Evaluation (SD Paradigm)) การประเมินประเภทนี้เน้นการใช้วิธีเชิงระบบเพื่อการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องสำหรับการตัดสินใจในเชิงบริหาร เช่น Planning, Programming and Budgeting System (PPBS), Cost - Related Analysis (Levin, 1983), Discrepancy Approach, CIPP Model เป็นต้น
- 2) การประเมินที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Decision - Oriented Evaluation (ND Paradigm)) การประเมินประเภทนี้ เน้นการใช้วิธีธรรมชาติเพื่อการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องสำหรับการตัดสินใจในเชิงบริหาร เช่น Utilization - Focused Approach, Stakeholder - Based Approach, Responsive Approach เป็นต้น

3) การประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า โดยใช้วิธีเชิงระบบ (Systematic Value - Oriented Evaluation (SV Paradigm)) การประเมินประเภทนี้เน้นการใช้วิธีเชิงระบบเพื่อให้นักประเมินทำการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มีผู้ประเมิน เช่น Consumer - Oriented Approach, Theory - Driven Approach, Value - Added Approach เป็นต้น

4) การประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่าโดยใช้วิธีเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Value - Oriented Evaluation (NV Paradigm)) การประเมินประเภทนี้เน้นการใช้วิธีการเชิงธรรมชาติ เพื่อให้นักประเมินทำการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มีผู้ประเมิน เช่น Criticism Approach, Constructivist Approach, Empowerment Approach เป็นต้น

พิตร ทองชั้น (2555) ได้กล่าวถึง การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) คือ การวิจัยเพื่อหาข้อสรุปหรือข้อเท็จจริงในกิจกรรมใด ๆ ที่มนุษย์จัดขึ้น จะเป็นในรูปของโครงการ โครงการหรือกิจการงานใด ๆ ของทางสังคม ทางการศึกษา ทางเศรษฐกิจ หรือทางการเมือง เป็นต้น เพื่อใช้เป็นหลักฐานหรือแนวทางในการตัดสินใจของผู้รับผิดชอบหรือแนวทางในการตัดสินใจของผู้รับผิดชอบกิจกรรมหรือองค์กรนั้น ว่าจะดำเนินอย่างไรต่อไป สำหรับวิธีการวิจัยเชิงประเมิน จะดำเนินการตามแนวการวิจัย โดยเฉพาะพยายามอธิบายความเป็นเหตุเป็นผล และหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เช่นเดียวกับการวิจัยทั่วไป รูปแบบการวิจัยเชิงประเมินขึ้นอยู่กับกรอบการออกแบบว่าจะอยู่ในรูปแบบของการทดลอง รูปแบบกึ่งทดลอง หรือรูปแบบไม่ใช้การทดลอง เป็นต้น

โดยทั่วไป ลำดับขั้นตอนในการวิจัยเชิงประเมินมีดังนี้

1) ขั้นที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินขั้นแรกนี้ ผู้ประเมินจะต้องรู้วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโครงการทั้งที่เปิดเผยได้และเปิดเผยไม่ได้ และจะต้องเลือกวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน แล้วพยายามที่จะทำให้วัตถุประสงค์ของโครงการเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยกำหนดว่าสิ่งใดที่ต้องการวัด และจะวัดได้อย่างไร

2) ขั้นที่ 2 วิธีดำเนินการ ได้แก่ การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การเลือกอุปกรณ์เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ การใช้สถิติ เป็นต้น

3) ขั้นที่ 3 การกำหนดการวัด ตารางวัด ตลอดจนกำหนดการรวบรวมข้อมูลจากวิธีการและแหล่งต่าง ๆ ให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการนำมาวิเคราะห์

4) ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในกรรมวิธีต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

5) ขั้นที่ 5 การสรุปและข้อเสนอแนะ ได้แก่ การนำผลมาได้มาสรุปและวิจารณ์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการจัดทำโครงการนี้ว่าจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรดำเนินการอย่างไร

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงประเมิน เป็นการวิจัยเพื่อหาข้อสรุปหรือข้อเท็จจริงในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นทั้งในรูปแบบโครงการ หรือโครงการ เพื่อใช้เป็นหลักฐานหรือแนวทางในการตัดสินใจของผู้รับผิดชอบหรือแนวทางในการตัดสินใจของผู้รับผิดชอบกิจกรรมหรือองค์กรนั้น ว่าจะดำเนินอย่างไรต่อไป โดยมีวิธีการวิจัย 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การกำหนดวัตถุประสงค์ (2) วิธีดำเนินการ (3) การกำหนดการวัด ตารางวัด ตลอดจนกำหนดการรวบรวมข้อมูล (4) การวิเคราะห์ข้อมูล และ (5) การสรุปและข้อเสนอแนะ

1.7 ยุทธศาสตร์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้อง

1.7.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (1) การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ (3) การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย 7 ประเด็น ได้แก่

1) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์โดย (1) การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว (2) การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรมจริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (3) การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา (4) การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (5) การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ (6) การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม และ (7) การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

2) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ประกอบด้วย (1) ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ (2) ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 (3) ช่วงวัยแรงงาน ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะแรงงานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และ (4) ช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ

3) ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา โดย (1) การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 (2) การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ (3) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท (4) การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (5) การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก (6) การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และ (7) การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

4) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย โดย (1) การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อตั้งแต่ระดับปฐมวัย

(2) การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุน ที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ และ (3) การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ

5) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญา และสังคม โดย (1) การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ (2) การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ (3) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี (4) การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี และ (5) การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่

6) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดย (1) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย (2) การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (3) การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และ (4) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

7) การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ โดย (1) การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต (2) การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ (3) การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ และ (4) การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา

1.7.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : แผนที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว ควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ รวมถึงการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง ประกอบด้วย 2 แผนย่อย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ดังนี้

1) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ด้วยการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 โดยพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่ใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับกับการเรียนรู้ของตนได้เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ โดยวางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู อนาคตยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้”

ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรรผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครู ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือน สายอาชีพ และระบบสนับสนุนอื่น ๆ การเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ ทุกประเภท โดยปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียน ในทุกระดับ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเพิ่มคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษาออกจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา ปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 มากกว่าการวัดระดับความรู้รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอน และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจัดให้มีระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่น มีมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้คนเข้าสู่ใฝ่เรียนรู้พัฒนาตนเอง รวมถึงการยกระดับทักษะวิชาชีพ พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัล และดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการศึกษาในทุกระดับทุกประเภทการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ พัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพที่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ โดยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติ สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากรในระดับนานาชาติ รวมถึงการพัฒนาศูนย์วิจัยเฉพาะทาง ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาค จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและการพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้านในระบบการศึกษา และสำหรับประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็กเยาวชนและนักเรียนกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

2) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัวในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพ ทั้งด้านกีฬา ภาษา และวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา ส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชนและสื่อ ในการมีส่วนร่วม และผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษ มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติการสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอด ได้จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นนำเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ และสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น

1.7.3 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่อง การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่าง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเฉพาะหมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบสนองโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยจะได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความปลอดภัย และมีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

ดังนั้น ในการเร่งรัดการทำงานภาพรวมกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นความไว้วางใจให้กับสังคมและผลักดันให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกมิติ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไว้ดังนี้

1) การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย

1.1) เร่งสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของสังคม และป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ และภัยอื่น ๆ โดยมีการดำเนินการตามแผนและมาตรการด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเข้มข้น รวมทั้งดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ติดตามประเมินผลการดำเนินการ และแสวงหาสถานศึกษาที่ดำเนินการได้ดีเยี่ยม (Best Practice) เพื่อปรับปรุง พัฒนาและขยายผลต่อไป

1.2) เร่งปลูกฝังทัศนคติ พฤติกรรม และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้และสร้างภูมิคุ้มกันควบคู่กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเชิงบวกและสร้างสรรค์ พร้อมทั้งหาแนวทางวิธีการปกป้องคุ้มครองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.3) เสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.4) เร่งพัฒนาบทบาทและภารกิจของหน่วยงานด้านความปลอดภัยที่มีอยู่ในทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้ดำเนินการอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

2) การยกระดับคุณภาพการศึกษา

2.1) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน

2.2) จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบพรสวรรค์ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพของตนเอง ด้วยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ทั้งในห้องเรียน สถานประกอบการ รวมทั้งการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มและห้องดิจิทัลให้คำปรึกษาแนะนำ

2.3) พัฒนาและบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างตรรกะความคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลให้นักเรียนไทยสามารถแข่งขันได้กับนานาชาติ

2.4) พัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) สำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัลในโลกยุคใหม่

2.5) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรมให้มีความทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และการเสริมสร้างวิถีชีวิตของความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

2.6) จัดการเรียนรู้ตามความสนใจรายบุคคลของผู้เรียนผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลายและแพลตฟอร์มการเรียนรู้อัจฉริยะที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนคุณภาพสูงรวมทั้งมีการประเมินและพัฒนาผู้เรียน

2.7) ส่งเสริมการให้ความรู้และทักษะด้านการเงินและการออม (Financial Literacy) ให้กับผู้เรียน โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารออมสิน สหกรณ์ ฯลฯ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ และการเผยแพร่สื่อแอนิเมชันรอบรู้เรื่องเงิน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการลงทุนเชิงพาณิชย์เพื่อให้เกิดผลตอบแทนที่สูงขึ้น

2.8) ปรับโฉมศูนย์วิทยาศาสตร์และศูนย์การเรียนรู้ ให้มีรูปลักษณ์ที่ทันสมัย สวยงาม ร่มรื่น จูงใจ ให้เข้าไปใช้บริการ โดยมีมัคคุเทศก์ความรู้ด้วยเทคโนโลยีทันสมัย มุมจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ คิวเวิร์กสของผู้เรียน หรือกลุ่มผู้เรียน และการร่วมกิจกรรมกับครอบครัว หรือจัดเป็นฐานการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ที่ผู้เรียนและประชาชนสามารถมาลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม และได้รับเอกสารรับรองการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ได้ รวมทั้งมีบริเวณพักผ่อนที่มีบริการลักษณะบ้านสวนกาแฟเพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น

2.9) ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2.10) พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะและผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน

3) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย

3.1) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการส่งต่อไปยังสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะระดับการศึกษาภาคบังคับ เพื่อป้องกันเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน

3.2) ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษา เพื่อรับการพัฒนารอบด้าน มีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการร่วมงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3) พัฒนาข้อมูลและทางเลือกที่หลากหลายให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และกลุ่มเปราะบาง รวมทั้งกลุ่ม NEETs ในการเข้าถึงการศึกษา การเรียนรู้ และการฝึกอาชีพ อย่างเท่าเทียม

3.4) พัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว (Home School) และการเรียนรู้ที่บ้านเป็นหลัก (Home-based Learning)

4) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

4.1) พัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แบบโมดูล (Modular System) มีการบูรณาการวิชาสามัญและวิชาชีพในชุดวิชาชีพเดียวกัน เชื่อมโยงการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบและระบบทวิภาคี รวมทั้งการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง (Block Course) เพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาอย่างเข้มข้น เพื่อการมีงานทำ

4.2) ขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และยกระดับสมรรถนะกำลังคนตามกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน และมาตรฐานสากล รวมทั้งขับเคลื่อนความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) โดยความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถานประกอบการ ในการผลิตกำลังคนที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

4.3) พัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ โดยการ Re-skill Up-skill และ New skill เพื่อให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งสร้างช่องทางอาชีพในรูปแบบหลากหลายให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้สูงอายุ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4) ส่งเสริมการพัฒนาแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ตามสมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ และการนำผลการทดสอบไปใช้คัดเลือกเข้าทำงาน ศึกษาต่อ ขอรับประกาศนียบัตรมาตรฐานสมรรถนะการใช้ดิจิทัล (Digital Literacy) การขอรับวุฒิบัตรสมรรถนะภาษาอังกฤษ (English Competency)

4.5) จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาการจัดตั้งธุรกิจ (ศูนย์ Start up) ภายใต้อำเภอพัฒนาอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ และพัฒนาศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา เพื่อการส่งเสริม และพัฒนาผู้ประกอบการด้านอาชีพทั้งผู้เรียนอาชีวศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยเชื่อมโยงกับ กศน. และสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพ ในวิถีชีวิตรูปแบบใหม่

4.6) เพิ่มบทบาทการอาชีวศึกษาในการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ และกำลังแรงงานในภาคเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และกลุ่มยุวเกษตรกรอัจฉริยะ (Young Smart Farmer) ที่สามารถรองรับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

4.7) ส่งเสริม และสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนทุกช่วงวัย เพื่อการมีงานทำ โดยบูรณาการความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันสังคมอื่น

4.8) พัฒนาหลักสูตรอาชีพสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้อยู่อยู่นอกระบบโรงเรียน และประชาชนที่สอดคล้องมาตรฐานอาชีพ เพื่อการเข้าสู่การรับรองสมรรถนะและได้รับคุณวุฒิวิชาชีพ ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนรู้และมวลประสบการณ์เทียบโอนเข้าสู่การสะสม หน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) ได้

5) การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ

5.1) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะ แนวใหม่ Performance Appraisal (PA) โดยใช้ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบบ Digital Performance Appraisal (DPA)

5.2) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการ พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยี ดิจิทัลตามกรอบระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา

5.3) พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งให้เป็นผู้วางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล

5.4) พัฒนาขีดความสามารถของข้าราชการพลเรือนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต

5.5) เร่งรัดการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งระบบ ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผนและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม

6) การพัฒนาระบบราชการ และการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล

6.1) ขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ 4.0 ด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยี ดิจิทัล มาเป็นกลไกหลัก ในการดำเนินงาน (Digitalize Process) การเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูล (Sharing Data) การส่งเสริมความร่วมมือ บูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก

6.2) ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถ ใช้งานเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับระบบราชการ 4.0 สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในทุกเวลา ทุกสถานที่ ทุกอุปกรณ์และทุกช่องทาง

6.3) ปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา โดยยึดหลักความจำเป็นและใช้พื้นที่เป็นฐาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.4) นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในระบบการคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาในตำแหน่งและสายงานต่าง ๆ

6.5) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของส่วนราชการให้เป็นไปตามกลไก การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

7) การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ

เร่งรัดการดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรองรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติควบคู่กับการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

1.7.4 นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2566

ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกมิติ และทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดีสมวัยทุกด้าน มีการปฏิรูปการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ปรับบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกกระดับ และสร้างระบบการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มีกรอบทิศทางการจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่มีเป้าหมายการพัฒนา โดยเฉพาะหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต รวมทั้งนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่ได้กำหนดโดยสอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ ของประเทศดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งถือเป็นหน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ จึงมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนา "การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ" ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส ด้านคุณภาพ และด้านประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการต่อยอดพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็น "วิถีนาคต วิถีคุณภาพ" จึงกำหนดนโยบาย และจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดังนี้

1) ด้านความปลอดภัย

1.1) พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยของผู้เรียนทุกคน พร้อมเสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยอย่างเข้มข้นให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา จากโรคภัยต่าง ๆ ภัยพิบัติ และภัยคุกคามทุกรูปแบบ

1.2) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1.3) สร้างภูมิคุ้มกัน การรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี ในการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal)

2) ด้านโอกาสและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.1) ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 - 6 ปีทุกคน เข้าสู่ระบบการศึกษา สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลปกป้อง เพื่อให้มีพัฒนาการครบทุกด้าน โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2) จัดการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้าถึงโอกาส ความเสมอภาค และได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะสำหรับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคต ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

2.3) จัดการศึกษาให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับโอกาสในการพัฒนา เต็มตามศักยภาพ

2.4) ส่งเสริมเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และจัดหาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้ การฝึกอาชีพ เพื่อให้มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเองได้

2.5) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรายบุคคลเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะการดูแลและป้องกัน ไม่ให้นักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษา และช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบ

3) ด้านคุณภาพ

3.1) ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาที่มีความพร้อม ให้นำหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นสมรรถนะไปใช้ตามศักยภาพของสถานศึกษาให้สามารถออกแบบหลักสูตร ที่เหมาะสมกับความต้องการและบริบท

3.2) พัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่เหมาะสมตามช่วงวัย สามารถจัดการตนเอง มีการคิดขั้นสูงมีความสามารถในการสื่อสาร สามารถจัดระบบและกระบวนการทำงานของตนเอง และร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม เป็นพลเมืองที่ดี มีศีลธรรม และอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และวิทยาการอย่างยั่งยืนทั้งมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.3) จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การมีอาชีพ มีงานทำ และส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

3.4) ส่งเสริม และพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลคุณภาพผู้เรียน ให้ควบคู่การเรียนรู้ไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งส่งเสริม การนำระบบธนาคารหน่วยกิตมาใช้ในการเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียน ในสถานศึกษา

3.5) พัฒนา ส่งเสริม ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ทางการศึกษารวมทั้งบุคลากรสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐาน ตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ

4) ด้านประสิทธิภาพ

4.1) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่เป็นฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักธรรมาภิบาล

4.2) นำเทคโนโลยีดิจิทัลและการจัดการฐานข้อมูล มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.3) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรร่วมกัน และแสวงหาการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับเพื่อให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

4.4) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะโรงเรียนที่ตั้งในพื้นที่ลักษณะพิเศษ และโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

4.5) เพิ่มประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และปรับกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal)

จุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

1) เร่งแก้ปัญหากลุ่มผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 โดยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา ฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss Recovery) ให้กับผู้เรียนทุกระดับ รวมทั้งลดความเครียดและสุขภาพจิตของผู้เรียน

2) เสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยนักเรียน ด้วยระบบมาตรฐานความปลอดภัย กระทรวงศึกษาธิการ (MOE Safety Platform)

3) ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 – 6 ปี และผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และป้องกันการหลุดออกจากระบบ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน และเด็กพิการที่ค้นพบจากการปิดหมู่บ้านเด็กพิการให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

4) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ เน้นสมรรถนะและการจัดทำกรอบหลักสูตร รวมทั้งจัดกระบวนการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ให้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน

5) จัดการอบรมครูโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผน และการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครู

6) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ (Active Learning) มีการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน (Assessment for Learning) ทุกระดับ

7) ยกระดับคุณภาพของนักเรียนประจำพักนอน สำหรับโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สูง ห่างไกลและถิ่นทุรกันดาร

8) มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ทุกระดับ

9) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยการจัดสรรกรอบเงินงบประมาณ (Block Grant) ตามหลักธรรมาภิบาลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

สรุปได้ว่า โครงการโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นนโยบายและจุดเน้นในการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งหวังให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและปลอดภัย ซึ่งเป็นการพัฒนาต่อยอดจากโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โรงเรียนคุณภาพของชุมชน โรงเรียนมัธยมดีสี่มุมเมือง และโรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) เพื่อแก้ปัญหาด้านการศึกษาและความปลอดภัยของสถานศึกษา รวมถึงเป็นการลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในสังคมเมืองและชนบทให้กับนักเรียน สร้างความพร้อมให้กับครู ผู้บริหาร และโรงเรียนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัย ตามบริบทของโรงเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ โดยโครงการโรงเรียนคุณภาพ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนในระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : แผนที่ 12 การพัฒนาการเรียนรู้

เป้าหมายของแผนแม่บท : คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3. แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

4. นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ : การปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย และทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

5. นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 : ข้อ 2 ด้านโอกาสและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

6. จุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 : ข้อ 9 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยการจัดสรรกรอบเงินงบประมาณ (Block Grant) ตามหลักธรรมาภิบาลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

2. ข้อมูลโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ตามนโยบายรัฐบาล นโยบาย 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ ที่เน้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามบริบทของตนเองสร้างโอกาสให้นักเรียนในพื้นที่ เกิดความเท่าเทียมลดความเหลื่อมล้ำด้านการจัดการศึกษาของประเทศ โดยที่ผ่านมาพบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกว่า 14,777 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน การบริหารด้านงบประมาณที่มีอยู่ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดสรรบุคลากรทางการศึกษาไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึง การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้จากสถิติการเกิดของเด็ก

ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ลดลงสวนทางกับจำนวนโรงเรียนที่มีเพิ่มมากขึ้น จึงต้องมีการบริหารให้มีความสอดคล้องเท่าทันไปกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต จึงได้พัฒนาต่อยอดจากโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสู่โครงการโรงเรียนคุณภาพ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยใช้ตำบลเป็นฐานเพื่อให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ภายใต้กรอบการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับจุดเน้น 8 ด้าน ได้แก่ (1) ความปลอดภัยของผู้เรียน (2) ระบบประกันคุณภาพ (3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (4) การพัฒนาครู (5) การเรียนการสอน (6) การวัดและประเมินผล (7) การนิเทศ กำกับ และติดตาม และ (8) กิจกรรมพัฒนาข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ (Big Data)

2.1 วัตถุประสงค์โครงการ

2.1.1 เพื่อพัฒนาระดับสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ให้เป็นโรงเรียนที่เป็นศูนย์รวมการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีจุดเน้น 8 ด้าน ได้แก่ (1) ความปลอดภัยของผู้เรียน (2) ระบบประกันคุณภาพ (3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (4) การพัฒนาครู (5) การเรียนการสอน (6) การวัดและประเมินผล (7) การนิเทศ กำกับ และติดตาม และ (8) กิจกรรมพัฒนาข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ (Big Data)

2.1.2 เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.1.3 เพื่อพัฒนาด้านความปลอดภัยต่อนักเรียน ครู ผู้บริหาร และโรงเรียนตามนโยบาย “สถานศึกษาปลอดภัย นักเรียนนักศึกษาไทยอบอุ่น” ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

2.1.4 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในการพัฒนาการศึกษา

2.2 กลุ่มเป้าหมาย

โรงเรียนคุณภาพ จำนวน 349 โรงเรียน และโรงเรียนคุณภาพนำร่องระดับภูมิภาค และโรงเรียนคุณภาพนำร่องระดับจังหวัด จำนวน 36 โรงเรียน

2.3 เป้าหมายโครงการ

2.3.1 เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)

โรงเรียนคุณภาพในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 349 แห่ง แบ่งเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา จำนวน 183 แห่ง โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จำนวน 77 แห่ง โรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) จำนวน 89 แห่ง เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ลดความเหลื่อมล้ำให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศในด้านการจัดการศึกษาของประเทศ

2.3.2 เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)

โรงเรียนคุณภาพเป็นสถานศึกษาที่มีมาตรฐานความปลอดภัย มีการบริหารจัดการบุคลากรที่เพียงพอต่อการดูแลนักเรียน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณสอดคล้องต่อจำนวนนักเรียน และมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2.4 กิจกรรมการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ ได้รับงบประมาณ 10,719,700 บาท โดยมีกิจกรรมการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย (1) กิจกรรมความปลอดภัยในสถานศึกษา “สถานศึกษาปลอดภัย นักเรียนนักศึกษาไทยอบอุ่น” และจัดสรรค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเรียนรวมของนักเรียนจากโรงเรียนเครือข่ายไปเรียนรวมที่โรงเรียนคุณภาพ (2) กิจกรรมระบบประกันคุณภาพในโรงเรียน (3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (4) กิจกรรมการพัฒนาครู (5) กิจกรรมการพัฒนาการเรียนการสอน (6) กิจกรรมการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (7) กิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และ (8) กิจกรรมพัฒนาข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ (Big Data)

2.5 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

2.5.1 นักเรียนมีทักษะในการใช้ชีวิต ได้รับหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น และมีพัฒนาการที่สมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2.5.2 ครูได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ในหลายสาขาวิชาให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลกับผู้เรียนมากที่สุด

2.5.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหาร พัฒนานวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.5.4 โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ที่ดี มีแหล่งการเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนได้ใช้ศึกษาได้ตลอดเวลาภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยในโรงเรียนและมีระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

2.6 ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

2.6.1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

สนับสนุนงบประมาณ (งบดำเนินงาน) จำนวน 115,682,201 บาท ให้กับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในการดำเนินงานการพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาโรงเรียนที่อยู่ในโครงการ

2.6.2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

1) พัฒนาต่อยอดสู่การดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ

2) สนับสนุนงบประมาณ (งบลงทุน) จำนวน 71,645,310 บาท ให้กับโรงเรียนคุณภาพนำร่อง 36 แห่ง ในการพัฒนาโรงเรียนเพื่อรองรับการมาเรียนรวม

3) สนับสนุนงบประมาณ (งบดำเนินงาน) จำนวน 109,655,200 บาท ให้กับโรงเรียนคุณภาพ 349 แห่ง ในการขับเคลื่อนโครงการ และดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ

2.6.3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

1) สนับสนุนงบประมาณ (งบลงทุน) จำนวน 2,746,947,200 บาท ให้กับโรงเรียนคุณภาพ

2) สนับสนุนงบประมาณ (งบดำเนินงาน) จำนวน 16,159,785 บาท ให้กับโรงเรียนคุณภาพ 349 แห่ง

3) ข้อมูลโรงเรียนเครือข่ายที่ไปเรียนรวมโรงเรียนคุณภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

3.1) โรงเรียนคุณภาพ ระดับประถมศึกษา จำนวน 183 แห่ง มีโรงเรียนเครือข่าย 812 แห่ง ประกอบด้วย (1) ไปเรียนรวมทุกชั้น จำนวน 79 แห่ง และ (2) ไปเรียนรวมบางชั้น จำนวน 293 แห่ง

3.2) โรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 77 แห่ง มีโรงเรียนเครือข่าย 791 แห่ง ไปเรียนรวมบางชั้น จำนวน 35 แห่ง

4) สนับสนุนงบประมาณ (งบดำเนินงาน) เพื่อเป็นค่าพาหนะรับ - ส่ง จำนวน 10,654,155 บาท

5) จัดสรรครูชาวต่างชาติ จำนวน 270 อัตรา อัตราละ 30,000 บาท จำนวน 8 เดือน เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 64,800,000 บาท

6) จัดสรรค่าจ้างครูผู้สอนภาษาจีน จำนวน 121 อัตรา อัตราละ 30,000 บาท จำนวน 8 เดือน เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 26,136,000 บาท

3. แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการการตรวจสอบและประเมินผลร่วมกันระหว่างคณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (อ.ค.ต.ป.) คณะต่าง ๆ และคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (ค.ต.ป. ประจำกระทรวง) เพื่อผลักดันและยกระดับงานบริการของส่วนราชการเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม และให้ได้ข้อค้นพบและความเสี่ยงที่สำคัญจากการดำเนินงาน (Ongoing Process) และข้อเสนอแนะเพื่อส่งสัญญาณเตือนล่วงหน้า (Early Warning) ทั้งนี้ ประเด็นการตรวจสอบตามภารกิจหลักของกระทรวง ควรให้ความสำคัญดังนี้

1. ต้องสอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงในการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อย (จ.3) ของการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

2. ต้องเป็นกิจกรรมสนับสนุนเป้าหมายจากห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (Value Chain Thailand : VCT) 140 เป้าหมายในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่มีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤติ (สีแดง)/ระดับเสี่ยง (สีส้ม)

3. ควรเป็นประเด็นสนับสนุนการปฏิบัติราชการตามแนวทางการประเมินส่วนราชการ ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ภารกิจสำคัญเร่งด่วนตามกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ (Big Rock) แผนบูรณาการการขับเคลื่อนการให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) และ/หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้ดำเนินการ

วิธีการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐการ

การตรวจสอบการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดในประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) และภารกิจของกระทรวง (Function) ดำเนินการ 2 แนวทางดังนี้

1. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามประเด็นที่คัดเลือก เพื่อค้นหาความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและส่งสัญญาณเตือน (Early Warning) หรือจัดทำรายงานข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดหรือลดผลกระทบในวงกว้าง โดยการประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยเสี่ยง 4 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.1 การประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยเสี่ยง 4 ด้าน

การประเมินความเสี่ยง	ตัวอย่างความเสี่ยง
1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	1.1 ความเสี่ยงจากการกำหนดนโยบาย 1.2 ความเสี่ยงจากการบริหารงาน 1.3 ความเสี่ยงจากการนำนโยบาย/กลยุทธ์ไปปฏิบัติ 1.4 ความเสี่ยงจากความสามารถในการปรับตัวตามการเปลี่ยนนโยบาย
2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)	2.1 ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากร/อัตรากำลัง (People Risk) 2.2 ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงาน หรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Process Risk) 2.3 ความเสี่ยงที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน (Technology Risk)
3. ความเสี่ยงด้านการบริหารงบประมาณ (Financial Risk)	3.1 ความเสี่ยงจากงบประมาณที่ได้รับและการใช้จ่ายงบประมาณ 3.2 ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกที่กระทบการใช้จ่ายงบประมาณ 3.3 ความเสี่ยงด้านศักยภาพด้านการเงิน
4. ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)	4.1 ความเสี่ยงที่เกิดจากการขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 4.2 ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย

2. การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามประเด็นที่คัดเลือก และประเมินการทำงานของส่วนราชการว่าได้ดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) 5 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) 5 ด้าน

หลักธรรมาภิบาล	นิยาม
1. ประสิทธิภาพ (Efficiency)	การประเมินทรัพยากรที่ใช้เทียบกับผลผลิต
2. ประสิทธิผล (Effectiveness)	การประเมินทรัพยากรที่ใช้เทียบกับการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์
3. ความโปร่งใส (Transparency)	การเปิดเผยและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ต่อประชาชน
4. การมีส่วนร่วม (Participation)	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน มีส่วนในการรับรู้ เข้าใจ ให้ความเห็น มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน
5. ความคุ้มค่า (Value for Money)	การประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติภารกิจของรัฐ

สรุปได้ว่า แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กำหนดให้ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบตามภารกิจกระทรวง โดยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการ 2 แนวทาง ได้แก่ (1) การประเมินความเสี่ยงเป็นการตรวจสอบและประเมินผลโครงการเพื่อค้นหาความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและส่งสัญญาณเตือน (Early Warning) เพื่อป้องกันมิให้เกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน (2) การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นการประเมินการดำเนินงานโครงการว่าหน่วยงานมีการดำเนินการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) ด้านความโปร่งใส (Transparency) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) และด้านความคุ้มค่า (value for Money) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวทางดังกล่าวมาใช้ในการประเมินโครงการโรงเรียนคุณภาพเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของการกำกับดูแลและควบคุมตนเองที่ดีของส่วนราชการ อันจะนำไปสู่การบรรลุเจตนารมณ์ของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ณัชธิญา ปัทมทัตตานนท์ (2553) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า การจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินการ ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานีเขต 1 ได้มีส่วนช่วยให้หน่วยงาน สถานศึกษาสามารถวิเคราะห์โอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับความเสี่ยงในการปฏิบัติตามโครงการสำคัญตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 ตลอดจนการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของหน่วยงาน เพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทาง ในการบริหารความเสี่ยงให้หมดไปหรืออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานตาม โครงการ/ภารกิจบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงยังมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนา

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและภายในองค์กรประสานการทำงาน อันจะนำมาซึ่งการทำงาน การติดต่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน

ณ ญัตินันท์ ทัพขวาและณอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2558) ได้วิจัยเรื่อง ผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพ ผู้เรียนของสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานการบริหารทั่วไป โรงเรียนควรจัดการประชุมและกิจกรรมร่วมกันเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการสร้างระบบติดตามประเมินผลตรวจสอบประสิทธิภาพในการบริหารงานร่วมกัน

ว่าที่ร้อยตรีไพศาล บรรจสุวรรณ์ (2558) วิจัยเรื่อง การนำนโยบายหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า เนื้อหานโยบาย หลักสูตรไม่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เน้นคุณลักษณะและเจตคติมากกว่าทักษะสากล ที่จำเป็น หลักสูตรมีลักษณะอนุรักษนิยมสูงให้ความสำคัญกับพื้นฐานความเป็นไทย โดยมีลักษณะเด่น ที่การมุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรม ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์และเศรษฐกิจพอเพียง ขณะที่การนำนโยบาย หลักสูตรสู่การปฏิบัติยังคงเป็นแบบทฤษฎีบนลงล่างสอดคล้องกับการบริหารราชการแบบรวมศูนย์อำนาจค่อนข้างมาก อำนาจการตัดสินใจด้านการบริหารบุคคลอยู่ในระดับเขตพื้นที่ นอกจากนี้ การที่หลักสูตร มีหลายกลุ่มสาระ ขณะที่ครูมีภาระงานอื่นนอกเหนืองานสอนในปริมาณมากนับเป็นอุปสรรคสำคัญ ทำให้ครูไม่ได้มีเวลาอยู่กับผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนยังคงเน้นการบรรยายบอกเล่าท่องจำ และ ครูยังคงมีบทบาทสำคัญเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้มากกว่าที่จะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ในแบบการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ขณะที่บริบทสังคมวัฒนธรรมไทยไม่เอื้อให้ผู้เรียนแสวงหา ความรู้จากความสงสัยและการตั้งคำถามที่จะก่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองตามแนวปรัชญา การศึกษาแบบเสรีนิยม ภาพโดยรวมของการนำนโยบายหลักสูตรไปปฏิบัติจึงยังคงไม่สอดคล้องบริบท และทิศทางของโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างที่ควรจะเป็นและประสบกับปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณภาพการศึกษา โดยปัจจัยความสำเร็จที่มีผลต่อการนำนโยบายหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติ ประการแรก กลยุทธ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประการที่สอง ภาวะผู้นำ และประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ประการที่สาม ปัจจัยด้านศักยภาพของครูผู้สอน และประการที่สี่ การสนับสนุนและความสามารถในการบริหารจากส่วนกลางและแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจัยทั้งสี่ประการ ต่างเกี่ยวข้องสัมพันธ์ต่อกันและเป็น เงื่อนไขเอื้ออำนวยให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาเกิดผลสำเร็จ

จิณห์วันทา และเจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม (2559) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการ จำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเมืองสำโรงขามป้อม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 ผลการวิจัย พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า โดยรวมมีค่าเท่ากับ .11 ข้อที่มีค่าสูงสุด คือ โรงเรียนมีการจัดระบบเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารของทางสถานศึกษาให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับทราบ

จิตราพร ราชบัณฑิตและสิทธิชัย สรสุภี (2560) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงาน ตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีความคิดเห็นสอดคล้องกันถึงการใช้หลักความโปร่งใส ในการบริหารงาน

ชรินทร์ เกิดพุ่ม และพิมพ์กา ธรรมสิทธิ์ (2564) วิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ด้านที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน อาคารเรียนไม่เพียงพอ มีสภาพชำรุดทรุดโทรม โรงเรียนไม่มีรถบริการรับ-ส่งนักเรียน เกิดจากการที่โรงเรียนไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อรถรับ-ส่งนักเรียน และขาดไฟถนนในการส่องสว่างเวลากลางคืนและไฟถนนส่องสว่าง ระบบไฟฟ้าภายในอาคารชำรุด ไม่ได้รับการสนับสนุน การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์น้ำประปาหมู่บ้านไหลไม่สม่ำเสมอ ระบบน้ำบาดาลชำรุด ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง ขาดอุปกรณ์กรองน้ำดื่ม ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร คอมพิวเตอร์ไม่พร้อมและไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ด้านที่ 2 การส่งเสริมการศึกษา ขาดแคลนครูภาษาจีน ขาดอุปกรณ์จัดการเรียนรู้ในรูปแบบของสะสมเต็มศึกษา ไม่ได้รับงบประมาณจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ขาดเครื่องมือสอนทักษะอาชีพเพิ่มเติม วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอในการปฏิบัติของนักเรียน โรงเรียนจัดทำเว็บไซต์ของโรงเรียน แต่ขาดการใช้งานที่หลากหลาย และบุคลากรผู้รับผิดชอบยังขาดความรู้ในการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียน และด้านที่ 3 ขาดการประสานงานกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน (2) ผลการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย พบว่า (2.1) ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา มีการวางแผนการจัดตั้งงบประมาณ แผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กล้าจะเปลี่ยนแปลง มีเป้าหมายชัดเจนสามารถสื่อสารกับบุคลากรในโรงเรียนให้มองเห็นเป้าหมายเดียวกันได้และนำบุคลากรในโรงเรียนไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ต้องการพัฒนาโรงเรียนให้เกิดคุณภาพและพัฒนา นักเรียนให้เก่ง ดี มีความสุข การบริหารจัดการให้มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ (2.2) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา มีติดต่อประสานงาน ช่วยเหลือ และหมั่นแสวงหางบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ ผ่านโครงการ และ (2.3) ด้านการบริหารจัดการ ต้องมีการขับเคลื่อนนโยบายให้เป็นรูปธรรม จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ประนอม ศรีดี, อุทัย บุญประเสริฐ และ สรรเสริญ สุวรรณ. (2563). วิจัยเรื่อง ระบบบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาในปัจจุบัน การบริหารจัดการความเสี่ยง มีเพียงระบบการควบคุมภายใน (Internal Control) เป็นเครื่องมือติดตามการดำเนินงานตามภารกิจ และในมาตรฐานการประเมินผลการควบคุมภายใน จะมีการประเมินความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบที่ 2 ซึ่งเป็นส่วนควบของระบบการควบคุมภายในอยู่ส่วนหนึ่ง แต่ไม่ได้มีการบริหารความเสี่ยงในงานการบริหารงานวิชาการโดยตรงแต่อย่างใด

พลธาวิณ วัชรธำรงค์ (2564) วิจัยเรื่อง การประเมินการบริหารจัดการที่ดีของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการที่ดีของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล มีจำนวน 36 ตัวบ่งชี้ โดยใช้มิติความเป็นเสรีภาพทางวิชาการ อิสระในการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วม ตามภารกิจหลักของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการและการเรียนการสอน ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านเครือข่ายผู้ร่วมพัฒนาการศึกษา (2) ผลการประเมินการบริหารจัดการที่ดี พบว่า โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการบริหารวิชาการ และการเรียนการสอน และด้านเครือข่ายผู้ร่วมพัฒนาการศึกษา (3) ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงาน ตามกระบวนการบริหารจัดการที่ดีของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ และการเรียนการสอน ยังขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้สมัยใหม่ ไม่มีการประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่ครบถ้วนทุกสาระการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ขาดการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตเพียงพอ และขาดครูที่มีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านเครือข่ายผู้ร่วมพัฒนาการศึกษา พบว่า ไม่มีแผนการดำเนินงานและการปฏิบัติงานไม่เป็นระบบ

พระใบฎีกา วีรยุทธ ไชยบุญ, เซาวณี แก้วมโน และสุตาพร ทองสวัสดิ์. (2565) วิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาในภาพรวม และทุกรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (2) แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา สรุปได้คือ ควรแก้ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเป็นรูปธรรม เป็นวาระแห่งชาติ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจต่อการจัดทำ แผนพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กในระยะยาว ควรทบทวนระบบจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็กมีอยู่ อย่างจำกัด แต่ภาระงานเทียบเท่ากับโรงเรียนอื่น ๆ ควรใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน จัดให้มีการสนับสนุนการจัดสรรอัตราค่าจ้างครูที่สอดคล้องกับโรงเรียนขนาดเล็ก จัดสรรอุปกรณ์สื่อการเรียน เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารควรใช้ภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียน การแสวงหาหาความรู้ ด้วยการศึกษจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปรักษานิตกร เจ้าหน้าที่ เป็นต้น

มัทนียา เพ็ชรนอก. (2563). วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยง ด้านงานงบประมาณในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน สถานศึกษาต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการประชุม อบรมเกี่ยวกับการวางแผนการใช้เงินตามระเบียบ มีการระบุความเสี่ยง สร้างความเข้าใจ ในระเบียบการใช้เงินอย่างถูกต้อง มีการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการตรวจสอบ ติดตาม และการวางแผนการใช้เงินอย่างเป็นระบบ มีการจัดการและการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการวางแผน การใช้เงินอย่าง เป็นระบบ โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ มีการรายงานและติดตามผลตรวจสอบเอกสารการขอใช้เงิน หลักฐานการเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินอย่างเป็นระบบ

สงวน อินทร์รักษ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2565) วิจัยเรื่อง กลไกการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า การขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติเป็นพหุกลไก จึงต้องมีระบบการบริหาร จัดการที่ดี และมีการวางแผนทั้งในด้านการบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการสร้างความรู้ความตระหนักรู้แก่บุคลากรในหน่วยงาน ซึ่งจะต้องมีการบูรณาการ และเน้นการมีส่วนร่วม ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจะต้องมีการติดตามประเมินผลที่ดีที่เป็นระบบ เพื่อให้ได้ทราบผล

การนำนโยบายสู่การปฏิบัติว่าสามารถบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษา มากน้อยเพียงไร และที่สำคัญต้องนำกลไกทั้ง 7 กลไก คือ (1) การบริหารจัดการ (2) การวางแผน (3) การบริหารงบประมาณ (4) บริหารงานบุคคล (5) การสร้างความตระหนักและการรับรู้ (6) บูรณาการ และการมีส่วนร่วม และ (7) การติดตามและประเมินผลมาดำเนินการอย่างเป็นระบบครบถ้วน

สุชาติ เอกปัชชา, สุทธนู ศรีไสย์ และ จินต์ วิภาตะกลัศ (2557) วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำตำบล ในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและปัจจัย ดังกล่าวได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ (การตัดสินใจ วิสัยทัศน์ และ ผู้นำการ เปลี่ยนแปลง) ด้านนโยบายและ โครงสร้าง (แผน ยุทธศาสตร์ การวางแผนอัตรากำลัง และ โครงสร้าง) ด้านการมีส่วนร่วม (บทบาท หน้าที่ การสนับสนุน และ การมีส่วนร่วม 5 ร. คือร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผล และ ร่วมชื่นชม) ด้านการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (การใช้เครื่องมือบริหารงาน และ การกระจาย อำนาจ) และ ด้านประสิทธิผลการบริหาร จัดการโรงเรียน (นักเรียน ครูและบุคลากร โรงเรียน และ การใช้ ทรัพยากรการบริหาร)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร (2564) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียนคุณภาพของชุมชนสู่ความสำเร็จในจังหวัดชุมพร ผลการวิจัย พบว่า ความชัดเจนของนโยบาย การสื่อสารนโยบาย ต้องมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง และมีความต่อเนื่อง มีการกำหนดระยะเวลาของการดำเนินงานอย่างชัดเจน และด้านการบริหารงบประมาณ ต้องเพียงพอต่อความต้องการของโครงการ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Clarke (2001 อ้างถึงในอุบลวรรณ ประจง, 2566) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการ กระจายอำนาจการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศกานา พบว่า ในประเทศที่ด้อยพัฒนา การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นโดยประชาชน มีส่วนร่วมมากขึ้น ทำให้เกิดกลยุทธ์การพัฒนาที่เป็นจริงเป็นจัง มีการปรับตัวในการปฏิบัติต่าง ๆ ของท้องถิ่น โดยใช้หลักธรรมาภิบาลให้เหมาะสมกับท้องถิ่นจนถือเป็นกุญแจสำคัญ การใช้หลักธรรมาภิบาล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่ก็ยังคงมีปัญหาอยู่จากการที่ยังคงมีการถือพรคถือพวกพ้อง

Lau (2003) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการงบประมาณของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์แห่งแคลิฟอร์เนีย ผลการวิจัย พบว่า การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์ ที่มีประสิทธิผลของงานงบประมาณ โดยกระบวนการงบประมาณมีความสำคัญมากกว่าผลงาน การวางแผนเชิงกลยุทธ์ โดยการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงในด้านการสื่อสารให้คณาจารย์ และพนักงานของมหาวิทยาลัยได้มีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณมากขึ้น ควรที่จะพัฒนาโครงสร้าง ขององค์กรให้มีความชัดเจนทั้งตำแหน่ง บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ การขาดสารสนเทศจะทำให้ ผู้บริหารและกรรมการบอร์ดบริหารขาดความไว้วางใจกันอย่างมากน้อยสำคัญ ควรให้การศึกษาและฝึกอบรม แก่บอร์ดบริหารอย่างต่อเนื่อง และยังพบว่า กลุ่มคนที่มีตำแหน่งและเพศแตกต่างกันจะให้การยอมรับ กระบวนการงบประมาณของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันด้วย

Jindal (2014) ได้ศึกษาในเรื่องความจำเป็นและความท้าทายในการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดที่องค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกได้ให้ความสำคัญ เช่น ธนาคารโลก, UNDP, OECD, ADB ฯลฯ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญในการตอบสนองความต้องการ

ของประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หากองค์กรไม่มีหลักธรรมาภิบาล จะไม่มีแผนพัฒนาใดที่จะทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นได้ ในทางกลับกันหากพลังประชารัฐใช้วิธีที่ไม่เหมาะสมในการบริหาร คนจนจะได้รับความเดือดร้อนมากที่สุด เนื่องจากการปกครองที่ไม่ดีก่อให้เกิดการทุจริต ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร เพื่อพัฒนาชีวิตของคนยากจน ในช่วงที่ผ่านมาได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพของการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน การนำแนวคิดเหล่านี้มาใช้แสดงให้เห็นว่าระบบการเมือง การปกครองยังต้องมีการพัฒนา และปรับปรุงเพื่อให้มีหลักธรรมาภิบาลในการบริหารมากขึ้น

Tao, C. Y. H. (2020) ได้ทำการศึกษาเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับธรรมาภิบาลการอุดมศึกษา ในจีนแผ่นดินใหญ่และเขตปกครองพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า การนำเสนอและประกาศใช้กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาบนเว็บไซต์ของรัฐบาล เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถวางแผน การดำเนินงาน ขอรับทุน และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและตรวจสอบได้ได้ง่าย เป็นการแสดงถึงการดำเนินงานที่มี หลักนิติธรรมและความโปร่งใสที่ดี นอกจากนี้การทำให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาและการศึกษาเอกชน เป็นเรื่องทั่วไป รวมถึงแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดจากมหาวิทยาลัยระดับโลกในภูมิภาค ได้ถูกนำมาใช้กันอย่าง แพร่หลาย เพื่อเพิ่มจำนวนโอกาสในการเรียนรู้ระดับสูงและยกระดับความเป็นเลิศของการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นสิ่งที่แสดงถึงการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพและความรับผิดชอบ แม้ว่าทุกประเทศ จะได้ดำเนินการปฏิรูปในระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่บางประเทศยังคงเผชิญกับความท้าทาย ครั้งใหญ่หลังการปฏิรูป โดยมีผลลัพธ์เชิงลบบางประการเกิดขึ้น เช่น การกระจายทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน การแบ่งแยกทางสังคมที่เพิ่มขึ้นระหว่างสถาบันรัฐและสถาบัน ชื่นนำ รวมถึงสถาบันเอกชนและสถาบันที่ไม่ใช่ชั้นนำ การกระจายทรัพยากรการศึกษาที่ไม่สมดุลระหว่าง พื้นที่เมืองและชนบท และจำนวนบัณฑิตมหาวิทยาลัยที่เกินความต้องการในไต้หวันและจีน นอกจากนี้ ด้วยอัตราการเกิดที่ต่ำ มหาวิทยาลัยหลายแห่งในไต้หวันก็ถูกคาดการณ์ว่าจะมีความเสี่ยงที่จะหายไป ในอนาคตอันใกล้เช่นกัน ผลลัพธ์ดังกล่าวเกิดจากการปฏิรูปไม่เป็นไปตามความคาดหวังในด้าน การบริหารจัดการที่ดีในแง่ของประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวมแล้ว รัฐบาล ของประเทศที่กล่าวถึงข้างต้น มีลักษณะของการบริหารจัดการที่ดีในด้านกฎหมาย ความโปร่งใส และประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง ซึ่งบางประเทศอาจไม่สามารถตอบสนองความคาดหวังของประชาชน ในเรื่องความเท่าเทียมและความรับผิดชอบต่อสังคมได้

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี นโยบายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ เป็นกระบวนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติภายใต้การขับเคลื่อนโครงการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบท ของพื้นที่ ซึ่งมีหน่วยงานแต่ละระดับร่วมดำเนินการตามบทบาทภารกิจ เพื่อให้นโยบายดังกล่าวเกิด ความเป็นรูปธรรมนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมาย คือ ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้อง ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่เน้นถึงวัตถุประสงค์และสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงาน และใช้การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือในการบริหารเชิงยุทธศาสตร์เพื่อผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐ มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง รวมถึงมีผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมาย

ด้วยการมีระบบธรรมาภิบาลที่ดี เพื่อสร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นให้กับประชาชน และได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสาร งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปและกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงประเมิณผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยใช้กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงระบบ แสดงดังแผนภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพในครั้งนี้ แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนมีนาคม - กรกฎาคม 2566) และระยะที่ 3 การติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ (สิงหาคม - กันยายน 2566) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566)

ระยะที่ 1 เป็นการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อ 1 และข้อ 3 ประกอบด้วย เพื่อประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ และเพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่

1.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 244 แห่ง ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 แห่ง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่มีโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 61 แห่ง ยกเว้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เนื่องจากไม่มีสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพในสังกัด

1.1.3 สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 349 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา จำนวน 183 แห่ง โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จำนวน 77 แห่ง โรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ระดับประถมศึกษา จำนวน 80 แห่ง และโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 9 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะนี้ จำนวน 216 แห่ง มีวิธีการได้มาดังนี้

1.2.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ

1.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ขนาดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 30 ของจำนวนประชากร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 41) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 75 แห่ง ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 55 แห่ง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 20 แห่ง การเลือกกลุ่มตัวอย่างสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นตัวแทนประชากรที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 55 แห่ง พิจารณาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีทั้งโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา และโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ระดับประถมศึกษาที่อยู่ในสังกัด

2) สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 20 แห่ง พิจารณาจากสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาที่มีโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จำนวน 11 แห่ง และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาที่มีทั้งโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษาและโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ระดับมัธยมศึกษาที่อยู่ในสังกัด จำนวน 9 แห่ง

ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการสำนัก/กลุ่มงาน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1.2.3 สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ จัดเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยใช้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเกณฑ์ในการสุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 140 แห่ง จำแนกเป็น

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 55 แห่ง เก็บข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา และโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ระดับประถมศึกษาที่อยู่ในสังกัด จำนวน 110 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 1 แห่ง ต่อสถานศึกษา 2 แห่ง)

2) สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา 11 แห่ง เก็บข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จำนวน 12 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา 1 แห่ง ต่อสถานศึกษา 1 แห่ง ยกเว้นสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่มีสถานศึกษาในสังกัด 2 แห่ง)

3) สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา 9 แห่ง เก็บข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ระดับมัธยมศึกษาในสังกัด จำนวน 18 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา 1 แห่ง ต่อสถานศึกษา 2 แห่ง)

ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้มาจากการศึกษาแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และเอกสารทางวิชาการ จำนวน 1 ชุด คือ แบบสอบถามการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประเด็นการตรวจสอบตามภารกิจกระทรวง ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (ตุลาคม 2565 – กุมภาพันธ์ 2566) โครงการโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ซึ่งเนื้อหาสาระในแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

2.2 การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม การหาคุณภาพแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสารการวัดและประเมินผล รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยง การวิเคราะห์ และการจัดการความเสี่ยงตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.)

2.2.2 กำหนดองค์ประกอบและตัวแปรที่ต้องการศึกษาของแบบสอบถามแต่ละฉบับ จำแนกตามหน่วยงานที่ตอบแบบสอบถาม

2.2.3 เขียนข้อคำถามตามกรอบแนวคิดและนิยามตัวแปรที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.4 แบบสอบถามครั้งนี้ ได้นำแบบสอบถามจากแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มาปรับปรุงให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ

2.2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของเครื่องมือ

2.2.6 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ โครงสร้างของเครื่องมือกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และเพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรง (Validity) และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จึงได้มีการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังนี้

2.3.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ โดยพิจารณาความถูกต้องและความครอบคลุมของข้อคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อคำถามที่กำหนดขึ้นตามแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2566) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานในการนํานโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังกล่าว โดยผู้ทรงคุณวุฒิ คือ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 ท่าน ปรากฏรายนามในภาคผนวก ก ผลการตรวจสอบคุณภาพ พบว่า เครื่องมือดังกล่าวมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและแก้ไขเนื้อหา/ภาษาของข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อปรับปรุงเป็นครั้งสุดท้าย และจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรงเรียบร้อยแล้ว นำไปทดลองก่อนนำไปใช้จริง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งเป็นบุคคลคนละกลุ่มตัวอย่างจริง แต่เป็นกลุ่มผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนคุณภาพ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ Alpha (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1990 : 204) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความเสี่ยง ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง มีค่าเท่ากับ 0.87 และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความเสี่ยง ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น มีค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือ สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้จริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้รับผิดชอบโครงการผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน/สำนักงาน ครูหรือบุคลากรจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ และการศึกษาปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยดำเนินการดังนี้

3.1.1 ประสานงานและจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามไปยังหน่วยงานและสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการร่วมกับกลุ่มตรวจสอบภายใน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ตามหนังสือที่ ศธ 0213/85 วันที่ 12 มกราคม 2566 และหนังสือที่ ศธ. 0217/87 ลงวันที่ 12 มกราคม 2566 (ปรากฏในภาคผนวก จ)

3.1.2 จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแนบลิงก์และคิวอาร์โค้ดแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) และกำหนดวันที่ในการส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยไปยังหน่วยงานและสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นระยะเวลา 1 เดือน ระหว่างวันที่ 12 มกราคม 2566 – 15 กุมภาพันธ์ 2566

3.1.3 ติดตามการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง หากล่วงเลยกำหนดวันที่ส่งแบบสอบถามกลับคืน และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่ครบจำนวนที่กำหนด ผู้วิจัยดำเนินการประสานไปยังหน่วยงานและโรงเรียนคุณภาพที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์แจ้งให้บุคลากรตอบแบบสอบถามเพิ่มเติม

3.1.4 รวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

3.1.5 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องมือทางสถิติ เพื่อแปลผลและนำเสนอข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ระยะที่ 1 เป็นการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย เพื่อบรรยายถึงผลการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของหน่วยงานระดับต่าง ๆ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

4.1.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4.1.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น) วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนการจัดการความเสี่ยง ใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยประยุกต์ตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

เกณฑ์การกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินผลการวิจัย	แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่
ระดับความคิดเห็น	น้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ
มีโอกาส/ผลกระทบสูงมาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน
มีโอกาส/ผลกระทบสูง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มีโอกาส/ผลกระทบปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มีโอกาส/ผลกระทบน้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
มีโอกาส/ผลกระทบน้อยมาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

การแปลข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง (ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น) โดยนำข้อมูลที่วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปรผลโดยนำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

คะแนน 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีโอกาที่จะเกิดความเสี่ยง/มีผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ระดับ น้อยมาก
คะแนน 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีโอกาที่จะเกิดความเสี่ยง/มีผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ระดับ น้อย
คะแนน 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีโอกาที่จะเกิดความเสี่ยง/มีผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ระดับ ปานกลาง
คะแนน 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีโอกาที่จะเกิดความเสี่ยง/มีผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ระดับ สูง
คะแนน 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีโอกาที่จะเกิดความเสี่ยง/มีผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ระดับ สูงมาก

4.2 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้วิธีการจัดกลุ่มและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลจากการตอบคำถามในแบบสอบถาม เพื่อขยายความในรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการ ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคเพื่อเชื่อมโยงไปสู่แนวคิดและทฤษฎีที่ทำการศึกษา โดยสรุปผลข้อมูลแบบการบรรยายเชิงพรรณนาและนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกันในขั้นของการพัฒนาเครื่องมือ พิจารณาผลประเมินที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย

ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนมีนาคม - กรกฎาคม 2566)

ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อ 1 – 4 ประกอบด้วย (1) เพื่อประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ (2) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล (3) เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จและปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ และ (4) การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติเพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียนคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด มีการดำเนินการ ดังนี้ (1) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และ (2) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างหน่วยงานและสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามในระยะที่ 1

1.2 กลุ่มตัวอย่างจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์มี 2 รูปแบบ คือ การลงพื้นที่ (Onsite Interview) และการสัมภาษณ์ทางออนไลน์ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Interview) กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 รูปแบบ ได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างจากการลงพื้นที่ (Onsite Interview) มีจำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย

- 1) หน่วยงานส่วนภูมิภาค จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
- 2) สถานศึกษา จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านยางชุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โรงเรียนท่ายางวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ทางออนไลน์ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Interview) จำนวน 8 แห่ง ประกอบด้วย

- 1) หน่วยงานส่วนกลาง จำนวน 1 แห่ง คือ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
- 2) หน่วยงานส่วนภูมิภาค จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
- 3) สถานศึกษา จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ (1) โรงเรียนบ้านหนองไก่อ้อื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 (2) โรงเรียนบ้านซับเต่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 (3) โรงเรียนอนุบาลเกาะคา (น้ำตาลอนุเคราะห์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 และ (4) โรงเรียนหนองขาวโกวิทพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือ จำนวน 2 ชุด คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

2.1.1 ฉบับที่ 1 แบบสอบถามการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประเด็นการตรวจสอบตามภารกิจกระทรวง ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (มีนาคม - กรกฎาคม 2566) โครงการโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับหน่วยงานส่วนกลาง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ซึ่งเนื้อหาสาระในแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 6 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 3 การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ส่วนที่ 4 ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ (มีนาคม - กรกฎาคม 2566)

ส่วนที่ 5 ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

2.1.2 ฉบับที่ 2 แบบสอบถามการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประเด็นการตรวจสอบตามภารกิจกระทรวง ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (มีนาคม - กรกฎาคม 2566) โครงการโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) ซึ่งเนื้อหาสาระในแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ส่วนที่ 3 ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ (มีนาคม - กรกฎาคม 2566)

ส่วนที่ 4 ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview) ประกอบด้วย

2.2.1 สภาพการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

2.2.2 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

2.2.3 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

2.2.4 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

2.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.3.1 แบบสอบถาม มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม การหาคุณภาพแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสารการวัดและประเมินผล รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยง การวิเคราะห์ และการจัดการความเสี่ยงตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.)

2) กำหนดองค์ประกอบและตัวแปรที่ ต้องการศึกษาของแบบสอบถาม แต่ละฉบับ จำแนกตามหน่วยงานที่ตอบแบบสอบถาม

3) เขียนข้อคำถามตามกรอบแนวคิดและนิยามตัวแปรที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4) แบบสอบถามครั้งนี้ ได้นำแบบสอบถามจากแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มาปรับปรุงให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ

5) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของเครื่องมือ

6) ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ โครงสร้างของเครื่องมือกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และเพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรง (Validity) และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จึงได้มีการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ โดยพิจารณาความถูกต้องและความครอบคลุมของข้อคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อคำถามที่กำหนดขึ้นตามแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2566) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงานในการนํานโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังกล่าว โดยผู้ทรงคุณวุฒิ คือ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 ท่าน ผลการตรวจสอบคุณภาพ พบว่า เครื่องมือดังกล่าวมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและแก้ไขเนื้อหา/ภาษาของข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อปรับปรุงเป็นครั้งสุดท้าย และจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรงเรียบร้อยแล้ว นำไปทดลองก่อนนำไปใช้จริง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งเป็นบุคคลคนละกลุ่มตัวอย่างจริง แต่เป็นกลุ่มผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนคุณภาพ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ Alpha (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1990 : 204) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความเสี่ยง ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง มีค่าเท่ากับ 0.95 และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความเสี่ยง ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น มีค่าเท่ากับ 0.94 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือ สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้จริงต่อไป

2.3.2 แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษากรอบแนวทางในการวิจัย แล้วร่างเป็นข้อคำถามให้สอดคล้องกับตัวแปรตามกรอบแนวทางในการวิจัย

2) เสนอแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด และความเหมาะสมของภาษา

3) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

4) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานและสถานศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม เป็นการเก็บข้อมูลจากบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน/สำนักงาน ครูหรือบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคุณภาพจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ การศึกษาปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ โดยดำเนินการดังนี้

3.1.1 ประสานงานและจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามไปยังหน่วยงานระดับต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเดิมจากระยะที่ 1 โดยผู้วิจัยดำเนินการร่วมกับกลุ่มตรวจสอบภายใน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำกระทรวงศึกษาธิการ

3.1.2 จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแนบลิงก์และคิวอาร์โค้ดแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) และกำหนดวันที่ในการส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยไปยังหน่วยงานระดับต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นระยะเวลา 15 วัน ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน 2566 – 15 กรกฎาคม 2566

3.1.3 ติดตามการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง หากล่วงเลยกำหนดวันที่ส่งแบบสอบถามกลับคืน และจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่ครบจำนวนที่กำหนด ผู้วิจัยจะดำเนินการประสานไปยังหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์แจ้งให้บุคลากรตอบแบบสอบถามเพิ่มเติม

3.1.4 รวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

3.1.5 นำแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องมือทางสถิติ เพื่อแปลผลและนำเสนอข้อมูล

3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นที่กำหนดไว้ ซึ่งดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ศึกษาพิเศษ ครูหรือบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพใน 2 รูปแบบ คือ (1) การลงพื้นที่ (Onsite Interview) และ (2) การสัมภาษณ์ทางออนไลน์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Interview) โดยดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ประสานงานและจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ทั้งการลงพื้นที่ (Onsite Interview) และการสัมภาษณ์ทางออนไลน์ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Interview) ไปยังหน่วยงานระดับต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการร่วมกับกลุ่มตรวจสอบภายใน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำกระทรวงศึกษาธิการ

3.2.2 จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมแนบลิงก์และคิวอาร์โค้ดประเด็นที่สัมภาษณ์ผ่านออนไลน์ (Google Drive) และรายชื่อผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ พร้อมนัดหมายวันและเวลาที่สัมภาษณ์ ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2566

3.2.3 ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ และสถานที่ที่จะไปเก็บข้อมูล

3.2.4 ผู้วิจัยเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้เพื่อการสัมภาษณ์ เช่น ดินสอ ปากกา กระดาษช่วยจดบันทึก และเครื่องบันทึกเสียง

3.2.5 ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจากการลงพื้นที่ (Onsite Interview) และการสัมภาษณ์ทางออนไลน์ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Interview) ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2566 และวันที่ 31 กรกฎาคม 2566

3.2.4 รวบรวม ประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาจัดระเบียบข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือทางสถิติ เพื่อแปลผลและนำเสนอข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ดังนี้

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย การประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ เป็นการประเมินระยะที่ 2 การประเมินระหว่างการทำงานโครงการ (มีนาคม – กรกฎาคม 2566) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่นเดียวกันกับ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างการทำงานโครงการ (ตุลาคม 2565 – กุมภาพันธ์ 2566)

4.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล ดำเนินการวิเคราะห์และแปลผลค่าคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์การประเมินตามแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (สำนักงานพัฒนาระบบราชการ, 2561) ดังนี้

1) ประสิทธิภาพโครงการ (Project Efficiency) วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ เกณฑ์ของการประเมินผลอ้างอิงตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2565 เห็นชอบมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ดีมาก	หมายถึง	มีผลการเบิกจ่ายสะสมร้อยละ 93 ขึ้นไป
ดี	หมายถึง	มีผลการเบิกจ่ายสะสมอยู่ในช่วงร้อยละ 82 – 92
พอใช้	หมายถึง	มีผลการเบิกจ่ายสะสมอยู่ในช่วงร้อยละ 71 - 81
ควรปรับปรุง	หมายถึง	มีผลการเบิกจ่ายสะสมน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70
การดำเนินงานตามแผน มีเกณฑ์การประเมินระดับความสำเร็จ		
ดีมาก	หมายถึง	ดำเนินการแล้วเสร็จก่อนระยะเวลาที่กำหนด

ดังนี้

ดี	หมายถึง	ดำเนินการแล้วเสร็จตามกำหนดเวลา โดยไม่มีการแก้ไขแผน
พอใช้	หมายถึง	ดำเนินการแล้วเสร็จล่าช้ากว่าแผนงาน หรือ ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่ได้แก้ไข
ควรปรับปรุง	หมายถึง	ดำเนินการแล้วเสร็จล่าช้ากว่าแผนที่แก้ไข/ ไม่เป็นไปตามแผน

2) ประสิทธิภาพโครงการ (Project Effectiveness) มีเกณฑ์การประเมินความสำเร็จ

ดีมาก	หมายถึง	สำเร็จตามเป้าประสงค์/ตัวชี้วัดผลลัพธ์ ร้อยละ 81 ขึ้นไป
ดี	หมายถึง	สำเร็จตามเป้าประสงค์/ตัวชี้วัดผลลัพธ์ ร้อยละ 71 - 80
พอใช้	หมายถึง	สำเร็จตามเป้าประสงค์/ตัวชี้วัดผลลัพธ์ ร้อยละ 61 -70
ควรปรับปรุง	หมายถึง	สำเร็จตามเป้าประสงค์/ตัวชี้วัดผลลัพธ์น้อยกว่า หรือเท่ากับร้อยละ 60

3) หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

การแปลข้อมูลผลสัมฤทธิ์ตามหลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ที่ได้จากแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ “มี” หรือ “ไม่มี”

มี	หมายถึง	หน่วยงานมีการดำเนินการตามหลักความโปร่งใส/ หลักการมีส่วนร่วม/หลักความคุ้มค่า
ไม่มี	หมายถึง	หน่วยงานไม่มีการดำเนินการตามหลักความ โปร่งใส/หลักการมีส่วนร่วม/หลักความคุ้มค่า

เกณฑ์การประเมิน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนของ เบสท์ (Best,

1977) ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	หน่วยงาน ร้อยละ 81 ขึ้นไป มีการดำเนินการ ตามหลักความโปร่งใส/หลักการมีส่วนร่วม/ หลักความคุ้มค่า
มาก	หมายถึง	หน่วยงาน ร้อยละ 61 - 80 มีการดำเนินการ ตามหลักความโปร่งใส/หลักการมีส่วนร่วม/ หลักความคุ้มค่า

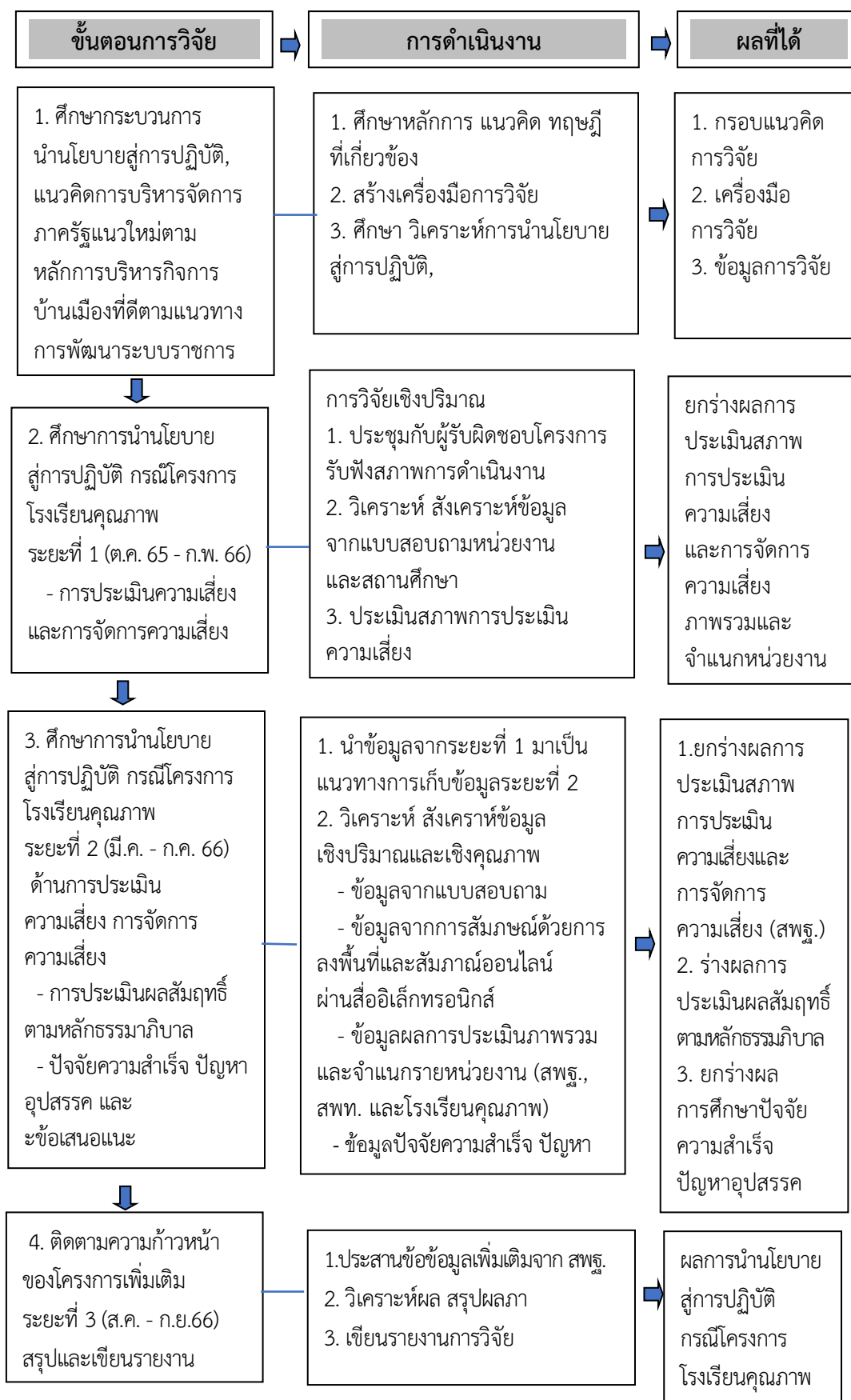
ปานกลาง	หมายถึง	หน่วยงาน ร้อยละ 41 - 60 มีการดำเนินการตามหลักความโปร่งใส/หลักการมีส่วนร่วม/หลักความคุ้มค่า
น้อย	หมายถึง	หน่วยงาน ร้อยละ 21 - 40 มีการดำเนินการตามหลักความโปร่งใส/หลักการมีส่วนร่วม/หลักความคุ้มค่า
น้อยที่สุด	หมายถึง	หน่วยงาน ต่ำกว่าร้อยละ 20 มีการดำเนินการตามหลักความโปร่งใส/หลักการมีส่วนร่วม/หลักความคุ้มค่า

4.1.3 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้วิธีการจัดกลุ่มและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลจากการตอบคำถามในแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์จากข้อ 4.2 เพื่อขยายความในรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่แนวคิดและทฤษฎีที่ทำการศึกษาและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการบรรยายเชิงพรรณนา ทั้งนี้ ผู้วิจัยนำสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกันกับในขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ พิจารณาผลประเมินที่ได้จากการสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ของการวิจัย 2 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์

4.2 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคำตอบที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ดำเนินการวิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์จากประเด็นการสัมภาษณ์ที่ได้จากหน่วยงานและสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างจากการลงพื้นที่ (Onsite Interview) และการสัมภาษณ์ทางออนไลน์ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online Interview) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอแบบบรรยายเชิงพรรณนา ประกอบข้อมูลจากแบบสอบถาม ในข้อ 4.1.3

ระยะที่ 3 การติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ (เดือนสิงหาคม - กันยายน 2566)

ระยะที่ 3 เป็นการติดตามเพื่อตอบวัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่ 2 ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ โรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาลในส่วนของประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ และการดำเนินงานตามแผน โดยการประสานข้อมูลเพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

ภาพที่ 3.1 สรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงประเมินผลการนํานโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ เป็นการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ (2) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล (3) เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ และ (4) เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ เพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียนคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนมีนาคม - กรกฎาคม 2566) และระยะที่ 3 การติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ (สิงหาคม - กันยายน 2566) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ เพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียนคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

การนำเสนอแต่ละตอนใช้ตารางประกอบการบรรยาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ รวมถึงการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งสิ้น จำนวน 216 แห่ง มีอัตราการตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 172 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.63 และระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ (เดือนมีนาคม - กรกฎาคม 2566) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1 จำนวน 172 แห่ง และได้รับการตอบกลับครบทุกแห่ง คิดเป็น ร้อยละ 100 รายละเอียดดังตารางที่ 4.1 – 4.3

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2	
	แบบสอบถาม ที่จัดส่ง	แบบสอบถาม ที่ตอบกลับ	แบบสอบถาม ที่จัดส่ง	แบบสอบถาม ที่ตอบกลับ
1. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	1	1 (100)	1	1 (100)
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	75	59 (78.67)	59	59 (100)
3. สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียน คุณภาพ	140	112 (80.00)	112	112 (100)
รวม	216	172 (79.63)	172	172 (100)

จากตารางที่ 4.1 ในระยะที่ 1 มีผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด 172 คน คิดเป็นร้อยละ 79.62 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 216 คน เมื่อพิจารณาจำแนกตามหน่วยงาน พบว่า สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 78.67 และสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 79.63 และในระยะที่ 2 ผู้ตอบสอบถามเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวกับระยะที่ 1 มีการตอบกลับครบทุกแห่ง คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง

(n =59)

ตำแหน่ง	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร	4	6.78	4	6.78
2. หัวหน้ากลุ่ม/สำนัก	12	20.34	11	18.64
3. ผู้รับผิดชอบโครงการ	38	64.41	40	67.80
4. อื่น ๆ ได้แก่ ผู้ตรวจสอบ ภายใน และศึกษานิเทศก์	5	8.47	4	6.78
รวม	59	100.00	59	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ในระยะที่ 1 มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 59 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 64.41 รองลงมา คือ หัวหน้ากลุ่ม/สำนัก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 20.34 อื่น ๆ ได้แก่ ผู้ตรวจสอบภายใน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.47 และผู้บริหาร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.78 ตามลำดับ และระยะที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 59 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 67.80 รองลงมา คือ หัวหน้ากลุ่ม/สำนัก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18.64 อื่น ๆ ได้แก่ ผู้ตรวจสอบภายใน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.78 และผู้บริหาร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง

(n =112)

ตำแหน่ง	ระยะที่ 1		ระยะที่ 2	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร	15	13.39	18	16.07
2. ผู้รับผิดชอบโครงการ	87	77.68	87	77.68
3. อื่น ๆ คือ ครู	10	8.93	7	6.25
รวม	112	100.00	112	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 112 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 77.68 รองลงมา คือ ผู้บริหาร จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 13.39 และอื่น ๆ คือ ครู จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.93 ตามลำดับ และระยะที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 112 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 77.68 รองลงมา คือ ผู้บริหาร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 16.07 และอื่น ๆ คือ ครู จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

การประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งสิ้น จำนวน 216 แห่ง มีอัตราการตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 172 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.63 โดยส่วนใหญ่ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้ให้ข้อมูล และระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ (เดือนมีนาคม - กรกฎาคม 2566) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 1 แห่ง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวกันกับระยะที่ 1 คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีผู้รับผิดชอบ

โครงการเป็นผู้ให้ข้อมูล เนื่องจาก ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีมติให้ประเมินสภาพความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยงเฉพาะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายโครงการโรงเรียนคุณภาพ ไปเป็นแผนงาน/โครงการ และเป็นหน่วยจัดสรรงบประมาณไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พร้อมทั้งกำกับติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ นำเสนอผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง ของโครงการโรงเรียนคุณภาพ จากกรอบแนวคิด 4 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) และนำเสนอ ผลการประเมิน ออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียน คุณภาพในภาพรวมทุกหน่วยงาน และผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียน คุณภาพและการจัดการความเสี่ยง จำแนกตามหน่วยงาน ดังนี้

2.1 ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ ในภาพรวมทุกหน่วยงาน

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการประเมินสภาพความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ ในภาพรวมทุกหน่วยงาน

(n=172)

ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง					
	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง			ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	3.19	1.09	ปานกลาง	3.41	1.19	ปานกลาง
2. ด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)	3.09	1.20	ปานกลาง	3.31	1.32	ปานกลาง
3. ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk)	3.36	1.12	ปานกลาง	3.52	1.19	สูง
4. ด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)	2.64	1.20	ปานกลาง	2.77	1.34	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.16	1.16	ปานกลาง	3.33	1.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการ โรงเรียนคุณภาพในภาพรวมทุกหน่วยงาน พบว่า โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 1.16) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 1.26)

เมื่อพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 1.12) รองลงมา คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 1.09) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 1.20) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 1.20) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับสูง คือ ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 1.19) ส่วนด้านที่มีผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.19) รองลงมา คือ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.32) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 1.34) ตามลำดับ

2.2 ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ จำแนกตามหน่วยงาน

2.2.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) ผลการประเมินสภาพความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) โดยหน่วยงานมีการประเมินความเสี่ยงเพียง 1 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) และระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนมีนาคม - กรกฎาคม 2566) หน่วยงานมีการประเมินความเสี่ยง 3 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) และความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) ซึ่งมีผลประเมินปรากฏดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าคะแนนระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
จากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(n=1)

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	สภาพการประเมินความเสี่ยง							
	ระยะที่ 1 (ตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566)				ระยะที่ 2 (มีนาคม - กรกฎาคม 2566)			
	ระดับโอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง		ระดับ ของผลกระทบ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		ระดับโอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง		ระดับ ของผลกระทบ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	
	ระดับ	แปลผล	ระดับ	แปลผล	ระดับ	แปลผล	ระดับ	แปลผล
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)								
1. ความชัดเจนและ ต่อเนื่องของนโยบาย รัฐบาล/หน่วยงาน ส่วนกลางเกี่ยวกับการ ดำเนินโครงการ ฯลฯ	-	-	-	-	2	น้อย	2	น้อย
2. ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนิน โครงการฯ ของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ	3	ปาน กลาง	3	ปาน กลาง	2	น้อย	2	น้อย
3. การให้การสนับสนุน เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน เกี่ยวกับโครงการ ฯลฯ	3	ปาน กลาง	3	ปาน กลาง	2	น้อย	2	น้อย

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	สภาพการประเมินความเสี่ยง							
	ระยะที่ 1 (ตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566)				ระยะที่ 2 (มีนาคม - กรกฎาคม 2566)			
	ระดับโอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง		ระดับ ของผลกระทบ ที่คาดว่าจะเกิด		ระดับโอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง		ระดับ ของผลกระทบ ที่คาดว่าจะเกิด	
	ระดับ	แปลผล	ระดับ	แปลผล	ระดับ	แปลผล	ระดับ	แปลผล
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)								
1. ความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการดำเนินโครงการฯ เช่น ความพอเพียงของบุคลากร ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ฯลฯ	-	-	-	-	2	น้อย	2	น้อย
2. ความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินโครงการฯ เช่น ความครบถ้วนเป็นปัจจุบันของข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย ฯลฯ	-	-	-	-	2	น้อย	2	น้อย
3. ความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผล การดำเนินงานโครงการฯ	-	-	-	-	2	น้อย	2	น้อย

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	สภาพการประเมินความเสี่ยง							
	ระยะที่ 1 (ตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566)				ระยะที่ 2 (มีนาคม - กรกฎาคม 2566)			
	ระดับโอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง		ระดับ ของผลกระทบ ที่คาดว่าจะเกิด		ระดับโอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง		ระดับ ของผลกระทบ ที่คาดว่าจะเกิด	
	ระดับ	แปลผล	ระดับ	แปลผล	ระดับ	แปลผล	ระดับ	แปลผล
ความเสี่ยงด้านการบริหาร จัดการงบประมาณ (Financial Risk)								
1. การบรรลุเป้าหมาย การใช้จ่ายงบประมาณ เมื่อเทียบกับแผนการใช้ จ่ายงบประมาณที่กำหนด	-	-	-	-	2	น้อย	2	น้อย
เฉลี่ยรวม	3	ปาน กลาง	3	ปาน กลาง	2	น้อย	2	น้อย

จากตารางที่ 4.5 ค่าคะแนนระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ในภาพรวม พบว่า ในระยะที่ 1 มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3$) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3$) ในขณะที่ระยะที่ 2 มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2$) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระยะที่ 1 หน่วยงานมีการประเมินความเสี่ยงด้านเดียว คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) โดยโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3$) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3$) ส่วนระยะที่ 2 มีการประเมินความเสี่ยงใน 3 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) และความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) ซึ่งทุกด้านมีค่าคะแนนที่เท่ากัน โดยโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2$) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระยะที่ 1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) มีปัจจัยเสี่ยงที่มีค่าคะแนนที่เท่ากัน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ และด้านการให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนเกี่ยวกับโครงการฯ ฯลฯ โดยโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3$) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3$) ในขณะที่ระยะที่ 2 ความเสี่ยงทั้ง 3 ด้าน มีค่าคะแนนที่เท่ากัน คือ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2$) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2$) โดยมีปัจจัยเสี่ยง ดังนี้

1.1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) มีปัจจัยเสี่ยงในด้านความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลางเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการฯ และด้านการให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ฯลฯ

1.2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) มีปัจจัยเสี่ยงในด้านความพร้อมของบุคลากร เพื่อบริการดำเนินการโครงการฯ เช่น ความพอเพียงของบุคลากร ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ฯลฯ และด้านความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินโครงการ เช่น ความครบถ้วน/เป็นปัจจุบันของข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนคุณภาพ และโรงเรียนเครือข่าย ฯลฯ รวมถึงด้านความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

1.3) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) มีปัจจัยเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อเทียบกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนด

2) การจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพ เพื่อป้องกัน/ลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นให้น้อยลงหรือไม่มีเลย โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

2.1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) มีการจัดการความเสี่ยงใน 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ลงพื้นที่ชี้แจงและสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย โดยนำเสนอข้อมูลที่เน้นผลประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับโรงเรียนขนาดเล็กให้สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง ด้วยการให้โรงเรียนคุณภาพเป็นโรงเรียนหลักในการให้การสนับสนุนโรงเรียนขนาดเล็ก และมีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และระยะที่ 2 ลงพื้นที่ชี้แจงและสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย พัฒนาโรงเรียนคุณภาพให้เห็นผลเป็นรูปธรรมทั้งด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย มีงบประมาณเพียงพอในการบริหารจัดการ เพื่อให้ชุมชน ผู้ปกครองยอมรับและน่านักเรียนมาเรียนด้วยความสมัครใจ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงความจำเป็นและบริบทของพื้นที่

เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของโรงเรียน คุณภาพ และประโยชน์ที่นักเรียนโรงเรียนเครือข่ายจะได้รับ

2.2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) โดยกำหนด แนวทางกระบวนการขั้นตอนการดำเนินโครงการให้ชัดเจน ด้วยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สร้างการรับรู้และเกิดการยอมรับ เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ จัดอบรม หรือจัดประชุมชี้แจง เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินงานโครงการ ขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานอื่น จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในรูปแบบของเอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เผยแพร่ให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบ และนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจัดให้มีการสอนงานจากผู้ปฏิบัติงานอาวุโส เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

2.3) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) โดยจัดทำ แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ พร้อมทั้งมีการทบทวนแผนงาน/กิจกรรม และปรับปรุงแบบการดำเนินงาน ให้มีความเหมาะสม

2.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) ผลการประเมินสภาพความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง ของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการศึกษาวิจัยใน ระยะที่ 1 การประเมิน ก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) โดยหน่วยงาน มีการประเมินความเสี่ยงทั้ง 4 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ ปฏิบัติการ (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) และด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ซึ่งมีผลประเมินปรากฏดังตารางที่ 4.6 – 4.8

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาพรวม

(n=59)

ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง					
	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง			ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	3.38	1.02	ปานกลาง	3.52	1.08	สูง
2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)	2.81	1.28	ปานกลาง	3.03	1.45	ปานกลาง
3. ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk)	3.22	1.33	ปานกลาง	3.33	1.42	ปานกลาง
4. ด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)	2.08	1.18	น้อย	2.17	1.34	น้อย
เฉลี่ยรวม	3.06	1.22	ปานกลาง	2.95	1.36	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.24) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 1.35)

เมื่อพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 1.02) รองลงมา คือ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 1.28) ส่วนความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 1.33) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) อยู่ในระดับน้อยเท่ากัน ($\bar{X} = 2.08$, S.D. = 1.18) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 1.08) รองลงมา คือ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน /ปฏิบัติการ (Operational Risk) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.45) ส่วนความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) อยู่ในระดับน้อยเท่ากัน ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = 1.34) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกรายด้านและรายชื่อ

(n=59)

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง			ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	3.38	1.02	ปานกลาง	3.52	1.08	สูง
1. ความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลาง/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ	3.81	0.74	สูง	4.04	0.76	สูง
2. ความสอดคล้องระหว่างนโยบายการดำเนินงานโครงการฯ กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ	3.41	0.98	ปานกลาง	3.36	1.11	ปานกลาง
3. การบริหารโครงการ เช่น ความรวดเร็วในการอนุมัติโครงการการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนด	2.67	0.85	ปานกลาง	3.08	0.76	ปานกลาง
4. การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของแผนที่กำหนด	3.45	0.99	ปานกลาง	3.45	1.08	ปานกลาง
5. ความชัดเจน/ต่อเนื่องในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ	3.00	1.27	ปานกลาง	3.00	1.34	ปานกลาง
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ	3.36	1.07	ปานกลาง	3.73	1.21	สูง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(n=59)

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง			ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7. การให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนเกี่ยวกับโครงการฯ ฯลฯ	3.36	0.97	ปานกลาง	3.43	0.98	ปานกลาง
ด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)	2.81	1.28	ปานกลาง	3.03	1.45	ปานกลาง
1. ความพร้อมของบุคลากร เพื่อรองรับการดำเนินโครงการฯ เช่น ความพอเพียงของบุคลากร ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ฯลฯ	3.04	1.12	ปานกลาง	3.35	1.31	ปานกลาง
2. ความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินโครงการฯ เช่น ความครบถ้วน/เป็นปัจจุบันของข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน คุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย ฯลฯ	1.89	0.99	น้อย	2.11	1.37	น้อย
3. ความชัดเจนของกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ	3.18	1.29	ปานกลาง	3.35	1.31	ปานกลาง
4. ความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ	2.00	1.00	น้อย	2.38	1.50	น้อย
ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk)	3.22	1.33	ปานกลาง	3.33	1.42	ปานกลาง
1. ความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนินโครงการฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ความพอเพียงความต่อเนื่อง และความรวดเร็วในการได้รับงบประมาณ ฯลฯ	3.50	1.19	สูง	3.62	1.27	สูง
2. ผลกระทบทางสถานะทางเศรษฐกิจ ต่อ งบประมาณที่ได้รับ	2.50	1.20	น้อย	2.70	1.42	ปานกลาง
3. ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ	3.20	1.47	ปานกลาง	3.20	1.47	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(n=59)

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง			ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)	2.08	1.18	น้อย	2.17	1.34	น้อย
1. การขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การของบประมาณ ฯลฯ	2.50	1.32	น้อย	2.63	1.50	ปาน กลาง
2. ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	1.50	0.76	น้อย มาก	1.50	0.76	น้อยมาก
3. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	2.10	1.04	น้อย	2.20	1.25	น้อย

จากตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อได้ดังนี้

1.1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ในภาพรวม พบว่า โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 1.02) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 1.08)

เมื่อพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลาง/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.74) รองลงมา คือ ด้านการบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของแผนที่กำหนด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.99) และด้านความสอดคล้องระหว่างนโยบายการดำเนินงานโครงการฯ กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.98) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลาง/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ

ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 1.21) และด้านการบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของแผนที่กำหนด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 1.08) ตามลำดับ

1.2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)

ในภาพรวม พบว่า โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 1.28) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.45)

เมื่อพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านความชัดเจนของกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 1.29) รองลงมา คือ ด้านความพร้อมของบุคลากร เพื่อบริการดำเนินโครงการฯ เช่น ความพอเพียงของบุคลากร ความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงาน ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.12) และด้านความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$, S.D. = 1.00) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า มีปัจจัยเสี่ยงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน 2 ด้าน คือ ด้านความพร้อมของบุคลากร เพื่อบริการดำเนินโครงการฯ เช่น ความพอเพียงของบุคลากร ความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงาน ฯลฯ และด้านความชัดเจนของกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ โดยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 1.31) รองลงมา คือ ด้านความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ ($\bar{X} = 2.38$, S.D. = 1.50) และด้านความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินโครงการฯ เช่น ความครบถ้วน/เป็นปัจจุบันของข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน คุณภาพ และโรงเรียนเครือข่าย ฯลฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 1.37) ตามลำดับ

1.3) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk)

ในภาพรวม พบว่า โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 1.33) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 1.42)

เมื่อพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนินโครงการฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ความพอเพียง ความต่อเนื่อง และความรวดเร็วในการได้รับงบประมาณ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 1.19) รองลงมา คือ ด้านความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 1.47) และด้านผลกระทบทางสถานะทางเศรษฐกิจต่องบประมาณที่ได้รับ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.50$, S.D. = 1.20) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนินโครงการฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ความพอเพียง ความต่อเนื่อง และความรวดเร็วในการได้รับงบประมาณ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 1.27) รองลงมา คือ ด้านความสอดคล้องระหว่างกิจกรรม

ที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 1.47) และด้านผลกระทบทางสถานะทางเศรษฐกิจต้องงบประมาณที่ได้รับ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 1.42)

4.1) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)

ในภาพรวม พบว่า โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.08$, S.D. = 1.18) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = 1.34)

เมื่อพิจารณาโอกาสที่เกิความเสี่ยงเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านการขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การของบประมาณ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.50$, S.D. = 1.32) รองลงมา คือ ด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.10$, S.D. = 1.04) และด้านผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อยมาก ($\bar{X} = 1.50$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านการขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การของบประมาณ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 1.50) รองลงมา คือ ด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.20$, S.D. = 1.25) และด้านผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อยมาก ($\bar{X} = 1.50$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

2) การจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตารางที่ 4.8 การจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(n=59)

การจัดการความเสี่ยง	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ด้านกลยุทธ์		
1. การลงพื้นที่ชี้แจงและสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ	50	84.75
2. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน	37	62.71
3. พัฒนาโรงเรียนคุณภาพที่เห็นผลเป็นรูปธรรมทั้งด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย	33	55.93
4. มีนโยบายด้านงบประมาณที่ชัดเจนว่ามีความเพียงพอในการบริหารจัดการเพื่อให้ชุมชน ผู้ปกครองยอมรับและนำนักเรียนมาเรียนด้วยความสมัครใจ	33	55.93
5. สนับสนุนการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงความจำเป็นและบริบทของพื้นที่	15	25.42

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

(n=59)

การจัดการความเสี่ยง	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
6. จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	9	15.25
ด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)		
1. กำหนดแนวทางกระบวนการขั้นตอนการดำเนินโครงการให้ชัดเจน โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สร้างการรับรู้และเกิดความยอมรับ	41	69.49
2. จัดอบรมหรือจัดประชุมชี้แจง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินงานโครงการ	35	59.32
3. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานอื่น	21	35.59
4. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในรูปแบบของเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เผยแพร่ให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบ และนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน	11	18.64
5. จัดให้มีการสอนงานจากผู้ปฏิบัติงานอาวุโส เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ	9	15.25
6. จัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการในเว็บไซต์ เพื่อลดระยะเวลาสำรวจข้อมูลการดำเนินงาน	5	8.47
ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk)		
1. จัดทำแผนการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์	12	20.34
2. ทบทวนแผนงาน/กิจกรรม และปรับรูปแบบการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม	10	16.95
ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)		
1. ประชุมชี้แจงแนวทางในการดำเนินงาน ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่รับผิดชอบให้มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง	11	18.64
2. สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหลากหลายช่องทาง	3	5.08

จากตารางที่ 4.8 การจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกรายด้าน ดังนี้

2.1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) พบว่า มีแนวทางการจัดการความเสี่ยง เรียงลำดับจากข้อที่มีจำนวนมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ลงพื้นที่ชี้แจงและสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.75 รองลงมา คือ ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน จำนวน 37 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.71 พัฒนาโรงเรียนคุณภาพที่เห็นผลเป็นรูปธรรมทั้งด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย และมีนโยบายด้านงบประมาณที่ชัดเจนว่ามึงงบประมาณเพียงพอในการบริหารจัดการ เพื่อให้ชุมชน ผู้ปกครอง ยอมรับและนำนักเรียนมาเรียนด้วยความสมัครใจ มีจำนวนที่เท่ากัน จำนวน 33 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 55.93 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.25

2.2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) พบว่า มีแนวทางการจัดการความเสี่ยง เรียงลำดับจากข้อที่มีจำนวนมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ กำหนดแนวทางกระบวนการขั้นตอนการดำเนินโครงการให้ชัดเจน โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สร้างการรับรู้และเกิดความยอมรับ จำนวน 41 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 69.49 รองลงมา คือ จัดอบรมหรือจัดประชุมชี้แจง เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินงานโครงการ จำนวน 35 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 59.32 และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานอื่น จำนวน 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 35.59 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ จัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการในเว็บไซต์ เพื่อลดระยะเวลาสำรวจข้อมูลการดำเนินงาน จำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.47

2.3) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) พบว่า มีแนวทางการจัดการความเสี่ยง เรียงลำดับจากข้อที่มีจำนวนมากไปหาน้อย ดังนี้ จัดทำแผนการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ จำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.34 และทบทวนแผนงาน/กิจกรรม และปรับปรุงแบบการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม จำนวน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.95 ตามลำดับ

2.4) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) พบว่า มีแนวทางการจัดการความเสี่ยง เรียงลำดับจากข้อที่มีจำนวนมากไปหาน้อย ได้แก่ ประชุมชี้แจงแนวทางในการดำเนินงาน ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่รับผิดชอบ ให้มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง จำนวน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.64 และสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหลากหลายช่องทาง จำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.08 ตามลำดับ

2.2.3 สถานศึกษา

1) ผลการประเมินสภาพความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา เป็นการศึกษาวิจัยในระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (เดือนตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) โดยหน่วยงานมีการประเมินความเสี่ยงทั้ง 4 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) และด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ซึ่งมีผลการประเมินปรากฏดังตารางที่ 4.9 – 4.11

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา ในภาพรวม

(n=112)

ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง					
	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง			ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	3.04	1.13	ปานกลาง	3.33	1.28	ปานกลาง
2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)	3.27	1.14	ปานกลาง	3.47	1.22	ปานกลาง
3. ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk)	3.43	0.99	ปานกลาง	3.62	1.04	สูง
4. ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)	2.92	1.12	ปานกลาง	3.06	1.25	ปานกลาง
รวม	3.18	1.11	ปานกลาง	3.40	1.21	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 1.11) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 1.21)

เมื่อพิจารณาโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ พบว่า ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.99) รองลงมา คือ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน /ปฏิบัติการ (Operational Risk) ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 1.14) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.13) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ($\bar{X} = 2.92$, S.D. = 1.12) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 1.04) รองลงมา คือ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 1.22) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 1.28) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 1.25) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา รายด้านและรายข้อ

(n=112)

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง			ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	3.04	1.13	ปานกลาง	3.33	1.28	ปานกลาง
1. ความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลาง/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ	3.55	0.98	สูง	3.88	1.12	สูง
2. ความสอดคล้องของนโยบายการดำเนินโครงการฯ กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ	2.64	0.98	ปานกลาง	2.91	1.08	ปานกลาง
3. การบริหารโครงการ เช่น ความรวดเร็วในการอนุมัติโครงการ การดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนด	3.06	0.97	ปานกลาง	3.25	1.25	ปานกลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(n=112)

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง			ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4. การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของแผน เช่น โรงเรียนเครือข่ายมาเรียนรวมได้ตามแผนที่กำหนด	3.26	1.40	ปานกลาง	3.47	1.38	ปานกลาง
5. ความชัดเจน/ต่อเนื่องในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ	2.40	0.92	น้อย	2.30	1.10	น้อย
6. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย	3.00	1.13	ปานกลาง	3.28	1.18	ปานกลาง
7. การให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนเกี่ยวกับโครงการฯ ฯลฯ	2.53	0.88	ปานกลาง	3.16	1.27	ปานกลาง
ด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)	3.27	1.14	ปานกลาง	3.47	1.22	ปานกลาง
1. ความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เช่น มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก มีความรู้ความสามารถในการสอน และดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง ฯลฯ	3.54	0.97	สูง	3.63	1.08	สูง
2. ความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน เพื่อรองรับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เช่น ความครบถ้วน/เป็นปัจจุบันของข้อมูลผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ฯลฯ	2.43	1.05	น้อย	2.64	1.17	ปานกลาง
3. ความชัดเจน/ยุ่งยากของกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน เช่น การจ้างครูต่างชาติ ฯลฯ	3.58	0.98	สูง	3.84	1.05	สูง
4. ความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ	2.00	1.16	น้อย	2.56	1.50	ปานกลาง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

(n=112)

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง			ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk)	3.43	0.99	ปานกลาง	3.62	1.04	สูง
1. ความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนินโครงการฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ความพอเพียง ความต่อเนื่อง และความรวดเร็วในการได้รับงบประมาณ ฯลฯ	3.46	0.90	ปานกลาง	3.69	0.94	สูง
2. ผลกระทบทางสภาวะทางเศรษฐกิจต่องบประมาณที่ได้รับ เช่น ค่าพาหนะ ค่าอินเทอร์เน็ต การจัดหาสื่อการเรียนการสอน ฯลฯ	3.31	0.98	ปานกลาง	3.50	1.06	ปานกลาง
3. ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ	3.60	1.14	สูง	3.67	1.19	สูง
ด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)	2.92	1.12	ปานกลาง	3.06	1.25	ปานกลาง
1. การขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องการจัดซื้อจัดจ้าง และการของงบประมาณ	3.15	1.10	ปานกลาง	3.23	1.19	ปานกลาง
2. ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	2.78	1.23	ปานกลาง	2.89	1.29	ปานกลาง
3. ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	2.85	1.04	ปานกลาง	3.04	1.23	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ในภาพรวม พบว่า โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.04, S.D. = 1.13) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.33, S.D. = 1.28)

เมื่อพิจารณาโอกาสที่เกิดความเสี่ยงเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ปัจจัยเสี่ยงด้านความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลาง/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.98) รองลงมา คือ ด้านการบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของแผน เช่น โรงเรียนเครือข่ายมาเรียนรวมได้ตามแผนที่กำหนด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.40) และด้านการบริหารโครงการ เช่น ความรวดเร็วในการอนุมัติโครงการ การดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 0.97) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ด้านความชัดเจน/ต่อเนื่องในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40$, S.D. = 0.92)

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลาง/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 1.12) รองลงมา คือ ด้านการบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของแผน เช่น โรงเรียนเครือข่ายมาเรียนรวมได้ตามแผนที่กำหนด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 1.38) และด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 1.18) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ด้านความชัดเจน/ต่อเนื่องในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.30$, S.D. = 1.10)

1.2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)

ในภาพรวม พบว่า โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 1.14) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 1.22)

เมื่อพิจารณาโอกาสที่เกิดความเสี่ยงเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านความชัดเจน/ยุ่งยากของกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน เช่น การจ้างครูต่างชาติ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.98) รองลงมา คือ ด้านความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เช่น มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก มีความรู้ความสามารถในการการสอน และดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง ฯลฯ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.97) และด้านความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน เพื่อรองรับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เช่น ความครบถ้วน/เป็นปัจจุบันของข้อมูลผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ฯลฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = 1.05) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ด้านความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$, S.D. = 1.16)

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านความชัดเจน/ยุ่งยากของกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน เช่น การจ้างครูต่างชาติ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 1.05) รองลงมา คือ ด้านความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เช่น มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก มีความรู้ความสามารถในการการสอน และดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง ฯลฯ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 1.08) และด้านความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อรองรับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เช่น ความครบถ้วน/เป็นปัจจุบันของข้อมูลผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 1.17) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ด้านความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$, S.D. = 1.50)

1.3) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk)

ในภาพรวม พบว่า โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.99) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 1.04)

เมื่อพิจารณาโอกาสที่เกิดความเสี่ยงเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 1.14) รองลงมา คือ ด้านความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนินโครงการฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ความพอเพียง ความต่อเนื่อง และความรวดเร็วในการได้รับงบประมาณ ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.90) และด้านผลกระทบทางสถานะทางเศรษฐกิจต่องบประมาณที่ได้รับ เช่น ค่าพาหนะ ค่าอินเทอร์เน็ต การจัดหาสื่อการเรียนการสอน ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.98) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยงเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนินโครงการฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ความพอเพียง ความต่อเนื่อง และความรวดเร็วในการได้รับงบประมาณ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.94) รองลงมา คือ ด้านความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.19) และผลกระทบทางสถานะทางเศรษฐกิจต่องบประมาณที่ได้รับ เช่น ค่าพาหนะ ค่าอินเทอร์เน็ต การจัดหาสื่อการเรียนการสอน ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 1.06) ตามลำดับ

1.4) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)

ในภาพรวม พบว่า โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$, S.D. = 1.12) และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 1.25)

เมื่อพิจารณาโอกาสที่เกิดความเสี่ยงเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในการขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง การจัดซื้อจัดจ้าง และการของบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 1.10)

รองลงมา คือ ด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 1.04) และด้านผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 1.23) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยงเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยเสี่ยงในด้านการขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การของบประมาณ ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 1.19) รองลงมา คือ ด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากร ในด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.23) และด้านผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 1.29) ตามลำดับ

2) การจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา

ตารางที่ 4.11 การจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา

(n=112)

การจัดการความเสี่ยง	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)		
1. จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	61	54.46
2. นำเสนอนโยบายโครงการโรงเรียนในที่ประชุมทุกระดับ เช่น ระดับเขตพื้นที่ ระดับตำบล ระดับอำเภอ หรือระดับจังหวัด	23	20.54
3. เปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนขับเคลื่อนและแผนเรียนรู้ของโรงเรียนคุณภาพ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ขับเคลื่อน เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดกับผู้บริหารโรงเรียน	14	12.50
ด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)		
1. ประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินงานร่วมกันกับโรงเรียนเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	38	33.93
2. ประสานของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดจ้างครูผู้สอน	27	23.89
3. สนับสนุนให้โรงเรียนคุณภาพมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับโรงเรียนเครือข่ายในการให้ความร่วมมือให้นักเรียนมาเรียนรวมและใช้ทรัพยากรร่วมกันได้	25	22.32

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

(n=112)

การจัดการความเสี่ยง	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
4. ติดต่อประสานงาน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานต้นสังกัดให้คัดเลือก/สรรหาครูต่างชาติที่มีคุณสมบัติถูกต้อง ครบถ้วนมายังโรงเรียนโดยตรง	10	8.93
5. แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการติดตามการดำเนินงานโครงการอย่างจริงจัง	8	7.14
ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk)		
1. วางแผน จัดลำดับความสำคัญของการใช้งบประมาณ และกำกับติดตามการใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด	41	36.61
2. จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้มีความชัดเจน โดยเฉพาะการดำเนินการรองรับเกี่ยวกับจัดสรรงบประมาณค่าพาหนะรับ – ส่งนักเรียนและค่าจ้างครูต่างชาติ กรณีการจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้า เพื่อให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างต่อเนื่อง	35	31.25
ด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)		
1. สร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในด้านกฎหมาย โดยเฉพาะการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวกับการเงิน - พัสดุ เนื่องจากเป็นงานที่มีความเสี่ยงสูงเป็นระยะ	26	23.21
2. สนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการเงิน - พัสดุ ในเรื่องของการดำเนินงานตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง	24	21.43
3. ประชุมชี้แจงแนวทางในการดำเนินงาน ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่รับผิดชอบให้มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง	16	14.29
5. สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหลากหลายช่องทาง	1	0.89

จากตารางที่ 4.11 การจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา จำแนกรายด้านดังนี้

2.1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) พบว่า มีแนวทางการจัดการความเสี่ยง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 61 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 54.46 รองลงมา คือ นำเสนอนโยบายโครงการโรงเรียนในที่ประชุมทุกระดับ เช่น ระดับเขตพื้นที่ ระดับตำบล ระดับอำเภอ หรือระดับจังหวัด จำนวน 23 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.54 และเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการ

จัดทำแผนขับเคลื่อนและแผนเรียนรู้ของโรงเรียนคุณภาพ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ขับเคลื่อน เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดกับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13.59 ตามลำดับ

2.2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)

พบว่า มีแนวทางการจัดการความเสี่ยง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ จัดประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางทางแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน 38 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.93 รองลงมา คือ ประสานของงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดจ้างครูผู้สอน จำนวน 27 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 23.89 และสนับสนุนให้โรงเรียนคุณภาพมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับโรงเรียนเครือข่ายในการให้ความร่วมมือแก่นักเรียนมาเรียนรวมและใช้ทรัพยากรร่วมกันได้ จำนวน 25 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.32 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการติดตามการดำเนินงานโครงการอย่างจริงจัง จำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.14

2.3) ความเสี่ยงด้านการจัดการงบประมาณ (Financial Risk) พบว่า

มีแนวทางการจัดการความเสี่ยง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ วางแผน จัดลำดับความสำคัญของการใช้งบประมาณ และกำกับติดตามการใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จำนวน 41 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.61 และจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้มีความชัดเจน โดยเฉพาะการดำเนินการรองรับเกี่ยวกับจัดสรรงบประมาณค่าพาหนะรับ – ส่งนักเรียน และค่าจ้างครูต่างชาติ กรณีการจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้า เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายได้อย่างต่อเนื่อง จำนวน 35 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 31.25 ตามลำดับ

2.4) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk)

พบว่า มีแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ สร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรในด้านกฎหมาย โดยเฉพาะการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวกับการเงิน - พัสดุ เนื่องจากเป็นงานที่มีความเสี่ยงสูงเป็นระยะ จำนวน 26 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 23.21 รองลงมา คือ สนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการเงิน - พัสดุ ในเรื่องของการดำเนินงานตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 24 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.43 และประชุมชี้แจงแนวทางในการดำเนินงาน ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่รับผิดชอบให้มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง จำนวน 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหลากหลายช่องทาง จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.89

ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล จากกรอบแนวคิด 5 หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักความร่วมมือ (Participation) และหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ซึ่งการวิจัยตอนที่ 2 เป็นการดำเนินการในระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (มีนาคม - กรกฎาคม 2566) ส่งผลให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) และหลักประสิทธิผล (Effectiveness) ไม่สามารถสรุปผลการประเมินได้ เนื่องจากในช่วงระยะเวลาของการวิจัย หน่วยงานอยู่ระหว่างการดำเนินงานโครงการ ทำให้ข้อมูลที่ใช้สำหรับการประเมินบางส่วนขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ ดังนั้น ใน 2 ประเด็นนี้ ผู้วิจัยได้มีการประสานกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมในระยะที่ 3 การติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ (สิงหาคม - กันยายน 2566) และผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลเกี่ยวกับแนวทาง/ความก้าวหน้าของการดำเนินงานที่หน่วยงานดำเนินการแทน ส่วนหลักธรรมาภิบาลที่มีข้อมูลเพียงพอต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักความร่วมมือ (Participation) และหลักความคุ้มค่า (Value for Money) โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผลประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามหน่วยงาน

3.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)

1.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบแผนและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการโรงเรียนคุณภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

งบประมาณที่ได้รับทั้งหมด (บาท)	ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ สะสม		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
10,719,700	9,091,600	84.81	พอใช้

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 25 กันยายน 2566

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยเปรียบเทียบแผนและผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ โครงการยกระดับคุณภาพการศึกษา (โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับเกณฑ์ของการประเมินผลอ้างอิงตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2565 เห็นชอบมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐ ประจำปี

งบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยผู้วิจัยได้ติดตามข้อมูลผลการเบิกจ่ายงบประมาณในช่วงเดือนกันยายน 2566 ภายหลังการวิจัยระยะที่ 2 ระหว่างการดำเนินโครงการ (มีนาคม - กรกฎาคม 2566) พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวม อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยโครงการโรงเรียนคุณภาพได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2566 รวมจำนวนทั้งสิ้น 10,719,700 บาท มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณสะสมภาพรวม จำนวน 9,091,600 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.81

1.2) การดำเนินงานตามแผน

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบระยะเวลาดำเนินงานตามแผนกับระยะเวลาดำเนินงานจริงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กิจกรรม	แผนการดำเนินงาน ในไตรมาส (✓)				การดำเนินงานจริง ในไตรมาส (✓)			
	1	2	3	4	1	2	3	4
1. กิจกรรมความปลอดภัยในสถานศึกษา “สถานศึกษาปลอดภัย นักเรียนนักศึกษาไทยอบอุ่น” และจัดสรรค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเรียนรวมของนักเรียนจากโรงเรียนเครือข่ายไปเรียนรวม ที่โรงเรียนคุณภาพ	✓	✓			✓	✓		✓
2. กิจกรรมระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	✓	✓						
3. กิจกรรมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)		✓	✓					
4. กิจกรรมการพัฒนาครู		✓	✓					
5. กิจกรรมการพัฒนาการเรียนการสอน		✓	✓				✓	✓
6. กิจกรรมการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน		✓	✓					
7. กิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามเพื่อพัฒนาสถานศึกษา			✓	✓		✓	✓	
8. กิจกรรมพัฒนาข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ (Big Data)		✓	✓					

จากตารางที่ 4.13 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเปรียบเทียบระยะเวลาดำเนินงานตามแผนกับระยะเวลาดำเนินงานจริง พบว่า กิจกรรมตามแผนของโครงการโรงเรียนคุณภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 8 กิจกรรม โดยเมื่อเทียบกับเกณฑ์การประเมินระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน พบว่า อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง เนื่องจาก มีกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ จำนวน 3 กิจกรรม แต่ไม่เป็นไปตามระยะเวลาของแผนที่กำหนด และกิจกรรมที่ไม่ได้ดำเนินการ จำนวน 5 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1) กิจกรรมที่ได้ดำเนินการแต่ไม่เป็นไปตามแผน จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมความปลอดภัยในสถานศึกษา “สถานศึกษาปลอดภัย นักเรียนนักศึกษาไทยอบอุ่น” และจัดสรรค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเรียนรวมของนักเรียนจากโรงเรียนเครือข่ายไปเรียนรวม ที่โรงเรียนคุณภาพ โดยจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเรียนรวมของนักเรียนจากโรงเรียนเครือข่ายไปเรียนรวมที่โรงเรียนคุณภาพ ปี 2566 ครั้งที่ 2 จำนวน 6,046,000 บาท (ดำเนินงานในไตรมาส 4) จากแผนกำหนดไว้ในไตรมาสที่ 2 (2) กิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอน กำหนดการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดอบรมหลักสูตร Digital พี่สอนน้องให้รู้ทันโลกออนไลน์ ของโรงเรียนคุณภาพ ระดับภูมิภาค จำนวน 6 ภูมิภาค มีแผนการดำเนินงานในไตรมาสที่ 2 ซึ่งเป็นไปตามแผน ส่วนไตรมาสที่ 3 ปรับแผนไปดำเนินการในไตรมาสที่ 4 และได้ดำเนินการแล้วเสร็จ และ (3) กิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ได้ดำเนินการลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในไตรมาสที่ 2 และ 3

1.2.2) กิจกรรมที่ไม่ได้ดำเนินการ จำนวน 5 กิจกรรม ประกอบด้วย (1) กิจกรรมระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน (2) กิจกรรมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (3) กิจกรรมการพัฒนาครู (4) กิจกรรมการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ (5) การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ (Big Data) ซึ่งพบว่า หน่วยงานมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ และการสื่อสารแนวทางการปฏิบัติงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ที่ส่งผลให้การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพไม่เป็นไปตามแผนและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness)

ผลการวิเคราะห์ผลผลิต/ผลงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐานตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ให้บริการ ในภาพรวม พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ระหว่างการติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามแผนที่กำหนด ซึ่งจะมีข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลผลิต/ผลลัพธ์ภายหลังสิ้นสุดไตรมาสที่ 4 ของปีงบประมาณ จึงทำให้ไม่สามารถประเมินประสิทธิผลของโครงการตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดได้ว่า มีร้อยละความสำเร็จตามเป้าประสงค์/ตัวชี้วัดผลลัพธ์อยู่ในระดับใด อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการกำหนดเป้าหมายเชิงผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพไว้ดังนี้

2.1) เป้าหมายเชิงผลผลิต โรงเรียนคุณภาพในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 349 แห่ง แบ่งเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา จำนวน 183 แห่ง โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา จำนวน 77 แห่ง และโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) จำนวน 89 แห่ง เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ลดความเหลื่อมล้ำให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

2.2) เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ โรงเรียนคุณภาพเป็นสถานศึกษาที่มีมาตรฐาน มีความปลอดภัย มีการบริหารจัดการบุคลากรที่เพียงพอต่อการดูแลนักเรียน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณสอดคล้องต่อจำนวนนักเรียน และมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ในช่วงไตรมาสที่ 4 ผู้วิจัยมีการติดตามการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มเติม พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการโรงเรียนคุณภาพ ดังนี้ (1) จัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ การเดินทางไปเรียนรวมของนักเรียนจากโรงเรียนเครือข่ายไปเรียนรวมที่โรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา ที่ไปเรียนรวมทุกชั้น ทุกวัน จำนวน 155 แห่ง และไปเรียนรวมบางชั้น ทุกวัน จำนวน 86 แห่ง โรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษาที่ไปเรียนรวมทุกชั้น ทุกวัน จำนวน 1 แห่ง ค่าจ้างครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 52 แห่ง ครูผู้สอนภาษาจีน จำนวน 60 แห่ง ฯลฯ (2) การสนับสนุนการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพในพื้นที่ อาทิ จังหวัดสระแก้ว ตราด จันทบุรี พัทลุง (3) การสนับสนุนการจัดอบรมหลักสูตร Digital พี่สอนน้องให้รู้ทันโลกออนไลน์ของโรงเรียนคุณภาพ ระดับภูมิภาค และ (4) การดำเนินโครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนดนตรีของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ฯลฯ

3) หลักความโปร่งใส (Transparency)

ตารางที่ 4.14 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักความโปร่งใส	การดำเนินงาน	
	มี	ไม่มี
ด้านการเปิดเผยข้อมูล		
1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร		
1.1 การดำเนินโครงการ	✓	
1.2 การให้บริการ	✓	
1.3 การจัดซื้อจัดจ้าง	✓	

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

หลักความโปร่งใส	การดำเนินงาน	
	มี	ไม่มี
2. มีระบบสารสนเทศในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	✓	
3. ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง	✓	
4. ข้อมูลที่เปิดเผยมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	✓	
ด้านการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล		
1. มีกลไกการตรวจสอบ/การสอบทาน/การตรวจสอบภายใน/การควบคุมภายใน/การตรวจสอบการดำเนินโครงการ		✓
2. ตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ การติดตาม/ตรวจสอบการรับบริการ หรือการใช้ประโยชน์ของโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ	✓	
3. มีกลไกการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงาน/สถานศึกษา	✓	
4. มีระบบสารสนเทศในการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงและใช้งานได้จริง		✓
ด้านกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสม		
1. มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาการทุจริตระหว่างการดำเนินโครงการ	✓	
2. มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเรื่องปัญหาการใช้บริการ หรือการใช้ประโยชน์หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ	✓	
3. มีการวางกลไกการติดตามแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน/การทุจริตไว้อย่างเหมาะสม	✓	
4. มีกลไกการแจ้งผลการจัดการข้อร้องเรียนไปยังผู้บริหาร และแจ้งกลับยังผู้ร้องเรียน	✓	

จากตารางที่ 4.14 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการดำเนินการครบทุกประเด็น ใน 2 ด้าน คือ ด้านการเปิดเผยข้อมูล และด้านกลไกจัดการข้อร้องเรียนและการทุจริตอย่างเหมาะสม ส่วนด้านการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล พบว่า ดำเนินการเพียง 2 ประเด็น คือ ตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ การติดตาม/ตรวจสอบการรับบริการหรือการใช้ประโยชน์ของโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ และมีกลไกการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงาน/สถานศึกษา

4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

ตารางที่ 4.15 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักการมีส่วนร่วม	การดำเนินงาน	
	มี	ไม่มี
ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร		
1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ		
1.1 ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ	✓	
1.2 ระหว่างดำเนินโครงการ	✓	
1.3 หลังดำเนินโครงการ	✓	
2. มีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้มากกว่า 1 ช่องทาง	✓	
ด้านการปรึกษาหารือ		
1. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง		
1.1 ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ	✓	
1.2 ระหว่างดำเนินโครงการ	✓	
1.3 หลังดำเนินโครงการ	✓	
2. นำประเด็นข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนไปใช้ประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ	✓	
ด้านการเข้ามามีบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนที่เกี่ยวข้อง		
1. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจในเรื่อง		
1.1 การกำหนดนโยบาย		✓
1.2 การวางแผนและวิธีการปฏิบัติงาน		✓
2. จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน มาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และการตัดสินใจร่วมกัน	✓	
3. จัดให้มีคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ		✓

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

หลักการมีส่วนร่วม	การดำเนินงาน	
	มี	ไม่มี
ด้านการร่วมมือ		
1. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนร่วมเป็น/มีบทบาทในลักษณะ		
1.1 เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการ		✓
1.2 ร่วมรับผิดชอบ/ตัดสินใจการดำเนินกิจกรรมในทุกขั้นตอน		✓
2. นำข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจมากที่สุดเท่าที่จะทำได้	✓	
3. จัดให้มีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน/คณะที่ปรึกษา ภาคประชาชน	✓	

จากตารางที่ 4.15 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการดำเนินการครบทุกประเด็นใน 2 ด้าน คือ ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร และด้านการปรึกษาหารือ ส่วนด้านที่มีการดำเนินการไม่ครบทุกประเด็น มี 2 ด้าน คือ ด้านการเข้ามามีบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยได้ดำเนินการในประเด็นจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน มาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและการตัดสินใจร่วมกัน ส่วนด้านการร่วมมือ ได้ดำเนินการนำข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และจัดให้มีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะของคณะกรรมการร่วม ภาครัฐและเอกชน/คณะที่ปรึกษา ภาคประชาชน

5) หลักความคุ้มค่า (Value for Money)

ตารางที่ 4.16 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การดำเนินงาน	สพฐ.	
	มี	ไม่มี
1 ด้านการทบทวนหรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน		
1.1 การกำหนดนโยบาย	✓	
1.2 วิธีการปฏิบัติ	✓	
1.3 ผลผลิต/ผลลัพธ์	✓	

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การดำเนินงาน	สพฐ.	
	มี	ไม่มี
1.4 งบประมาณที่ใช้	✓	
1.5 กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	✓	
2. ด้านการประเมินผลกระทบของโครงการ		
2.1 ผลกระทบเชิงบวก	✓	
2.2 ผลกระทบเชิงลบ	✓	

จากตารางที่ 4.16 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการดำเนินการทุกประเด็น ทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการทบทวนหรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ในเรื่องกำหนดนโยบาย วิธีการปฏิบัติ ผลผลิต/ผลลัพธ์ งบประมาณที่ใช้ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และด้านการประเมินผลกระทบของโครงการทั้งผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ

3.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)

1.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการสำรวจข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 59 แห่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10.17 ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับนำไปขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยเป็นหน่วยเบิกจ่ายงบประมาณให้กับสถานศึกษา ในส่วนของงบลงทุน ค่าก่อสร้างอาคารเรียน/ค่าซ่อมแซมปรับปรุงอาคารเรียน บ้านพักครู และค่าจ้างครูผู้สอน ซึ่งระยะเวลาของการวิจัยอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ จึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่า ร้อยละความสำเร็จของผลการเบิกจ่ายเมื่อเทียบกับเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับใด

1.2) การดำเนินงานตามแผน

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบระยะเวลาการดำเนินงานตามแผนกับระยะเวลาการดำเนินงานจริงของโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(n=59)

ระยะเวลาดำเนินงานตามแผน	การดำเนินการ		
	การแก้ไขแผน		ระยะเวลาที่ดำเนินการแล้วเสร็จ
	ไม่มี	มีการแก้ไข	
ตุลาคม 2565 - กันยายน 2566	55 แห่ง (ร้อยละ 93.22)	4 แห่ง (ร้อยละ 6.78)	ภายในเดือนพฤษภาคม 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.78 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีการปรับแผนการประชุมร่วมกับโรงเรียนคุณภาพในการสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินกิจกรรมให้กับผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งการจัดทำแผน/ปฏิทินการนิเทศ กำกับติดตามฯ จากเดือนมีนาคม 2566 เป็นเดือนพฤษภาคม 2566 ซึ่งเป็นช่วงเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

จากตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบระยะเวลาการดำเนินงานตามแผนกับระยะเวลาการดำเนินงานจริงในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีการดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่ปรับปรุงแก้ไข ทำให้ผลการประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามแผนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับพอใช้ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 59 แห่ง ได้กำหนดแผนการดำเนินงาน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 - กันยายน 2566 โดยส่วนใหญ่ จำนวน 55 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 93.22 สามารถดำเนินการได้ตามแผนการดำเนินงานที่กำหนด และมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.78 มีการปรับแผนการดำเนินงาน ในกิจกรรมการประชุมร่วมกับโรงเรียนคุณภาพเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมของโครงการให้กับผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งการจัดทำแผน/ปฏิทินการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยปรับแผนจากเดือนมีนาคม 2566 เป็นเดือนพฤษภาคม 2566 เนื่องจากเป็นช่วงของการเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness)

ผลการวิเคราะห์ผลผลิต/ผลงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐาน ตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ให้บริการ ในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่ระหว่างดำเนินงานโครงการตามแผนที่กำหนด จึงทำให้ยังไม่สามารถประเมินได้ว่า การดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐานตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ให้บริการหรือไม่ เพียงใด อย่างไรก็ตาม จากการประเมิน

ผลผลิต ผลลัพธ์โดยรวม พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

ตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพและการใช้ทรัพยากรร่วมกันได้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยพิจารณาจาก

2.1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อดำเนินการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ และการใช้ทรัพยากรร่วมกันได้สำเร็จตามเป้าหมาย

2.2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ และการใช้ทรัพยากรร่วมกันได้สำเร็จตามเป้าหมาย

2.3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ และการใช้ทรัพยากรร่วมกันได้สำเร็จตามเป้าหมาย

2.4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพและการใช้ทรัพยากรร่วมกันได้สำเร็จตามเป้าหมาย

2.5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีผลงาน/รูปแบบ/แนวทาง/นวัตกรรม/วิธีการปฏิบัติที่ดี/วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ และการใช้ทรัพยากรร่วมกันได้สำเร็จตามเป้าหมาย

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการติดตามข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดดังกล่าวเพิ่มเติมจากรายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รอบ 6 เดือน (ตุลาคม 2565 - มีนาคม 2566) โดยพบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดประเด็นการติดตามและประเมินผลในรอบ 6 เดือน จำนวน 4 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 2.1) – 2.4) ในช่วงต้น และกำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับคุณภาพ 5 ระดับ มีรายละเอียดดังนี้

ระดับ 1 (ปรับปรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการดำเนินงาน รอบ 6 เดือน **ไม่ชัดเจน**

ระดับ 2 (พอใช้) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการดำเนินงาน รอบ 6 เดือน **ชัดเจน** จำนวน 1 ประเด็นการพิจารณา

ระดับ 3 (ดี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการดำเนินงาน รอบ 6 เดือน **ชัดเจน** จำนวน 2 ประเด็นการพิจารณา

ระดับ 4 (ดีมาก) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการดำเนินงาน รอบ 6 เดือน **ชัดเจน** จำนวน 3 ประเด็นการพิจารณา

ระดับ 5 (ดีเยี่ยม) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการดำเนินงาน รอบ 6 เดือน **ชัดเจน** จำนวน 4 ประเด็นการพิจารณา

จากรายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาพรวม 244 เขต มีผลการประเมินปรากฏดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามตัวชี้วัดในภาพรวม 244 เขต

สังกัด	จำนวน สพท. ทั้งหมด (เขต)	ผลการดำเนินงานจำแนกตามระดับคุณภาพ (เขต)				
		ดีเยี่ยม (ชัดเจน 4 ประเด็น)	ดีมาก (ชัดเจน 3 ประเด็น)	ดี (ชัดเจน 2 ประเด็น)	พอใช้ (ชัดเจน 1 ประเด็น)	ปรับปรุง (ไม่ชัดเจน)
สพป.	183	4 เขต (2.19%)	74 เขต (40.44%)	62 เขต (33.88%)	32 เขต (17.49%)	11 เขต (6.01%)
สพม.	61	1 เขต (1.64%)	11 เขต (18.03%)	20 เขต (32.79%)	15 เขต (24.59%)	14 เขต (22.95%)
รวม	244	5 เขต (2.05%)	85 เขต (34.84%)	82 เขต (33.61%)	47 เขต (19.26%)	25 เขต (10.25%)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หมายเหตุ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ติดตามและประเมินผล จำนวน 244 เขต ไม่ได้ติดตามและประเมินผล จำนวน 1 เขต คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เนื่องจากไม่มีโรงเรียนคุณภาพในสังกัด

จากตารางที่ 4.18 พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีผลการดำเนินงานในภาพรวมเฉลี่ย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 85 เขต คิดเป็นร้อยละ 34.84 รองลงมา คือ ระดับดี จำนวน 82 เขต คิดเป็นร้อยละ 33.61 และระดับพอใช้ จำนวน 47 เขต คิดเป็นร้อยละ 19.26 ตามลำดับ และสำหรับผลการดำเนินงานรอบ 12 เดือน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีการติดตามและประเมินผลอีกครั้ง

3) หลักความโปร่งใส (Transparency)

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(n=59)

หลักความโปร่งใส	สพท.		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
ด้านการเปิดเผยข้อมูล (ตอบทุกข้อ)	41	69.49	มาก
1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร			
1.1 การดำเนินโครงการ	58	98.31	มากที่สุด
1.2 การให้บริการ	53	89.83	มากที่สุด
1.3 การจัดซื้อจัดจ้าง	51	86.44	มากที่สุด
2. มีระบบสารสนเทศในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	50	84.75	มากที่สุด

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

(n=59)

หลักความโปร่งใส	สพท.		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
3. ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง	46	77.97	มาก
4. ข้อมูลที่เปิดเผยมีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	45	76.27	มาก
ด้านการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล (ตอบทุกข้อ)	37	62.71	มาก
1. มีกลไกการตรวจสอบ/การสอบทาน/การตรวจสอบภายใน/การควบคุมภายใน/การตรวจสอบการดำเนินโครงการ	50	84.75	มากที่สุด
2. ตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ การติดตาม/ตรวจสอบ การให้บริการหรือการใช้ประโยชน์ของโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ	53	89.83	มากที่สุด
3. มีกลไกการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงาน/สถานศึกษา	47	79.66	มาก
4. มีระบบสารสนเทศในการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่รับบริการสามารถเข้าถึงและใช้งานได้จริง	42	71.19	มาก
ด้านกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสม (ตอบทุกข้อ)	44	74.58	มาก
1. มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาการทุจริตระหว่างการดำเนินโครงการ	58	98.31	มากที่สุด
2. มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเรื่องปัญหาการใช้บริการ หรือการใช้ประโยชน์หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ	51	86.44	มากที่สุด
3. มีการวางกลไกการติดตามแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน/การทุจริตไว้อย่างเหมาะสม	48	81.36	มากที่สุด
4. มีกลไกการแจ้งผลการจัดการข้อร้องเรียนไปยังผู้บริหาร และแจ้งกลับยังผู้ร้องเรียน	45	76.27	มาก
ภาพรวม (ตอบทุกด้านและทุกข้อ)	31	52.54	ปานกลาง

หมายเหตุ : ในแต่ละด้านย่อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.19 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาพรวม พบว่า มีการดำเนินงานครบทุกด้าน และทุกข้อ จำนวน 31 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52.54 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านมีดังนี้

ด้านการเปิดเผยข้อมูล ในภาพรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินงานด้านการเปิดเผยข้อมูลครบทุกข้อ จำนวน 41 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 69.49 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า หน่วยงานมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ จำนวน 58 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 98.31 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้บริการ จำนวน 53 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 89.93 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 51 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.44 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ด้านการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล ในภาพรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินการด้านการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลครบทุกข้อ จำนวน 37 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.71 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า หน่วยงานมีการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ การติดตาม/ตรวจสอบการรับบริการหรือการใช้ประโยชน์ของโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ มากที่สุด จำนวน 53 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 89.83 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีกลไกการตรวจสอบ/การสอบทาน/การตรวจสอบภายใน/การควบคุมภายใน/การตรวจสอบการดำเนินโครงการ จำนวน 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.75 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีกลไกการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงาน/สถานศึกษา จำนวน 47 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.66 อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ด้านกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสม ในภาพรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินการด้านกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสมครบทุกข้อ จำนวน 44 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 74.58 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า หน่วยงานมีช่องทางรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาการทุจริตระหว่างการดำเนินโครงการ มากที่สุด จำนวน 58 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 98.31 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเรื่องปัญหาการใช้บริการ หรือการใช้ประโยชน์หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ จำนวน 51 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.44 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีการวางกลไกการติดตามแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน/การทุจริตไว้อย่างเหมาะสม จำนวน 48 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.36 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(n=59)

หลักการมีส่วนร่วม	สพท.		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร (ตอบทุกข้อ)	42	71.19	มาก
1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ			
1.1 ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ	53	89.83	มากที่สุด
1.2 ระหว่างดำเนินโครงการ	56	94.92	มากที่สุด
1.3 หลังดำเนินโครงการ	53	89.83	มากที่สุด
2. มีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้มากกว่า 1 ช่องทาง	43	72.88	มาก
ด้านการปรึกษาหารือ (ตอบทุกข้อ)	45	76.27	มาก
1. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้ให้ข้อมูลข้อเท็จจริง			
1.1 ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ	54	91.53	มากที่สุด
1.2 ระหว่างดำเนินโครงการ	56	94.92	มากที่สุด
1.3 หลังดำเนินโครงการ	53	89.83	มากที่สุด
2. นำประเด็นข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนไปใช้ประกอบ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ	50	84.75	มากที่สุด
ด้านการเข้ามามีบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนที่เกี่ยวข้อง (ตอบทุกข้อ)	35	59.32	ปานกลาง
1. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจในเรื่อง			
1.1 การกำหนดนโยบาย	49	83.05	มากที่สุด
1.2 การวางแผนและวิธีการปฏิบัติงาน	52	88.14	มากที่สุด
2. จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน มาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและการตัดสินใจร่วมกัน	46	77.97	มาก
3. จัดให้มีคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ	40	67.80	มาก

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

(n=59)

หลักการมีส่วนร่วม	สพท.		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
ด้านการร่วมมือ (ตอบทุกข้อ)	30	50.85	ปานกลาง
1. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนร่วมเป็น/มีบทบาทในลักษณะ			
1.1 เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการ	50	84.75	มากที่สุด
1.2 ร่วมรับผิดชอบ/ตัดสินใจการดำเนินกิจกรรมในทุกขั้นตอน	42	71.19	มาก
2. นำข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจมากที่สุดเท่าที่ทำได้	46	77.97	มาก
3. จัดให้มีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะ ของคณะกรรมการร่วม ภาครัฐ และเอกชน/คณะที่ปรึกษา ภาคประชาชน	36	61.02	มาก
ภาพรวม (ตอบทุกด้านและทุกข้อ)	29	49.15	ปานกลาง

หมายเหตุ : ในแต่ละด้านย่อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.20 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความร่วมมือ (Participation) ในภาพรวม พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามีการดำเนินการครบทุกด้านและทุกข้อ จำนวน 29 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 49.15 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ในภาพรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินการด้านเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบครบทุกข้อ จำนวน 42 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.19 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบระหว่างดำเนินโครงการ มากที่สุด จำนวน 56 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 94.92 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบก่อนเริ่มดำเนินโครงการและหลังดำเนินการ มีจำนวนที่เท่ากัน จำนวน 53 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 89.93 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้มากกว่า 1 ช่องทาง จำนวน 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.88 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านการปรึกษาหารือ ในภาพรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินการด้านปรึกษาหารือครบทุกข้อ จำนวน 45 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 76.27 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า หน่วยงานมีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงระหว่างดำเนินโครงการ มากที่สุด จำนวน 56 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 94.92 รองลงมา คือ มีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง

ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ จำนวน 54 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 91.53 และหลังดำเนินโครงการ จำนวน 53 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 89.83 ตามลำดับ

ด้านการเข้ามามีบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนที่เกี่ยวข้อง
ในภาพรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินการด้านการเข้ามามีบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนที่เกี่ยวข้องครบทุกข้อ จำนวน 35 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 59.32 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า หน่วยงานมีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องการวางแผนและวิธีการปฏิบัติงาน มากที่สุด จำนวน 52 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 88.14 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องการกำหนดนโยบาย จำนวน 49 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.05 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน มาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และการตัดสินใจร่วมกัน จำนวน 46 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 77.97 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านการร่วมมือ ในภาพรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินการด้านการร่วมมือครบทุกข้อ จำนวน 30 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50.85 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า หน่วยงานมีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนร่วมเป็น/มีบทบาทในลักษณะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการ มากที่สุด จำนวน 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.75 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการนำข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจมากที่สุดเท่าที่ทำได้ จำนวน 46 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 77.97 อยู่ในระดับมาก และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนร่วมเป็น/มีบทบาทในลักษณะร่วมรับผิดชอบ/ตัดสินใจการดำเนินกิจกรรมในทุกขั้นตอน จำนวน 42 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.19 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

5) หลักความคุ้มค่า (Value for Money)

ตารางที่ 4.21 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(n=59)

การดำเนินการ	สพท.		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
1. ด้านการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน (ตอบทุกข้อ)	44	74.58	มาก
1.1 การกำหนดนโยบาย	56	94.92	มากที่สุด
1.2 วิธีการปฏิบัติ	56	94.92	มากที่สุด
1.3 ผลผลิต/ผลลัพธ์	55	93.22	มากที่สุด
1.4 งบประมาณที่ใช้	47	79.66	มาก

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

(n=59)

การดำเนินการ	สพท.		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
1.5 กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	48	81.36	มากที่สุด
2. ด้านการประเมินผลกระทบของโครงการ (ตอบทุกข้อ)	20	33.90	น้อย
2.1 ผลกระทบเชิงบวก	36	61.02	มาก
2.2 ผลกระทบเชิงลบ	22	37.29	น้อย
ภาพรวม (ตอบทุกด้านและทุกข้อ)	20	33.90	น้อย

จากตารางที่ 4.21 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความคุ้มค่า ในภาพรวม พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการดำเนินการครบทุกด้านและทุกข้อ จำนวน 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.90 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการทบทวนหรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน มีการดำเนินการครบทุกข้อ จำนวน 44 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 74.58 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า มีการกำหนดนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงาน มีจำนวนที่เท่ากัน จำนวน 56 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 94.92 รองลงมา คือ ผลผลิต/ผลลัพธ์ จำนวน 55 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 93.22 และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง จำนวน 48 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.36 ตามลำดับ

ด้านการประเมินผลกระทบของโครงการ มีการดำเนินการครบทุกข้อ จำนวน 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.90 อยู่ในระดับน้อย โดยมีการประเมินผลกระทบเชิงบวก จำนวน 36 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 61.02 อยู่ในระดับมาก และผลกระทบเชิงลบ จำนวน 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.29 อยู่ในระดับน้อย ซึ่งหน่วยงานได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบเชิงบวกที่เกิดขึ้น ได้แก่ ลดความเหลื่อมล้ำของโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนทรัพยากร อุปกรณ์และครูผู้สอน ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น และมีการติดตามอย่างเป็นระบบ ครูได้จัดการเรียนการสอนตามวิชาเอกและความถนัดของตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความตระหนัก รับรู้ และพัฒนาตนเอง ให้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานมากขึ้น ฯลฯ ส่วนผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้น ได้แก่ ไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายในการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจาก ผู้ปกครองและชุมชนไม่ยินยอม ขาดงบประมาณสนับสนุนการจ้างครูต่างชาติอย่างต่อเนื่อง การขอสนับสนุนคาพาหนะรถรับ - ส่งตามอัตราที่จัดสรรไม่เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และสภาพพื้นที่ของโรงเรียนเครือข่ายแต่ละแห่ง ฯลฯ

3.1.3 สถานศึกษา

1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)

1.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า สถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยเบิกจ่าย โดยในช่วงของการวิจัย อยู่ระหว่างการจัดสรรงบประมาณค่าพาหนะนักเรียน และสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน จึงทำให้ไม่สามารถประเมินผลการดำเนินงานได้ว่า มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนหรือไม่อย่างไร

1.2) การดำเนินงานตามแผน

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบระยะเวลาการดำเนินงานตามแผนกับระยะเวลาการดำเนินงานจริง

(n=112)

ระยะเวลาดำเนินงาน ตามแผน	การดำเนินการ		
	การแก้ไขแผน		ระยะเวลาที่ดำเนินการแล้วเสร็จ
	ไม่มี	มีการแก้ไข	
ตุลาคม 2565 - กันยายน 2566	107 (ร้อยละ 95.54)	5 (ร้อยละ 4.46)	1) สถานศึกษา จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.57 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีการปรับแผนการประชุมร่วมกับโรงเรียนคุณภาพในการสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินกิจกรรมให้กับผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งการจัดทำแผน/ปฏิทินการนิเทศ กำกับติดตามฯ จากเดือนมีนาคม 2566 เป็นเดือนพฤษภาคม 2566 ซึ่งเป็นช่วงเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 2) สถานศึกษา จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.89 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีการปรับแผนการเรียนรวมของโรงเรียนเครือข่ายไปดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เนื่องจากห้องเรียนที่มีอยู่ไม่สามารถรองรับนักเรียนที่มาเรียนรวมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพราะอาคารเรียนอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง

จากตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบระยะเวลาการดำเนินงานตามแผน กับระยะเวลาการดำเนินงานจริงในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพของสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาควรปรับปรุง เนื่องจาก มีสถานศึกษา จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.89 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีการปรับแผนการเรียนรวม ของโรงเรียนเครือข่ายไปดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่าจะดำเนินการ แล้วเสร็จตามแผนที่แก้ไขหรือไม่ อย่างไร ส่วนสถานศึกษาที่มีการปรับแผน อีก 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.57 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า สามารถดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่แก้ไข

2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษา พบว่า ยังไม่สามารถประเมินผลสรุปได้ว่าผลผลิต/ผลงานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หรือไม่ อย่างไร เนื่องจาก ในช่วงของการวิจัยครั้งนี้ สถานศึกษายังอยู่ระหว่างดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตาม จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ สถานศึกษาได้ดำเนินการขับเคลื่อน การยกระดับคุณภาพการศึกษาภายใต้โครงการโรงเรียนคุณภาพด้วยจุดเน้น 8 ด้าน ตามนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยภาพรวมสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

2.1) ความปลอดภัยของผู้เรียน ได้แก่ สำรวจนักเรียนและพื้นที่ที่เป็นจุดเสี่ยง ปลุกฝัง ป้องกัน ปราบปรามและสร้างขวัญและกำลังใจนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและจัดระบบสื่อสาร เพื่อรับส่งข้อมูล จัดทำแผนเผชิญเหตุความปลอดภัยสถานศึกษา พัฒนาแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและอนามัยนักเรียน จัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติด กิจกรรมค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน ฯลฯ

2.2) ระบบประกันคุณภาพ ได้แก่ จัดกิจกรรมประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษา

2.3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนา สมรรถนะผู้เรียน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้แก่ จัดกิจกรรมอบรม การปรับปรุง/จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรฐานสมรรถนะ ฯลฯ

2.4) การพัฒนาครู ได้แก่ จัดกิจกรรมโครงการสร้างความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินตำแหน่งและการขอเลื่อนหรือมีวิทยฐานะเกณฑ์ใหม่ (Performance Agreement : PA) จัดทำข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ โดยส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan) พัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาสมรรถนะ การพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ ฯลฯ

2.5) การเรียนการสอน ได้แก่ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมผู้เรียน กิจกรรมเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ แข่งขันทักษะ ทางวิชาการ บูรณาการแหล่งเรียนรู้กับรายวิชา วิชาประวัติศาสตร์ สังคม ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ งานอาชีพ และเทคโนโลยี การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการชุมชน

การเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) จัดกิจกรรมตามความถนัดของผู้เรียน ทางด้านทักษะดนตรี กีฬา อาชีพ STEM Education พัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.6) การวัดและประเมินผล ได้แก่ พัฒนาระบบวัดและประเมินผล จัดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) การทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ (National Test :NT และ Ordinary National Educational : O-NET) พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเทียบโอน

2.7) การนิเทศ กำกับ และติดตาม ได้แก่ การให้คำปรึกษา นิเทศ ติดตาม ภายในสถานศึกษา

2.8) Big Data ได้แก่ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุน การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ผลการดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ บน facebook ของโรงเรียน ฯลฯ

3) หลักความโปร่งใส (Transparency)

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ของสถานศึกษา

(n=112)

หลักความโปร่งใส	สถานศึกษา		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
ด้านการเปิดเผยข้อมูล (ตอบทุกข้อ)	84	75.00	มาก
1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร			
1.1 การดำเนินโครงการ	99	88.39	มากที่สุด
1.2 การให้บริการ	102	91.07	มากที่สุด
1.3 การจัดซื้อจัดจ้าง	102	91.07	มากที่สุด
2. มีระบบสารสนเทศในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	103	91.96	มากที่สุด
3. ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง	100	89.29	มากที่สุด
4. ข้อมูลที่เปิดเผยมีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	95	84.82	มากที่สุด
ด้านการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล (ตอบทุกข้อ)	76	67.86	มาก
1. มีกลไกการตรวจสอบ/การสอบถาม/การตรวจสอบภายใน/การควบคุมภายใน/การตรวจสอบการดำเนินโครงการ	105	93.75	มากที่สุด
2. ตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ การติดตาม/ตรวจสอบ การให้บริการหรือการใช้ประโยชน์ของโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ	100	89.29	มากที่สุด
3. มีกลไกการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงาน/สถานศึกษา	98	87.50	มากที่สุด

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

(n=112)

หลักความโปร่งใส	สถานศึกษา		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
4. มีระบบสารสนเทศในการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน/สถานศึกษาที่รับบริการสามารถเข้าถึงและใช้งานได้จริง	81	72.32	มาก
ด้านกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสม (ตอบทุกข้อ)	75	66.96	มาก
1. มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาการทุจริตระหว่างการดำเนินโครงการ	101	90.18	มากที่สุด
2. มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเรื่องปัญหาการใช้บริการ หรือการใช้ประโยชน์หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ	96	85.71	มากที่สุด
3. มีการวางกลไกการติดตามแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน/การทุจริตไว้อย่างเหมาะสม	93	83.04	มากที่สุด
4. มีกลไกการแจ้งผลการจัดการข้อร้องเรียนไปยังผู้บริหาร และแจ้งกลับยังผู้ร้องเรียน	81	72.32	มาก
ภาพรวม (ตอบทุกด้านและทุกข้อ)	67	59.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.23 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ของสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานครบทุกด้านและทุกข้อ จำนวน 67 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 59.82 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน มีดังนี้

ด้านการเปิดเผยข้อมูล ในภาพรวมสถานศึกษามีการเปิดเผยข้อมูลครบทุกข้อ จำนวน 84 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 75.00 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า สถานศึกษามีระบบสารสนเทศในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร มากที่สุด จำนวน 103 แห่ง คิดเป็นร้อยละร้อยละ 91.96 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้บริการและการจัดซื้อจัดจ้าง มีจำนวนที่เท่ากัน จำนวน 102 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 91.07 อยู่ในระดับมากที่สุด และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง จำนวน 100 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 89.29 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ด้านการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล ในภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินการด้านติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลครบทุกข้อ จำนวน 76 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 67.86 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า มีกลไกการตรวจสอบ/การสอบทาน/การตรวจสอบภายใน/การควบคุมภายใน/การตรวจสอบการดำเนินโครงการ มากที่สุด จำนวน 105 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 93.75 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ตรวจสอบ

การดำเนินงานโครงการ การติดตาม/ตรวจสอบการรับบริการหรือการใช้ประโยชน์ของโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 100 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 89.29 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีกลไกการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงาน/สถานศึกษา จำนวน 98 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.50 อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

ด้านกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสม ในภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินการด้านกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสมครบทุกข้อ จำนวน 75 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.96 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า สถานศึกษามีช่องทางรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาการทุจริตระหว่างการดำเนินโครงการ มากที่สุด จำนวน 101 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 90.18 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเรื่องปัญหาการใช้บริการ หรือการใช้ประโยชน์หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ จำนวน 96 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีการวางกลไกการติดตามแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน/การทุจริตไว้อย่างเหมาะสม จำนวน 93 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.04 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ของสถานศึกษา

(n=112)

หลักการมีส่วนร่วม	สถานศึกษา		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร (ตอบทุกข้อ)	74	66.07	มาก
1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ			
1.1 ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ	100	89.29	มากที่สุด
1.2 ระหว่างดำเนินโครงการ	103	91.96	มากที่สุด
1.3 หลังดำเนินโครงการ	103	91.96	มากที่สุด
2. มีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้มากกว่า 1 ช่องทาง	87	77.68	มาก
ด้านการปรึกษาหารือ (ตอบทุกข้อ)	80	71.43	มาก
1. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้ให้ข้อมูลข้อเท็จจริง			
1.1 ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ	101	90.18	มากที่สุด
1.2 ระหว่างดำเนินโครงการ	103	91.96	มากที่สุด
1.3 หลังดำเนินโครงการ	99	88.39	มากที่สุด

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

(n=112)

หลักการมีส่วนร่วม	สถานศึกษา		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
2. นำประเด็นข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนไปใช้ประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ	92	82.14	มากที่สุด
ด้านการเข้ามามีบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนที่เกี่ยวข้อง (ตอบทุกข้อ)	59	52.68	ปานกลาง
1. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจในเรื่อง			
1.1 การกำหนดนโยบาย	80	71.43	มาก
1.2 การวางแผนและวิธีการปฏิบัติงาน	99	88.39	มากที่สุด
2. จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนมาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและการตัดสินใจร่วมกัน	100	89.29	มากที่สุด
3. จัดให้มีคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ	84	75.00	มาก
ด้านการร่วมมือ (ตอบทุกข้อ)	50	44.64	ปานกลาง
1. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนร่วมเป็น/มีบทบาทในลักษณะ			
1.1 เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการ	97	86.61	มากที่สุด
1.2 ร่วมรับผิดชอบ/ตัดสินใจการดำเนินกิจกรรมในทุกขั้นตอน	70	62.50	มาก
2. นำข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจมากที่สุดเท่าที่ทำได้	92	82.14	มากที่สุด
3. จัดให้มีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะของคณะกรรมการร่วมภาครัฐ และเอกชน/คณะที่ปรึกษา ภาคประชาชน	83	74.11	มาก
ภาพรวม (ตอบทุกด้านและทุกข้อ)	49	43.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.24 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการครบทุกด้านและทุกข้อ จำนวน 49 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 43.75 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ในภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินการด้านเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบครบทุกข้อ จำนวน 74 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.07 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่าสถานศึกษามีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบระหว่างเริ่มดำเนินโครงการและหลังดำเนินโครงการ มากที่สุด โดยมีจำนวนที่เท่ากัน จำนวน 103 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 91.96 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบก่อนเริ่มดำเนินโครงการ จำนวน 100 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 89.29 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้มากกว่า 1 ช่องทาง จำนวน 87 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 77.68 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านการปรึกษาหารือ ในภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินการด้านการปรึกษาหารือครบทุกข้อ จำนวน 80 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.73 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงระหว่างดำเนินโครงการ มากที่สุด จำนวน 103 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 91.96 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้ให้ข้อมูลข้อเท็จจริงก่อนเริ่มดำเนินโครงการ จำนวน 101 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 90.18 อยู่ในระดับมากที่สุด และหลังดำเนินโครงการ จำนวน 99 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 88.39 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ด้านการเข้ามามีบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนที่เกี่ยวข้อง ในภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินการด้านการเข้ามามีบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนที่เกี่ยวข้องครบทุกข้อ จำนวน 59 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52.68 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า มีการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน มาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็นภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และการตัดสินใจร่วมกัน มากที่สุด จำนวน 100 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 89.29 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องการวางแผนและวิธีการปฏิบัติงาน จำนวน 99 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 88.39 อยู่ในระดับมากที่สุด และจัดให้มีคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ จำนวน 84 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 75.00 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านการร่วมมือ ในภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินการด้านการร่วมมือครบทุกข้อ จำนวน 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.64 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนร่วมเป็น/มีบทบาทในลักษณะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการ มากที่สุด จำนวน 97 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.61 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการนำข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจมากที่สุดเท่าที่ทำได้ จำนวน 92 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.14 อยู่ในระดับ

มากที่สุด และจัดให้มีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะของคณะกรรมการร่วม ภาครัฐ และเอกชน/ คณะที่ปรึกษา ภาคประชาชน จำนวน 83 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 74.11 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

5) หลักความคุ้มค่า (Value for Money)

ตารางที่ 4.25 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ของสถานศึกษา

(n=112)

การดำเนินการ	สถานศึกษา		แปลผล
	จำนวน	ร้อยละ	
1. ด้านการทบทวนหรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน (ตอบทุกข้อ)	90	80.35	มาก
2.1 การกำหนดนโยบาย	110	98.21	มากที่สุด
2.2 วิธีการปฏิบัติ	111	99.11	มากที่สุด
2.3 ผลผลิต/ผลลัพธ์	94	83.92	มากที่สุด
2.4 งบประมาณที่ใช้	107	95.54	มากที่สุด
2.5 ภาระเบียดเบียนที่เกี่ยวข้อง	90	80.35	มาก
2. ด้านการประเมินผลกระทบของโครงการ (ตอบทุกข้อ)	89	79.46	มาก
2.1 ผลกระทบเชิงบวก	102	91.07	มากที่สุด
2.2 ผลกระทบเชิงลบ	90	80.35	มาก
รวม (ตอบทุกด้านและทุกข้อ)	89	79.46	มาก

จากตารางที่ 4.25 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการครบทุกด้านและทุกข้อ จำนวน 89 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.46 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการทบทวนหรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน มีจำนวน 90 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80.5 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า สถานศึกษามีการทบทวนหรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานในเรื่องวิธีการปฏิบัติ มากที่สุด จำนวน 111 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 99.11 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การกำหนดนโยบาย จำนวน 110 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 98.21 อยู่ในระดับมากที่สุด และงบประมาณที่ใช้ จำนวน 107 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 95.54 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ด้านการประเมินผลกระทบโครงการ พบว่า มีการดำเนินการครบทุกข้อ จำนวน 89 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.46 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลกระทบเชิงบวก จำนวน 102 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 91.07 อยู่ในระดับมากที่สุด และผลกระทบเชิงลบ จำนวน 90 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80.35 อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบเชิงบวกที่เกิดขึ้น ได้แก่ ผู้เรียนมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารมีการอบรมสัมมนาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้มาต่อยอดและพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษามีความพร้อมในส่วนของห้องเรียน อาคารสถานที่สำหรับปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานเครือข่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน ฯลฯ สำหรับผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้น ได้แก่ การดำเนินการเรียนรวมและการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนหลักและโรงเรียนเครือข่ายไม่ได้เป็นไปตามแผนที่กำหนด โรงเรียนหลักยังขาดแคลนห้องน้ำ รวมถึงอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน ฯลฯ

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ จากการสอบถามและการสัมภาษณ์โดยลงพื้นที่และสัมภาษณ์ออนไลน์ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน/สำนักงาน ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนคุณภาพของหน่วยงาน และสถานศึกษา โดยมีปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ จำแนกตามหน่วยงาน สรุปผลดังนี้

4.1 ผลการศึกษาปัจจัยความสำเร็จ

4.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 1) ปัจจัยด้านนโยบาย ได้แก่ มีการประกาศนโยบายและแนวทางการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพให้หน่วยงานและสถานศึกษาทุกแห่งได้รับทราบอย่างทั่วถึง
- 2) ปัจจัยด้านบุคลากร ได้แก่ (1) ผู้บริหารระดับนโยบายให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพอย่างมีส่วนร่วม (2) บุคลากรของหน่วยงานระดับนโยบายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพที่รับผิดชอบ สามารถสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง และ (3) บุคลากรในพื้นที่ ได้แก่ ผู้บริหารครู และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนคุณภาพ มีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ มีการวางแผนและกำหนดทิศทางการดำเนินงานอย่างชัดเจน และส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งเครือข่ายในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินโครงการ
- 3) ปัจจัยด้านงบประมาณ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามความเหมาะสม เช่น งบประมาณเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ ค่าพาหนะเรียนรวม เป็นต้น

4) ปัจจัยด้านความร่วมมือ ได้แก่ (1) การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพให้กับหน่วยงานในพื้นที่และสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และ (2) สนับสนุนและเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นในพื้นที่

5) ปัจจัยด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ได้แก่ (1) การนิเทศ กำกับ ติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือหน่วยงานและสถานศึกษาในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และ (2) มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานโครงการร่วมกัน รวมทั้งดำเนินการติดตาม ประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

4.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) ปัจจัยด้านนโยบาย ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีนโยบาย แผน และกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพที่สอดคล้องกับบริบท และความต้องการของสถานศึกษาในพื้นที่

2) ปัจจัยด้านบุคลากร ได้แก่ (1) ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญในการดำเนินงานและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ (2) มีการมอบหมาย บุคลากร/กลุ่มงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพอย่างชัดเจน

3) ปัจจัยด้านงบประมาณ ได้แก่ (1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงาน ภายนอกในการสนับสนุนงบประมาณให้กับสถานศึกษา และ (2) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ระหว่างโรงเรียนคุณภาพกับโรงเรียนเครือข่าย เช่น ครูผู้สอน อาคารสถานที่ สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

4) ปัจจัยด้านความร่วมมือ ได้แก่ (1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนคุณภาพมีการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ และโรงเรียนเครือข่าย อย่างเข้มแข็งและเป็นระบบ (2) มีระบบการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกฝ่าย (3) ส่งเสริมและกระจายอำนาจให้โรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่ายได้มีส่วนร่วม ในการวางแผน การปฏิบัติ และการตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

5) ปัจจัยด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ได้แก่ (1) มีการจัดทำ แนวทางการติดตาม ประเมินผลร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและแจ้งสถานศึกษาทุกแห่งได้รับทราบ (2) มีการนิเทศ กำกับ ให้คำปรึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตร มีการติดตาม ประเมินผลเชิงประจักษ์ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

4.1.3 สถานศึกษา

1) ปัจจัยด้านนโยบาย ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์และรูปแบบการบริหารงาน ที่มีลักษณะเฉพาะสอดคล้องตามบริบทของพื้นที่ มีความโดดเด่นหรือมีอัตลักษณ์ที่เป็นของตนเอง เพื่อดึงดูดความ สนใจของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายมาเรียนรวมหรือใช้ทรัพยากรร่วมกัน เช่น พัฒนาอาคารเรียนให้มีความทันสมัย

นำสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีครูผู้สอนชาวต่างประเทศ การจัดให้มีรถรับ - ส่งนักเรียน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการบริหารงานและการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เป็นต้น

2) ปัจจัยด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำ มีการทำงานเป็นทีมร่วมกับครู บุคลากรในโรงเรียน ในการวางแผน กำหนดทิศทางการดำเนินงาน การขับเคลื่อนการดำเนินงาน โครงการรวมทั้งการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

3) ปัจจัยด้านงบประมาณ ได้แก่ (1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกในการสนับสนุนงบประมาณให้กับสถานศึกษา และ (2) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนคุณภาพกับโรงเรียนเครือข่าย เช่น ครูผู้สอน อาคารสถานที่ สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

4) ปัจจัยด้านความร่วมมือ ได้แก่ (1) โรงเรียนมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับเครือข่ายผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่อย่างเข้มแข็ง โดยมีการสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัด/สนับสนุนการศึกษาของโรงเรียน (2) มีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับโรงเรียนเครือข่ายอย่างใกล้ชิด และให้การดูแลช่วยเหลือสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดทำแผนการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพร่วมกัน การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และการพัฒนาครูผู้สอน

5) ปัจจัยด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ได้แก่ มีการประสานงานร่วมกันกับสำนักงานเขตพื้นที่ในการร่วมกันนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานของโรงเรียน

4.2 ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

4.2.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) ด้านนโยบาย ได้แก่ (1) ขาดความชัดเจน ความต่อเนื่องของนโยบายและแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพทั้งในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา และ (2) ระยะเวลาของการดำเนินงาน การสั่งการในแต่ละเรื่องกระชั้นชิด ขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจและเจตคติในการดำเนินงานร่วมกัน

2) ด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ (1) บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บางส่วนเป็นบุคลากรใหม่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโครงการ และ (2) การดำเนินการจัดจ้างครูชาวต่างชาติมีกระบวนการที่ยุ่งยาก หลายขั้นตอน ประกอบกับระยะเวลาในการจัดจ้างเป็นสัญญาระยะสั้น จึงส่งผลต่อการตัดสินใจในการสมัครเป็นครูผู้สอนของครูชาวต่างชาติ

3) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ได้แก่ (1) งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานงบประมาณมีความล่าช้า ส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด และบางเรื่องส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการบริหารจัดการการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ เช่น การจัดจ้างครูชาวต่างชาติ หรือค่าพาหนะไม่ทันต่อการเปิดภาคเรียน ฯลฯ นอกจากนี้ สถานศึกษาบางแห่งมีการเบิกจ่ายงบประมาณช้าซ้อนกับ

โครงการอื่น เช่น โครงการโรงเรียนขนาดเล็ก และบางส่วนนำงบประมาณไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของโครงการ และ (2) บางสถานศึกษาไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลางหรืองบประมาณในส่วนที่เสนอขอหรืองบประมาณที่ได้รับในการบริหารจัดการจำกัดส่งผลการดำเนินงาน

4) ด้านความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชนของโรงเรียนเครือข่ายบางแห่งมีความกังวลว่าจะถูกยุบเลิก จึงไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพ

4.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) ด้านนโยบาย ได้แก่ (1) นโยบายจากส่วนกลางขาดความชัดเจนและต่อเนื่อง ขาดการสนับสนุนด้านทรัพยากร เช่น บุคลากร งบประมาณ สื่ออุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน และอาคารสถานที่ให้กับโรงเรียนที่เพียงพอ รวมทั้งรูปแบบการเรียนรวมของโรงเรียนเครือข่าย และ (2) นโยบายการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ มีความเชื่อมโยงการกับควมรวมโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประสบปัญหาในการสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชน เนื่องจากผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนส่วนมากยังมีทัศนคติด้านลบต่อการควมรวมโรงเรียน โดยยังยึดติดกับคำว่า “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน

2) ด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ (1) ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ/การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยเฉพาะบุคลากรที่เป็นผู้ปฏิบัติงานใหม่ และ (2) มีการเปลี่ยนแปลง/โยกย้ายผู้ปฏิบัติงานเดิม ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง

3) ด้านงบประมาณ ได้แก่ (1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบางแห่งไม่ได้รับงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ และ (2) มีความล่าช้าในการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนคุณภาพ ทำให้การดำเนินการบางส่วนต้องหยุดชะงัก เช่น การจัดจ้างครูชาวต่างชาติเป็นสาเหตุให้บุคลากรลาออก และต้องสรรหาบุคลากรใหม่มาทดแทน รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติครูต่างชาติสูงเกินไปจนไม่มีผู้มาสมัคร รวมทั้งแนวทางการเบิกจ่ายค่าพาหนะให้กับนักเรียนยังขาดความชัดเจน

4) ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครอง/ชุมชน ได้แก่ (1) ผู้ปกครองและชุมชนยังไม่ค่อยเปิดรับ และไม่มั่นใจในแนวทางการดำเนินการและการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนคุณภาพ เนื่องจากส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจไปในแนวทางเดียวกันว่าจะเป็นการยุบรวมโรงเรียนตามแผนการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และ (2) ชุมชนมีความหวงแหนโรงเรียนในชุมชน โดยมีความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาเดิมยังมีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

4.2.3 สถานศึกษา

1) ด้านนโยบาย ไม่ปรากฏถึงนโยบายและแผนระยะกลาง และแผนระยะยาวของโครงการ ทำให้โรงเรียนเกิดความกังวลและขาดความมั่นใจถึงความต่อเนื่องและยั่งยืนของโครงการ ส่งผลให้บางโรงเรียนไม่สามารถวางแผนการขับเคลื่อนงานได้อย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดจ้างครูชาวต่างชาติ ไม่มีแผนและแนวปฏิบัติจากหน่วยงานส่วนกลางที่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถจัดหา/จัดจ้างครูชาวต่างชาติ เพื่อจัดการเรียน

การสอนให้กับนักเรียนได้ระยะยาว รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบางแห่งขาดความชัดเจนในการวางแผนการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ เช่น มีการปรับเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายโรงเรียนคุณภาพ ทำให้โรงเรียนเดิมไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2) ด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ (1) หน่วยงานส่วนกลางขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนคุณภาพ เช่น การวางแผนและการจัดทำงบประมาณเพื่อนำไปแก้ปัญหา/ข้อขัดข้องที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน การขาดการถ่ายทอดตัวชี้วัด/แนวทางการประเมินโครงการให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาได้มีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน (2) ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนดให้โรงเรียนคุณภาพต้องดำเนินการ (3) โรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ยังขาดความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่ ครูผู้สอน อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและเพียงพอ ระบบอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งในด้านความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียน

3) ด้านงบประมาณ ได้แก่ (1) การจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้า ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินงานโครงการ เช่น การจัดสรรค่าพาหนะมีความล่าช้า ไม่ทันกำหนดการเปิดภาคเรียนของนักเรียนที่มาเรียนรวม และไม่ครอบคลุมกับนักเรียนโรงเรียนเครือข่ายทั้งหมด โดยจัดสรรให้เฉพาะนักเรียนที่มาเรียนรวมเท่านั้น และงบประมาณที่จัดสรรไม่สอดคล้องกับราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน จึงเป็นภาระของสถานศึกษาและผู้ปกครองที่ต้องสำรองจ่ายค่าพาหนะไปก่อน สถานศึกษาบางแห่งมีงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการจ้างพาหนะรับ-ส่งนักเรียน และผู้ปกครองบางส่วนมีฐานะยากจนไม่สามารถจ่ายค่าพาหนะให้กับนักเรียนได้ และ (2) การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการเร่งด่วนของสถานศึกษา เช่น เสนอของบประมาณซ่อมแซมอาคารเรียน และซ่อมแซมบ้านพักครูที่ชำรุด แต่สถานศึกษาได้รับงบประมาณในการก่อสร้างโรงอาหาร

4) ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครอง/ชุมชน ได้แก่ ผู้ปกครองและชุมชนมีความกังวลใจเกี่ยวกับการยุบเลิก หรือควบรวมโรงเรียนเดิม และความกังวลในด้านความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียน

5) ด้านกฎหมาย หลักเกณฑ์ ระเบียบหรือแนวทางการดำเนินงานบางส่วนที่หน่วยงานส่วนกลางกำหนด มีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ เช่น

5.1) หลักเกณฑ์การสนับสนุนค่าพาหนะรับ - ส่ง นักเรียนในการเดินทางไปเรียนรวม (1) สนับสนุนเฉพาะนักเรียนของโรงเรียนรวมที่มาเรียนโรงเรียนหลัก และ (2) สำหรับนักเรียนที่เข้าใหม่ในปีการศึกษาต่อ ๆ มา ที่มีอายุเข้าเกณฑ์ระดับปฐมวัยและเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตบริการของโรงเรียนมารวมให้ได้รับค่าพาหนะจนจบการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนหลัก (3) กรณีนักเรียนไม่ได้ไปเรียนที่โรงเรียนหลัก แต่ไปเรียนที่โรงเรียนอื่นในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน ให้โรงเรียนนั้นเสนอของบประมาณ ส่งผลให้นักเรียนคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามที่ระบุ ไม่ได้รับการสนับสนุนค่าพาหนะ อาทิ นักเรียนที่เข้าเรียนกลางคัน นักเรียนในโรงเรียน

เครือข่ายอื่นที่มาเรียนรวม และไม่ได้มีชื่ออยู่ในเขตพื้นที่บริการ โดยบางส่วนต้องย้ายทะเบียนบ้านให้อยู่ในเขตบริการของโรงเรียน จึงจะได้รับการสนับสนุนค่าพาหนะตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

5.2) แนวปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดตั้งรวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 ที่ระบุให้สถานศึกษาแจ้งผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 ปีก่อนวันเปิดภาคเรียนแรกของปีการศึกษาถัดไป ทำให้ครูโรงเรียนเครือข่ายที่มาเรียนรวม ต้องทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเดิมไปก่อนจนกว่าจะมีการประกาศหรือเลิกโรงเรียน

5.3) ข้อจำกัดเชิงนโยบาย/แนวทางในการลดการเปิดโรงเรียนขยายโอกาส ทำให้การจัดการศึกษาในบางพื้นที่ยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนได้ แม้จะมีความเข้มแข็งและความพร้อมในการร่วมส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเต็มที่ อาทิ การสนับสนุนให้มีการขยายชั้นเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนคุณภาพ เนื่องจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ห่างไกล ทำให้ไม่สะดวกต่อการเดินทางของนักเรียน และเป็นภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้น้อย

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติเพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียนคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพของหน่วยงาน และสถานศึกษา จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (1) ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ (3) ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ เพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียนคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด มีผลสรุปดังนี้

5.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) ควรดำเนินการขับเคลื่อนโครงการให้มีความชัดเจน ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับนโยบายในทุกระดับทั้งนโยบายของรัฐบาล หน่วยงานส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความยั่งยืนและต่อเนื่องของการดำเนินงานโครงการ

2) ควรวางแผนการดำเนินงานและการบริหารงบประมาณให้สอดคล้องกับแผน โครงการ กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการทั้งในระดับส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาให้เพียงพอและเป็นไปด้วยความรวดเร็ว โดยเฉพาะการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียนคุณภาพให้มีความพร้อมในทุกด้าน เพื่อให้โรงเรียนคุณภาพขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้ปกครองและชุมชน

3) ควรกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพให้มีความชัดเจนและสื่อสารเชิงรุก เพื่อให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการในทิศทางเดียวกัน

4) ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อให้ความสำคัญแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนได้เห็นความสำคัญในการร่วมมือขับเคลื่อนนโยบาย และมีการมอบหมายนโยบายให้ชัดเจน โดยระบุบทบาทหน้าที่อย่างละเอียด

5) ควรจัดให้มีการสื่อสารนโยบายโรงเรียนคุณภาพหลากหลายช่องทาง เช่น แจกเป็นหนังสือราชการ ประชุมชี้แจง แลกเปลี่ยนนโยบายกับสื่อมวลชน ไลน์ เฟสบุ๊ก ฯลฯ ตลอดจนการลงพื้นที่ตรวจราชการในการสื่อสาร และมอบหมายนโยบายโดยตรง รวมทั้งประสานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเข้าใจในทิศทางการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนคุณภาพ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน

6) ควรจัดสรรอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยใช้เกณฑ์ที่แตกต่างจากเกณฑ์ปกติ โดยให้มีครูครบชั้นและมีครูสายสนับสนุนการสอนอย่างเพียงพอ

7) ควรมีคู่มือการดำเนินงาน รูปแบบการดำเนินงาน ข้อบังคับ ข้อควรปฏิบัติ หรือนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จมาเป็นแนวทางให้สถานศึกษาได้สามารถนำไปเป็นแบบอย่าง/ประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของตนเอง

8) ควรกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานในพื้นที่ ทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอย่างจริงจัง มีการถ่ายทอดตัวชี้วัดให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้รับทราบและเกิดความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้สามารถติดตาม และประเมินความสำเร็จของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง รวมทั้งการนำผลการติดตามและประเมินที่ผ่านมามาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและการดำเนินงานโครงการ

5.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ ตลอดจนผลประโยชน์ที่จะได้รับการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ เช่น การเรียนรวมของโรงเรียนหลักและโรงเรียนเครือข่าย และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ฯลฯ

2) ควรสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานศึกษา นำเสนอผลประโยชน์ที่โรงเรียนและนักเรียนจะได้รับจากการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ เช่น มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ

3) ควรจัดประชุม ชี้แจง และกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานตามนโยบายทุกปีการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการประชาสัมพันธ์เชิงรุกสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ และสร้างความตระหนักให้กับผู้รับบริการถึงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

4) ควรนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยใช้ตัวชี้วัดที่เหมาะสม และใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโครงการ

ให้ครอบคลุมทุกภารกิจงาน เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย รวมทั้งช่วยเหลือโรงเรียนคุณภาพอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน ทั้งด้านการพัฒนาครู การจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรวม รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจกับโรงเรียนเครือข่าย

5) ควรสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนคุณภาพ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับสถานศึกษาในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) ควรจัดให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทางด้านการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมงานอาชีพ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และพัฒนาความรู้ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนมีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการและบริบทการดำเนินชีวิตสู่การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งในศตวรรษที่ 21

5.3 สถานศึกษา

1) ควรสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ให้มากขึ้น พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ โดยให้ความสำคัญกับภาคีเครือข่ายในชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการโครงการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานได้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน

2) ควรกระจายอำนาจการบริหารงานของโรงเรียนคุณภาพแก่ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ชุมชน และโรงเรียนเครือข่าย ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติ และการตัดสินใจอย่างแท้จริง

3) ควรพัฒนาโรงเรียนให้มีลักษณะเฉพาะที่โดดเด่น เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งโรงเรียนเครือข่ายในการนำนักเรียนมาเรียนรวม

4) ควรพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน โดยประสานความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องร่วมติดตามและประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในทุกมิติ รวมทั้งมีการกำหนดตัวชี้วัดเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน โดยให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม

5) ควรนำเสนอผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) ที่สถานศึกษาดำเนินการ และส่งผลต่อผู้เรียน เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งเผยแพร่เป็นองค์ความรู้/ต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น ๆ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็นนโยบายและภารกิจที่ต่อเนื่องจากปีงบประมาณที่ผ่านมาในการเสริมสร้างโอกาส และคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยมีเป้าหมายให้โรงเรียนคุณภาพเป็นสถานศึกษาที่มีมาตรฐาน ความปลอดภัย มีการบริหารจัดการบุคลากรที่เพียงพอต่อการดูแลนักเรียน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ สอดคล้องต่อจำนวนนักเรียนและมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และดำเนินงานภายใต้จุดเน้น 8 ด้าน ได้แก่ (1) ความปลอดภัยของผู้เรียน (2) ระบบประกันคุณภาพ (3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (4) การพัฒนาครู (5) การเรียนการสอน (6) การวัดและประเมินผล (7) การนิเทศ กำกับ และติดตาม และ (8) Big Data ซึ่งจากการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่า มีสภาพปัญหา อุปสรรคในหลายเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้ง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง และเป็นความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ ดังนั้นการนำนโยบาย โครงการโรงเรียนคุณภาพสู่การปฏิบัติในพื้นที่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จึงมีความสำคัญและจำเป็น ที่ควรตรวจสอบและประเมินผลว่า มีการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่ อย่างไร โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมี ทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน มีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกัน หรือลดความเสี่ยงจากการดำเนินงานโครงการอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ว่า หน่วยงานจะสามารถดำเนินการตามยุทธศาสตร์และบทบาทภารกิจ ได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

ด้วยความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ ควบคู่ไปกับการตรวจสอบ และประเมินผลของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่นำไปใช้ตัดสินคุณค่า ของการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษา กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพที่เป็นระบบและนำไปสู่การบรรลุผล สำเร็จตามโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้น ดังนี้ (1) เพื่อประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยง และการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ (2) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียน คุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล (3) เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จ และปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการ โรงเรียนคุณภาพ และ (4) เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติเพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียน คุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 ระดับ คือ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายโครงการโรงเรียนคุณภาพ และหน่วยงาน ที่ดำเนินการในภูมิภาค คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ

โดยมีระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (ตุลาคม 2565 – กุมภาพันธ์ 2566) ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (มีนาคม – กรกฎาคม 2566) และระยะที่ 3 (สิงหาคม - กันยายน 2566) การติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ ซึ่งมีผลการประเมินโดยสรุป ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานแต่ละระดับ คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ และผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในพื้นที่ และออนไลน์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน/สำนักงาน ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ โดยจากการวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่กรณีโครงการเรียนคุณภาพ มีผลสรุปดังนี้

1. ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) และความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวม พบว่า โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินงานโครงการ (ตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีสภาพความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) มีปัจจัยเสี่ยงในด้านและมีแนวทางจัดการความเสี่ยงโดยใช้วิธีการลงพื้นที่ชี้แจงและสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ส่วนระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินงานโครงการ (มีนาคม - กรกฎาคม 2566) ในภาพรวมและรายด้านมีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อย และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับน้อย มีสภาพความเสี่ยงใน 3 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) และความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) มีแนวทางจัดการความเสี่ยง โดยลงพื้นที่ชี้แจงและสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย พัฒนาโรงเรียนคุณภาพที่เห็นผลเป็นรูปธรรมเพื่อให้ชุมชน ผู้ปกครองยอมรับและนำนักเรียนมาเรียนด้วยความสมัครใจ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มีความเสี่ยงทั้ง 4 ด้าน โดยมีความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับสูง จากปัจจัยเสี่ยงสูงด้านความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบาย มีการจัดการความเสี่ยง ด้วยการลงพื้นที่ชี้แจง และสร้างความเข้าใจ และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) จากปัจจัยเสี่ยงสูงด้านความพร้อมของงบประมาณ และมีการจัดการความเสี่ยงด้วยการจัดทำแผนการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์

1.3 สถานศึกษา

มีความเสี่ยงทั้ง 4 ด้าน โดยความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับสูง จากปัจจัยเสี่ยงสูงด้านความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ และมีการจัดการความเสี่ยง ด้วยการวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายงบประมาณ ส่วนความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) จากปัจจัยเสี่ยงสูงด้านความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบาย จัดการความเสี่ยงด้วยการจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) จากปัจจัยเสี่ยงสูงด้านความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการจัดการความเสี่ยงด้วยการประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินงานร่วมกันกับโรงเรียนเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ประกอบด้วย 5 หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักความคุ้มค่า (Value for money) สรุปผลการประเมินดังนี้

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ในภาพรวมผลสัมฤทธิ์ตามหลักประสิทธิภาพ (Efficiency) และหลักประสิทธิผล (Effectiveness) ยังไม่สามารถสรุปผลการประเมินได้ เนื่องจาก ในช่วงของการจัดเก็บข้อมูลของการวิจัย หน่วยงานและสถานศึกษา ส่วนใหญ่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินงาน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมภายหลัง แต่ข้อมูลรายงานจากหน่วยงานมีเพียงบางส่วนที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จึงนำเสนอผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 2 หลักในข้างต้นได้เฉพาะบางประเด็น ในส่วนของผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักความคุ้มค่า (Value for money) สามารถสรุปผลการประเมินได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล ที่หน่วยงานและสถานศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) พบว่า มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยโครงการโรงเรียนคุณภาพมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 84.81 และความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน พบว่า อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง เนื่องจากมีกิจกรรมบางส่วนไม่เป็นไปตามระยะเวลาของแผนที่กำหนด

2.2.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) พบว่า อยู่ระหว่างติดตามผลการดำเนินงานโครงการ ซึ่งจะมีข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลผลิต/ผลลัพธ์ภายหลังสิ้นสุดไตรมาสที่ 4 ของปีงบประมาณ จึงทำให้ไม่สามารถประเมินประสิทธิผลของโครงการตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดได้อย่างไรก็ตาม จากผลการติดตามการดำเนินงานระหว่างดำเนินโครงการ พบว่า ได้มีการดำเนินการเพื่อตอบวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ จัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ เช่น ค่าพาหนะในการเดินทางไปเรียนรวมของนักเรียน ค่าจ้างครูผู้สอนชาวต่างประเทศ เป็นต้น

2.2.3 หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักความคุ้มค่า (Value for money) พบว่า มีการดำเนินการตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ครบทั้งรายด้านและรายข้อ คือ ด้านการเปิดเผยข้อมูล และด้านกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสม ส่วนหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ดำเนินการครบทั้งรายด้านและรายข้อ คือ ด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร และด้านการปรึกษาหารือ สำหรับหลักความคุ้มค่า (Value for money) ดำเนินการครบทั้งรายด้านและรายข้อ คือ ด้านการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและด้านการประเมินผลกระทบของโครงการ

2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.2.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) พบว่า ร้อยละ 10.17 ของกลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดสรรงบประมาณจากโครงการโรงเรียนคุณภาพที่เป็นโครงการวิจัย โดยเป็นหน่วยเบิกจ่ายงบประมาณให้กับสถานศึกษา ซึ่งการเบิกจ่ายยังไม่แล้วเสร็จ จึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่า ร้อยละความสำเร็จของผลการเบิกจ่ายเมื่อเทียบกับเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับใด ส่วนผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานตามแผนอยู่ในระดับพอใช้ โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยละ 93.22 สามารถดำเนินการได้ตามแผน

2.2.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) พบว่า กลุ่มตัวอย่างอยู่ระหว่างดำเนินงานโครงการตามแผนที่กำหนด จึงทำให้ยังไม่สามารถประเมินได้ว่าการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐาน ตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ใช้บริการหรือไม่ เพียงใด แต่พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 244 แห่ง ไว้ คือ ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพและการใช้ทรัพยากรร่วมกันได้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งจากรายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รอบ 6 เดือน (ตุลาคม 2565 - มีนาคม 2566) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 85 เขต

คิดเป็นร้อยละ 34.84 รองลงมา คือ ระดับดี จำนวน 82 เขต คิดเป็นร้อยละ 33.61 และระดับพอใช้ จำนวน 47 เขต คิดเป็นร้อยละ 19.26 ตามลำดับ

2.2.3 หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักความคุ้มค่า (Value for money) พบว่า ในภาพรวม มีผลสัมฤทธิ์ตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ร้อยละ 52.54 อยู่ในระดับปานกลาง โดยดำเนินการมากที่สุดในด้านกลไกจัดการข้อร้องเรียนและการทุจริตอย่างเหมาะสม ร้อยละ 74.58 อยู่ในระดับมาก ส่วนผลสัมฤทธิ์ตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ร้อยละ 49.15 อยู่ในระดับปานกลาง โดยดำเนินการมากที่สุดในการปรึกษาหารือ ร้อยละ 76.27 อยู่ในระดับมาก สำหรับผลสัมฤทธิ์ตามหลักความคุ้มค่า (Value for money) ร้อยละ 33.90 อยู่ในระดับน้อย โดยดำเนินการมากที่สุดในการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ร้อยละ 74.58 อยู่ในระดับมาก

2.3 สถานศึกษา

2.3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) พบว่า อยู่ระหว่างได้รับการจัดสรรงบประมาณผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นหน่วยเบิกจ่าย จึงทำให้ไม่สามารถประเมินผลการดำเนินงานได้ว่า มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนหรือไม่ อย่างไร สำหรับผลการประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามแผน อยู่ในระดับควรปรับปรุง เนื่องจาก สถานศึกษาบางส่วนมีการปรับแผนไปดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

2.3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) พบว่า อยู่ระหว่างดำเนินกิจกรรมแผนที่กำหนด จึงยังไม่สามารถประเมินผลได้ว่ามีผลผลิต/ผลงานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร แต่จากการติดตามผลการขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโครงการโรงเรียนคุณภาพ พบว่า สถานศึกษาอยู่ระหว่างดำเนินกิจกรรมตามจุดเน้น 8 ด้าน ภายใต้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.3 ผลสัมฤทธิ์ตามหลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และหลักความคุ้มค่า (Value for money) พบว่า ในภาพรวมมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ร้อยละ 59.82 อยู่ในระดับปานกลาง โดยดำเนินการมากที่สุดในการเปิดเผยข้อมูล ร้อยละ 75.00 อยู่ในระดับมาก ส่วนผลสัมฤทธิ์ตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ร้อยละ 43.75 อยู่ในระดับปานกลาง โดยดำเนินการมากที่สุดในการให้ข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 71.43 อยู่ในระดับมาก สำหรับผลสัมฤทธิ์ตามหลักความคุ้มค่า (Value for money) ร้อยละ 79.46 อยู่ในระดับมาก โดยดำเนินการมากที่สุดในการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ร้อยละ 80.35 อยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาปัจจัยความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานโครงการโรงเรียน

คุณภาพ

3.1 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการเรียนคุณภาพของหน่วยงานและสถานศึกษา สามารถจำแนกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านนโยบาย (2) ด้านบุคลากร (3) ด้านงบประมาณ (4) ด้านความร่วมมือ และ (5) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล โดยมีผลสรุปจำแนกตามหน่วยงาน ดังนี้

3.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า (1) ด้านนโยบาย มีการประกาศนโยบายและแนวทางการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพให้หน่วยงานและสถานศึกษาได้รับทราบอย่างทั่วถึง (2) ด้านบุคลากร ผู้บริหารระดับนโยบายให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม และบุคลากรของหน่วยงานสื่อสารสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง (3) ด้านงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาในพื้นที่อย่างเหมาะสม (4) ด้านความร่วมมือ มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่และสถานศึกษารวมทั้งผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และ (5) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานและสถานศึกษาในพื้นที่อย่างเข้มแข็ง

3.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า (1) ด้านนโยบาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีนโยบาย แผนและกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการดำเนินงานโครงการที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษา (2) ด้านบุคลากร ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษา เห็นความสำคัญและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ (3) ด้านงบประมาณ มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการสนับสนุนงบประมาณให้กับสถานศึกษา (4) ด้านความร่วมมือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนคุณภาพ มีการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่ายอย่างเข้มแข็งและเป็นระบบ และ (5) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล มีการจัดทำแนวทางการติดตามและประเมินผลร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและแจ้งสถานศึกษาทุกแห่งได้รับทราบ รวมทั้งมีการนิเทศ กำกับ ให้คำปรึกษาอย่างเป็นกัลยาณมิตร

3.1.3 สถานศึกษา พบว่า (1) ด้านนโยบาย โรงเรียนมีการกำหนดกลยุทธ์และรูปแบบการบริหารงานที่มีลักษณะเฉพาะ สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของพื้นที่ (2) ด้านบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำ มีการทำงานเป็นทีมร่วมกับครู บุคลากรในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ (3) ด้านงบประมาณ มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการสนับสนุนงบประมาณให้กับสถานศึกษา และส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนคุณภาพกับโรงเรียนเครือข่าย (4) ด้านความร่วมมือ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่อย่างเข้มแข็ง และ (5) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่ในการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน

3.2 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพของหน่วยงานและสถานศึกษา ทั้ง 3 หน่วยงาน เป็นข้อมูลเพียงบางส่วนจากกลุ่มตัวอย่างที่สะท้อนถึงปัญหาอุปสรรคจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถจำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านนโยบาย (2) ด้านการปฏิบัติงาน (3) ด้านงบประมาณ (4) ด้านความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง/ชุมชน และในส่วนของสถานศึกษา พบว่ามีปัญหาเพิ่มเติมในด้านกฎหมาย หลักเกณฑ์ กฎระเบียบที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของโครงการ โดยมีผลสรุปจำแนกตามหน่วยงานดังนี้

3.2.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า (1) ด้านนโยบาย ขาดความชัดเจนความต่อเนื่องของนโยบายและแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ (2) ด้านการปฏิบัติงาน บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบางส่วนเป็นบุคลากรใหม่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโครงการ และการจัดจ้างครูชาวต่างชาติมีกระบวนการที่ยุ่งยากหลายขั้นตอน หลักเกณฑ์ กฎระเบียบหรือแนวทางการดำเนินงานบางส่วนที่หน่วยงานส่วนกลางกำหนดมีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ เช่น ค่าพาหนะรับ - ส่งนักเรียน และหลักเกณฑ์การสนับสนุนค่าพาหนะรับ - ส่ง (3) ด้านงบประมาณ ได้รับจัดสรรจากสำนักงบประมาณมีความล่าช้าส่งผลกระทบต่อขับเคลื่อนนโยบายไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการโครงการ เช่น การจัดจ้างครูชาวต่างชาติ หรือค่าพาหนะไม่ทันต่อการเปิดภาคเรียน และ (4) ด้านความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง/ชุมชน มีความกังวลว่าจะถูกยุบเลิก จึงไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพ

3.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า (1) ด้านนโยบาย ขาดความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายจากส่วนกลาง ขาดการสนับสนุนด้านทรัพยากรที่เพียงพอ (2) ด้านการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานใหม่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ/การดำเนินงานโครงการ (3) ด้านงบประมาณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบางแห่งไม่ได้รับงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ และมีความล่าช้าในการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนคุณภาพ ทำให้การดำเนินการบางส่วนต้องหยุดชะงัก เช่น การจัดจ้างครูชาวต่างชาติ และ (4) ด้านความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง/ชุมชน ยังไม่ค่อยเปิดรับ และไม่มั่นใจในแนวทางการดำเนินการและการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนคุณภาพ

3.2.3 สถานศึกษา พบว่า (1) ด้านนโยบาย ไม่ปรากฏถึงนโยบายและแผนระยะกลางและแผนระยะยาวของโครงการ ทำให้โรงเรียนเกิดความกังวลและขาดความมั่นใจถึงความต่อเนื่องและยั่งยืนของโครงการ (2) ด้านการปฏิบัติงาน ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามฐานสมรรถนะ และโรงเรียนที่สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) ยังขาดความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่ ครูผู้สอน อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและเพียงพอ (3) ด้านงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้าไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการเร่งด่วนของโรงเรียน (4) ด้านความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง/ชุมชน การสื่อสารสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังไม่มีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองและชุมชน

มีความกังวลใจเกี่ยวกับการยุบเลิก หรือควรวรรณโรงเรียนเดิม และความกังวลในด้านความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียน และ (5) ด้านกฎหมาย หลักเกณฑ์ กฎระเบียบ โดยหลักเกณฑ์การสนับสนุนค่าพาหนะรับ - ส่ง นักเรียนในการเดินทางไปเรียนรวมมีข้อจำกัด เนื่องจาก สนับสนุนเฉพาะนักเรียนของโรงเรียนรวมที่มาเรียนโรงเรียนหลัก และการลดการเปิดโรงเรียนขยายโอกาสในโรงเรียนคุณภาพ ทำให้การจัดการศึกษาในบางพื้นที่ยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนได้

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ เพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียนคุณภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพของหน่วยงาน และสถานศึกษา จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (1) ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ (3) ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ เพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียนคุณภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด มีผลสรุปดังนี้

4.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1.1 ควรดำเนินการขับเคลื่อนโครงการให้มีความชัดเจน ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับนโยบายในทุกระดับ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความยั่งยืนและต่อเนื่องของการดำเนินงานโครงการ

4.1.2 ควรวางแผนการดำเนินงานและการบริหารงบประมาณให้สอดคล้องกับแผน โครงการ กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการทั้งหน่วยงานและสถานศึกษา ให้เพียงพอและเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

4.1.3 ควรกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอย่างจริงจัง รวมทั้งถ่ายทอดตัวชี้วัดให้ได้รับทราบและเกิดความเข้าใจตรงกัน

4.1.4 ควรจัดให้มีการสื่อสารนโยบายโรงเรียนคุณภาพหลากหลายช่องทาง รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าใจในทิศทางการดำเนินงานและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนโครงการ

4.1.5 ควรปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ กฎ ระเบียบที่เป็นข้อจำกัด เช่น การจ้างครูต่างชาติ ค่าพาหนะในการเดินทาง เป็นต้น

4.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.2.1 ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เกี่ยวกับแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ ตลอดจนผลประโยชน์ที่จะได้รับ

4.2.2 ควรนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยใช้ตัวชี้วัดที่เหมาะสม และใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

4.2.3 ควรพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ตามบทบาทภารกิจ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนมีคุณภาพสู่การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งในศตวรรษที่ 21

4.3 สถานศึกษา

4.3.1 ควรสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ให้มากขึ้น และให้ความสำคัญกับภาคีเครือข่ายในชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการโครงการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเพิ่มศักยภาพในด้านการบริหารงานได้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน

4.3.2 ควรนำเสนอผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) และส่งผลต่อผู้เรียน เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณภาพ

4.2.3 ควรปรับหลักเกณฑ์การสนับสนุนค่าพาหนะรับ - ส่ง นักเรียนในการเดินทางไปเรียนรวมในสอดคล้องกับสภาวะการณ์ และสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญและข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัจจัยความสำเร็จในการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ พบว่า มีปัจจัยหลัก 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านความร่วมมือ และปัจจัยด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล โดยปัจจัยด้านนโยบาย มีการประกาศนโยบายและแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษาได้รับทราบอย่างทั่วถึง มีการกำหนดแผน กลยุทธ์ และรูปแบบการบริหารงานที่มีลักษณะเฉพาะ สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของพื้นที่ ปัจจัยด้านบุคลากร ผู้บริหารทุกระดับ ครู และบุคลากร ทั้งในส่วนกลางและพื้นที่ให้ความสำคัญและมีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ ปัจจัยด้านงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสม การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก การส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนคุณภาพกับโรงเรียนเครือข่าย ปัจจัยด้านความร่วมมือ มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประสานความร่วมมือในการดำเนินงานอย่างเข้มแข็งและเป็นระบบ มีระบบการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ และปัจจัยด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล มีการกำกับ ติดตามอย่างจริงจัง เป็นกัลยาณมิตรและมีความต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติที่วรเดช จันทรศร (2554) ได้นำเสนอตัวแบบทฤษฎี 6 ตัวแบบที่ระบุตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบาย แผนงาน โครงการ ไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ (1) ตัวแบบตามหลักเหตุผล (Ration Model) (2) ตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model) (3) ตัวแบบการพัฒนาองค์กร (Organization Development model) (4) ตัวแบบทางด้านการบริหารของระบบราชการ (Bureaucratic Process Model) (5) ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) และ (6) ตัวแบบเชิงบูรณาการ (Integrated Model) ซึ่งเป็นตัวแบบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยเป็นการรวบรวมจากแนวคิดของ 5 ตัวแบบในข้างต้น ซึ่งสรุปถึงตัวแปรที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ใน 4 ปัจจัย คือ สมรรถนะขององค์กร ประสิทธิภาพ

ในการวางแผนและควบคุม ภาวะผู้นำและความร่วมมือ การเมืองและการบริหารสิ่งแวดล้อมภายนอก สอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975 อ้างถึงในปัญญวัฒน์ กระทุมเขต, 2556) ที่เชื่อว่า ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับปัจจัย ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ปัจจัยหลัก คือ วัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องแยกให้ชัดเจนว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งจะเป็นส่วนขยายของเป้าหมายรวมของนโยบายให้ชัดเจน และง่ายขึ้นต่อความเข้าใจ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความสำเร็จ หรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องมีการระบุทรัพยากรที่จำเป็นต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งทรัพยากร บุคคล วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และงบประมาณที่คล่องตัว การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การ และ กิจกรรมการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องตรงกัน ถูกต้อง รวดเร็ว ต่อเนื่องและไม่ปิดบังข่าวสารซึ่งกันและกัน ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสุดท้ายคือปัจจัยด้านความร่วมมือ ร่วมใจของผู้ปฏิบัติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของว่าที่ร้อยตรีไพศาล บรรจสุวรรณ (2558) ได้วิจัยเรื่อง การนำนโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยความสำเร็จที่มีผลต่อการนำนโยบายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติ ประการแรก กลยุทธ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประการที่สอง ภาวะผู้นำและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา ประการที่สาม ปัจจัยด้านศักยภาพของครูผู้สอน และประการที่สี่การสนับสนุนและความสามารถในการบริหารจากส่วนกลางและแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา โดยปัจจัยทั้งสี่ประการต่างเกี่ยวข้องสัมพันธ์ต่อกันและเป็นเงื่อนไขเอื้ออำนวยให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเกิดผลสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุชาติ เอกปัชชา, สุทธนู ศรีไสย์ และจินต์ วิภาตะกลัศ (2557) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำตำบล ในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ (การตัดสินใจ วิสัยทัศน์ และ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง) ด้านนโยบายและโครงสร้าง (แผน ยุทธศาสตร์ การวางแผน อัตราค่าจ้าง และ โครงสร้าง) ด้านการมีส่วนร่วม (บทบาท หน้าที่ การสนับสนุน และการมีส่วนร่วม 5 ร. คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติร่วมประเมินผล และ ร่วมชื่นชม) ด้านการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (การใช้เครื่องมือบริหารงาน และ การกระจายอำนาจ) และ ด้านประสิทธิผลการบริหาร จัดการโรงเรียน (นักเรียน ครูและบุคลากร โรงเรียน และ การใช้ทรัพยากรการบริหาร)

2. ผลการประเมินสภาพการประเมินความเสี่ยงจากการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพของหน่วยงานและสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม พบความเสี่ยงทั้ง 4 ด้าน มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ที่มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พบว่ามีความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) และความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ โดยมีปัจจัยเสี่ยงบางประเด็นที่มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

อยู่ในระดับสูง และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น อยู่ในระดับสูง ซึ่งต้องมีการจัดการความเสี่ยง เพื่อลดผลกระทบ หรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้นดังนี้

2.1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัจจัยเสี่ยงในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ และการให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนิน โครงการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ในขณะที่สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา มีปัจจัยเสี่ยงในด้านความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงาน ส่วนกลาง/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเตรียมความพร้อม และการวางแผนการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติ สอดคล้องกับสอดคล้องกับแนวคิดของวรเดช จันทรศร (2554) ได้ระบุว่า มีหลายปัจจัยที่ส่งผลทำให้นโยบายต้องถูกปรับเปลี่ยนไปจากวัตถุประสงค์เดิม ได้แก่ ความคลุมเครือหรือการขาดความเฉพาะเจาะจงของนโยบาย ความหลากหลายของนโยบาย ระดับความเข้าใจ ในวัตถุประสงค์ของนโยบายที่หน่วยงานรับผิดชอบ และระดับความร่วมมือและความจริงใจในการนำนโยบาย ไปปฏิบัติของหน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งสรุปได้ว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเบื้องต้น จึงขึ้นอยู่กับความชัดเจนและเป้าหมายและการที่หน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบาย ตลอดจนให้ความ ร่วมมือกับฝ่ายการเมืองและมีความจริงใจที่จะนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติเพียงใด สอดคล้องกับการวิจัย ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร (2564) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย โรงเรียนคุณภาพของชุมชนสู่ความสำเร็จในจังหวัดชุมพร ผลการวิจัย พบว่า ความชัดเจนของนโยบาย การสื่อสารนโยบาย ต้องมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริงและมีความต่อเนื่อง มีการกำหนดห้วงเวลาของการดำเนินงานอย่างชัดเจน และด้านการบริหารงบประมาณต้องเพียงพอ ต่อความต้องการของโครงการ

ในการจัดการความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ข้างต้น พบว่า สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้มีแนวทางการจัดการ ความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและระดับที่จะเกิดความเสียหายจากปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นที่สอดคล้องเป็นไป ในทิศทางเดียวกัน คือ การลงพื้นที่ชี้แจงและสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ส่วนแนวทางการจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษา พบว่า ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนขับเคลื่อนและแผนเรียนรู้ของโรงเรียนคุณภาพ สอดคล้องกับหลักการบริหารงานภาครัฐ แนวใหม่ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่เน้นการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของข้าราชการ ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการ ตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาาร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา าระบบราชการ, 2552) สอดคล้องกับแนวคิดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของกล้า ทองขาว (2557) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการแสวงหาความรู้ความเข้าใจ และปรากฏการณ์เป็นจริงที่เกิดขึ้น ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางสร้างกลยุทธ์บทเรียนและพัฒนา เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพ และความสามารถขององค์กร และกลุ่มบุคคลที่นำนโยบายไปปฏิบัติให้สามารถประสานกิจกรรมจัดการ

และให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย รวมทั้งสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลสำเร็จของนโยบายนั้น ๆ ได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Lau (2003, p. 74) ได้วิจัยเรื่อง กระบวนการงบประมาณของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์และวิทยาศาสตร์แห่งแคลิฟอร์เนีย ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลของงานงบประมาณ โดยการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงในด้านการสื่อสารให้คณาจารย์และพนักงานของมหาวิทยาลัยได้มีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณมากขึ้น

2.1 ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีปัจจัยเสี่ยงในด้านความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนินโครงการฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ความพอเพียง ความต่อเนื่อง และความรวดเร็วในการได้รับงบประมาณ ส่วนสถานศึกษา มีปัจจัยเสี่ยงในด้านความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ รองลงมาคือ ความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนินงานโครงการฯ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2556) ที่ได้นิยามไว้ว่า ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risks) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณ การเงิน และการควบคุมรายจ่ายต่าง ๆ ที่เกินความจำเป็น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระใบฎีกา วีรยุทธ ไชยบุญ และคณะ (2565) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาในภาพรวม และทุกรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของชรินทร์ เกิดพุ่ม และพิมพ์กา ธรรมสิทธิ์ (2564) ได้วิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างและปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียนอาคารประกอบ ระบบไฟฟ้า ระบบน้ำ การจัดซื้อคอมพิวเตอร์ และด้านการส่งเสริมการศึกษา ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆที่ส่งเสริมการเรียนการสอนและทักษะด้านอาชีพ

ในการจัดการความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) ข้างต้นพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้มีแนวทางการจัดการความเสี่ยงโดยจัดทำแผนการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ และทบทวนแผนงาน/กิจกรรม และปรับรูปแบบการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม ส่วนสถานศึกษามีการวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของการใช้งบประมาณ จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ โดยเฉพาะการดำเนินการรองรับเกี่ยวกับจัดสรรงบประมาณค่าพาหนะรับ – ส่งนักเรียน และค่าจ้างครูต่างชาติ ในกรณีการจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้า พร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับกรมบัญชีกลาง (2556) ที่ระบุว่า การบริหารความเสี่ยงโครงการเป็นกระบวนการบริหารงานโครงการที่มีระบบและขั้นตอนของการระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การวางแผนความเสี่ยง และการติดตามความเสี่ยง ในการสนับสนุน การวางแผนและการดำเนินโครงการให้คำนึงถึงความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบ เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีและส่งผลให้โครงการนั้น สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและบรรลุผลตามเป้าประสงค์ที่ได้วางไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสงวน อินทร์รักษ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์

(2565) ได้วิจัยเรื่อง กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติเป็นพหุกลไก จึงต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดี และมีการวางแผนทั้งในด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการสร้างความรู้ความตระหนักรู้แก่บุคลากรในหน่วยงาน ซึ่งจะต้องมีการบูรณาการ และเน้นการมีส่วนร่วมของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจะต้องมีการติดตามประเมินผลที่ดีที่เป็นระบบ เพื่อให้ได้ทราบผลการดำเนินงานนโยบายสู่การปฏิบัติว่าสามารถบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ชาติด้านศึกษามากน้อยเพียงไร สอดคล้องกับผลการวิจัยของมัทนียา เพ็ชรนอก (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านงานงบประมาณในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน สถานศึกษาต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการประชุม อบรมเกี่ยวกับการวางแผนการใช้เงินตามระเบียบ มีการระบุความเสี่ยง สร้างความเข้าใจในระเบียบการใช้เงินอย่างถูกต้อง มีการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับ การตรวจสอบ ติดตาม และการวางแผนการใช้เงินอย่างเป็นระบบ มีการจัดการและการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการวางแผนการใช้เงินอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ มีการรายงานและติดตามผลตรวจสอบเอกสารการขอใช้เงิน หลักฐานการเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินอย่างเป็นระบบ

2.3 ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ผลการวิจัย พบว่า สถานศึกษา มีปัจจัยเสี่ยงในด้านความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เช่น มีครูครบชั้นครบวิชาเอก มีความรู้ความสามารถในการสอน และดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง ฯลฯ ความชัดเจน/ยุ่งยากของกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน เช่น การจ้างครูต่างชาติ รวมทั้งปัญหาด้านค่าพาหนะของนักเรียนที่ไปเรียนรวมซึ่งไม่ครอบคลุม ทั่วถึง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของชรินทร์ เกิดพุ่ม และพิมพ์กา ธรรมสิทธิ์ (2564) วิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ในด้านการส่งเสริมการศึกษา ขาดแคลนครูภาษาจีน สาเหตุของปัญหาเกิดจากการไม่ได้รับการจัดสรรบุคลากร บรรจุแต่งตั้ง และไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ การจ้างบุคลากรทางภาษาจีนและภาษาทางเลือกที่โรงเรียนขาดแคลน และบุคลากรผู้รับผิดชอบยังขาดความรู้ในการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียน และ สอดคล้องกับการวิจัยของพลธาวิณ วัชรพรธำรงค์ (2564) วิจัยเรื่อง การประเมินการบริหารจัดการที่ดีของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ขาดครูที่มีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ในการจัดการความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) พบว่า สถานศึกษา มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรและงบประมาณ ในการดำเนินงานร่วมกันกับโรงเรียนเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประสานของงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดจ้างครูผู้สอน สอดคล้องกับทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งวรเดช จันทรศร (2554) ได้นำเสนอตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model) ที่ให้ความสำคัญในเรื่องสมรรถนะขององค์กรเป็นหลักกว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องกับความคาดหวังของหน่วยงานเพียงใด โดยองค์กรจำเป็นต้องมีโครงสร้างที่เหมาะสม

มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านการบริหารและทางเทคนิคอย่างเพียงพอ มีการวางแผนเตรียมการ หรือมีความพร้อมเป็นอย่างดีทั้งทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือ และงบประมาณ รวมทั้งมีความพยายามที่จะศึกษาหาทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคของการปฏิบัติงานตามแผนงานและนโยบายในอดีต เช่น การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสงวน อินทร์รักษ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2565) ได้วิจัยเรื่อง กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติเป็นพหุกลไก จึงต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดีและมีการวางแผนทั้งในด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการสร้างความรู้ความตระหนักรู้แก่บุคลากรในหน่วยงาน ซึ่งจะต้องมีการบูรณาการและเน้นการมีส่วนร่วมของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจะต้องมีการติดตามประเมินผลที่ดีที่เป็นระบบเพื่อให้ได้ทราบผลการนำนโยบายสู่การปฏิบัติว่าสามารถบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ชาติด้านศึกษามากน้อยเพียงไร และที่สำคัญต้องนำกลไกทั้ง 7 กลไก คือ (1) การบริหารจัดการ (2) การวางแผน (3) การบริหารงบประมาณ (4) บริหารงานบุคคล (5) การสร้างความตระหนักและการรับรู้ (6) บูรณาการ และการมีส่วนร่วม และ (7) การติดตามและประเมินผล มาดำเนินการอย่างเป็นระบบครบถ้วน

นอกจากนี้ ผลการวิจัย พบว่า หน่วยงานและสถานศึกษายังมีจุดอ่อนในการประเมินความเสี่ยง คือ ไม่ได้มีการประเมินความเสี่ยงและจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นครบทุกหน่วยงาน รวมทั้งครบทุกด้านและทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารหรือบุคลากรในหน่วยงานยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงขององค์กร ซึ่งไม่สอดคล้องกับประกาศของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ที่ประกาศให้การบริหารความเสี่ยงเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ในหมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organization of the Tread way) เพื่อเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ซึ่งต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล (สำนักบริหารหนี้สาธารณะ, 2556) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประพนธ์ ศรีดี และคณะ (2563) ได้วิจัยเรื่อง ระบบบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษาในปัจจุบัน มีเพียงระบบการควบคุมภายใน (Internal Control) เป็นเครื่องมือติดตามการดำเนินงานตามภารกิจ และในมาตรฐานการประเมินผลการควบคุมภายใน จะมีการประเมินความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบที่ 2 ซึ่งเป็นส่วนของระบบการควบคุมภายในอยู่ส่วนหนึ่ง แต่ไม่ได้มีการบริหารความเสี่ยงในงานการบริหารด้านวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาโดยตรงแต่อย่างใด ส่วนใหญ่จะเป็นไปในการบริหารด้านการเงินเป็นสำคัญทั้ง ๆ ที่การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาเป็นที่พิสูจน์ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษา

3. ผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโรงเรียนคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาลของหน่วยงานและสถานศึกษา พบว่า

3.1 ผลสัมฤทธิ์ตามหลักประสิทธิภาพ (Efficiency) และหลักประสิทธิผล (Effectiveness) เนื่องจาก ในช่วงของการจัดเก็บข้อมูลของการวิจัย หน่วยงานและสถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังอยู่ระหว่างการดำเนินงาน จึงยังไม่ปรากฏผลสัมฤทธิ์ตามหลักประสิทธิภาพและหลักประสิทธิผล ในภาพรวมได้ แต่อย่างไรก็ตาม จากการประเมิน พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพในด้านการ เบิกจ่ายงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีผลการเบิกจ่ายอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามแผน อยู่ในเกณฑ์ ควรปรับปรุง โดยมีบางกิจกรรมไม่ได้ดำเนินการตามแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผลการเบิกจ่ายยังไม่แล้วเสร็จ จึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่า ร้อยละความสำเร็จของผลการเบิกจ่ายเมื่อเทียบกับเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับใด สำหรับประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานตามแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการได้ตามแผน อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และสถานศึกษา อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง ส่วนหลักประสิทธิผล (Effectiveness) สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดผลผลิต/ผลลัพธ์ในการดำเนินโครงการและมีการกำหนด ตัวชี้วัดในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำหรับ สถานศึกษากำหนดให้มีการขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตาม 8 จุดเน้นของนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมภายหลัง แต่มีข้อมูลรายงานจากหน่วยงาน เพียงบางส่วนที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ทำให้ยังไม่มีข้อมูลเพียงพอต่อการสรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ ตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 2 หลักในช่วงต้นได้ครบถ้วนทุกประเด็น ดังนั้น เพื่อให้มีข้อมูลสารสนเทศ ที่นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตาม หลักธรรมาภิบาล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน โครงการร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และควรพัฒนากลไกและ ระบบการติดตามและประเมินผลโครงการ เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีความสะดวก รวดเร็วและ มีข้อมูลการดำเนินงานโครงการที่มีความเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อย่างทันสถานการณ์ หรือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโครงการให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

3.2 ผลสัมฤทธิ์ตามหลักความโปร่งใส (Transparency) หน่วยงานและสถานศึกษา ส่วนใหญ่ดำเนินการในด้านกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสม และด้านการเปิดเผย ข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการ บริหารบ้านเมืองที่ดี เกี่ยวกับการเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) ที่ระบุไว้ว่า ในการปฏิบัติราชการ ต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและ เชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เป็นไปโดยง่าย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2562) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิตราพร ราชบัณฑิตและสิทธิชัย สรสุภี (2560) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า บุคลากร ที่ปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่ต่างก็มีความคิดเห็นสอดคล้องกันถึงการใช้หลักความโปร่งใสในการบริหารงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิณห์วรา วันทา และเจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม (2559) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษา ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มเมืองสำโรงขามป้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักความโปร่งใส ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.11 ข้อที่มีค่าสูงสุด คือ โรงเรียนมีการจัดระบบเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารของทางสถานศึกษาให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับทราบ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Lewis และ Gelandar (2009) ได้ทำการศึกษาเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับธรรมาภิบาลการอุดมศึกษาในจีนแผ่นดินใหญ่และเขตปกครองพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและตรวจสอบได้ได้ง่ายบนเว็บไซต์ของรัฐบาล นับว่าเป็นการแสดงถึงการมีหลักนิติธรรมและความโปร่งใสที่ดี

นอกจากนี้ ผลการวิจัย พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังมีจุดอ่อนในด้านไม่มีกลไกการตรวจสอบ/การสอบทาน/การตรวจสอบภายใน/การควบคุมภายในการดำเนินโครงการ และไม่มีระบบสารสนเทศในการติดตามผลการดำเนินงาน/สถานศึกษาที่ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงและใช้งานได้จริง ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 โดยมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่นำมาใช้ คือ COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organization of the Tread way 2013) ที่ได้กำหนดหลักการเพิ่มเติม เพื่อกระตุ้นให้องค์กรเกิดการดำเนินงานในการบูรณาการและเชื่อมโยงหน้าที่ด้านการค้นหาความเสี่ยง และการกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ให้เป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอนการดำเนินงานปกติอย่างชัดเจนในองค์กร และให้มีการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานมากขึ้นขยายวัตถุประสงค์ให้กว้างขวางและครอบคลุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น รวมทั้งเพิ่มเติมระบบการรายงานเพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารด้วย

3.3 ผลสัมฤทธิ์ตามหลักการมีส่วนร่วม (Participation) พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยระดับนโยบายไม่ได้ดำเนินการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจเรื่องการกำหนดนโยบาย การวางแผนและการปฏิบัติงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้ระบุถึงองค์ประกอบด้านประชาธิปไตย (Participatory State) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/ Consensus Oriented) โดยในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารราชการบนพื้นฐานความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2562) โดยรูปแบบการดำเนินการดังกล่าวของหน่วยงานระดับนโยบาย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ว่าที่ร้อยตรีไพศาล บรรจสุวรรณ์ (2558) วิจัยเรื่อง การนำนโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในเขตพื้นที่

การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า การนำนโยบายหลักสูตรสู่การปฏิบัติยังคงเป็นแบบทฤษฎีบนลงล่างสอดคล้องกับการบริหารราชการแบบรวมศูนย์อำนาจค่อนข้างมาก

อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม (Participation) ในด้านการปรึกษาหารือ โดยได้เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้ให้ข้อมูลทั้งก่อนเริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานและสถานศึกษาในข้างต้น และสอดคล้องตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2558) ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ระบบราชการไทยเปิดโอกาส ให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของณัฏฐรัตน์ ทัพพาและถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2558) ได้วิจัยเรื่องผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานการบริหารทั่วไป โรงเรียนควรจัดการประชุมและกิจกรรมร่วมกันเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้แสดงความคิดเห็นร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีการสร้างระบบติดตามประเมินผลตรวจสอบประสิทธิภาพในการบริหารงานร่วมกัน และ Clarke (2001, อ้างถึงในอุบลวรรณ ประจง, 2566) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการกระจายอำนาจการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศกานา พบว่า ในประเทศที่ด้อยพัฒนาการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นโดยประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ทำให้เกิดกลยุทธ์การพัฒนาที่เป็นจริงเป็นจัง มีการปรับตัวในการปฏิบัติต่าง ๆ ของท้องถิ่น โดยใช้หลักธรรมาภิบาลให้เหมาะสมกับท้องถิ่นจนถือเป็นกุญแจสำคัญ การใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ Jindal (2014) ได้ศึกษาในเรื่องความจำเป็นและความท้าทายในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดที่องค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกได้ให้ความสำคัญ เช่น ธนาคารโลก, UNDP, OECD, ADB ฯลฯ เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญในการตอบสนองความต้องการของประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หากองค์กรไม่มีหลักธรรมาภิบาล จะไม่มีแผนพัฒนาใดที่จะทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นได้

5. ผลสัมฤทธิ์ตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) พบว่า ในภาพรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการดำเนินการ อยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะด้านการประเมินผลกระทบของโครงการทั้งในเชิงบวกและเชิงลบที่เป็นผลที่เกิดขึ้นมาจากกิจกรรมหรือการปฏิบัติงานหรือการดำเนินงานโครงการซึ่งประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้อง จึงไม่สอดคล้องหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ด้านหลักภาระรับผิดชอบ (Accountability) ที่เป็นการแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้น ควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

6. ปัญหาอุปสรรคจากการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ พบว่า หน่วยงานและสถานศึกษามีความเห็นที่สอดคล้องกันในเรื่องนโยบายโครงการโรงเรียนคุณภาพที่ยังขาดความชัดเจนและต่อเนื่อง ไม่ปรากฏถึงนโยบายและแผนระยะกลางและแผนระยะยาว ทำให้สถานศึกษาเกิดความกังวลและขาดความมั่นใจถึงความยั่งยืนของโครงการ ไม่สามารถวางแผนการขับเคลื่อนงานได้ ปัญหาการสื่อสารถ่ายทอดนโยบายระหว่างหน่วยงานไปยังสถานศึกษาในการขับเคลื่อนโครงการให้บรรลุผลตามเป้าหมายและตัวชี้วัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปัญหาด้านงบประมาณที่มีความล่าช้า ไม่เพียงพอ เช่น ค่าพาหนะของในการเดินทางของนักเรียน มีความล่าช้า ไม่ครอบคลุมนักเรียนที่มาเรียนรวมและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่เป็นจริง เป็นเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความตั้งใจของผู้ปกครองในการให้ลูกหลานมาเรียนในโรงเรียนคุณภาพ ปัญหาการจัดจ้างครูต่างชาติ ที่พบว่า งบประมาณในการจัดจ้างมีจำกัดทำให้ไม่มีครูครอบคลุมโรงเรียนคุณภาพทุกแห่ง และการดำเนินการจัดจ้างครูต่างชาติไม่ทันการเปิดภาคเรียน ปัญหาด้านกฎหมาย หลักเกณฑ์ กฎระเบียบหรือแนวทางการดำเนินงานบางส่วนที่หน่วยงานส่วนกลางกำหนดมีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ เช่น หลักเกณฑ์การสนับสนุนค่าพาหนะรับ – ส่ง นักเรียน แนวปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดตั้ง รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 รวมทั้งความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครอง/ชุมชนบางส่วนที่ยังไม่ค่อยเปิดรับ และไม่มั่นใจในแนวทางการดำเนินการและการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งยังคงเป็นปัญหาสืบเนื่องจากการนำนโยบายสู่การปฏิบัติกรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพตั้งแต่ในช่วงที่ผ่านมา สอดคล้องกับแนวคิดเบอร์แมนและแมคลาฟลิน (Berman and McLaughlin, 1977 อ้างถึงในวรเดช จันทรศร, 2554) ได้ระบุถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้การนำนโยบายระดับมหภาคไปปฏิบัติเกิดความไม่แน่นอนหรือความล้มเหลว มีทั้งสิ้น 4 ปัจจัย ได้แก่ ความขัดแย้งของเป้าหมาย (Goal Discrepancies) การให้ความสนับสนุนหรือให้อำนาจในการปฏิบัติที่แตกต่างกัน (Influence and Authority Differentials) การขาดแคลนทรัพยากร (Resource Deficiencies) และอุปสรรคด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงานหรือองค์กร (Communication Difficulties among Organization) สอดคล้องกับแนวคิดของสอดคล้องกับแนวคิดของวรเดช จันทรศร (2551) ได้กล่าวถึง การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานในโครงการให้ดีขึ้น และต่อการเพิ่มสมรรถนะของภาครัฐในการตอบสนองต่อความต้องการของสังคมส่วนรวมให้ได้มากยิ่งขึ้น การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยุ่งยากและซับซ้อน ครอบคลุมถึงองค์กรและผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ไม่มีใครสามารถควบคุมผลหรือทิศทางของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ด้วยตนเองทั้งหมด จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติในประเด็นปัญหาทางด้านสมรรถนะด้านต่าง ๆ ปัญหาการควบคุม ปัญหาความร่วมมือ รวมถึงปัญหาด้านการสนับสนุน จึงจำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐต้องนำหลักการของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้ในการปฏิบัติราชการ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2558) ได้ระบุว่า กระบวนการและวิธีการทำงานระบบราชการไทย ที่ผ่านมามีความสำคัญกับระเบียบการปฏิบัติ เน้นที่ปัจจัยนำเข้าและรายละเอียดมากกว่า ยุทธศาสตร์และการบรรลุผล จึงไม่สนองต่อความพึงพอใจให้แก่ประชาชนขาดการตรวจสอบผลงาน และการประเมินผลการดำเนินงานอย่างจริงจัง จึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงานเสียใหม่ โดยให้ยึดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีการกำหนดเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการและพัฒนา

องค์การ ปรับปรุงระเบียบ ขั้นตอนและแนวทางการให้บริการประชาชนเพื่อให้เกิดความเรียบง่าย รวดเร็ว มีการจัดระบบการควบคุมภายในโดยเฉพาะการควบคุมก่อนการดำเนินงาน เช่น การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายหลังการดำเนินงาน เช่น การตรวจสอบความคุ้มค่าของเงินให้มีความทันสมัยมากขึ้น สอดคล้องกับหลักประสิทธิผล Effectiveness) ซึ่งในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการวางแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุง การปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2562)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโรงเรียนคุณภาพ ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์และเป็นองค์ความรู้ในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ เพื่อช่วยให้โครงการโรงเรียนคุณภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด รวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ควรกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานที่มีความชัดเจน โดยมีแผนระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว แสดงให้เห็นถึงความยั่งยืนและต่อเนื่องของการดำเนินงานโครงการ เพื่อให้หน่วยงานและสถานศึกษาในพื้นที่มีกรอบทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถเตรียมความพร้อมและวางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเข้าใจในนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มีต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความยั่งยืน

2. ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการโครงการอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงและใช้งานได้ และเป็นเครื่องมือที่จะช่วยผู้บริหารในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานแต่ละระดับ รวมทั้งการเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการที่จะทำให้ผลการดำเนินงานสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมและบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีผลกระทบสูงต่อการบรรลุเป้าหมายของโครงการ อาทิ ความเสี่ยงด้านงบประมาณ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีความรวดเร็ว เพียงพอ และต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและภารกิจที่จำเป็น สอดคล้องกับระยะเวลาที่ดำเนินการ โดยควรจัดสรรงบประมาณให้แล้วเสร็จก่อนเปิดภาคเรียน

3. ควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ เงื่อนไขหรือแนวทางการดำเนินงานที่เป็นข้อจำกัดต่อการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ควรส่งเสริมสนับสนุนเขตพื้นที่และสถานศึกษาให้มีความพร้อมตามเป้าหมายการพัฒนาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ได้อย่างแท้จริง เพื่อให้สามารถนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์

5. ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงของโครงการที่หน่วยงานส่วนกลางรับผิดชอบ และสื่อสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับสถานศึกษาให้มีการประเมินความเสี่ยงแบบคู่ขนาน รวมทั้งมีการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนโครงการได้ทันเหตุการณ์

6. ควรมีกลไกการกำกับ ติดตามตรวจสอบความเข้าใจในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในโครงการทุกแห่งอย่างจริงจัง ว่ามีการดำเนินงานโครงการที่ตอบสนองต่อนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้ได้อย่างครบถ้วนหรือไม่ ตลอดจนถ่ายทอดนโยบายให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้รับทราบและเกิดความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้สามารถติดตาม และประเมินความสำเร็จของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

7. ควรประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ตรวจสอบ (Engagement Plan) และปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบและวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

8. ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการวางแผน การตัดสินใจการดำเนินงาน และการประเมินผล เพื่อเป็นภาคีเครือข่ายและมีบทบาทร่วมทำงานในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานโครงการที่มีความสุจริต โปร่งใส เปิดเผยข้อมูล เทียบธรรม และมีการบริหารงานที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงของโครงการ รวมทั้งมีการจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนโครงการได้ทันเหตุการณ์ พร้อมทั้งแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ หากพบว่า ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการเองได้

2. ควรจัดทำแผนและแนวทางการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายและแผนของหน่วยงานส่วนกลางอย่างเป็นระบบ และกำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน รวมทั้งสร้างความรู้ ความเข้าใจ และร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานโครงการและสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

3. ควรวางแผนร่วมกับโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประเด็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข โดยเฉพาะปัญหาด้านอัตราค่าเล่าเรียนที่ขาดแคลนในสถานศึกษา ซึ่งต้องมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันก่อนเริ่มกระบวนการจัดสรรครูหรือจัดจ้างครู เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของโรงเรียนอย่างแท้จริง รวมทั้งมีแผนรองรับกรณีมีปัญหาหรือข้อขัดข้องไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

4. ควรพัฒนาระบบติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มีความชัดเจน มีแผน และกรอบแนวทางการติดตามโครงการที่เป็นระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือกับโรงเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการติดตามและประเมินผลอย่างจริงจัง เพื่อให้มีข้อมูลผลการประเมินที่เพียงพอ ครบถ้วน สามารถสะท้อนได้ว่า การดำเนินงานโครงการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร มีปัญหาอุปสรรค หรือปัจจัยใดที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการ และผลักดันไปสู่การนำผลการประเมินไปใช้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำแผนงาน/โครงการและงบประมาณที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของโรงเรียนอย่างแท้จริง

5. ควรร่วมกับสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์เชิงรุก สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง และชุมชนในเครือข่ายถึงการที่นักเรียนได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพแตกต่างจากสถานศึกษาเดิม รวมทั้งการรับฟังข้อคิดเห็นต่าง ๆ จากนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การดำเนินงานโรงเรียนคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนา อันจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือและสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานของโรงเรียนคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โรงเรียนคุณภาพ

1. ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยงของโครงการ รวมทั้งมีการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการขับเคลื่อนโครงการได้ทันเหตุการณ์ พร้อมทั้งแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ หากพบความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการเองได้

2. ควรพัฒนาโรงเรียนให้มีลักษณะเฉพาะ/สร้างจุดขายที่โดดเด่น เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งโรงเรียนเครือข่ายในการนำนักเรียนมาเรียนรวม โดยเฉพาะการสร้างรากฐานที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเชิญชวนพัฒนาให้ผู้ปกครองนำนักเรียนมาเรียนในโรงเรียนคุณภาพเพิ่มขึ้น

3. ควรมีการถอดบทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศ (Best Practice) ครอบคลุมทั้งโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่ายในด้านการบริหารจัดการและกระบวนการดำเนินงาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปัญหา ข้อขัดข้อง และอุปสรรคในการดำเนินงาน รวมทั้ง

แนวทางการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้เกิดข้อค้นพบที่สำคัญสำหรับเป็นแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของสถานศึกษา และเผยแพร่องค์ความรู้ต่าง ๆ แก่สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. ควรมีการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน โดยประสานความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องร่วมติดตามและประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในทุกมิติ มีการกำหนดตัวชี้วัดเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน โดยให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งผลสำเร็จของโครงการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ รวมทั้งเพื่อเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนในระยะต่อไป

5. สถานศึกษาควรสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนได้สามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ของโครงการ และสามารถตรวจสอบได้ เป็นดำเนินงานภายใต้หลักความโปร่งใส (Transparency) ซึ่งส่งผลต่อสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน รวมทั้ง ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมไปยังผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ และสาธารณชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่ กรณีโรงเรียนคุณภาพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยหรือประเมินในประเด็นความคุ้มค่าของโครงการโรงเรียนคุณภาพเปรียบเทียบกับโครงการอื่น ในลักษณะของโครงการที่มีความต่อเนื่อง
2. ควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นคุณภาพหรือความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพที่ส่งผลต่อโรงเรียนเครือข่าย โดยเฉพาะเชิงผลลัพธ์และผลกระทบต่อผู้เรียน
3. ควรมีการศึกษาวิจัย หรือประเมินปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติด้านอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กรมบัญชีกลาง. (2556). *การบริหารความเสี่ยง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.oic.go.th/>.
- . (2562). *แนวปฏิบัติระบบการควบคุมภายในภาคราชการ*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก <https://stopcorruption.moph.go.th/>.
- กรมประชาสัมพันธ์. (2561). *รายการศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน*. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2566, จาก <http://npnt.prd.go.th/>
- กระทรวงการคลัง. (2561). *หนังสือ ด่วนมาก ที่ กค 0409.3/ว 105 เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่า ด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561*. ตุลาคม 2561. กระทรวงการคลัง.
- . (2564). *หนังสือที่ กค 0409.3/ว 36 เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับ หน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร*. กุมภาพันธ์ 2564. กระทรวงการคลัง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2566 จาก <https://www.moe.go.th/>.
- . (2566). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023/>.
- กริช เทียมสุวรรณ. (2560). *การจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองนมวัว อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ตามการรับรู้ของประชาชน*. การค้นคว้าอิสระปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- กล้า ทองขาว. (2557). *หน่วยที่ 3 การนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นโยบาย การวางแผน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หน่วยที่ 1-5*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ขวัญจิรา จำปา และ สุวดี อุปปีนใจ (2566). *การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชน*. *วารสารรัชต ภาควัย*. 17(51) มีนาคม – เมษายน 2566 - TCI กลุ่มที่ 1 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปี 2564-2567.
- คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ. (2566). *แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาค ราชการ พ.ศ. 2566*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก <https://paec.opdc.go.th/>.

- จันทรานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บุ๊ค พอยท์.
- จิณห์วรา วันทาและเจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม. (2560). *การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเมืองสำโรงขามป้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4*. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2566, จาก <https://so03.tci-thaijo.org/>.
- จิตรพร ราชบัณฑิตและสิทธิชัย สรสุภี (2560). *แนวทางการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1*. *วารสารปัญญาภิธาน*. 7(2) กรกฎาคม – ธันวาคม 2565. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก <https://so05.tci-thaijo.org/>.
- จิราพร สิเมธิประสิทธิ์. (2556). *บทความ COSO 2013 ความเปลี่ยนแปลงจาก COSO 1992*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก <https://chirapon.wordpress.com/2013/10/09/coso-2013-ความเปลี่ยนแปลงจาก-coso-1992/>
- ชรินทร์ เกิดพุ่ม และพิมพ์กา ธรรมสิทธิ์. (2564). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2*. *Journal of Roi Kaensam Academi*. 6(9) กันยายน 2564, 158 – 174.
- ณณิธรรัตน์ ทัพขวา และณอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2558). *การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1*. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2566, จาก <https://so02.tci-thaijo.org/>.
- ณัชธิญา ปัทมพัฒตานนท์. (2553). *การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี*. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.
 . *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*. พฤษภาคม-มิถุนายน 2566, 178-188.
- โนเรีย บินหะยีนีย. (2555). *การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*. *วิทยานิพนธ์บธ.ม. (การจัดการ)*, กรุงเทพฯ: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร
- บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ และคณะ. (2557). *การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2566, จาก wiki.kpi.ac.th/index.php.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *เรื่องนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. วันที่ 21 สิงหาคม 2562.
- ประนอม ศรีดีล อุทัย บุญประเสริฐ และ สรรเสริญ สุวรรณ (2563). *ระบบบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*, วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 23 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2563)
- ปัญญาวัฒน์ กระทุ่มเขต. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองมาปฏิบัติในจังหวัดจันทบุรี : กรณีศึกษาสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดจันทบุรี*. ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการปกครองท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พระใบฎีกา วิรุทธ ไชยบุญ, เขวณิ แก้วมโน และสุตาพร ทองสวัสดิ์. (2565) *การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1*. The Journal of Institute of Trainer Monk Development. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- พลธาวิณ วัชรธำรงค์. (2564). *การประเมินการบริหารจัดการที่ดีของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*.
- พิตร ทองชั้น. (2555). *การวิจัยเชิงประเมิน*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก file:///C:/Users/Thailand/Downloads/.pdf.
- ไพศาล บรรจสุวรรณ์ (2558). *การนำนโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มัทนียา เพ็ชรนอก. (2563). *การพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านงานงบประมาณในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2553). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์. (2557). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- ลัญจกร ยอดดอกไม้. (2565). *แนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2556). *การนำนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านโบราณสถานไปปฏิบัติในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณภา วามานนท์. (2561). *กระบวนการนโยบายสาธารณะในประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก <https://so04.tci-thaijo.org>.

- วรเดช จันทรศร. (2548). *ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สหાયบล็อกและการพิมพ์.
- . (2551). *ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- . (2554). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552) *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงวน อินทร์รักษ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2565). กลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*. 5(1) (มกราคม - มีนาคม 2565), 147 – 161.
- สุชาติ เอกปัชชา, สุทนต์ ศรีไสย์ และจันต์ วิภาตะกลัศ (2557). *ประสิทธิผลการบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำตำบล ในประเทศไทย*. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 19,1(มกราคม-เมษายน), 47-58.
- สุนันทา แก้วสุข และคณะ. (2563). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเป็นสถาบันพี่เลี้ยง*. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2549). *คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี : การบริหารราชการโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centered Approach)*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.พ.ร.
- . (2552). *คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating)*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร.
- . (2556). *คู่มือการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.pdmo.go.th>.
- . (2558). *การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.opdc.go.th/content/Nzc>.
- . (2560). *การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เทคนิควิธีการและการนำไปสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- . (2562). *ธรรมาภิบาลภาครัฐสร้างชีวิตที่ดีขึ้นแก่ประชาชน 4 แนวคิด 10 หลักการ*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.opdc.go.th/content/viewbook/>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล*. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*. 53(3) กรกฎาคม 2559.
- . (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 (ฉบับย่อ)*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2023/06/NS_SumPlanOct2018.pdf.
- . (2560). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (12) ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้ (พ.ศ. 2561 – 2580)*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก <http://nscr.nesdc.go.th>.

- . (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2566 จาก <http://nscr.nesdc.go.th>.
- . (2566). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) (ฉบับปรับปรุงแก้ไข). สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2566, จาก <http://nscr.nesdc.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพ. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.obec.go.th>.
- . (2563). คู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรไทย
- . (2565). รายงานผลการติดตามการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.obec.go.th>.
- . (2566). นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.obec.go.th>.
- สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ(2556). คู่มือการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2566 จาก <https://www.pdmo.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2564). คู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ. พิมพ์ครั้งที่ 1. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2566, จาก <https://itas.nacc.go.th/>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (2563). คู่มือการบริหารความเสี่ยง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2566 จาก <https://psdg.mof.go.th/>
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2562). คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประจำปีบัญชี 2562. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2566 จาก <http://edf.moe.go.th/web/wp-content/uploads/2019/>
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร (2564). การศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายโรงเรียนคุณภาพของชุมชนสู่ความสำเร็จในจังหวัดชุมพร. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2566 จาก <https://anyflip.com>.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2562). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). รายงานการวิจัย “แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21”. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟิก จำกัด.
- . (2559). ปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน นโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา). กรุงเทพมหานคร : 21 เซ็นจูรีจำกัด.

- . (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- . (2562). *รายงานข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับสภาวะการศึกษาไทย*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542*. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2566 จาก <https://dl.parliament.go.th/>.
- แสงชัย อภิชาติธนพัฒน์. (2559). *หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร. รายงานการแบรรมหลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 4*. วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- อภิญญา บำรุงจิตต์. (2560). *การปฏิรูปราชการไทยสู่การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่. การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0”*. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุบลวรรณ ประจง. (2566). *การศึกษาด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อำนาจ ชีระวนิช. (2553). *การจัดการยุคใหม่ ฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Bertalanffy, L. V. (1973). *Educational Administration and the Behavioral Sciences: A systems Perspective*. Boston: Allyn and Bacon.
- Best, John W. (1977). *Research in Education*. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc.
- Christensen, T., and Lægreid. P. (2013). *Transcending new public management: The transformation of public sector reforms*. Aldershot, UK: Ashgate.
- Hoy, W. K. and Clover, S. (1986). Elementary School Climate: A Revision of the OCDQ. *Educational Administration Quarterly*. 22(1), 93 - 110.
- Kimberly, J. R. (1979). Issues in the creation of organizations: Initiation Innovation and Institutionlization. *Academy of management Journal*. 22, 437-457.
- Lau, Ron, (2003). A Formation Study on the Budget Process at the UrbanUniversity of Medicine and Science (Cailifornia), *Dissertation Abstracts International*.
- Neena J. (2014). Good Governance: Need and Challenges. *International Journal of Scientific & Engineering Research*. 5 (May 2014): 113.
- Tao, C. Y. H. (2020). *A comparative study of higher education governance in Greater China*. International Dialogues on Education, 7(1), 162-180. <https://doi.org/10.32674/ide.v7i1.2001>
- Van Meter Donal S., & Carl E. Van Horn. (1975). *The Policy Implementation Process : A Conceptual Framework*. Administration & Society. V6(4).

- UN. (1997). *Corruption and Good Governance: Discussion Paper3, Management Development Discussion, Bureau for Policy and Programme Support*. New York: United Nations Development Programme.
- UNDP. (1999). *GOOD GOVERNANCE: AN OVERVIEW. INTERNATIONAL FUND FOR AGRICULTURAL DEVELOPMENT Executive Board Sixty-Seventh Session*. Rome, 8–9.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
การวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่
กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ

คณะกรรมการติดตามตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ
(ปี 2565 – 2567)

1. ดร. ผาณิตย์ มีสุนทร	ประธานกรรมการฯ
2. ดร. รุ่งเรือง สุขากิรมย์	กรรมการฯ
3. ดร. ปัญญา แก้วกียูร	กรรมการฯ
4. ดร. สุวิทย์ มูลคำ	กรรมการฯ
5. ดร. วสันต์ นาวเหนือ	กรรมการฯ

**รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจทาน (ร่าง) รายงานการวิจัย
การวิจัยเชิงประเมินผลการนํานโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่
กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ**

**คณะกรรมการติดตามตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ
(ปี 2565 – 2567)**

1. ดร. ภาณุดิษฐ์ มีสุนทร	ประธานกรรมการฯ
2. ดร. รุ่งเรือง สุขภักดิ์	กรรมการฯ
3. ดร. ปัญญา แก้วกัญญา	กรรมการฯ
4. ดร. สุวิทย์ มูลคำ	กรรมการฯ
5. ดร. วสันต์ นาวเหนือ	กรรมการฯ
6. นายประสพ กันจุ	กรรมการฯ

(ปี 2561 – 2563)

6. ดร. อรรถ มูลคำ	กรรมการฯ
7. นายวัฒนชัย จันทร์วิบูล	กรรมการฯ

ภาคผนวก ข
รายชื่อที่ปรึกษาด้านนโยบายและยุทธศาสตร์

รายชื่อที่ปรึกษาด้านนโยบายและยุทธศาสตร์

1. นายโกเมศ กลั่นสมจิตต์ รองเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. นายสุรัชย์ คุ่มสมบัติ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัย

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงานวิจัย

นางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์

นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ

กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์ค่า IOC

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC แบบสอบถามการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2566 ประเด็นตามภารกิจกระทรวงโครงการโรงเรียนคุณภาพสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระยะที่ 1

ประเด็น	กรรมการคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
ส่วนที่ 1 แบบประเมินความเสี่ยง							
1.1 โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง							
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากการกำหนดนโยบาย ความเสี่ยงจากการบริหารงาน ความเสี่ยง จากการนำนโยบาย/กลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ ความเสี่ยงจากความสามารถในการปรับตัว ตามการเปลี่ยนนโยบาย ฯลฯ	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่ เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือ อัตรากำลัง ความเสี่ยงที่เกิดจาก กระบวนการทำงานหรือขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน และความเสี่ยงที่เกิดจากการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากงบประมาณที่ได้รับ และการใช้จ่ายงบประมาณ ความเสี่ยงจาก การเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกที่กระทบ การใช้จ่ายงบประมาณ และความเสี่ยงด้าน ศักยภาพด้านการเงิน	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่ เกิดจากการขัดข้องในการดำเนินงานตาม กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและความเสี่ยงที่ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้

ประเด็น	กรรมการคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
1.2 ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น							
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากการกำหนดนโยบาย ความเสี่ยงจากการบริหารงาน ความเสี่ยง จากการนำนโยบาย/กลยุทธ์ไปปฏิบัติและ ความเสี่ยงจากความสามารถในการ ปรับตัวตามการเปลี่ยนนโยบาย ฯลฯ	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่ เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือ อัตรากำลัง ความเสี่ยงที่เกิดจาก กระบวนการทำงานหรือขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน และความเสี่ยงที่เกิดจากการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากงบประมาณที่ได้รับ และการใช้จ่ายงบประมาณ ความเสี่ยงจาก การเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกที่กระทบ การใช้จ่ายงบประมาณ และความเสี่ยงด้าน ศักยภาพด้านการเงิน	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่ เกิดจากการขัดข้องในการดำเนินงานตาม กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและความเสี่ยงที่ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของ โครงการโรงเรียนคุณภาพ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ส่วนที่ 2 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัย ความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC แบบสอบถามการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2566 ประเด็นตามภารกิจกระทรวงโครงการโรงเรียนคุณภาพสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระยะที่ 2

ประเด็น	กรรมการคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
ส่วนที่ 1 แบบประเมินความเสี่ยง							
1.1 โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง							
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากการกำหนดนโยบาย ความเสี่ยงจากการบริหารงาน ความเสี่ยง จากการนำนโยบาย/กลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ ความเสี่ยงจากความสามารถในการปรับตัว ตามการเปลี่ยนนโยบาย ฯลฯ	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่ เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือ อัตรากำลัง ความเสี่ยงที่เกิดจาก กระบวนการทำงานหรือขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน และความเสี่ยงที่เกิดจากการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากงบประมาณที่ได้รับ และการใช้จ่ายงบประมาณ ความเสี่ยงจาก การเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกที่กระทบ การใช้จ่ายงบประมาณ และความเสี่ยงด้าน ศักยภาพด้านการเงิน	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่ เกิดจากการขัดข้องในการดำเนินงานตาม กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและความเสี่ยงที่ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้

ประเด็น	กรรมการคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
1.2 ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น							
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากการกำหนดนโยบาย ความเสี่ยงจากการบริหารงาน ความเสี่ยง จากการนำนโยบาย/กลยุทธ์ไปปฏิบัติและ ความเสี่ยงจากความสามารถในการ ปรับตัวตามการเปลี่ยนนโยบาย ฯลฯ	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่ เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากรหรือ อัตรากำลัง ความเสี่ยงที่เกิดจาก กระบวนการทำงานหรือขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน และความเสี่ยงที่เกิดจากการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากงบประมาณที่ได้รับ และการใช้จ่ายงบประมาณ ความเสี่ยงจาก การเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกที่กระทบ การใช้จ่ายงบประมาณ และความเสี่ยงด้าน ศักยภาพด้านการเงิน	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่ เกิดจากการขัดข้องในการดำเนินงานตาม กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและความเสี่ยงที่ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของ โครงการโรงเรียนคุณภาพ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ส่วนที่ 2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลัก ธรรมาภิบาล (Good Governance)							
2.1 การประเมินประสิทธิภาพ: ผลผลิต/ผล การดำเนินงานที่ได้ตรงตามที่กำหนดในด้าน งบประมาณและเวลาเมื่อเทียบกับเป้าหมาย ที่กำหนด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ประเด็น	กรรมการคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
2.2 การประเมินประสิทธิผลของโครงการ: ผลผลิต/ผลงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐาน และตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ให้บริการ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.3 การประเมินความโปร่งใส: กระบวนการทำงานมีการเปิดเผย ตรวจสอบได้ และสามารถชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัย และผู้รับบริการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง และข้อมูลมีความถูกต้องหรือไม่อย่างไร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.4 การประเมินการมีส่วนร่วม: มีการเปิดโอกาส/ช่องทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจ มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และกระบวนการแก้ไข ปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องหรือไม่	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
2.5 การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ: มีกระบวนการทบทวน หรือติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการหรือไม่ ทั้งในส่วนของกำหนดยุทธศาสตร์ วิธีการปฏิบัติ ผลผลิต/ผลลัพธ์ งบประมาณที่ใช้ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ส่วนที่ 3 ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ (ข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 จนถึงปัจจุบัน)	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โอกาส

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.868	23

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00001	71.5667	102.875	.447	.863
VAR00002	71.7667	103.771	.434	.863
VAR00003	72.0667	103.857	.543	.860
VAR00004	72.0333	107.895	.330	.866
VAR00005	72.0000	103.655	.544	.860
VAR00006	72.1000	105.541	.353	.866
VAR00007	72.2000	108.372	.192	.871
VAR00008	72.0667	103.306	.468	.862
VAR00009	71.9667	106.309	.401	.864
VAR00010	72.0333	104.516	.466	.862
VAR00011	72.0667	101.444	.626	.857
VAR00012	72.0667	105.444	.441	.863
VAR00013	72.1333	103.154	.465	.862
VAR00014	72.1000	103.334	.471	.862
VAR00015	72.3333	105.954	.499	.862

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00016	72.3333	102.851	.534	.860
VAR00017	72.2000	101.131	.502	.861
VAR00018	72.1333	106.533	.264	.869
VAR00019	72.3333	107.126	.261	.869
VAR00020	72.2333	103.082	.468	.862
VAR00021	72.3333	103.264	.410	.864
VAR00022	72.0333	102.102	.529	.860
VAR00023	71.9667	102.447	.617	.858

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลกระทบ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.927	23

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00001	75.1000	171.817	.349	.929
VAR00002	75.2000	178.234	.126	.933
VAR00003	75.7667	172.116	.409	.927
VAR00004	75.9667	171.964	.547	.925
VAR00005	75.8667	164.257	.775	.921
VAR00006	75.9000	167.679	.687	.922
VAR00007	76.0000	166.690	.566	.924
VAR00008	75.8333	164.626	.670	.922
VAR00009	76.0333	168.378	.627	.923
VAR00010	75.9667	166.447	.750	.922
VAR00011	75.8667	163.361	.856	.920
VAR00012	75.9667	166.378	.623	.923
VAR00013	75.9333	164.754	.752	.921
VAR00014	76.0333	163.689	.714	.922
VAR00015	76.2000	165.407	.672	.922

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00016	76.0000	169.379	.548	.925
VAR00017	76.1000	168.714	.478	.926
VAR00018	76.1333	170.257	.408	.927
VAR00019	76.2333	167.840	.603	.924
VAR00020	76.1667	163.868	.729	.921
VAR00021	76.2667	163.030	.641	.923
VAR00022	76.2667	170.961	.475	.926
VAR00023	76.0000	172.552	.455	.926

สถานศึกษาโอกาส

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.879	24

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00001	74.8667	115.568	.452	.874
VAR00002	75.0667	116.547	.438	.875
VAR00003	75.3667	116.930	.529	.873
VAR00004	75.3333	121.264	.311	.878
VAR00005	75.3000	116.769	.528	.873
VAR00006	75.4000	118.869	.334	.878
VAR00007	75.5000	121.776	.179	.882
VAR00008	75.3667	116.171	.466	.874
VAR00009	75.3667	113.275	.675	.868
VAR00010	75.2667	119.099	.414	.875
VAR00011	75.3333	116.713	.505	.873
VAR00012	75.3667	113.275	.675	.868
VAR00013	75.3667	117.757	.479	.874
VAR00014	75.4333	115.426	.492	.873
VAR00015	75.4000	115.628	.498	.873
VAR00016	75.6333	120.447	.249	.880
VAR00017	75.6333	118.930	.498	.874
VAR00018	75.6333	115.757	.527	.872
VAR00019	75.5000	114.052	.492	.873
VAR00020	75.4333	119.840	.251	.881

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items			
VAR00021	75.5333	116.051	.460	.874
VAR00022	75.6333	115.895	.419	.876
VAR00023	75.3333	115.057	.519	.872
VAR00024	75.2667	115.030	.627	.870

สถานศึกษา ผลกระทบ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.933	24

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00001	78.4667	192.740	.340	.934
VAR00002	78.5667	199.702	.112	.938
VAR00003	79.1333	193.292	.389	.933
VAR00004	79.3333	192.920	.531	.931
VAR00005	79.2333	184.668	.765	.927
VAR00006	79.2667	188.409	.671	.929
VAR00007	79.3667	187.344	.555	.930
VAR00008	79.2000	184.717	.675	.928
VAR00009	79.4000	182.938	.749	.927
VAR00010	79.4000	188.800	.627	.929
VAR00011	79.3333	186.575	.759	.928
VAR00012	79.2333	183.220	.868	.926
VAR00013	79.3333	186.368	.636	.929
VAR00014	79.3000	184.493	.773	.927
VAR00015	79.4000	182.938	.749	.927
VAR00016	79.6000	188.317	.600	.930
VAR00017	79.5667	185.082	.695	.928
VAR00018	79.3667	189.413	.568	.930
VAR00019	79.4667	188.671	.497	.931
VAR00020	79.5000	190.741	.411	.933

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00021	79.5333	183.913	.734	.927
VAR00022	79.6333	183.068	.645	.929
VAR00023	79.6333	191.964	.458	.932
VAR00024	79.3667	193.482	.444	.932

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โอกาส

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.954	23

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00001	101.5667	72.737	.712	.951
VAR00002	101.6000	71.007	.793	.950
VAR00003	101.7000	71.666	.785	.951
VAR00004	101.6000	71.421	.860	.950
VAR00005	101.7000	70.424	.825	.950
VAR00006	101.6333	72.033	.762	.951
VAR00007	101.6333	72.723	.676	.952
VAR00008	101.7000	70.217	.763	.951
VAR00009	101.8667	73.016	.549	.953
VAR00010	101.9000	72.231	.643	.952
VAR00011	101.5000	73.845	.620	.952
VAR00012	101.4667	73.775	.669	.952
VAR00013	101.6000	71.214	.770	.951
VAR00014	101.6333	69.895	.811	.950
VAR00015	101.6667	70.851	.786	.950
VAR00016	101.6333	69.964	.804	.950
VAR00017	101.7000	70.562	.810	.950
VAR00018	101.7000	72.355	.701	.952
VAR00019	101.6333	73.482	.409	.956
VAR00020	101.5000	74.121	.489	.954

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00021	101.6000	74.455	.362	.956
VAR00022	101.7000	72.355	.701	.952
VAR00023	101.6333	73.482	.409	.956

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลกระทบ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.940	23

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00001	79.2667	161.513	.903	.933
VAR00002	79.3000	162.355	.848	.934
VAR00003	79.3333	166.230	.785	.935
VAR00004	79.2333	164.599	.807	.935
VAR00005	79.3667	166.378	.766	.935
VAR00006	79.2333	165.220	.773	.935
VAR00007	79.2333	165.151	.777	.935
VAR00008	79.3333	164.920	.645	.937
VAR00009	79.2667	171.995	.476	.939
VAR00010	79.4000	170.455	.531	.938
VAR00011	79.2667	162.202	.868	.934
VAR00012	79.2667	161.099	.835	.934
VAR00013	79.3667	161.137	.775	.934
VAR00014	79.3667	165.413	.682	.936
VAR00015	79.4333	166.461	.698	.936
VAR00016	79.7000	163.734	.663	.936
VAR00017	79.8000	174.166	.239	.943
VAR00018	79.5333	166.120	.576	.938
VAR00019	79.7667	166.461	.461	.940

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00020	79.6667	172.506	.233	.945
VAR00021	79.5667	165.702	.492	.940
VAR00022	79.5333	168.602	.386	.941
VAR00023	79.5000	165.431	.559	.938

ภาคผนวก ฉ
เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถาม
การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประเด็นตามภารกิจกระทรวง
โครงการโรงเรียนคุณภาพ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการประเมินความเสี่ยง ติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามกรอบแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (ค.ต.ป. ประจำกระทรวง) ทุกกระทรวงดำเนินการ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลในประเด็นตามภารกิจกระทรวง โดยได้คัดเลือกโครงการโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโครงการที่ตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา รวมทั้งเป็นภารกิจสำคัญ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทที่ 12 : การพัฒนาการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 : ก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นการตรวจสอบและประเมินผลโครงการในครั้งนี้ ส่วนระยะที่ 2 จะดำเนินการในช่วงเดือนมีนาคม –กรกฎาคม 2566 ต่อไป

2. กลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถาม : ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

4. ช่องทางและระยะเวลาการจัดส่งแบบสอบถาม

โปรดจัดส่งถึงกลุ่มตรวจสอบภายใน ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ audited@sueksa.go.th ภายใน วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566

5. หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมโปรดติดต่อฝ่ายเลขานุการ นางเจนจิรา รัชศุงการสกุล หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) 09 0154 1514 และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) 08 6704 4172

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน และระบุข้อความในช่องว่าง

1. หน่วยงานผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ☐ ผู้บริหารของหน่วยงาน
 - ☐ หัวหน้ากลุ่ม/สำนัก
 - ☐ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ
 - ☐ บุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมาย โปรดระบุ
3. ระยะเวลาดำเนินการของทั้งโครงการ (ระบุวันเริ่มต้น – สิ้นสุดโครงการ)
4. สถานภาพการดำเนินโครงการ
 - ☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก
 - ☐ อยู่ระหว่างดำเนินการ
 - ☐ เสร็จสิ้นโครงการ

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพ

2.1 ความสำคัญของการประเมินความเสี่ยง

2.1.1 ความเสี่ยง หมายถึง ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์หนึ่งอาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

2.1.2 ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุ ควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

2.1.3 การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากการประเมินถึงโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และความรุนแรงของผลกระทบจากการเกิดความเสี่ยงต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงานนั้น ๆ

- ▶ โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
- ▶ ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิด หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้น หากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

2.1.4 การจัดการความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการหรือแนวทางที่ใช้ในการจัดการ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสียหาย หรือความรุนแรงของผลกระทบจากการเกิดความเสี่ยงลดลง อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

ทั้งนี้ การประเมินความเสี่ยงในครั้งนี้ เป็นกระบวนการสำคัญในการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยเป็นการนำความเสี่ยง และปัจจัยเสี่ยงที่หน่วยงานระบุไว้ มาประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานได้ทราบถึงระดับความเสี่ยงของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และส่งผลให้การดำเนินงานโครงการฯ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน และจะช่วยให้หน่วยงานสามารถกำหนดแผนงานบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม เพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยงนั้น ๆ ด้วยการตรวจสอบมาตรการที่มีอยู่ รวมไปถึงการกำหนดแผนการควบคุมความเสี่ยงเพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 การประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ เกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ 2566

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	☐ มีการประเมินความเสี่ยง	☐ ไม่มีการประเมินความเสี่ยง
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	☐ มีการประเมินความเสี่ยง	☐ ไม่มีการประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และเป็นการส่งสัญญาณเตือน (warning signal) เพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดหรือลดผลกระทบในวงกว้างจากการดำเนินงานโครงการ จึงขอความกรุณาหน่วยงานของท่านทั้งที่เคยมีการประเมินความเสี่ยง และยังไม่มีการประเมินความเสี่ยง ได้ศึกษาคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบประเมินความเสี่ยง (หน้า 4 - 5) และตอบแบบประเมินความเสี่ยง (หน้า 6 - 7)

คำชี้แจง

1. ขอให้ท่านศึกษาแบบประเมินความเสี่ยง หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดความเสี่ยง รวมทั้งตัวอย่างการประเมินความเสี่ยง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ก่อนดำเนินการประเมินความเสี่ยงในโครงการที่รับผิดชอบ

2. การประเมินความเสี่ยงการดำเนินงานโครงการ โปรดดำเนินการดังนี้

2.1 เลือกประเมินความเสี่ยงในการดำเนินงานโครงการ ในด้านที่คาดว่าจะมีความเสี่ยงเกิดขึ้น อย่างน้อย 2 ด้านขึ้นไป จากการประเมินความเสี่ยงใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ 3) ความเสี่ยงด้านการเงิน และ 4) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ

2.2 ปัจจัยเสี่ยงให้ระบุสาเหตุต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระหว่างการบริหารงานโครงการ/กิจกรรม
ปัจจัยความเสี่ยง พิจารณาได้จาก

(1) ปัจจัยภายใน เช่น ความเสี่ยงทางนโยบายกลยุทธ์ ระบบการทำงาน กฎระเบียบ ข้อบังคับภายในองค์กร ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ ฯลฯ

(2) ปัจจัยภายนอก เช่น ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย ภัยคุกคามทางธรรมชาติ ฯลฯ

2.3 ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 5 ซึ่งในแต่ละปัจจัยเสี่ยงให้เลือกได้เพียง 1 ระดับ

2.4 ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 5 ซึ่งในแต่ละปัจจัยเสี่ยงให้เลือกได้เพียง 1 ระดับ

2.5 แนวทางการจัดการความเสี่ยง ให้ระบุวิธีการที่หน่วยงานของท่านสามารถบริหารจัดการ เพื่อลดความเสี่ยงต่าง ๆ ให้หมดไป หรือลดความเสี่ยงให้มีระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ

โอกาสที่จะเกิด	องค์ประกอบที่พิจารณา	ระดับ
สูงมาก	มีโอกาสเกิดเกือบทุกครั้ง (บ่อยมาก)	5
สูง	มีโอกาสเกิดค่อนข้างสูง (บ่อย)	4
ปานกลาง	มีโอกาสเกิดบางครั้ง (ปานกลาง)	3
น้อย	มีโอกาสเกิดแต่นาน ๆ ครั้ง (ไม่บ่อย)	2
น้อยมาก	มีโอกาสเกิดน้อยมากหรือกรณียกเว้น (แทบไม่มีโอกาสที่จะเกิด)	1

หลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิด กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ

ผลกระทบที่จะเกิด	องค์ประกอบที่พิจารณา	ระดับ
สูงมาก	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสเกิดผลกระทบได้เกือบทุกครั้ง (บ่อยมาก)	5
สูง	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสเกิดผลกระทบค่อนข้างสูง (บ่อย)	4
ปานกลาง	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสเกิดผลกระทบในบางครั้ง (ปานกลาง)	3
น้อย	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสเกิดผลกระทบแต่นาน ๆ ครั้ง (ไม่บ่อย)	2
น้อยมาก	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสเกิดผลกระทบน้อยมาก หรือกรณียกเว้น (แทบไม่มีโอกาสที่จะเกิด)	1

ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยง

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ โอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง (1 - 5)	ระดับของ ผลกระทบ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้น (1 - 5)	แนวทางการบริหารจัดการ ความเสี่ยง
☒ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากการกำหนดนโยบาย ความเสี่ยงจากการบริหารงาน ความเสี่ยงจากการนำนโยบาย/กลยุทธ์ไปปฏิบัติ และความเสี่ยงจากความสามารถในการปรับตัวตามการเปลี่ยนนโยบาย ฯลฯ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านกลยุทธ์)			
☐ ความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลางเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ (โปรดอธิบาย)			
☐ ความสอดคล้องระหว่างนโยบายการดำเนินงานโครงการฯ กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
☒ การให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนเกี่ยวกับโครงการฯ ฯลฯ (โปรดอธิบาย) ผู้ปกครอง-ชุมชนของโรงเรียนเครือข่ายนางโรงเรียน มีความกังวลว่าโรงเรียนเดิมจะถูกยุบเลิก จึงไม่ได้ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพเท่าที่ควร	3	4	- จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของโรงเรียนคุณภาพ และประโยชน์ที่นักเรียนโรงเรียนเครือข่ายจะได้รับ - นำเสนอข้อมูลความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการฯ ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบเป็นระยะ
☒ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากรหรืออัตราากำลัง ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงานหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน และความเสี่ยงที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ)			
☒ ความพร้อมของบุคลากร เพื่อรองรับการดำเนินโครงการฯ (โปรดอธิบาย) บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่ฯ บางส่วนเป็นผู้ปฏิบัติงานใหม่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ	4	5	- จัดอบรมหรือจัดประชุมชี้แจง เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินงานโครงการ - จัดให้มีการสอนงานจากผู้ปฏิบัติงานอาวุโส เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ - จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในรูปแบบเอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เผยแพร่ให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบและนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน
☐ ความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินโครงการฯ เช่น ความครบถ้วนเป็นปัจจุบันของข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
☐ ความพร้อมของเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารจัดการโครงการฯ เช่น ความพอเพียงและความทันสมัย ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			

แบบประเมินความเสี่ยง

- คำชี้แจง :** 1. โปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ และ ☐ เฉพาะความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง พร้อมคำอธิบาย
ในประเด็นที่ท่านคิดว่าอาจเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงเดือนตุลาคม 2565 ถึงปัจจุบัน ซึ่งส่งต่อการขับเคลื่อน
การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพให้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด
2. ระบุหมายเลข (1 - 5) ที่แสดงระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะ
เกิดขึ้นระบุแนวทางการจัดการความเสี่ยงตามประเด็นปัจจัยเสี่ยงที่ท่านเลือก

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ โอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง (1 - 5)	ระดับของ ผลกระทบ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้น (1 - 5)	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
☐ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากการกำหนดนโยบาย ความเสี่ยงจากการบริหารงาน ความเสี่ยงจากการนำนโยบาย/กลยุทธ์ไปปฏิบัติ และความเสี่ยงจากความสามารถในการปรับตัวตามการเปลี่ยนนโยบาย ฯลฯ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านกลยุทธ์)			
☐ ความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลาง/สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ (โปรดอธิบาย)			
☐ ความสอดคล้องระหว่างนโยบายการดำเนินงานโครงการฯ กับความต้องการ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
☐ การบริหารโครงการ เช่น ความรวดเร็วในการอนุมัติโครงการ การดำเนินกิจกรรม ตามแผนที่กำหนด (โปรดอธิบาย)			
☐ การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของแผนที่กำหนด (โปรดอธิบาย)			
☐ ความชัดเจนต่อเนื่องในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
☐ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
☐ การให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนเกี่ยวกับโครงการฯ ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
☐ ประเด็นอื่น ๆ (โปรดอธิบาย)			
☐ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ได้แก่ ความเสี่ยง ที่เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากรหรืออัตรากำลัง ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงาน หรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน และความเสี่ยงที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ)			
☐ ความพร้อมของบุคลากร เพื่อบริหารการดำเนินโครงการฯ เช่น ความพอเพียง ของบุคลากร ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ โอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง (1 - 5)	ระดับของ ผลกระทบ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้น (1 - 5)	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
○ ความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินโครงการฯ เช่น ความครบถ้วน/เป็นปัจจุบันของข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ความพร้อมของเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารจัดการโครงการฯ เช่น ด้านความพร้อมและความทันสมัยของเทคโนโลยีที่ใช้สำหรับการดำเนินโครงการฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ความชัดเจนของกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ (โปรดอธิบาย)			
○ ความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ประเด็นอื่น ๆ (โปรดอธิบาย)			
☐ ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากงบประมาณที่ได้รับ และการใช้จ่ายงบประมาณ ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกที่กระทบการใช้จ่ายงบประมาณ และความเสี่ยงด้านศักยภาพด้านการเงิน			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการเงิน)			
○ ความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนินโครงการฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ความพอเพียง ความต่อเนื่อง และความรวดเร็วในการได้รับงบประมาณ ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ผลกระทบทางสถานะทางเศรษฐกิจต่องบประมาณที่ได้รับ (โปรดอธิบาย)			
○ ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ (โปรดอธิบาย)			
○ การบรรลุเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อเทียบกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนด (โปรดอธิบาย)			
○ ประเด็นอื่น ๆ (โปรดอธิบาย)			
☐ ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ)			
○ การขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การของบประมาณ ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (โปรดอธิบาย)			
○ ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (โปรดอธิบาย)			
○ ประเด็นอื่น ๆ (โปรดอธิบาย)			

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดระบุปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขเฉพาะด้านที่เกิดขึ้น

ด้าน	ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1) กลยุทธ์ (นโยบาย/การบริหารงานยุทธศาสตร์/ตัวชี้วัด/การประเมินผล)		
2) การปฏิบัติงาน (กระบวนการขั้นตอน/การบริหารจัดการ/เทคโนโลยี)		
3) ทรัพยากร (การบริหารเงินงบประมาณ/บุคลากร/วัสดุครุภัณฑ์/อาคารสถานที่/เวลา)		
4) กฎหมาย/กฎ/ระเบียบ (ข้อขัดข้อง/ปัญหาการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง)		
5) การมีส่วนร่วมของประชาชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
6) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019		
7) สภาพแวดล้อมหรือปัจจัยภายนอก (นอกเหนือจากที่กระทรวงดำเนินการ)		
8) อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

1) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานระดับนโยบาย

.....

.....

.....

2) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานในระดับพื้นที่

.....

.....

.....

3) ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา

.....

.....

.....

4) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ให้ข้อมูล

ตำแหน่ง

ณ วันที่

ลงชื่อ ผู้รับรองข้อมูล

ตำแหน่ง

ณ วันที่

หมายเหตุ : ผู้รับรองข้อมูล คือ ผู้บริหารหน่วยงาน/กลุ่มงาน/สำนัก

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ
โทร. 0 2628 6167

แบบสอบถาม
การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประเด็นตามภารกิจกระทรวง
โครงการโรงเรียนคุณภาพ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการประเมินความเสี่ยง ติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามกรอบแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลกระทรวง (ค.ต.ป. กระทรวง) ทุกกระทรวงดำเนินการ ซึ่ง ค.ต.ป. กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลในประเด็นตามภารกิจกระทรวง โดยได้คัดเลือกโครงการโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโครงการที่ตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา รวมทั้งเป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทที่ 12 : การพัฒนาการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ **ระยะที่ 1 : ก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นการตรวจสอบและประเมินผลโครงการในครั้งนี้** ส่วนระยะที่ 2 จะดำเนินการในช่วงเดือนมีนาคม –กรกฎาคม 2566 ต่อไป

2. กลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถาม : ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

4. ช่องทางและระยะเวลาการจัดส่งแบบสอบถาม

เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว โปรดจัดส่งถึงกลุ่มตรวจสอบภายใน ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566

5. หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมโปรดติดต่อฝ่ายเลขานุการ นางเจนจิรา ธีชศฤงคารสกุล หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) 09 0154 1514 และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) 08 6704 4172

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน และระบุข้อความในช่องว่าง

1. สถานศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
 - ☐ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ
 - ☐ บุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมาย โปรดระบุ
3. ระยะเวลาดำเนินการของทั้งโครงการ (ระบุวันเริ่มต้น – สิ้นสุดโครงการ)
4. สถานภาพการดำเนินโครงการ
 - ☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก
 - ☐ อยู่ระหว่างดำเนินการ
 - ☐ เสร็จสิ้นโครงการ

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพ

2.1 ความสำคัญของการประเมินความเสี่ยง

2.1.1 ความเสี่ยง หมายถึง ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์หนึ่งอาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

2.1.2 ปัจจัยเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุ ควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

2.1.3 การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากการประเมินถึงโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และความรุนแรงของผลกระทบจากการเกิดความเสี่ยงต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของสถานศึกษานั้น ๆ

- ▶ โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
- ▶ ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิด หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้น หากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

2.1.4 การจัดการความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการหรือแนวทางที่ใช้ในการจัดการ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสียหาย หรือความรุนแรงของผลกระทบจากการเกิดความเสี่ยงลดลง อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

ทั้งนี้ การประเมินความเสี่ยงในครั้งนี้ เป็นกระบวนการสำคัญในการประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ โดยเป็นการนำความเสี่ยง และปัจจัยเสี่ยงที่สถานศึกษาระบุไว้ มาประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาได้ทราบถึงระดับความเสี่ยงของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และส่งผลให้การดำเนินงานโครงการฯ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน และจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถกำหนดแผนงานบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม เพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยงนั้น ๆ ด้วยการตรวจสอบมาตรการที่มีอยู่ รวมไปถึงการกำหนดแผนการควบคุมความเสี่ยงเพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 การประเมินความเสี่ยงของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ เกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ 2566

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	☐ มีการประเมินความเสี่ยง	☐ ไม่มีการประเมินความเสี่ยง
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	☐ มีการประเมินความเสี่ยง	☐ ไม่มีการประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และเป็นการส่งสัญญาณเตือน (warning signal) เพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดหรือลดผลกระทบในวงกว้างจากการดำเนินงานโครงการ จึงขอความกรุณาสถานศึกษาของท่านทั้งที่เคยมีการประเมินความเสี่ยง และยังไม่มีการประเมินความเสี่ยง ได้ศึกษาคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบประเมินความเสี่ยง (หน้า 4 - 6) และตอบแบบประเมินความเสี่ยง (หน้า 7 - 9)

คำชี้แจง

1. ขอให้ท่านศึกษาแบบประเมินความเสี่ยง หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดความเสียหาย รวมทั้งตัวอย่างการประเมินความเสี่ยง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ก่อนดำเนินการประเมินความเสี่ยงในโครงการที่รับผิดชอบ

2. การประเมินความเสี่ยงการดำเนินงานโครงการ โปรดดำเนินการดังนี้

2.1 เลือกประเมินความเสี่ยงในการดำเนินงานโครงการ ในด้านที่คาดว่าจะมีความเสี่ยงเกิดขึ้น อย่างน้อย 2 ด้านขึ้นไป จากการประเมินความเสี่ยงใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ 3) ความเสี่ยงด้านการเงิน และ 4) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ

2.2 ปักจ้ยเสี่ยงให้ระบุสาเหตุต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระหว่างการบริหารงานโครงการ/กิจกรรม
ปักจ้ยความเสี่ยง พิจารณาได้จาก

(1) ปักจ้ยภายใน เช่น ความเสี่ยงทางนโยบายกลยุทธ์ ระบบการทำงาน กฎระเบียบ ข้อบังคับภายในองค์กร ประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ ฯลฯ

(2) ปักจ้ยภายนอก เช่น ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย ภัยคุกคามทางธรรมชาติ ฯลฯ

2.3 ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 5 ซึ่งในแต่ละปักจ้ยเสี่ยงให้เลือกได้เพียง 1 ระดับ

2.4 ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 5 ซึ่งในแต่ละปักจ้ยเสี่ยงให้เลือกได้เพียง 1 ระดับ

2.5 แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง ให้ระบุวิธีการที่สถานศึกษาของท่านสามารถบริหารจัดการ เพื่อลดความเสี่ยงต่าง ๆ ให้หมดไป หรือลดความเสี่ยงให้มีระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ

โอกาสที่จะเกิด	องค์ประกอบที่พิจารณา	ระดับ
สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้ง (บ่อยมาก)	5
สูง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบ้างสูง (บ่อย)	4
ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบ้าง (ปานกลาง)	3
น้อย	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง (ไม่บ่อย)	2
น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยมากหรือกรณียกเว้น (แทบไม่มีโอกาสที่จะเกิด)	1

หลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิด กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ

ผลกระทบที่จะเกิด	องค์ประกอบที่พิจารณา	ระดับ
สูงมาก	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสเกิดผลกระทบได้เกือบทุกครั้ง (บ่อยมาก)	5
สูง	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสเกิดผลกระทบค่อนข้างสูง (บ่อย)	4
ปานกลาง	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสเกิดผลกระทบในบางครั้ง (ปานกลาง)	3
น้อย	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสเกิดผลกระทบแต่นาน ๆ ครั้ง (ไม่บ่อย)	2
น้อยมาก	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสเกิดผลกระทบน้อยมาก หรือกรณียกเว้น (แทบไม่มีโอกาสที่จะเกิด)	1

ตัวอย่างการประเมินความเสี่ยง

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (1 - 5)	ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (1 - 5)	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
☒ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากการกำหนดนโยบาย ความเสี่ยงจากการบริหารงาน ความเสี่ยงจากการนำนโยบาย/กลยุทธ์ไปปฏิบัติ และความเสี่ยงจากความสามารถในการปรับตัวตามการเปลี่ยนนโยบาย ฯลฯ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านกลยุทธ์)			
○ ความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลาง/หน่วยงานระดับพื้นที่/สถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ความสอดคล้องระหว่างนโยบายการดำเนินงานโครงการฯ กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
○ การให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนเกี่ยวกับโครงการฯ ฯลฯ (โปรดอธิบาย) ผู้ปกครอง ชุมชนของโรงเรียนเครือข่ายบางโรงเรียน มีความกังวลว่าโรงเรียนเดิมจะถูกยุบเลิก จึงไม่ได้ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพเท่าที่ควร	3	4	- จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของโรงเรียนคุณภาพและประโยชน์ที่นักเรียนโรงเรียนเครือข่ายจะได้รับ - นำเสนอข้อมูลความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการฯ ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบเป็นระยะ

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ โอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง (1 - 5)	ระดับของ ผลกระทบ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้น (1 - 5)	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
☒ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากรหรืออัตรากำลัง ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงานหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน และความเสี่ยงที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ)			
○ ความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เช่น มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก มีความรู้ ความสามารถในการการสอนดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง (โปรดอธิบาย)			
○ ความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน เพื่อรองรับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เช่น ความครบถ้วน/เป็นปัจจุบันของข้อมูลผู้เรียน/ครูและบุคลากรทางการศึกษา (โปรดอธิบาย)			
○ ความพร้อมของอาคารสถานที่/ห้องเรียน/สื่อการเรียนการสอน/เทคโนโลยีที่โรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่ายใช้ร่วมกัน เช่น ด้านความพอเพียง ความทันสมัย (โปรดอธิบาย) โรงเรียนคุณภาพมีสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอสำหรับรองรับการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย	4	4	- ปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย และประสานของประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น อบจ., อบต. ศิษย์เก่า, ชุมชน เพื่อจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ
○ ประเด็นอื่น ๆ (โปรดอธิบาย)			

แบบประเมินความเสี่ยง

- คำชี้แจง :** 1. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ และ ☐ เฉพาะความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง พร้อมคำอธิบาย
ในประเด็นที่ท่านคิดว่าอาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ช่วงเดือนตุลาคม 2565 ถึงปัจจุบัน ซึ่งส่งต่อการขับเคลื่อน
 การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพให้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด
2. ระบุหมายเลข (1 - 5) ที่แสดงระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะ
 เกิดขึ้นระบุแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามประเด็นปัจจัยเสี่ยงที่ท่านเลือก

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ โอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง (1 - 5)	ระดับของ ผลกระทบ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้น (1 - 5)	แนวทางการบริหารจัดการ ความเสี่ยง
☐ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากการกำหนดนโยบาย ความเสี่ยงจากการบริหารงาน ความเสี่ยงจากการนำนโยบาย/กลยุทธ์ไปปฏิบัติ และความเสี่ยงจากความสามารถในการปรับตัวตามการเปลี่ยนนโยบาย ฯลฯ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านกลยุทธ์)			
☐ ความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลาง/หน่วยงาน ระดับพื้นที่/สถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ (โปรดอธิบาย)			
☐ ความสอดคล้องของนโยบายการดำเนินโครงการฯ กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
☐ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ ในการจัดทำแผนการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ/แผนเรียนรวมของโรงเรียนคุณภาพ (โปรดอธิบาย)			
☐ การบริหารโครงการ เช่น ความรวดเร็วในการอนุมัติโครงการ การดำเนินกิจกรรม ตามแผนที่กำหนด (โปรดอธิบาย)			
☐ การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของแผน เช่น โรงเรียนเครือข่าย มาเรียนรวมได้ตามแผนที่กำหนด (โปรดอธิบาย)			
☐ ความชัดเจน/ต่อเนื่องในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
☐ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ของครูและบุคลากร ทางการศึกษาในโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย (โปรดอธิบาย)			
☐ การให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนเกี่ยวกับโครงการฯ ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
☐ ประเด็นอื่น ๆ (โปรดอธิบาย)			

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ โอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง (1 - 5)	ระดับของ ผลกระทบ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้น (1 - 5)	แนวทางการบริหารจัดการ ความเสี่ยง
☐ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากรหรืออัตราค่าจ้าง ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงานหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน และความเสี่ยงที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ)			
○ ความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เช่น มีครูครบชั้น ครบวิชาเอก มีความรู้ ความสามารถในการการสอน และดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง ๆ ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ความพร้อมของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่าย เช่น การเดินทาง การได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก ๆ ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน เพื่อรองรับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ เช่น ความครบถ้วน/เป็นปัจจุบันของข้อมูลผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ๆ ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ความพร้อมของอาคารสถานที่/ห้องเรียน/สื่อการเรียนการสอน/เทคโนโลยีที่โรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่ายใช้ร่วมกัน เช่น ด้านความปลอดภัย ความทันสมัย ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ความชัดเจน/ยุ่งยากของกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน เช่น การจ้างครูต่างชาติ ๆ ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ประเด็นอื่น ๆ (โปรดอธิบาย)			
☐ ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากงบประมาณที่ได้รับ และการใช้จ่ายงบประมาณ ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกที่กระทบการใช้จ่ายงบประมาณ และความเสี่ยงด้านศักยภาพด้านการเงิน			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการเงิน)			
○ ความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนินโครงการฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ความพอเพียง ความต่อเนื่อง และความรวดเร็วในการได้รับงบประมาณ ๆ ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ผลกระทบทางสถานะทางเศรษฐกิจต่องบประมาณที่ได้รับ เช่น ค่าพาหนะ ค่าอินเทอร์เน็ต การจัดหาสื่อการเรียนการสอน ๆ ฯลฯ (โปรดอธิบาย)			
○ ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ (โปรดอธิบาย)			
○ ประเด็นอื่น ๆ (โปรดอธิบาย)			

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ โอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง (1 - 5)	ระดับของ ผลกระทบ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้น (1 - 5)	แนวทางการบริหารจัดการ ความเสี่ยง
☐ ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ)			
○ การขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องการจัดซื้อจัดจ้าง และการของบประมาณ (โปรดอธิบาย)			
○ ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (โปรดอธิบาย)			
○ ความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรในด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (โปรดอธิบาย)			
○ ประเด็นอื่น ๆ (โปรดอธิบาย)			

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดระบุปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขเฉพาะด้านที่เกิดขึ้น

ด้าน	ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางแก้ไข
1) กลยุทธ์ (นโยบาย/การบริหารงานยุทธศาสตร์/ตัวชี้วัด/การประเมินผล)		
2) การปฏิบัติงาน (กระบวนการขั้นตอน/การบริหารจัดการ/เทคโนโลยี)		
3) ทรัพยากร (การบริหารเงินงบประมาณ/บุคลากร/วัสดุครุภัณฑ์/อาคารสถานที่/เวลา)		
4) กฎหมาย/กฎ/ระเบียบ (ข้อขัดข้อง/ปัญหาการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง)		
5) การมีส่วนร่วมของประชาชน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
6) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019		
7) สภาพแวดล้อมหรือปัจจัยภายนอก (นอกเหนือจากที่กระทรวงดำเนินการ)		
8) อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

1) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานระดับนโยบาย

.....

.....

.....

2) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานในระดับพื้นที่

.....

.....

.....

3) ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา

.....

.....

.....

4) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ให้ข้อมูล

ตำแหน่ง

ณ วันที่

ลงชื่อ ผู้รับรองข้อมูล

ตำแหน่ง

ณ วันที่

หมายเหตุ : ผู้รับรองข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ
โทร. 0 2628 6167

แบบสอบถาม
การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประเด็นตามภารกิจกระทรวง
ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน (มีนาคม - กรกฎาคม 2566)
โครงการโรงเรียนคุณภาพ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามกรอบแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (ค.ต.ป. ประจำกระทรวง) ทุกกระทรวงดำเนินการ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลในประเด็นตามภารกิจกระทรวง โดยได้คัดเลือกโครงการโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโครงการที่ตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา รวมทั้งเป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทที่ 12 : การพัฒนาการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 : ก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินการ (ตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลโครงการกับหน่วยงานเรียบร้อยแล้ว ส่วน **ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน (มีนาคม - กรกฎาคม 2566) ซึ่งเป็นการตรวจสอบและประเมินผลโครงการในครั้งนี้**

2. กลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถาม : ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ ของหน่วยงานส่วนกลาง

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 3 การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ส่วนที่ 4 ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ(ข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 จนถึงปัจจุบัน)

ส่วนที่ 5 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

4. ช่องทางและระยะเวลาการจัดส่งแบบสอบถาม

เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว โปรดจัดส่งถึงกลุ่มตรวจสอบภายใน ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ 15 กรกฎาคม 2566

5. หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมโปรดติดต่อฝ่ายเลขานุการ นางเจนจิรา รัชศุงคารสกุล หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) 09 0154 1514 และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) 08 6704 4172

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน และระบุข้อความในช่องว่าง

1. หน่วยงานผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ☐ ผู้บริหารของหน่วยงาน
 - ☐ หัวหน้ากลุ่ม/สำนัก
 - ☐ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ
 - ☐ บุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมาย โปรดระบุ
3. ระยะเวลาดำเนินการของทั้งโครงการ (ระบุวันเริ่มต้น – สิ้นสุดโครงการ)
4. สถานภาพการดำเนินโครงการ
 - ☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก
 - ☐ อยู่ระหว่างดำเนินการ
 - ☐ เสร็จสิ้นโครงการ

ส่วนที่ 2 การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงโครงการโรงเรียนคุณภาพ

คำชี้แจง

1. ขอให้ท่านศึกษาแบบประเมินความเสี่ยง หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ก่อนดำเนินการประเมินความเสี่ยง ในโครงการที่รับผิดชอบ

2. การประเมินความเสี่ยงการดำเนินงานโครงการ โปรดดำเนินการดังนี้

2.1 เลือกประเมินความเสี่ยงในการดำเนินงานโครงการ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ 2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ 3) ความเสี่ยงด้านการเงิน และ 4) ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ

2.2 ปัจจัยเสี่ยงให้ระบุสาเหตุต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระหว่างการบริหารงานโครงการ/กิจกรรม ปัจจัยความเสี่ยง พิจารณาได้จาก

(1) ปัจจัยภายใน เช่น ความเสี่ยงทางนโยบายกลยุทธ์ ระบบการทำงาน ประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ ฯลฯ

(2) ปัจจัยภายนอก เช่น ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย ภัยคุกคามทางธรรมชาติ ฯลฯ

2.3 ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 5 ซึ่งในแต่ละปัจจัยเสี่ยงให้เลือกได้เพียง 1 ระดับ

2.4 ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 5 ซึ่งในแต่ละปัจจัยเสี่ยงให้เลือกได้เพียง 1 ระดับ

2.5 แนวทางการจัดการความเสี่ยง ให้ระบุวิธีการที่หน่วยงานของท่านสามารถบริหารจัดการ เพื่อลดความเสี่ยงต่าง ๆ ให้หมดไป หรือลดความเสี่ยงให้มีระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ

โอกาสที่จะเกิด	องค์ประกอบที่พิจารณา	ระดับ
สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบ่อยครั้ง (บ่อยมาก)	5
สูง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นค่อนข้างสูง (บ่อย)	4
ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบางครั้ง (ปานกลาง)	3
น้อย	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นแต่นาน ๆ ครั้ง (ไม่บ่อย)	2
น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยมากหรือกรณียกเว้น (แทบไม่มีโอกาสที่จะเกิด)	1

หลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิด กำหนดเกณฑ์ไว้ 5 ระดับ

ผลกระทบที่จะเกิด	องค์ประกอบที่พิจารณา	ระดับ
สูงมาก	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสดังกล่าวเกิดผลกระทบได้บ่อยครั้ง (บ่อยมาก)	5
สูง	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสดังกล่าวเกิดผลกระทบค่อนข้างสูง (บ่อย)	4
ปานกลาง	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสดังกล่าวเกิดผลกระทบในบางครั้ง (ปานกลาง)	3
น้อย	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสดังกล่าวเกิดผลกระทบแต่นาน ๆ ครั้ง (ไม่บ่อย)	2
น้อยมาก	หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น มีโอกาสดังกล่าวเกิดผลกระทบน้อยมาก หรือกรณียกเว้น (แทบไม่มีโอกาสที่จะเกิด)	1

แบบประเมินความเสี่ยง

- คำชี้แจง :** 1. โปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ และ ☐ เฉพาะปัจจัยเสี่ยงที่ท่านคิดว่าอาจเกิดขึ้นกับหน่วยงานของท่าน ซึ่งส่งผลต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพให้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด
2. ระบุหมายเลข (1 - 5) ที่แสดงระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น พร้อมทั้งระบุแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามประเด็นปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (1 - 5)	ระดับของผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (1 - 5)	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากการกำหนดนโยบาย ความเสี่ยงจากการบริหารงาน ความเสี่ยงจากการนำนโยบาย/กลยุทธ์ไปปฏิบัติ และความเสี่ยงจากความสามารถในการปรับตัวตามการเปลี่ยนนโยบาย ฯลฯ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านกลยุทธ์)			
☐ ความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล/หน่วยงานส่วนกลาง/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ			☐ ลงพื้นที่ชี้แจงและสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย
☐ ความสอดคล้องระหว่างนโยบายการดำเนินงานโครงการฯ กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ			☐ นำเสนอข้อมูลโดยเน้นผลประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ
☐ การบริหารโครงการ เช่น ความรวดเร็วในการอนุมัติโครงการ การดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนด			☐ ให้ความสำคัญกับโรงเรียนขนาดเล็ก ให้สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนคุณภาพเป็นโรงเรียนหลัก ให้การสนับสนุนโรงเรียนขนาดเล็ก และมีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
☐ การบรรลุผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของแผนที่กำหนด เช่น โรงเรียนเครือข่ายมาเรียนรวมได้ตามแผนที่กำหนด			☐ พัฒนาโรงเรียนคุณภาพที่เห็นผลเป็นรูปธรรมทั้งด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย มีงบประมาณเพียงพอในการบริหารจัดการ เพื่อให้ชุมชน ผู้ปกครองยอมรับและน่านักเรียนมาเรียนด้วยความสมัครใจ
☐ ความชัดเจน/ต่อเนื่องในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ			☐ ให้ความสำคัญกับการดำเนินการโรงเรียนคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงความจำเป็นและบริบทของพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
☐ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการฯ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนเกี่ยวกับโครงการฯ ฯลฯ			☐ จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของโรงเรียนคุณภาพ และประโยชน์ที่นักเรียนโรงเรียนเครือข่ายจะได้รับ
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ			☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ โอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง (1 - 5)	ระดับของ ผลกระทบ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้น (1 - 5)	แนวทางการจัดการ ความเสี่ยง
ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานของบุคลากรหรืออัตรากำลัง ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงานหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน และความเสี่ยงที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ฯลฯ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ)			
○ ความพร้อมของบุคลากร เพื่อรองรับการดำเนินโครงการฯ เช่น ความพอเพียงของบุคลากร ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ฯลฯ			☐ กำหนดแนวทางกระบวนการขั้นตอนการดำเนินโครงการให้ชัดเจน โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ☐ สร้างการรับรู้และเกิดความยอมรับ เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ ☐ จัดอบรมหรือจัดประชุมชี้แจง เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินงานโครงการ ☐ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานอื่น ☐ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในรูปแบบของเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เผยแพร่ให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบ และนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ☐ จัดให้มีการสอนงานจากผู้ปฏิบัติงานอาวุโส เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ☐ จัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการในเว็บไซต์ เพื่อลดการจัดทำเอกสาร และลดระยะเวลาในการดำเนินงาน ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ
○ ความพร้อมของระบบข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินโครงการฯ เช่น ความครบถ้วน/เป็นปัจจุบันของข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย ฯลฯ			
○ ความพร้อมของเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารจัดการโครงการฯ เช่น ด้านความพอเพียง และความทันสมัยของเทคโนโลยีที่ใช้สำหรับการดำเนินโครงการฯ			
○ ความชัดเจนของกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ			
○ ความต่อเนื่องในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ			
○ อื่น ๆ โปรดระบุ			
ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการงบประมาณ (Financial Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงจากงบประมาณที่ได้รับและการใช้จ่ายงบประมาณ ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกที่กระทบการใช้จ่ายงบประมาณ และความเสี่ยงด้านศักยภาพด้านการเงิน			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านการเงิน)			
○ ความพร้อมของงบประมาณต่อการดำเนินโครงการฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น ความพอเพียง ความต่อเนื่อง และความรวดเร็วในการได้รับงบประมาณ ฯลฯ			☐ พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้รวดเร็วต่อเนื่อง และตรงกับความต้องการของโรงเรียน ☐ จัดทำแผนการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ☐ มีการทบทวนแผนงาน/กิจกรรม และปรับรูปแบบการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมทั้งในรูปแบบของการใช้งบประมาณและไม่ใช้งบประมาณ ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ
○ ผลกระทบทางสภาพทางเศรษฐกิจต่องบประมาณที่ได้รับ			
○ ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่ดำเนินการกับงบประมาณที่ได้รับ			
○ การบรรลุเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อเทียบกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนด			
○ อื่น ๆ โปรดระบุ			

ความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง	ระดับ โอกาส ที่จะเกิด ความเสี่ยง (1 - 5)	ระดับของ ผลกระทบ ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้น (1 - 5)	แนวทางการจัดการ ความเสี่ยง
ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ (Compliance Risk) ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ			
ปัจจัยเสี่ยง (สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ)			
☐ การขัดข้องในการดำเนินงานตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การของบประมาณ ฯลฯ			☐ ประชุมชี้แจงแนวทางในการดำเนินงาน ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับให้กับ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่รับผิดชอบให้มี ความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง ☐ สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย และ ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหลากหลายช่องทาง ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ
☐ ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง			
☐ ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในด้านกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง			
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ			

ส่วนที่ 3 การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

คำชี้แจง ขอให้ท่านระบุข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

3.1 การประเมินประสิทธิภาพ : ผลผลิต/ผลการดำเนินงานที่ได้ตรงตามที่กำหนดในด้านงบประมาณและเวลา
เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด

1) การใช้จ่ายงบประมาณ : การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับกับงบประมาณที่เบิกจ่ายจริง
(ตุลาคม 2565 - มิถุนายน 2566)

งบประมาณ (บาท)					เหตุผลที่มีการเบิกจ่ายงบประมาณ สูงหรือต่ำกว่าแผนที่กำหนด
งบประมาณ ที่ได้รับ	แผนการใช้จ่าย (ต.ค. 65 - มิ.ย. 66)		ผลการเบิกจ่าย วันที่		
	จำนวน (บาท)	คิดเป็น ร้อยละ	จำนวน (บาท)	คิดเป็น ร้อยละ	
					☐ สูงกว่าแผน เนื่องจาก ☐ ต่ำกว่าแผน เนื่องจาก

2) การดำเนินงานตามแผนตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน : เปรียบเทียบระยะเวลาดำเนินงานตามแผน กับระยะเวลาดำเนินงานจริง

กิจกรรมตามแผน	ระยะเวลาตามแผน	การดำเนินงาน		
		การแก้ไขแผน		เหตุผลที่ปรับแผน
		ไม่มี	มี (ระบุระยะเวลาที่ปรับแผน)	

3.2 การประเมินประสิทธิผลของโครงการ : ผลผลิต/ผลงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐาน และตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ให้บริการ

1) ผลผลิต/ผลการดำเนินการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ สามารถดำเนินการได้ตามตัวชี้วัด/เป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร (ประเมินผลการปฏิบัติงานถึง ณ ปัจจุบัน)

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลผลิต/ผลการดำเนินงาน
ตัวชี้วัดผลผลิต 1. 2.		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย) ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก
ตัวชี้วัดผลลัพธ์ 1. 2.		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย) ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก

3.3 การประเมินความโปร่งใส : กระบวนการทำงานมีการเปิดเผย ตรวจสอบได้ และสามารถชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัย และผู้รับบริการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง และข้อมูลมีความถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ การดำเนินงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) และระบุข้อความในช่องว่าง

ความโปร่งใส ในการดำเนินโครงการ	การดำเนินงาน
1. การเปิดเผยข้อมูล	☐ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ☐ การดำเนินโครงการ ☐ การให้บริการ ☐ การจัดซื้อจัดจ้าง ☐ มีระบบสารสนเทศในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ☐ ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง ☐ ข้อมูลที่เปิดเผยมีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ☐ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูล
2. การติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล	☐ มีกลไกการตรวจสอบ/การสอบทาน/การตรวจสอบภายใน/การควบคุมภายใน/การตรวจสอบการดำเนินโครงการ ☐ ตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ การติดตาม/ตรวจสอบการให้บริการ หรือการใช้ประโยชน์ของโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ ☐ มีกลไกการรายงานผลการดำเนินงาน ของหน่วยงานผู้รับบริการ ☐ มีระบบสารสนเทศในการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงและใช้งานได้จริง ☐ ไม่มีการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล
3. มีกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสม	☐ มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาการทุจริตระหว่างการดำเนินโครงการ ☐ มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเรื่องปัญหาการใช้บริการ หรือการใช้ประโยชน์หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ☐ มีการวางกลไกการติดตามแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน/การทุจริตไว้อย่างเหมาะสม ☐ มีกลไกการแจ้งผลการจัดการข้อร้องเรียนไปยังผู้บริหาร และแจ้งกลับยังผู้ร้องเรียน ☐ ไม่มีกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริต

3.4 การประเมินการมีส่วนร่วม : มีการเปิดโอกาส/ช่องทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจ มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และกระบวนการแก้ไข ปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องหรือไม่

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ การดำเนินงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) และระบุข้อความในช่องว่างให้ชัดเจน

การมีส่วนร่วม	การดำเนินงาน
1. การให้ข้อมูลข่าวสาร	☐ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ ☐ ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ☐ ระหว่างดำเนินโครงการ ☐ หลังดำเนินโครงการ ☐ มีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้มากกว่า 1 ช่องทาง ☐ ไม่มีการให้ข้อมูลข่าวสาร
2. การปรึกษาหารือ	☐ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ☐ ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ☐ ระหว่างดำเนินโครงการ ☐ หลังดำเนินโครงการ ☐ นำประเด็นข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนไปใช้ประกอบ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากการดำเนินโครงการ ☐ ไม่มีการปรึกษาหารือ
3. การเข้ามามีบทบาท	☐ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้อง ในกระบวนการตัดสินใจในเรื่อง ☐ การกำหนดนโยบาย ☐ การวางแผนและวิธีการปฏิบัติงาน ☐ จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่ม เพื่อให้ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน มาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็น ภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และการตัดสินใจร่วมกัน ☐ จัดให้มีคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม หรือเกี่ยวข้อง ในกระบวนการตัดสินใจ ☐ ไม่มีการเข้ามามีบทบาท
4. การร่วมมือ	☐ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนร่วมเป็น/มีบทบาทในลักษณะ ☐ เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการ ☐ ร่วมรับผิดชอบ/ตัดสินใจการดำเนินกิจกรรมในทุกขั้นตอน ☐ นำข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่ง ของการตัดสินใจมากที่สุดเท่าที่ทำได้ ☐ จัดให้มีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะ ของคณะกรรมการร่วม ภาครัฐ และเอกชน/คณะที่ปรึกษา ภาคประชาชน ☐ ไม่มีการร่วมมือ

3.5 การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ : มีกระบวนการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน โครงการหรือไม่ ทั้งในส่วนของการกำหนดนโยบาย วิธีการปฏิบัติ ผลผลิต/ผลลัพธ์ งบประมาณที่ใช้ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง : การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ ขอให้ท่านประเมินตนเองว่าท่านได้ดำเนินการตามประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร

ความคุ้มค่าของโครงการ	ระบุการดำเนินงาน
1. ในการดำเนินโครงการ หน่วยงานมีการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่	
1.1 การกำหนดนโยบาย	☐ มี ☐ ไม่มี
1.2 วิธีการปฏิบัติ	☐ มี ☐ ไม่มี
1.3 ผลผลิต/ผลลัพธ์	☐ มี ☐ ไม่มี
1.4 งบประมาณที่ใช้	☐ มี ☐ ไม่มี
1.5 กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	☐ มี ☐ ไม่มี
2. ในการดำเนินโครงการ หน่วยงานมีการประเมิน ผลกระทบของโครงการหรือไม่	
2.1 ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดขึ้น	☐ มี ☐ ไม่มี
2.2 ผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้น	☐ มี ☐ ไม่มี

ส่วนที่ 4 ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ(ข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 จนถึงปัจจุบัน)

คำชี้แจง : 1. การรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ
2. ขอให้ท่านโปรดระบุข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1) ความก้าวหน้าในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมของไตรมาสที่ 2 – 3 ในภาพรวมของหน่วยงาน (โปรดระบุผลการดำเนินงานโดยละเอียด พร้อมทั้งแนบเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง)

ที่	กิจกรรมตามแผน (ไตรมาส)	เป้าหมาย	รายละเอียด/ ขั้นตอนในการ ดำเนินการ	งบประมาณ	ผลการ ดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค/ ข้อเสนอแนะจาก การดำเนินกิจกรรม

2) แผนการดำเนินงานโครงการของไตรมาสที่ 4 ในภาพรวมของหน่วยงาน (โปรดแนบเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง)

ที่	กิจกรรมตามแผน (ไตรมาส)	เป้าหมาย	รายละเอียด/ขั้นตอน ในการดำเนินการ	งบประมาณ	ระยะเวลา ดำเนินการ

3) ปัจจัยเกื้อหนุนใดบ้าง ที่ส่งผลให้การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

ส่วนที่ 5 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดระบุปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขที่เกิดขึ้น

ประเด็น	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา
1. นโยบายการดำเนินงานโครงการ		
2. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ การดำเนินงานโครงการของผู้ปฏิบัติงาน		
3. การจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา		
4. การดำเนินการด้านค่าพาหนะ ในการเดินทางของนักเรียน		
5. การจัดจ้างครูชาวต่างชาติ		
6. ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง/ ชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ		
7. อื่น ๆ โปรดระบุ		

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

1) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานระดับนโยบาย

.....

.....

.....

2) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานในระดับพื้นที่

.....

.....

.....

3) ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา

.....

.....

.....

4) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ให้ข้อมูล

ตำแหน่ง

ณ วันที่

ลงชื่อ ผู้รับรองข้อมูล

ตำแหน่ง

ณ วันที่

หมายเหตุ : ผู้รับรองข้อมูล คือ ผู้บริหารหน่วยงาน/กลุ่มงาน/สำนัก

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ

โทร. 0 2628 6167

แบบสอบถาม

การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประเด็นตามภารกิจกระทรวง
ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน (มีนาคม - กรกฎาคม 2566)

โครงการโรงเรียนคุณภาพ

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามกรอบแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (ค.ต.ป. ประจำกระทรวง) ทุกกระทรวงดำเนินการ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลในประเด็นตามภารกิจกระทรวง โดยได้คัดเลือกโครงการโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโครงการที่ตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา รวมทั้งเป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทที่ 12 : การพัฒนาการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 : ก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินการ (ตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลโครงการกับหน่วยงานเรียบร้อยแล้ว ส่วน **ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน (มีนาคม - กรกฎาคม 2566) ซึ่งเป็นการตรวจสอบและประเมินผลโครงการในครั้งนี้**

2. กลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถาม : ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ส่วนที่ 3 ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ (ข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 จนถึงปัจจุบัน)

ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

4. ช่องทางและระยะเวลาการจัดส่งแบบสอบถาม

เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว โปรดจัดส่งถึงกลุ่มตรวจสอบภายใน ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ 15 กรกฎาคม 2566

5. หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมโปรดติดต่อฝ่ายเลขานุการ นางเจนจิรา ธีชศุงการสกุล หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) 09 0154 1514 และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) 08 6704 4172

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน และระบุข้อความในช่องว่าง

1. หน่วยงานผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ☐ ผู้บริหารของหน่วยงาน
 - ☐ หัวหน้ากลุ่ม/สำนัก
 - ☐ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ
 - ☐ บุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมาย โปรดระบุ
3. ระยะเวลาดำเนินการของทั้งโครงการ (ระบุวันเริ่มต้น – สิ้นสุดโครงการ)
4. สถานภาพการดำเนินโครงการ
 - ☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก
 - ☐ อยู่ระหว่างดำเนินการ
 - ☐ เสร็จสิ้นโครงการ

ส่วนที่ 2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

คำชี้แจง ขอให้ท่านระบุข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

2.1 การประเมินประสิทธิภาพ : ผลผลิต/ผลการดำเนินงานที่ได้ตรงตามที่กำหนดในด้านงบประมาณและเวลา เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด

1) หน่วยงานได้รับงบประมาณเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพเป็นการเฉพาะหรือไม่ กรณีที่ได้รับงบประมาณ มีจำนวนงบประมาณที่ได้รับและผลการเบิกจ่ายเท่าใด

หน่วยงานได้รับงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการ เป็นการเฉพาะ		งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย วันที่	
มี	ไม่มี		จำนวน (บาท)	คิดเป็นร้อยละ

2) การดำเนินงานตามแผนตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน : เปรียบเทียบระยะเวลาดำเนินงานตามแผน กับระยะเวลาดำเนินงานจริง

กิจกรรมตามแผน	ระยะเวลาตามแผน	การดำเนินการ		
		การแก้ไขแผน		เหตุผลที่ปรับแผน
		มี	ไม่มี	

2.2 การประเมินประสิทธิผลของโครงการ : ผลผลิต/ผลงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐาน และตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ใช้บริการ

1) ผลผลิต/ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร (ประเมินผลการปฏิบัติงานถึง ณ ปัจจุบัน)

กิจกรรมตามแผน	เป้าหมายผลผลิต	ผลผลิต/ผลการดำเนินงาน
		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย)..... ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก
		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย)..... ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก.....

2.3 การประเมินความโปร่งใส : กระบวนการทำงานมีการเปิดเผย ตรวจสอบได้ และสามารถชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัย และผู้รับบริการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง และข้อมูลมีความถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ การดำเนินงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) และระบุข้อความในช่องว่าง

ความโปร่งใส ในการดำเนินโครงการ	การดำเนินงาน
1. การเปิดเผยข้อมูล	☐ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ☐ การดำเนินโครงการ ☐ การให้บริการ ☐ การจัดซื้อจัดจ้าง ☐ มีระบบสารสนเทศในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ☐ ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง ☐ ข้อมูลที่เปิดเผยมีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ☐ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูล
2. การติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล	☐ มีกลไกการตรวจสอบ/การสอบทาน/การตรวจสอบภายใน/การควบคุมภายใน/การตรวจสอบการดำเนินโครงการ ☐ ตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ การติดตาม/ตรวจสอบการรับบริการ หรือการใช้ประโยชน์ของโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ ☐ มีกลไกการรายงานผลการดำเนินงาน ของหน่วยงานผู้รับบริการ ☐ มีระบบสารสนเทศในการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงและใช้งานได้จริง ☐ ไม่มีการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล
3. มีกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสม	☐ มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาการทุจริตระหว่างการดำเนินโครงการ ☐ มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเรื่องปัญหาการใช้บริการ หรือการใช้ประโยชน์หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ☐ มีการวางกลไกการติดตามแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน/การทุจริตไว้อย่างเหมาะสม ☐ มีกลไกการแจ้งผลการจัดการข้อร้องเรียนไปยังผู้บริหาร และแจ้งกลับยังผู้ร้องเรียน ☐ ไม่มีกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริต

2.4 การประเมินการมีส่วนร่วม : มีการเปิดโอกาส/ช่องทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจ มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และกระบวนการแก้ไข ปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องหรือไม่

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ การดำเนินงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) และระบุข้อความในช่องว่างให้ชัดเจน

การมีส่วนร่วม	การดำเนินงาน
1. การให้ข้อมูลข่าวสาร	☐ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ ☐ ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ☐ ระหว่างดำเนินโครงการ ☐ หลังดำเนินโครงการ ☐ มีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้มากกว่า 1 ช่องทาง ☐ ไม่มีการให้ข้อมูลข่าวสาร
2. การปรึกษาหารือ	☐ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ☐ ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ☐ ระหว่างดำเนินโครงการ ☐ หลังดำเนินโครงการ ☐ นำประเด็นข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนไปใช้ประกอบ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากการดำเนินโครงการ ☐ ไม่มีการปรึกษาหารือ
3. การเข้ามามีบทบาท	☐ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้อง ในกระบวนการตัดสินใจในเรื่อง ☐ การกำหนดนโยบาย ☐ การวางแผนและวิธีการปฏิบัติงาน ☐ จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่ม เพื่อให้ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน มาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็น ภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และการตัดสินใจร่วมกัน ☐ จัดให้มีคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม หรือเกี่ยวข้อง ในกระบวนการตัดสินใจ ☐ ไม่มีการเข้ามามีบทบาท
4. การร่วมมือ	☐ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนร่วมเป็น/มีบทบาทในลักษณะ ☐ เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการ ☐ ร่วมรับผิดชอบ/ตัดสินใจการดำเนินกิจกรรมในทุกขั้นตอน ☐ นำข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่ง ของการตัดสินใจมากที่สุดเท่าที่ทำได้ ☐ จัดให้มีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะ ของคณะกรรมการร่วม ภาครัฐ และเอกชน/คณะที่ปรึกษา ภาคประชาชน ☐ ไม่มีการร่วมมือ.....

2.5 การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ : มีกระบวนการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน โครงการหรือไม่ ทั้งในส่วนของกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย วิธีการปฏิบัติ ผลผลิต/ผลลัพธ์ งบประมาณที่ใช้ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง : การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ ขอให้ท่านประเมินตนเองว่าท่านได้ดำเนินการตามประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดหรือไม่

ความคุ้มค่าของโครงการ	ระบุผลการดำเนินงาน
1. ในการดำเนินโครงการ หน่วยงานมีการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่	
1.1 การกำหนดยุทธศาสตร์	☐ มี ☐ ไม่มี
1.2 วิธีการปฏิบัติ	☐ มี ☐ ไม่มี
1.3 ผลผลิต/ผลลัพธ์	☐ มี ☐ ไม่มี
1.4 งบประมาณที่ใช้	☐ มี ☐ ไม่มี
1.5 กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	☐ มี ☐ ไม่มี
2. ในการดำเนินโครงการ หน่วยงานมีการประเมิน ผลกระทบของโครงการหรือไม่	
2.1 ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดขึ้น	☐ มี ☐ ไม่มี
2.2 ผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้น	☐ มี ☐ ไม่มี

ส่วนที่ 3 ความก้าวหน้าในการดำเนินงานโครงการ (ข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 จนถึงปัจจุบัน)

คำชี้แจง : 1. การรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ
2. ขอให้ท่านโปรดระบุข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1) ความก้าวหน้าในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมของไตรมาสที่ 2 – 3 ในภาพรวมของหน่วยงาน (โปรดระบุผลการดำเนินงานโดยละเอียด พร้อมทั้งแนบเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง)

ที่	กิจกรรมตามแผน (ไตรมาส)	เป้าหมาย	รายละเอียด/ ขั้นตอนในการ ดำเนินการ	งบประมาณ	ผลการ ดำเนินงาน	ปัญหาอุปสรรค/ ข้อเสนอแนะจาก การดำเนินกิจกรรม

2) แผนการดำเนินงานโครงการของไตรมาสที่ 4 ในภาพรวมของหน่วยงาน (โปรดแนบเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง)

ที่	กิจกรรมตามแผน (ไตรมาส)	เป้าหมาย	รายละเอียด/ขั้นตอน ในการดำเนินการ	งบประมาณ	ระยะเวลา ดำเนินการ

3) ปัจจัยเกื้อหนุนใดบ้าง ที่ส่งผลให้การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดระบุปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขที่เกิดขึ้น

ประเด็น	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา
1. นโยบายการดำเนินงานโครงการ		
2. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการดำเนินงานโครงการของผู้ปฏิบัติงาน		
3. การจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา		
4. การดำเนินการด้านค่าพาหนะในการเดินทางของนักเรียน		
5. การจัดจ้างครูชาวต่างชาติ		
6. ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง/ชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ		
7. อื่น ๆ โปรดระบุ		

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

1) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานระดับนโยบาย

.....

.....

.....

2) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานในระดับพื้นที่

.....

.....

.....

3) ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา

.....

.....

.....

4) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ให้ข้อมูล

ตำแหน่ง

ณ วันที่

ลงชื่อ ผู้รับรองข้อมูล

ตำแหน่ง

ณ วันที่

หมายเหตุ : ผู้รับรองข้อมูล คือ ผู้บริหารหน่วยงาน/กลุ่มงาน/สำนัก

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ

โทร. 0 2628 6167

แบบสอบถาม

การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ประเด็นตามภารกิจกระทรวง
ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน (มีนาคม - กรกฎาคม 2566)

โครงการโรงเรียนคุณภาพ

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามกรอบแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (ค.ต.ป. ประจำกระทรวง) ทุกกระทรวงดำเนินการ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลในประเด็นตามภารกิจกระทรวง โดยได้คัดเลือกโครงการโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นโครงการที่ตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการสร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา รวมทั้งเป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทที่ 12 : การพัฒนาการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 : ก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินการ (ตุลาคม 2565 - กุมภาพันธ์ 2566) ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลโครงการกับสถานศึกษาเรียบร้อยแล้ว ส่วน **ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน (มีนาคม - กรกฎาคม 2566) ซึ่งเป็นการตรวจสอบและประเมินผลโครงการในครั้งนี้**

2. กลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถาม : ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ส่วนที่ 3 ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ (ข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 จนถึงปัจจุบัน)

ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

4. ช่องทางและระยะเวลาการจัดส่งแบบสอบถาม

เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว โปรดจัดส่งถึงกลุ่มตรวจสอบภายใน ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ 15 กรกฎาคม 2566

5. หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติมโปรดติดต่อฝ่ายเลขานุการ นางเจนจิรา ธีชศุงการสกุล หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) 09 0154 1514 และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) 08 6704 4172

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน และระบุข้อความในช่องว่าง

1. สถานศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
 - ☐ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณภาพ
 - ☐ บุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมาย โปรดระบุ
3. ระยะเวลาดำเนินการของทั้งโครงการ (ระบุวันเริ่มต้น – สิ้นสุดโครงการ)
4. สถานภาพการดำเนินโครงการ
 - ☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก
 - ☐ อยู่ระหว่างดำเนินการ
 - ☐ เสร็จสิ้นโครงการ

ส่วนที่ 2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

คำชี้แจง ขอให้ท่านโปรดระบุข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

2.1 การประเมินประสิทธิภาพ : ผลผลิต/ผลการดำเนินงานที่ได้ตรงตามที่กำหนดในด้านงบประมาณและเวลา เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด

1) การใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากส่วนกลางเพื่อขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพ : การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับกับงบประมาณที่เบิกจ่ายจริง

งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	ผลการเบิกจ่าย วันที่	
	จำนวน (บาท)	คิดเป็นร้อยละ

2) การดำเนินงานตามแผนตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน : ผลผลิต/ผลงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐาน และตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ให้บริการ

กิจกรรมตามแผน	ระยะเวลาตามแผน	การดำเนินงาน		
		การแก้ไขแผน		เหตุผลที่ปรับแผน
		ไม่มี	มี (ระบุระยะเวลาที่ปรับแผน)	

2.2 การประเมินประสิทธิผลของโครงการ : ผลผลิต/ผลงานบรรลุวัตถุประสงค์ มีมาตรฐาน และตรงตามความคาดหวังของผู้รับบริการ/ผู้ให้บริการ

1) ผลผลิต/ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพภายใต้ 8 จุดเน้น สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร (ประเมินผลการปฏิบัติงานถึง ณ ปัจจุบัน)

กิจกรรมการขับเคลื่อน การดำเนินงานโรงเรียน คุณภาพภายใต้ 8 จุดเน้น	เป้าหมายผลผลิต	ผลการดำเนินงาน
1. ความปลอดภัย (โปรดระบุกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง) 1.1 1.2		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย) ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก

กิจกรรมการขับเคลื่อน การดำเนินงานโรงเรียน คุณภาพภายใต้ 8 จุดเน้น	เป้าหมายผลผลิต	ผลการดำเนินงาน
2. ระบบประกันคุณภาพ (โปรดระบุกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง) 2.1 2.2		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย) ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก
3. หลักสูตรสถานศึกษา (โปรดระบุกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง) 3.1 3.2		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย) ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก
4. การพัฒนาครู (โปรดระบุกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง) 4.1 4.2		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย) ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก
5. การเรียนการสอน (โปรดระบุกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง) 5.1 5.2		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย) ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก
6. การวัดและประเมินผล (โปรดระบุกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง) 6.1 6.2		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย) ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก
7. การนิเทศ กำกับ ติดตาม (โปรดระบุกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง) 7.1 7.2		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย) ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก
8. ข้อมูลสารสนเทศ (โปรดระบุกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง) 8.1 8.2		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย) ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก
9. อื่น ๆ (โปรดระบุ) 9.1 9.2		☐ เป็นไปตามเป้าหมาย (โปรดอธิบาย) ☐ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจาก

2.3 การประเมินความโปร่งใส : กระบวนการทำงานมีการเปิดเผย ตรวจสอบได้ และสามารถชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัย และผู้รับบริการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง และข้อมูลมีความถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดใส่เครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ การดำเนินงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) และระบุข้อความในช่องว่าง

ความโปร่งใส ในการดำเนินโครงการ	การดำเนินงาน
1. การเปิดเผยข้อมูล	☐ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ☐ การดำเนินโครงการ ☐ การให้บริการ ☐ การจัดซื้อจัดจ้าง ☐ มีระบบสารสนเทศในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ☐ ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างทั่วถึง ☐ ข้อมูลที่เปิดเผยมีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ☐ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูล
2. การติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล	☐ มีกลไกการตรวจสอบ/การสอบทาน/การตรวจสอบภายใน/การควบคุมภายใน/การตรวจสอบการดำเนินโครงการ ☐ ตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ การติดตาม/ตรวจสอบการรับบริการ หรือการใช้ประโยชน์ของโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ ☐ มีกลไกการรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ☐ มีระบบสารสนเทศในการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ที่ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงและใช้งานได้จริง ☐ ไม่มีการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล
3. มีกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริตอย่างเหมาะสม	☐ มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาการทุจริตระหว่างการดำเนินโครงการ ☐ มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเรื่องปัญหาการใช้บริการ หรือการใช้ประโยชน์หลังดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ☐ มีการวางกลไกการติดตามแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน/การทุจริตไว้อย่างเหมาะสม ☐ มีกลไกการแจ้งผลการจัดการข้อร้องเรียนไปยังผู้บริหาร และแจ้งกลับยังผู้ร้องเรียน ☐ ไม่มีกลไกจัดการข้อร้องเรียน และการทุจริต

2.4 การประเมินการมีส่วนร่วม : มีการเปิดโอกาส/ช่องทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมในการรับรู้ ทำความเข้าใจ มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และกระบวนการแก้ไข ปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องหรือไม่

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ การดำเนินงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) และระบุข้อความในช่องว่างให้ชัดเจน

การมีส่วนร่วม	การดำเนินงาน
1. การให้ข้อมูลข่าวสาร	☐ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ ☐ ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ☐ ระหว่างดำเนินโครงการ ☐ หลังดำเนินโครงการ ☐ มีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้มากกว่า 1 ช่องทาง ☐ ไม่มีการให้ข้อมูลข่าวสาร
2. การปรึกษาหารือ	☐ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ☐ ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ☐ ระหว่างดำเนินโครงการ ☐ หลังดำเนินโครงการ ☐ นำประเด็นข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนไปใช้ประกอบ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากการดำเนินโครงการ ☐ ไม่มีการปรึกษาหารือ
3. การเข้ามามีบทบาท	☐ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้อง ในกระบวนการตัดสินใจในเรื่อง ☐ การกำหนดนโยบาย ☐ การวางแผนและวิธีการปฏิบัติงาน ☐ จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะกลุ่ม เพื่อให้ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชน มาร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนความเห็น ภายในกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง และการตัดสินใจร่วมกัน ☐ จัดให้มีคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม หรือเกี่ยวข้อง ในกระบวนการตัดสินใจ ☐ ไม่มีการเข้ามามีบทบาท
4. การร่วมมือ	☐ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนร่วมเป็น/มีบทบาทในลักษณะ ☐ เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการ ☐ ร่วมรับผิดชอบ/ตัดสินใจการดำเนินกิจกรรมในทุกขั้นตอน ☐ นำข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/ประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่ง ของการตัดสินใจมากที่สุดเท่าที่ทำได้ ☐ จัดให้มีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะ ของคณะกรรมการร่วม ภาครัฐ และเอกชน/คณะที่ปรึกษา ภาคประชาชน ☐ ไม่มีการร่วมมือ.....

2.5 การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ : มีกระบวนการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน โครงการหรือไม่ ทั้งในส่วนของกำหนดยุทธศาสตร์ วิธีการปฏิบัติ ผลผลิต/ผลลัพธ์ งบประมาณที่ใช้ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง : การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ ขอให้ท่านประเมินตนเองว่าท่านได้ดำเนินการตามประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดหรือไม่

ความคุ้มค่าของโครงการ	ระบุผลการดำเนินงาน
1. ในการดำเนินโครงการ หน่วยงานมีการทบทวน หรือติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่	
1.1 การกำหนดยุทธศาสตร์	☐ มี ☐ ไม่มี
1.2 วิธีการปฏิบัติ	☐ มี ☐ ไม่มี
1.3 ผลผลิต/ผลลัพธ์	☐ มี ☐ ไม่มี
1.4 งบประมาณที่ใช้	☐ มี ☐ ไม่มี
1.5 กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	☐ มี ☐ ไม่มี
2. ในการดำเนินโครงการ หน่วยงานมีการประเมิน ผลกระทบของโครงการหรือไม่	
2.1 ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดขึ้น	☐ มี ☐ ไม่มี
2.2 ผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้น	☐ มี ☐ ไม่มี

ส่วนที่ 3 ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ (ข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 จนถึงปัจจุบัน)

1) ในปัจจุบันการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ มีความก้าวหน้าอย่างไรบ้าง และสถานศึกษา มีความคาดหวังอย่างไรสำหรับการดำเนินโครงการดังกล่าว

2) ปัจจัยเกื้อหนุนใดบ้างที่ส่งผลให้การดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพประสบความสำเร็จ และสามารถเป็นแบบอย่างให้กับสถานศึกษาอื่นที่เข้าร่วมโครงการได้

ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

คำชี้แจง : ขอให้ท่านโปรดระบุปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขที่เกิดขึ้น

ประเด็น	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา
1. นโยบายการดำเนินงานโครงการ		
2. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการดำเนินงานโครงการของผู้ปฏิบัติงาน		
3. การจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา		
4. การดำเนินการด้านค่าพาหนะในการเดินทางของนักเรียน		
5. การจัดจ้างครูชาวต่างชาติ		
6. ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง/ชุมชนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ		
7. อื่น ๆ โปรดระบุ		

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

1) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานระดับนโยบาย

.....

.....

.....

2) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานในระดับพื้นที่

.....

.....

.....

3) ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา

.....

.....

.....

4) ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ให้ข้อมูล

ตำแหน่ง

ณ วันที่

ลงชื่อ ผู้รับรองข้อมูล

ตำแหน่ง

ณ วันที่

หมายเหตุ : ผู้รับรองข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ

โทร. 0 2628 6167

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้าง
การวิจัยเชิงประเมินผลการนำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในพื้นที่
กรณีโครงการโรงเรียนคุณภาพ

หน่วยงาน

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1.....

2.....

วัน/เดือน/ปี ที่

สัมภาษณ์.....

เริ่มการสัมภาษณ์ เวลา.....น. จบการสัมภาษณ์

เวลา.....น.

ประเด็นที่สัมภาษณ์

1. สภาพการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

.....
.....
.....

2. ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

.....
.....
.....

3. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณภาพ

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

.....
.....
.....

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง

บันทึกข้อความ

ที่ ศธ ๐๒๑๓/

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของ ค.ต.ป. ประจำปีกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (ค.ต.ป. ประจำกระทรวง) ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีมติคัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ **โครงการโรงเรียนคุณภาพ** ของหน่วยงานท่าน โดย ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้เชิญผู้รับผิดชอบโครงการของหน่วยงานท่าน มานำเสนอรายละเอียดโครงการฯ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา กำหนดประเด็นการตรวจสอบและประเมินผลโครงการ เมื่อวันพุธที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมทวีศักดิ์ เสนาณรงค์ ชั้น ๓ อาคารรัชมังคลาภิเษก กระทรวงศึกษาธิการ ตามหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๓๓/๓๖๘๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจํากระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวมของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ รอบ ๖ เดือน ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการตอบแบบสอบถามการตรวจสอบและประเมินผลฯ ซึ่งสามารถดาวน์โหลดแบบสอบถามได้ที่ <https://shorturl.asia/YSIQD> หรือสแกน QR Code ด้านล่างนี้ โดยจัดส่งข้อมูลให้กลุ่มตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการฯ ในรูปแบบของไฟล์เอกสารทาง E-mail : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัยโปรดติดต่อ นางเจนจิรา อัครศุภการสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบตอบแบบสอบถาม ภายในระยะเวลา
ที่กำหนดด้วย จักขอคุณยิ่ง

(นายอรรถพล สังขวาสี)

ปลดกระทรวงศึกษาธิการ

11 H.A. 2566

๘ ล้าน พันปี

122-A-66
15-29

570/170
0570

สำเนาฉบับ

ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๘๗

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน ๕๕ แห่ง และผู้อำนวยการสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๒๐ แห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างโครงการโรงเรียนคุณภาพ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง
(ค.ต.ป. ประจำกระทรวง) ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ
ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีมติคัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล
ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวม
ของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ
รอบ ๖ เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ
จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการตอบแบบสอบถาม และประสานสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่จังหวัด รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม
การตรวจสอบและประเมินผลฯ ซึ่งสามารถดาวน์โหลดแบบสอบถามได้ที่ Link หรือสแกน QR Code ด้านล่างนี้
โดยจัดส่งข้อมูลให้กลุ่มตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการฯ ในรูปแบบของไฟล์เอกสารทาง E-mail :
audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ
นางเจนจิรา ธัชศฤงคารสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔
และนางสาวชุตินา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณามอบหมายผู้ที่เกี่ยวข้องตอบแบบสอบถาม ภายในระยะเวลาที่กำหนดด้วย
จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

11 มี.ค. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๓๔๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

<https://shorturl.asia/YSIQD>

แบบสอบถามสำหรับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

<https://shorturl.asia/l6g0H>

แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

๔๙๓ พิมพ

ร่าง/ทบท
ตรวจ

รายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ระยะที่ 1

ที่	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียนคุณภาพ ระดับประถมศึกษา	โรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้ อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone)
1	สพป.กระบี่	โรงเรียนวัดสถิตโพธาราม	โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา*
2	สพป.กาญจนบุรี เขต 3	โรงเรียนบ้านวัดสิงห์	โรงเรียนบ้านหนองเจริญ
3	สพป.กำแพงเพชร เขต 2	โรงเรียนอนุบาลบึงสามัคคี (บ้านทุ่งสนุ่น)	โรงเรียนบ้านคลองมดแดง สาขาป่าคา
4	สพป.ขอนแก่น เขต 5	โรงเรียนชุมชนโนนหัววันครู	โรงเรียนบ้านเขาวง สาขาดงสระคร่านตาดฟ้า
5	สพป.จันทบุรี เขต 2	โรงเรียนวัดหนองขี้ม	โรงเรียนบ้านท่าหาหย่าง
6	สพป.ชลบุรี เขต 1	โรงเรียนบ้านหนองเงิน	โรงเรียนห้วยมะระ
7	สพป.ชลบุรี เขต 2	โรงเรียนบ้านชุมชนมปรกฟ้า*	โรงเรียนวัดเขาวนาพุทธาราม
8	สพป.ชุมพร เขต 1	โรงเรียนบ้านเนินทอง	โรงเรียนบ้านไชยราช
9	สพป.เชียงราย เขต 3	โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์)	โรงเรียนแม่แอ่ววิทยาคม
10	สพป.เชียงใหม่ เขต 2	โรงเรียนบ้านร่มหลวง	โรงเรียนวัดบ้านเหล่า
11	สพป.เชียงใหม่ เขต 5	โรงเรียนชุมชนบ้านท่าข้าม	โรงเรียนบ้านชีแบร
12	สพป.ตรัง เขต 1	โรงเรียนบ้านห้วยม่วง	โรงเรียนหาดทรายทอง
13	สพป.ตราด	โรงเรียนวัดบางปิดล่าง (ราษฎร์สงเคราะห์)	โรงเรียนวัดสลักเพชร
14	สพป.ตาก เขต 1	โรงเรียนชุมชนบ้านปามะม่วง	โรงเรียนผาผึ้งวิทยาคม*
15	สพป.นครนายก	โรงเรียนอนุบาลองครักษ์ (ผดุงองครักษ์ประชา)	โรงเรียนบ้านเขาสองกล้อง
16	สพป.นครราชสีมา เขต 3	โรงเรียนหนองนกเขียนสามัคคี	โรงเรียนบ้านชัยเต่า
17	สพป.นครราชสีมา เขต 4	โรงเรียนบ้านหนองน้อย	โรงเรียนบ้านหนองตอ
18	สพป.นครราชสีมา เขต 4	โรงเรียนบ้านสองแพรกมิตรภาพที่ 92	โรงเรียนบ้านทุ่งครั้ง
19	สพป.นนทบุรี เขต 2	โรงเรียนชุมชนวัดราษฎร์นิยม	โรงเรียนวัดปรมาธิกาวาส (แสนสวัสดิ์วิทยาคาร)
20	สพป.นราธิวาส เขต 1	โรงเรียนบ้านคอลอกาเว	โรงเรียนวัดทุ่งคา
21	สพป.นราธิวาส เขต 2	โรงเรียนบ้านลาแล	โรงเรียนบ้านกัว
22	สพป.น่าน เขต 1	โรงเรียนศรีเวียงสาวิทยาคาร	โรงเรียนบ้านห้วยไฮ*
23	สพป.น่าน เขต 2	โรงเรียนราชปิโยรส อนุพรานุสรณ์	โรงเรียนบ้านสะเก็น*
24	สพป.บุรีรัมย์ เขต 4	โรงเรียนวัดบ้านปะเคียบ	โรงเรียนวัดวนาสันต์ (ไศกนาถสามัคคี)
25	สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2	โรงเรียนบ้านพุน้อย	โรงเรียนบ้านห้วยไทร
26	สพป.ปัตตานี เขต 1	โรงเรียนบ้านท่าข้าม	โรงเรียนบ้านใหม่
27	สพป.ปัตตานี เขต 3	โรงเรียนชุมชนบ้านละหารมิตรภาพที่ 113	โรงเรียนบ้านปล่องหอย
28	สพป.พะเยา เขต 1	โรงเรียนบ้านถ้ำประชานุเคราะห์	โรงเรียนบ้านปางจุ่น*
29	สพป.พังงา	โรงเรียนวัดสุวรรณาวาส	โรงเรียนบ้านช่องตลาด
30	สพป.พัทลุง เขต 1	โรงเรียนควนพนางตุง (สินประชา)	โรงเรียนบ้านถ้ำลา
31	สพป.พิษณุโลก เขต 2	โรงเรียนชุมชน 12 ท่าตาลประชาสุขัญ	โรงเรียนบ้านแก่งสฤตส์เสนาอุปถัมภ์
32	สพป.เพชรบุรี เขต 1	โรงเรียนบ้านบางแก้ว (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 44)	โรงเรียนบ้านลิ้นช้าง

ที่	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียนคุณภาพ ระดับประถมศึกษา	โรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้ อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone)
33	สพป.แพร่ เขต 2	โรงเรียนบ้านหัวดง	โรงเรียนบ้านจองไฟ (รัฐราษฎร์พัฒนา)
34	สพป.ภูเก็ต	โรงเรียนบ้านป่าคลอก	โรงเรียนบ้านเกาะนาคา
35	สพป.มุกดาหาร	โรงเรียนบ้านคำบง 1	โรงเรียนนราธิป-พร้อยสุพินบ้านโคกตะแบง*
36	สพป.แม่ฮ่องสอน เขต 2	โรงเรียนดอนชัยวิทยา	โรงเรียนบ้านแม่สวรรค์น้อย
37	สพป.ยะลา เขต 1	โรงเรียนบ้านพร่อน*	โรงเรียนบ้านบุเกะจือฆา
38	สพป.ยะลา เขต 3	โรงเรียนสังวาลย์วิท 5	โรงเรียนบ้านนิคมสร้างตนเองธารโต
39	สพป.ระนอง	โรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน	โรงเรียนบ้านแหลมนาว
40	สพป.ระยอง เขต 1	โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จ.ระยอง 8	โรงเรียนเกาะแก้วพิสดาร
41	สพป.ลพบุรี เขต 1	โรงเรียนบ้านวังเพลิง	โรงเรียนวัดไทรใหญ่
42	สพป.ลำปาง เขต 1	โรงเรียนเมืองยาววิทยา	โรงเรียนบ่อสี่เหลี่ยมวิทยา
43	สพป.ลำปาง เขต 3	โรงเรียนอนุบาลเมืองปาน (บ้านทุ่งกว่า)	โรงเรียนบ้านวังใหม่
44	สพป.ลำพูน เขต 2	โรงเรียนบ้านแม่ทย	โรงเรียนบ้านก้อจัดสรร
45	สพป.เลย เขต 3	โรงเรียนบ้านโคกงาม	โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น*
46	สพป.ศรีสะเกษ เขต 1	โรงเรียนบ้านคำเนียม (คำเนียมวิทยาคาร)	โรงเรียนบ้านหนองบาง
47	สพป.สตูล	โรงเรียนบ้านวังปริง	โรงเรียนบ้านเกาะสาหร่ายชัยพัฒนา*
48	สพป.สมุทรปราการ เขต 1	โรงเรียนวัดป่าเกด	โรงเรียนวัดศรีคงคาราม
49	สพป.สุโขทัย เขต 2	โรงเรียนอนุบาลสวรรคโลก (คิ่งวาริวิทยา)	โรงเรียนบ้านโป่งดินตั่ง
50	สพป.สุพรรณบุรี เขต 3	โรงเรียนอนุบาลเดิมบางนางบวช (วัดท่าช้าง)	โรงเรียนวัดกกเต็น
51	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 1	โรงเรียนบ้านคลองนามิตรภาพที่ 201	โรงเรียนบ้านเกาะเต่า
52	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 3	โรงเรียนบ้านห้วยตอ	โรงเรียนบ้านบางใหญ่สามัคคี
53	สพป.อุดรธานี เขต 4	โรงเรียนอนุบาลบ้านเพิมิตรภาพที่ 138	โรงเรียนชายแดนประชาสรรค์
54	สพป.อุตรดิตถ์ เขต 1	โรงเรียนวัดพระฝาง	โรงเรียนบ้านวังเบน (ภูธรอุปถัมภ์)
55	สพป.อุบลราชธานี เขต 3	โรงเรียนอนุบาลศรีเมืองใหม่	โรงเรียนบ้านดงนา

หมายเหตุ: * = โรงเรียนคุณภาพนำร่องของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

รายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

โครงการโรงเรียนคุณภาพ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ระยะที่ 1

ที่	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	โรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา	โรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone)
1	สพม.กาฬสินธุ์	โรงเรียนกุฉินารายณ์*	
2	สพม.จันทบุรี ตราด	โรงเรียนนายายอามพิทยาคม	โรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม*
3	สพม.ชลบุรี ระยอง	โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม	โรงเรียนอุทกวิทยาคม
4	สพม.ตรัง กระบี่	โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์*	
5	สพม.นราธิวาส	โรงเรียนเวียงสุวรรณวิทยาคม*	โรงเรียนบุกิตประชาอุปถัมภ์
6	สพม.น่าน	โรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม*	
7	สพม.ปราจีนบุรี นครนายก	โรงเรียนศรีมหาโพธิ*	
8	สพม.ปัตตานี	โรงเรียนสะนอพิทยาคม	โรงเรียนยาบีบรรณวิทย์
9	สพม.เพชรบุรี	โรงเรียนท่ายางวิทยา*	
10	สพม.มหาสารคาม	โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม	โรงเรียนภูทองพิทยาคม
11	สพม.มุกดาหาร	โรงเรียนหนองสูงสามัคคีวิทยา*	
12	สพม.แม่ฮ่องสอน	โรงเรียนแม่สะเรียง (บริพัตรศึกษา)*	
13	สพม.ยะลา	โรงเรียนยะหาศรียานุกุล	โรงเรียนนิคมพัฒนาวิทย์
14	สพม.ราชบุรี	โรงเรียนปากท่อพิทยาคม*	
15	สพม.เลย หนองบัวลำภู	โรงเรียนสุวรรณคูหาพิทยาสรรค์	โรงเรียนดงมะไฟพิทยาคม
		โรงเรียนเลยอนุกุลวิทยา	โรงเรียนวังทรายขาววิทยา
16	สพม.สระแก้ว	โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม*	
17	สพม.สระบุรี	โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สระบุรี*	
18	สพม.สิงห์บุรี อ่างทอง	โรงเรียนวิเศษไชยชาญ (ตันติวิทยานุกูมิ)	
19	สพม.สุราษฎร์ธานี ชุมพร	โรงเรียนละแมวิทยา	โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา
20	สพม.อุบลราชธานี อำนาจเจริญ	โรงเรียนปทุมราชวงศา	

หมายเหตุ: * = โรงเรียนคุณภาพนำร่องของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ด่วนที่สุด

สำเนาฉบับ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวง กลุ่มตรวจสอบภายใน โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๓๔๘
ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๑๖๐๕ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖
เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลมาตรการฯ ของ ค.ต.ป. ประจำปีกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำปีกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำปีกระทรวงศึกษาธิการ) ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณภาพ ในระยะที่ ๑ (ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๕ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) ของหน่วยงานท่าน เพื่อใช้ประกอบการจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการตรวจสอบและประเมินผลมาตรการฯ รอบ ๖ เดือน ส่งให้สำนักงาน ก.พ.ร. ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำปีกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานภาพรวมโครงการของหน่วยงานในระยะที่ ๒ เพิ่มเติม (ระหว่างเดือนมีนาคม - กรกฎาคม ๒๕๖๖) สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลมาตรการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการตอบแบบสอบถามฯ ซึ่งสามารถดาวน์โหลดแบบสอบถามได้ที่ <https://shorturl.asia/xbcZK> หรือสแกน QR Code ด้านล่างนี้ โดยจัดส่งข้อมูลในรูปแบบของไฟล์เอกสารทาง E-mail : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา อิศรางกูรสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบตอบแบบสอบถาม ภายในระยะเวลาที่กำหนดด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(นายอรรถพล สังขวาสี)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
28 มิ.ย. 2566

<https://shorturl.asia/xbcZK>
แบบสอบถามการตรวจสอบฯ

อรรถพล
3 ก.ค. 66
14.19 น.

ผู้พิมพ์
ร่าง/พิมพ์
ตรวจ

สำเนาฉบับ

ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๑๖๐๖

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของ ค.ต.ป. ประจำปีกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน ๕๕ แห่ง และผู้อำนวยการสำนักงาน
เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๒๐ แห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างโครงการโรงเรียนคุณภาพ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำปีกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำปีกระทรวงศึกษาธิการ) ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลโครงการโรงเรียนคุณภาพ ในระยะที่ ๑ (ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๕ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) ของหน่วยงานท่าน เพื่อใช้ประกอบการจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ รอบ ๖ เดือน ส่งให้สำนักงาน ก.พ.ร. ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำปีกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานภาพรวมโครงการของหน่วยงานในระยะที่ ๒ เพิ่มเติม (ระหว่างเดือนมีนาคม - กรกฎาคม ๒๕๖๖) สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการตอบแบบสอบถามฯ และประสานสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่ของท่านรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามฯ ซึ่งสามารถดาวน์โหลดแบบสอบถามได้ที่ Link หรือสแกน QR Code ด้านล่างนี้ โดยจัดส่งข้อมูลในรูปแบบของไฟล์เอกสารทาง E-mail : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา รัชศฤงคารสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณามอบหมายผู้ที่เกี่ยวข้องตอบแบบสอบถาม ภายในระยะเวลาที่กำหนดด้วย
จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
28 ส.ย. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๓๔๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

<https://shorturl.asia/1awjk>
แบบสอบถามสำหรับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

<https://shorturl.asia/uyxld>
แบบสอบถามสำหรับสถานศึกษา

ช.ลิม คิมฟ
อ.ศิริ { ว่าง/ทบทวน
ตรวจ

รายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ระยะที่ 2

ที่	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียนคุณภาพ ระดับประถมศึกษา	โรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้ อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone)
1	สพป.กระบี่	โรงเรียนวัดสถิตโพธาราม	โรงเรียนบ้านเกาะศรีบอยา*
2	สพป.กาญจนบุรี เขต 3	โรงเรียนบ้านวัดสิงห์	โรงเรียนบ้านหนองเจริญ
3	สพป.กำแพงเพชร เขต 2	โรงเรียนอนุบาลบึงสามัคคี (บ้านทุ่งสนุ่น)	โรงเรียนบ้านคลองมดแดง สาขาป่าคา
4	สพป.ขอนแก่น เขต 5	โรงเรียนชุมชนโนนหัววันครู	โรงเรียนบ้านเขาวง สาขางสะคร่านตาตฟ้า
5	สพป.จันทบุรี เขต 2	โรงเรียนวัดหนองขี้ม	โรงเรียนบ้านท่าหาหย่าง
6	สพป.ชลบุรี เขต 1	โรงเรียนบ้านหนองเขิน	โรงเรียนห้วยมะระ
7	สพป.ชลบุรี เขต 2	โรงเรียนบ้านชุมชนมปรกฟ้า*	โรงเรียนวัดเขาวนาพุทธาราม
8	สพป.ชุมพร เขต 1	โรงเรียนบ้านเนินทอง	โรงเรียนบ้านไชยราช
9	สพป.เชียงราย เขต 3	โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์)	โรงเรียนแม่แอ่ววิทยาคม
10	สพป.เชียงใหม่ เขต 2	โรงเรียนบ้านร่มหลวง	โรงเรียนวัดบ้านเหล่า
11	สพป.เชียงใหม่ เขต 5	โรงเรียนชุมชนบ้านท่าข้าม	โรงเรียนบ้านชีแบร
12	สพป.ตรัง เขต 1	โรงเรียนบ้านห้วยม่วง	โรงเรียนหาดทรายทอง
13	สพป.ตราด	โรงเรียนวัดบางปิดล่าง (ราษฎร์สงเคราะห์)	โรงเรียนวัดสลักเพชร
14	สพป.ตาก เขต 1	โรงเรียนชุมชนบ้านป่ามะม่วง	โรงเรียนผาผึ้งวิทยาคม*
15	สพป.นครนายก	โรงเรียนอนุบาลองค์กรักษ์ (ผดุงองค์กรักษ์ประชา)	โรงเรียนบ้านเขาสองกล้อง
16	สพป.นครราชสีมา เขต 3	โรงเรียนหนองนกเขียนสามัคคี	โรงเรียนบ้านซำเต่า
17	สพป.นครราชสีมา เขต 4	โรงเรียนบ้านหนองน้อย	โรงเรียนบ้านหนองต่อ
18	สพป.นครศรีธรรมราช เขต 4	โรงเรียนบ้านสองแพรกมิตรภาพที่ 92	โรงเรียนบ้านทุ่งครั้ง
19	สพป.นนทบุรี เขต 2	โรงเรียนชุมชนวัดราษฎร์นิยม	โรงเรียนวัดปรมย์ยิกาวาส (แสนสวัสดิ์วิทยาการ)
20	สพป.นราธิวาส เขต 1	โรงเรียนบ้านคอกอากาเว	โรงเรียนวัดทุ่งคา
21	สพป.นราธิวาส เขต 2	โรงเรียนบ้านลาแล	โรงเรียนบ้านกูวา
22	สพป.น่าน เขต 1	โรงเรียนศรีเวียงสาวิทยาการ	โรงเรียนบ้านห้วยไฮ*
23	สพป.น่าน เขต 2	โรงเรียนราชปิโยรสยา ยุพราชานุสรณ์	โรงเรียนบ้านสะเก็น*
24	สพป.บุรีรัมย์ เขต 4	โรงเรียนวัดบ้านปะเคียบ	โรงเรียนวัดวนาสันต์ (โตกนาคสามัคคี)
25	สพป.ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2	โรงเรียนบ้านพุน้อย	โรงเรียนบ้านห้วยไทร
26	สพป.ปัตตานี เขต 1	โรงเรียนบ้านท่าข้าม	โรงเรียนบ้านใหม่
27	สพป.ปัตตานี เขต 3	โรงเรียนชุมชนบ้านละหารมิตรภาพที่ 113	โรงเรียนบ้านปล่องหอย
28	สพป.พะเยา เขต 1	โรงเรียนบ้านถ้ำประชานุเคราะห์	โรงเรียนบ้านปางจุ่น*
29	สพป.พังงา	โรงเรียนวัดสุวรรณาวาส	โรงเรียนบ้านช่องตลาด
30	สพป.พัทลุง เขต 1	โรงเรียนควนพนาทงตุง (สินประชา)	โรงเรียนบ้านถ้ำลา
31	สพป.พิษณุโลก เขต 2	โรงเรียนชุมชน 12 ท่าตาลประชาสฤกษ์	โรงเรียนบ้านแก่งสฤกษ์เสนาอุปถัมภ์
32	สพป.เพชรบุรี เขต 1	โรงเรียนบ้านบางแก้ว (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 44)	โรงเรียนบ้านลิ้นช้าง

ที่	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	โรงเรียนคุณภาพ ระดับประถมศึกษา	โรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้ อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone)
33	สพป.แพร่ เขต 2	โรงเรียนบ้านหัวดง	โรงเรียนบ้านจองไฟ (รัฐราษฎร์พัฒนา)
34	สพป.ภูเก็ต	โรงเรียนบ้านป่าคลอก	โรงเรียนบ้านเกาะนาคา
35	สพป.มุกดาหาร	โรงเรียนบ้านคำบง 1	โรงเรียนนราธิป-พร้อยสุพัฒน์บ้านโคกตะแบง*
36	สพป.แม่ฮ่องสอน เขต 2	โรงเรียนดอนชัยวิทยา	โรงเรียนบ้านแม่สวรรค์น้อย
37	สพป.ยะลา เขต 1	โรงเรียนบ้านพร่อน*	โรงเรียนบ้านบุเกะจือฆา
38	สพป.ยะลา เขต 3	โรงเรียนสังวาลย์วิท 5	โรงเรียนบ้านนิคมสร้างตนเองธารโต
39	สพป.ระนอง	โรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน	โรงเรียนบ้านแหลมนาว
40	สพป.ระยอง เขต 1	โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จ.ระยอง 8	โรงเรียนเกาะแก้วพิสดาร
41	สพป.ลพบุรี เขต 1	โรงเรียนบ้านวังเพลิง	โรงเรียนวัดไผ่ใหญ่
42	สพป.ลำปาง เขต 1	โรงเรียนเมืองยาววิทยา	โรงเรียนบ่อสี่เหลี่ยมวิทยา
43	สพป.ลำปาง เขต 3	โรงเรียนอนุบาลเมืองปาน (บ้านทุ่งกว่าว)	โรงเรียนบ้านวังใหม่
44	สพป.ลำพูน เขต 2	โรงเรียนบ้านแม่ทย	โรงเรียนบ้านก้อจัดสรร
45	สพป.เลย เขต 3	โรงเรียนบ้านโคกงาม	โรงเรียนบ้านห้วยมุ่น*
46	สพป.ศรีสะเกษ เขต 1	โรงเรียนบ้านคำเนียม (คำเนียมวิทยาคาร)	โรงเรียนบ้านหนองบาง
47	สพป.สตูล	โรงเรียนบ้านวังปริง	โรงเรียนบ้านเกาะสาหร่ายชัยพัฒนา*
48	สพป.สมุทรปราการ เขต 1	โรงเรียนพลอยจางตุรจินดา	โรงเรียนวัดศรีคงคาราม
49	สพป.สุโขทัย เขต 2	โรงเรียนอนุบาลสวรรคโลก (คังวาริวิทยา)	โรงเรียนบ้านโป่งดินตั่ง
50	สพป.สุพรรณบุรี เขต 3	โรงเรียนอนุบาลเดิมบางนางบวช (วัดท่าช้าง)	โรงเรียนวัดกกเต็น
51	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 1	โรงเรียนบ้านคลองนามิตรภาพที่ 201	โรงเรียนบ้านเกาะเต่า
52	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 3	โรงเรียนบ้านห้วยตอ	โรงเรียนบ้านบางใหญ่สามัคคี
53	สพป.อุดรธานี เขต 4	โรงเรียนอนุบาลบ้านเพ็ญมิตรภาพที่ 138	โรงเรียนชายแดนประชาสรรค์
54	สพป.อุตรดิตถ์ เขต 1	โรงเรียนวัดพระฝาง	โรงเรียนบ้านวังเบน (ภูธรอุปถัมภ์)
55	สพป.อุบลราชธานี เขต 3	โรงเรียนอนุบาลศรีเมืองใหม่	โรงเรียนบ้านดงนา

หมายเหตุ: * = โรงเรียนคุณภาพนำร่องของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

รายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ระยะที่ 2

ที่	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	โรงเรียนคุณภาพ ระดับมัธยมศึกษา	โรงเรียนที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone)
1	สพม.กาฬสินธุ์	โรงเรียนภูผินารายณ์*	
2	สพม.จันทบุรี ตราด	โรงเรียนนายายอามพิทยาคม	โรงเรียนเกาะช้างวิทยาคม*
3	สพม.ชลบุรี ระยอง	โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม	โรงเรียนอุทกวิทยาคม
4	สพม.ตรัง กระบี่	โรงเรียนคลองท่อมราชภัฏรังสรรค์*	
5	สพม.นราธิวาส	โรงเรียนเวียงสุวรรณวิทยาคม*	โรงเรียนบุกิตประชาอุปถัมภ์
6	สพม.น่าน	โรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม*	
7	สพม.ปราจีนบุรี นครนายก	โรงเรียนศรีมหาโพธิ์*	
8	สพม.ปัตตานี	โรงเรียนสะนอพิทยาคม	โรงเรียนยาบีบรรณวิทย์
9	สพม.เพชรบุรี	โรงเรียนท่ายางวิทยา*	
10	สพม.มหาสารคาม	โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม	โรงเรียนกู่ทองพิทยาคม
11	สพม.มุกดาหาร	โรงเรียนหนองสูงสามัคคีวิทยา*	
12	สพม.แม่ฮ่องสอน	โรงเรียนแม่สะเรียง (บริพัตรศึกษา)*	
13	สพม.ยะลา	โรงเรียนยะหาศรียานุกุล	โรงเรียนนิคมพัฒนาวิทย์
14	สพม.ราชบุรี	โรงเรียนปากท่อพิทยาคม*	
15	สพม.เลย หนองบัวลำภู	โรงเรียนสุวรรณคูหาพิทยาสรรค์	โรงเรียนดงมะไฟพิทยาคม
		โรงเรียนเลยอนุกุลวิทยา	โรงเรียนวังทรายขาววิทยา
16	สพม.สระแก้ว	โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม*	
17	สพม.สระบุรี	โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย สระบุรี*	
18	สพม.สิงห์บุรี อ่างทอง	โรงเรียนวิเศษไชยชาญ (ตันติวิทยานุกูมิ)	
19	สพม.สุราษฎร์ธานี ชุมพร	โรงเรียนละแมวิทยา	โรงเรียนเกาะพะงันศึกษา
20	สพม.อุบลราชธานี อำนาจเจริญ	โรงเรียนปทุมราชวงศา	

หมายเหตุ: * = โรงเรียนคุณภาพนำร่องของโครงการโรงเรียนคุณภาพ

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๓๐๓

สำเนาฉบับ

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวมของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ รอบ ๖ เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว จัดเตรียมเอกสาร/รายงาน เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการฯ แก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนวัดนาค ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป โดยขอให้แจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลโครงการ ให้กระทรวงศึกษาธิการ ในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link และ QR Code ดังแนบ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา ธัชศฤงคารสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุตินา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเข้าร่วมประชุมตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

- 3 ก.พ. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

ชุตินา พิมพ์
ร่าง/ทบทวน
ตรวจ

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๓๖๔

สำเนาฉบับ

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวมของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ รอบ ๖ เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว จัดเตรียมเอกสาร/รายงาน เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการฯ แก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนบางปะหัน ตั้งแต่เวลา ๑๐.๓๐ น. เป็นต้นไป โดยขอให้แจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลโครงการ ให้กระทรวงศึกษาธิการ ในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link และ QR Code ดังแนบ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา ธัชศฤงคารสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๓๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเข้าร่วมประชุมตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๓ ก.พ. ๒๕๖๖

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

ผู้รับ
ทิมพ์
นางพ
ตรวจ

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๗๖๔

สำเนาฉบับ

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๒ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวมของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ รอบ ๖ เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว เข้าร่วมประชุม เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการฯ แก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. เป็นต้นไป โดยประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในระบบ Zoom Meeting และขอให้แจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลโครงการ ให้กระทรวงศึกษาธิการในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link และ QR Code ดังแนบ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา ธีชศฤงคารสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเข้าร่วมประชุมตามวันและเวลาดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณพ สังขวาสิ)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

- 3 ก.พ. ๒๕๖๖

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

ผู้รับ
28/1 { พิมพ์
ร่าง/ท
ตรวจ

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๓๖๖

สำเนาฉบับ

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำ
กระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนาค

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบ
และประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือก
โครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวม
ของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ
รอบ ๖ เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ
จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว จัดเตรียมเอกสาร/รายงาน เพื่อนำเสนอ
ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการฯ แก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ
ในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป และขอความอนุเคราะห์ใช้ห้องประชุม
ของหน่วยงานท่าน เป็นศูนย์กลางในการจัดประชุมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ ของ ค.ต.ป. ประจำ
กระทรวงศึกษาธิการ โดยขอให้แจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลโครงการ ให้กระทรวงศึกษาธิการ
ในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อจัดทำ
ข้อมูลประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link และ QR Code ดังแนบ
ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา รัชตฤกษ์การสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ)
๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุตินา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ)
๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเข้าร่วมประชุมตามวันและเวลาดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

- 3 ก.พ. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

สุจิน ทิมพ
๙.๑ ๕ งามพ
ตรวจ

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๓๖๗

สำเนาฉบับ

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำ
กระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางปะหัน

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบ
และประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือก
โครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวม
ของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ
รอบ ๖ เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ
จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว จัดเตรียมเอกสาร/รายงาน เพื่อนำเสนอ
ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการฯ แก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ
ในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตั้งแต่เวลา ๑๐.๓๐ น. เป็นต้นไป และขอความอนุเคราะห์ใช้ห้องประชุม
ของหน่วยงานท่าน เป็นศูนย์กลางในการจัดประชุมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ ของ ค.ต.ป. ประจำ
กระทรวงศึกษาธิการ โดยขอให้แจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลโครงการ ให้กระทรวงศึกษาธิการ
ในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อจัดทำ
ข้อมูลประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link และ QR Code ดังแนบ
ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา ธัชศฤงคารสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ)
๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุตินา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ)
๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเข้าร่วมประชุมตามวันและเวลาดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

- 3 ก.พ. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

๕๓๓ คิมฟ
๑๕/๒ ๕ ราช/ท
ตรวจ

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๓๐๘

สำเนาฉบับ

กระทรวงศึกษาธิการ

กทผ. ๑๐๓๐๐

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะสาหร่ายชัยพัฒนา และผู้อำนวยการโรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวมของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ รอบ ๖ เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว เข้าร่วมประชุม เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการฯ แก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. เป็นต้นไป โดยประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในระบบ Zoom Meeting และขอให้แจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลโครงการ ให้กระทรวงศึกษาธิการ ในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link และ QR Code ดังแนบ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา รัชศฤงคารสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเข้าร่วมประชุมตามวันและเวลาดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

- 3 ก.พ. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

๙.๓๖ พิมพ
๐๙/๓ { ๓๖/๓๖
ตรวจ

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๖๖๖๓

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล
ประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๒

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบ
และประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือก
โครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวม
ของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
และสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน
มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว จัดเตรียมเอกสาร/รายงาน เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน
ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการฯ แก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖
ณ โรงเรียนบ้านหนองไก่อ่เถื่อน ตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป โดยขอให้แจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้ง
จัดส่งข้อมูลโครงการในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖
เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link และ QR Code ดังแนบ
ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา อธิษฐการสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ)
๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุตินา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ)
๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเข้าร่วมประชุมตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

30 มิ.ย. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

๕.๕.๖๖ พิมพ์
{ รวบรวม
ตรวจ

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๖๖๔

สำเนาฉบับ

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๓

กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล
ประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบ
และประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือก
โครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวม
ของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
และสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านมอบหมาย
ผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว จัดเตรียมเอกสาร/รายงาน เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค
ของการดำเนินงานโครงการฯ แก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖
ณ โรงเรียนท่ายางวิทยา ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป โดยขอให้แจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้ง
จัดส่งข้อมูลโครงการในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖
เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link และ QR Code ดังแนบ
ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา อัครคุณกรสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ)
๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุตินา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ)
๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเข้าร่วมประชุมตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

30 ส.ป. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

สุจิน พิมพ

ศิริพร งามพ
ตรา

ด่วนที่สุด
ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๖๖๖๕

กระทรวงศึกษาธิการ
กทผ. ๑๐๓๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล
ประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองไก่อ่เรียน

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบ
และประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือก
โครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวม
ของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
และสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน
มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว จัดเตรียมเอกสาร/รายงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค
ของการดำเนินงานโครงการฯ พร้อมทั้งประสานโรงเรียนในเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑ แห่ง เข้าร่วมประชุม
เพื่อนำเสนอข้อมูลแก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ตั้งแต่เวลา
๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป จึงขอความอนุเคราะห์ให้ห้องประชุมของหน่วยงานท่าน เป็นศูนย์กลางในการจัดประชุม
ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ ของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ โดยขอให้แจ้งรายชื่อ
ผู้เข้าร่วมประชุม และจัดส่งข้อมูลโครงการในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่
๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link
และ QR Code ดังแนบ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา อัสศฤงคารสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุตินา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งประสานสถานศึกษาเครือข่าย และเข้าร่วมประชุมตามวันและเวลาดังกล่าวด้วย
จึงขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
30 มิ.ย. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

๕ มิ.ย. ๒๕๖๖
พิมพ์
ร่าง
ตรวจ

ด่วนที่สุด
ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๖๖๒๖

สำเนาฉบับ

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล
ประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าสายวิทยา

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบ
และประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือก
โครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวม
ของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
และสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน
มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว จัดเตรียมเอกสาร/รายงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค
ของการดำเนินงานโครงการฯ พร้อมทั้งประสานโรงเรียนในเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑ แห่ง เข้าร่วมประชุม
เพื่อนำเสนอข้อมูลแก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ตั้งแต่เวลา
๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป จึงขอความอนุเคราะห์ให้ห้องประชุมของหน่วยงานท่าน เป็นศูนย์กลางในการจัดประชุม
ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ ของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ โดยขอให้แจ้งรายชื่อ
ผู้เข้าร่วมประชุม และจัดส่งข้อมูลโครงการในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่
๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link
และ QR Code ดังแนบ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา รัชศฤงคารสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งประสานสถานศึกษาเครือข่าย และเข้าร่วมประชุมตามวันและเวลาดังกล่าวด้วย
จกขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

30 มิ.ย. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

สุทิน พิมพ์

ร.ร. ๖๖๒๖
รับทราบ
ตรวจ

ด่วนที่สุด
ที่ ศธ ๐๒๓๓/๖๖๒๗

กระทรวงศึกษาธิการ
กทผ. ๑๐๓๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล
ประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยางชุม

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบ
และประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือก
โครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวม
ของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
และสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน
มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว จัดเตรียมเอกสาร/รายงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค
ของการดำเนินงานโครงการฯ พร้อมทั้งประสานโรงเรียนในเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑ แห่ง เข้าร่วมประชุม
เพื่อนำเสนอข้อมูลแก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ตั้งแต่เวลา
๑๐.๓๐ น. เป็นต้นไป จึงขอความอนุเคราะห์ใช้ห้องประชุมของหน่วยงานท่าน เป็นศูนย์กลางในการจัดประชุม
ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลโครงการ ของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ โดยขอให้แจ้งรายชื่อ
ผู้เข้าร่วมประชุม และจัดส่งข้อมูลโครงการในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่
๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link
และ QR Code ดังแนบ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ นางเจนจิรา อัสศฤงคารสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔ และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งประสานสถานศึกษาเครือข่าย และเข้าร่วมประชุมตามวันและเวลาดังกล่าวด้วย
จกขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
30 มิ.ย. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

๕ มิ.ย. ๒๕๖๖
คิมพี
รับทราบ
ตรวจ

ด่วนที่สุด
ที่ ศธ ๐๒๑๓/ ๖๖๘

กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล
ประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๒ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๓ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กาญจนบุรี

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบ
และประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือก
โครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวม
ของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
และสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน
มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว เข้าร่วมประชุม เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค
ของการดำเนินงานโครงการฯ แก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖
เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป โดยประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในระบบ Zoom Meeting และขอให้แจ้งรายชื่อ
ผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลโครงการ ให้กระทรวงศึกษาธิการในรูปแบบของไฟล์ข้อมูล
ทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการนำเสนอ
คณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link และ QR Code ดังแนบ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ
นางเจนจิรา รัชตฤกษ์กุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔
และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเข้าร่วมประชุมตามวันและเวลาดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

30 มิ.ย. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

ช.ณ. พิมพ์
ร่างท
ตรวจ

ด่วนที่สุด
ที่ ศธ ๐๒๑๓/ว ๒๕

กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล
ประจำกระทรวงศึกษาธิการ (ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเกาะคา (น้ำตาลอนุเคราะห์) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านซำเต่า
และผู้อำนวยการโรงเรียนหนองขาวโกวิทพิทยาคม

ด้วยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มอบหมายให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง ดำเนินการตรวจสอบ
และประเมินผลตามภารกิจหลักของกระทรวงที่สำคัญ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือก
โครงการที่จะดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คือ โครงการโรงเรียนคุณภาพ
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน

ในการนี้ เพื่อให้ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานในภาพรวม
ของโครงการ สำหรับใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖ นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสำเนาแจ้งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
และสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน
มอบหมายผู้รับผิดชอบโครงการดังกล่าว เข้าร่วมประชุม เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค
ของการดำเนินงานโครงการฯ แก่ ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖
เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป โดยประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในระบบ Zoom Meeting และขอให้แจ้งรายชื่อ
ผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลโครงการ ให้กระทรวงศึกษาธิการ ในรูปแบบของไฟล์ข้อมูล
ทาง Email : audited@sueksa.go.th ภายในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เพื่อจัดทำข้อมูลประกอบการนำเสนอ
คณะกรรมการฯ พิจารณา ต่อไป รายละเอียดตาม Link และ QR Code ดังแนบ ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัย โปรดติดต่อ
นางเจนจิรา รัชชถุงการสกุล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๙ ๐๑๕๔ ๑๕๑๔
และนางสาวชุติมา ศรีสันติเวศน์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ) ๐๘ ๖๗๐๔ ๔๑๗๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณามอบหมายผู้รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด และเข้าร่วมประชุมตามวันและเวลาดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถพล สังขวาสี)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
30 มิ.ย. 2566

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๖๑๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : audited@sueksa.go.th

ส.อ.ท. { ส.อ.ท. {
ศิริณ ทิมที
นางสาว
ตรวจ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางเจนจิรา รัชศุงการสกุล
วัน/เดือน/ปีเกิด	18 พฤศจิกายน 2514
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเชี่ยวชาญ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
สถานที่ทำงาน	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 319 อาคารรัชมิ่งคลาสิก เชียงตุง เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
ประวัติการศึกษา	
ปี พ.ศ. 2536	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (การศึกษบัณฑิต) สาขาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา
ปี พ.ศ. 2541	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (ครุศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2536	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านหนองกก สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2542	อาจารย์ 1 ระดับ 4 (ช่วยราชการ) สำนักงานโครงการพิเศษ สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2545	อาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนพญาไท สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2546	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2547	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2550	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2558	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2567	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเชี่ยวชาญ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

